

Keskustaajaman oikeusvai- kutteinen osayleiskaava

KAAVASELOSTUS

Kokemäen kaupunki

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

29.4.2026

P46946

Sisällys

1	Johdanto	8
1.1	Suunnittelun merkitys ja tarkoitus	8
1.2	Kaava-alueen sijainti.....	8
1.3	Yleiskaavan sisältövaatimukset	9
1.4	Osallistumisen järjestäminen	10
1.4.1	Osalliset	10
1.4.2	Tiedottaminen.....	11
1.4.3	Kaavoitusprosessi ja osallistuminen	11
	Vireilletulo.....	11
	Luonnosvaihe.....	11
	Ehdotusvaihe	11
	Hyväksymisvaihe.....	12
1.4.4	Viranomaisyhteistyö	12
1.5	Suunnitteluorganisaatio	12
2	Tiivistelmä.....	12
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	12
2.2	Osayleiskaava	14
2.3	Osayleiskaavan toteuttaminen	14
3	Lähtötiedot	15
3.1	Suunnittelualue	15
3.2	Suunnittelutilanne.....	18
3.2.1	Voimassa oleva maakuntakaava	18
3.2.2	Vaihemaa- ja osayleiskaavat	28
3.2.3	Satakunnan maakuntakaava 2050	30
3.2.4	Seututason selvitykset	32
3.2.5	Energiakaasuputken linjaus Satakunnassa	34
3.2.6	Porin seudun kaupunkiseutusunnitelma ja rakennemalli	34
3.2.7	Yleiskaava ja asemakaavat.....	37
3.2.8	Rakennusjärjestys	41

3.2.9	Rakennuskiellot.....	41
3.2.10	Pohjakartta.....	41
3.2.11	Muita suunnitelmia.....	41
3.3	Maanomistus.....	42
3.4	Väestö ja asuminen	42
3.4.1	Väestö	42
3.4.2	Asuminen	42
3.5	Palvelut.....	44
3.6	Työpaikat ja elinkeinorakenne	44
3.7	Maisema	47
3.7.1	Maisemarakenne	47
3.7.2	Maiseman erityispiirteet ja arvokohteet	50
3.8	Rakennettu ympäristö.....	53
3.8.1	Rakennettu kulttuuriympäristö	53
	Kaavakartalla osoitetut kohteet, koonti	64
	Kokemäenjokilaakson VAMA-alue.....	72
3.9	Muinaisjäännökset	72
3.10	Luonnonympäristö	80
3.11	Pohjavedet.....	95
3.12	Hulevedet	96
3.13	Liikenne	97
3.13.1	Ajoneuvoliikenne	97
	Liikenneverkko.....	97
	Liikennemäärät.....	99
3.13.2	Kävely ja pyöräily	103
3.13.3	Joukkoliikenne.....	105
	Linja-autoliikenne	105
	Raideliikenne	107
	Liityntäpysäköinti.....	108
3.13.4	Liikenteelliset ongelmat.....	108

Liikenneverkon toimivuus.....	108
Liikenneturvallisuus	108
Liikenneonnettomuudet	109
3.14 Kunnallistekniikka ja energiahuolto	111
3.15 Ympäristöhäiriöt.....	112
3.15.1 Pilaantuneet maa-alueet.....	112
3.15.2 Konsultointivyohtykkeet	113
4 Tavoitteet ja mitoitusperusteet.....	114
4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet.....	114
4.1.1 Alueidenkäyttölain tavoitteet	114
4.1.2 Valtakunnalliset tavoitteet.....	115
4.1.3 Seudulliset tavoitteet.....	116
4.2 Tavoitevaiheessa selkeytyneet tavoitteet.....	118
4.2.1 Kaupungin asettamat tavoitteet	118
Vastuullisuus ja avoimuus.....	118
Lapsiystävällisyys	118
Yhteisöllisyys.....	118
Yrittämyönteisyys	119
Ympäristöystävällisyys	119
Visio.....	119
4.2.2 Kaupunkilaisten tavoitteet.....	119
4.3 Liikennejärjestelmää ja -verkkoa koskevat tavoitteet	120
4.3.1 Kaupungin tavoitteet koskien päätieverkkoa	120
4.3.2 Seudulliset tavoitteet pääliikenneverkon osalta	120
4.3.3 Raideliikenne.....	121
4.4 Liikenneturvallisuutta koskevat tavoitteet	123
4.4.1 Ajoneuvoliikenteen ongelmat ja kehittämistarpeet.....	124
4.4.2 Kevyen liikenteen ongelmat ja kehittämistarpeet.....	124
4.4.3 Joukkoliikenteen ongelmat ja kehittämistarpeet	125
4.4.4 Liikenneturvallisuus	125

4.5	Maisemallisten arvojen huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa	126
4.6	Yhdyskuntarakennetta koskevat tavoitteet	127
4.7	Mitoitusperusteet	128
4.7.1	Asuinalueiden mitoitus	128
4.7.2	Teollisuus- ja työpaikka-alueiden mitoitus	129
5	SUUNNITTELUN VAIHEET	130
5.1	Tutkimukset ja selvitykset	130
5.1.1	Maakunnallisen tason selvitykset	130
5.2	Suunnittelun vaiheet	130
6	Osallistuminen ja vuorovaikutus	132
6.1	Osalliset	132
6.2	Tiedottaminen	132
6.3	Kaavoitusprosessi ja osallistuminen	132
6.4	Viranomaisyhteistyö	133
6.5	Valmisteluvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen	134
6.6	Kaavaehdotusvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen	134
6.7	2. kaavaehdotusvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen	135
6.8	3. kaavaehdotusvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen	135
	Osayleiskaavan kuvaus ja vaikutukset	137
6.9	Osayleiskaavan vaihtoehdot	137
6.10	Kokonaisrakenne	137
6.10.1	Kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen vertailu	139
6.10.2	1. kaavaehdotuksen ja 2. kaavaehdotuksen vertailu	140
6.10.3	2. kaavaehdotuksen ja 3. kaavaehdotuksen vertailu	142
6.10.4	3. kaavaehdotukseen tehdyt korjaukset	143
6.10.5	Osayleiskaavan mitoitus	145
	Asuinalueet	146
	Teollisuus- ja työpaikka-alueet	146
	Palvelujen ja hallinnon alueet	147
6.11	Osayleiskaavan merkinnät ja määräykset	148

6.11.1	Asuminen	148
6.11.2	Palvelut, elinkeinot ja työpaikat.....	149
6.11.3	Virkistys ja matkailu	151
6.11.4	Yhdyskuntatekniikka	151
6.11.5	Hautausmaa-alue ja suojaviheralue.....	152
6.11.6	Maa- ja metsätalousalueet	153
6.11.7	Vesistö ja tulvariskialueet	154
6.11.8	Liikenne	154
6.11.9	Kulttuuriympäristön suojelumerkinnät	157
6.11.10	Luontoarvot.....	163
6.11.11	Ympäristön suojelu	164
6.11.12	Muut merkinnät	164
6.11.13	Yleismääräykset	166
6.12	Osayleiskaavan vaikutukset.....	167
6.13	Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin	183
6.14	Suhde maakuntakaavoitukseen	186
7	OSAYLEISKAAVATYÖN ETENEMINEN JA TOTEUTTAMINEN.....	191

Liitteet

1. Kokemäen rakennusinventointi (Satakunnan Museo Pisara-hanke ja Kokemäen kaupunki 2010)
2. Taajamaosayleiskaava-alueen rakennettu kulttuuriympäristö - Rakennusinventoinnin päivitys (Heilu Oy, 2023)
3. Taajamaosayleiskaava-alueen rakennusinventoinnin kohdekartta
4. Keskustan osayleiskaava-alueen arkeologinen täydennysinventointi (Heilu Oy, 2023)
5. Kokemäen keskustaajaman osayleiskaava, maisemaselvityksen päivitys (FCG, 2023)
6. Kokemäen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys (FCG, 2023)
7. Kokemäen keskusta-alueen osayleiskaavan liikenneselvitys (FCG, 2025)

8. Vastineraportti, 3. ehdotus, 29.4.2026

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

1 Johdanto

1.1 Suunnittelun merkitys ja tarkoitus

Kokemäen keskustaajaman alueella ei ole voimassa olevaa alueidenkäyttölain mukaista yleiskaavaa. Kaavoituksen merkitys on tulevaisuuden muutoksiin varautumisella sekä edellytysten luominen tavoitellulle kehitykselle. Kaavoituksen avulla on tarkoitus suunnitella tulevaisuutta, ohjata ympäristömuutoksia sekä säilyttää ympäristön arvokkaat ominaispiirteet.

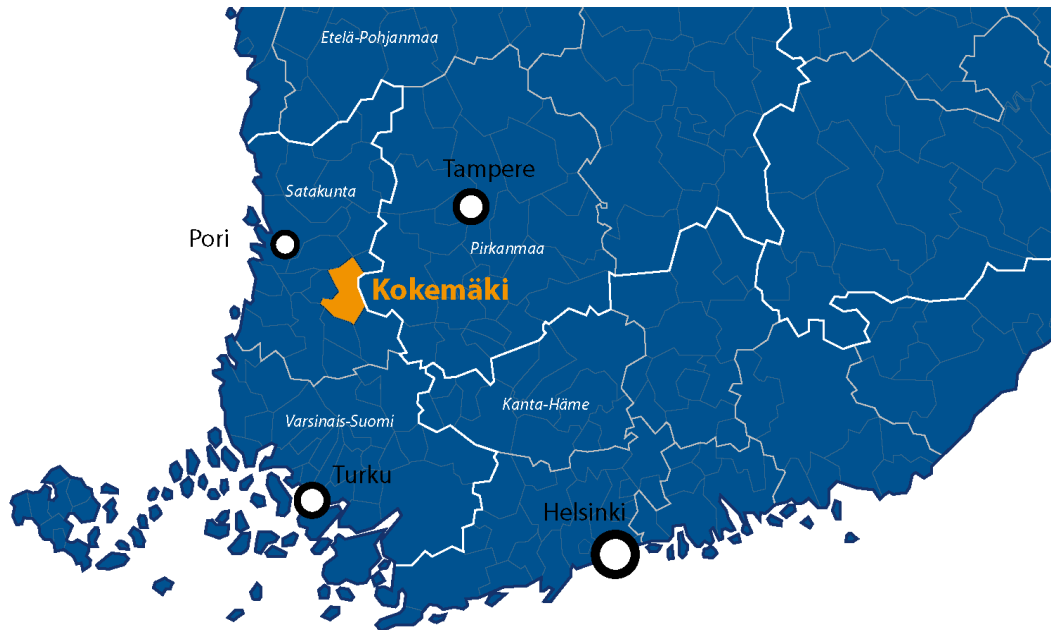
Yleiskaava on kunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka osoittaa kunnan oman tahdon alueiden käytön järjestämiseksi sovittaen yhteen alueiden käytön osalta paikallisia, maakunnallisia ja valtakunnallisia intressejä. Yleiskaavassa osoitetaan yhdyskunnan eri toimintojen, kuten asutuksen, palvelujen ja työpaikkojen sekä virkistysalueiden sijoittuminen ja niiden välisten yhteyksien järjestäminen. Yleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen laatimista. Kunta vastaa yleiskaavan laatimisesta ja kaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Yleiskaavan tarkoituksena on kehittää Kokemäen keskustaajamaa ja ratkaista todettuja ongelmia. Yleiskaavassa on tarkoitus esittää tavoitellun maankäytön kehityksen periaatteet ja alueiden käyttö yleispiirteisesti. Kokemäen keskustaajaman osayleiskaavan tavoitevuosi on 2045. Samalla yleiskaava turvaa maankäyttöön liittyvien päätösten vuorovaikutteisuutta ja demokraattisuutta. Yleiskaavoitus korostaa yleistä etua ja yhteisvastuuta sekä kestävästä kehitystä.

Kaavan laadinnassa oli pitkä tauko 2. ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen. Vuoden 2022 lopulla kaavan laadintaa jatkettiin tarkistetuilla tavoitteilla. Vuoden 2023 aikana päivitettiin kaavaa varten tehtyjä selvityksiä.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Osayleiskaava-alueena on Kokemäen kaupungin keskusta lähiympäristöineen. Kokemäki on itäistä Satakuntaa ja se on keskeisen sijaintinsa ja vanhan asutuksen johdosta historiallisesti merkittävää aluetta. Kaupunki sijaitsee liikenteellisesti VT2:n sekä Tampere-Pori välisen rautatien varrella.

Kuva 1 Kokemäen alueellinen sijainti.

Kokemäeltä on noin 40 kilometriä Poriin, 100 kilometriä Tampereelle, 110 kilometriä Turkuun ja 200 kilometriä Helsinkiin. Tampereen ja Porin välisellä rautatiellä liikennöivät matkustajajunat pysähtyvät Kokemäen rautatieasemalla (Peipohja). Kokemäki–Rauma-radalla on tällä hetkellä vain tavaraliikennettä, mutta Rauma-radan henkilöliikenteen alkamisesta 2027 on jo päätetty.

Kokemäen kaupungin pinta-ala on 531,34 km², josta suurin osa on maaseutumaista aluetta. Laadittavana olevan osayleiskaava-alue sijoittuu kaupungin eteläosaan Kokemäen keskustaajaman alueelle. Kaava-alueen pinta-ala on noin 17,5 km² ja se kattaa Kokemäen keskustaajaman lievealueineen. Suunnittelualueelle sijoittuu noin 60 % kaupungin noin 6 700 asukkaasta.

1.3 Yleiskaavan sisältövaatimukset

Alueidenkäyttölaissa esitetyt tavoitteet, säädökset vuorovaikutuksesta kaavoja valmisteltaessa sekä kaavojen sisältöön ja asiakirjoihin kohdistuvat vaatimukset muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta yleiskaavoituksen sisältöä, laatua ja tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan.

Yleiskaavan sisältövaatimuksilla (AKL 39 §) on konkretisoitu lain yleistä tavoitetta, joilla on erityinen merkitys yleiskaavan laatimisessa. Sisältövaatimukset ohjaavat yleiskaavan laatimista. Sisältövaatimukset määrittelevät osaltaan sen, mitä kysymyksiä yleiskaavassa tulee käsitellä ja ratkaista.

Alueidenkäyttölain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla
- mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- ympäristöhaittojen vähentäminen
- rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

1.4 Osallistumisen järjestäminen

1.4.1 Osalliset

AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnteeseen tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osayleiskaavoituksessa osallisia ovat:

- alueen maanomistajat, asukkaat ja alueella työssä käyvät
- alueen yrittäjät
- kaupunkilaiset
- paikallisyhdistykset
- MTK-Kokemäki
- Kokemäen kaupungin eri hallintokunnat
- Lupa- ja valvontavirasto
- Elinvoimakeskus
- Satakuntaliitto
- Museovirasto
- Satakunnan museo
- muut mahdolliset osalliset.

1.4.2 Tiedottaminen

Kokemäen kaupunki tiedottaa virallisista ilmoituksistaan ja kuulutuksistaan Sydän-Satakunta –lehdessä ja kaupungin kotisivuilla (www.kokemaki.fi).

1.4.3 Kaavoitusprosessi ja osallistuminen

Nähtävillä oloista, yleisötilaisuuksista ja kaavoituksen eri vaiheista tiedotetaan Sydän-Satakunta –lehdessä ja kaupungin kotisivuilla (www.kokemaki.fi).

Vireilletulo

Kokemäen keskustaajaman osayleiskaava on tullut vireille Kokemäen kaupungin vuoden 2010 kaavoituskatsauksen yhteydessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä asettamisesta on kuulutettu paikallislehdessä ja kaupungin kotisivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtävillä 27.1.2011 kaupungintalolla sekä kaupungin kotisivuilla www.kokemaki.fi. Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaavan tavoitteista, tarvittavista selvityksistä ja arvioitavista vaikutuksista järjestettiin aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 29.11.2010 (MRL 66 §) Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä muiden viranomaisten kanssa.

Luonnosvaihe

Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 10.12.2012 – 1.2.2013 lausuntojen antamista ja mahdollisten mielipiteiden antamista varten. Nähtävillä olosta tiedotettiin lehtikuulutuksella ja kaupungin kotisivuilla. Kaavaluonnosta esiteltiin yleisölle 10.1.2013. Kaavaluonnoksesta jätettyihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on laadittu vastineet ja kaavaa on tarkistettu ehdotusvaiheeseen siirryttäessä.

Ehdotusvaihe

Kaavaehdotus on ollut nähtävillä 19.5. – 26.6.2015 lausuntojen antamista ja mahdollisten muistutusten antamista varten. Nähtävillä olosta tiedotettiin lehtikuulutuksella ja kaupungin kotisivuilla. Kaavaehdotusta esiteltiin yleisölle 4.6.2015. Kaavaehdotuksesta jätettyihin lausuntoihin ja muistutuksiin on laadittu vastineet ja kaavaa on tarkistettu niiden perusteella. Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 15.12.2015.

Kaavaehdotus on ollut uudelleen nähtävillä 13.10. – 14.11.2016.

Kaavaehdotus on ollut kolmannen kerran nähtävillä 18.12.2025 - 30.1.2026.

Hyväksymisvaihe

Kaavaehdotuksen hyväksyy kaupunginvaltuusto, jonka päätöksestä tyytymättömällä on mahdollisuus valittaa hallinto-oikeuteen.

1.4.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavatyötä koskevat viranomaisneuvottelut pidetään alueidenkäyttölain mukaisesti kaavatyön aloitusvaiheessa ja ehdotusvaiheessa. Muuten viranomaisten kanssa järjestetään tarvittaessa työneuvotteluja. Osayleiskaavan valmisteluvaiheen kuulemisen yhteydessä pyydetään kaavaluonnoksesta viranomaislausunnot. Myös osayleiskaavaehdotuksesta pyydetään viranomaislausunnot.

1.5 Suunnitteluorganisaatio

Kokemäen kaupungin edustajana työtä ohjasi 2. kaavaehdotuksen nähtävillä oloon asti kaupunginhallituksen nimeämä keskustaajaman yleiskaavatyön työryhmä. Vuodesta 2022 lähtien ohjaus tapahtui kaupungin maapoliittisen työryhmän, valtuuston sekä viranhaltijoiden toimesta.

Osayleiskaavan suunnittelun tekee konsulttityönä FCG Rakennettu Ympäristö Oy.

Yleiskaavatyö on alun perin ollut osa Kokemäen, Luvian, Nakkilan ja Porin (Noormarkku-Toukari) seudullista yleiskaavayhteistyötä.

2 Tiivistelmä

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kaavaprosessin tähänastiset vaiheet:

- 30.11.2009 § 379 Kokemäen kaupunginhallitus päätti taajama-alueen osayleiskaavan laatimiseen aloittamisesta.

- 8.2.2010 § 49 Kokemäen kaupunkihallitus päätti osallistua Kokemäen yleiskaavan hankintaan osana Porin, Luvian, Nakkilan ja Kokemäen yleiskaavojen yhteishankintaa.
- 15.4.2010 mennessä pyydettiin suunnittelutarjoukset.
- 31.5.2010 § 176 Kokemäen kaupunkihallitus päätti valita FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n yleiskaavan laadinnan sopimuskonsultiksi
- 10.7.2010 yleiskaavojen yhteishankinnan ohjausryhmän aloituskokous
- 24.8.2010 yleiskaavojen yhteishankinnan ohjausryhmän 1. kokous
- 5.10.2010 kaavan laatimisen aloituskokous Kokemäellä
- 10.11.2010 tavoitevaiheen yleiskaavatyöryhmän kokous ja yleisötilaisuus SATAEDUN auditoriossa
- 29.11.2010 aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu MRL 66§

- 26.1.2011 yleiskaavojen yhteishankinnan ohjausryhmän 2. kokous
- 27.1.2011 yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville
- maisema- ja luontoselvitykset, 2011
- rakennusinventointi, 2010 ja 2011
- arkeologinen inventointi, 2011 (maakuntamuseon tilaama)

- 3.12.2012 luonnoksen hallinnollinen käsittely ja nähtäville pano
- 10.12.2012 – 1.2.2013 kaavaluonnos ja valmisteluaineisto nähtävillä

- 10.1.2013 kaavaluonnoksen esittely yleisötilaisuudessa

- 10.2.2014 neuvottelu Satakunnan Museon kanssa
- 3.2014 kaavaehdotuksen käsittely kaavatoimikunnassa
- 22.10.2014 kaavaehdotuksen käsittely kaavatoimikunnassa
- 10.12.2014 kaavaehdotuksen käsittely kaavatoimikunnassa
-
- 14.4.2015 kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 27.4.2015 kaavaehdotuksen käsittely kaupunginhallituksessa
- 19.5. – 26.6.2015 kaavaehdotus nähtävillä
- 4.6.2015 kaavaehdotuksen esittely yleisötilaisuudessa
- 15.12.2015 ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu

- 21.6.2016 2. kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 23.8.2016 2. kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 4.10.2016 2. kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 13.10. – 14.11.2016 2. kaavaehdotus nähtävillä

- 8.9.2022 maapoliittinen työryhmä – kaavan muuttuneet tavoitteet
- 12.10.2022 viranomaistyöneuvottelu – selvitystarpeet
- Luonto-, maisema- ja liikenneselvitysten päivitys sekä rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen selvitysten päivitys

- 13.12.2024 viranomaistyöneuvottelu – alustava 3. kaavaehdotus

- 3.2.2025 valtuustoesittely - alustava 3. kaavaehdotus
- 30.10.2025 viranomaistyöneuvottelu – 3. kaavaehdotus
- 18.12.2025 - 30.1.2026 3. kaavaehdotus nähtävillä

2.2 Osayleiskaava

Osayleiskaava on laadittu tehtyjen selvitysten ja suunnitelmien pohjalta kaavalle asetettuja tavoitteita noudattaen. Kaupungin tavoitteena on uusien asuinalueiden ja työpaikka-/teollisuusalueiden osoittaminen asemakaavoituksen pohjaksi ja jo asemakaavoitettujen alueiden täydennysrakentaminen lähellä keskustan palveluita. Liikenneverkon suunnittelussa on huomioitu mm. joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn kehittämistarpeet sekä valtatie kehittämissuunnitelmat ja sen aiheuttamat muutokset paikalliseen liikenneverkkoon.

2.3 Osayleiskaavan toteuttaminen

Osayleiskaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan tultua alueidenkäyttölain mukaisen kaavaprosessin päätteeksi lainvoimaiseksi kuulutuksella.

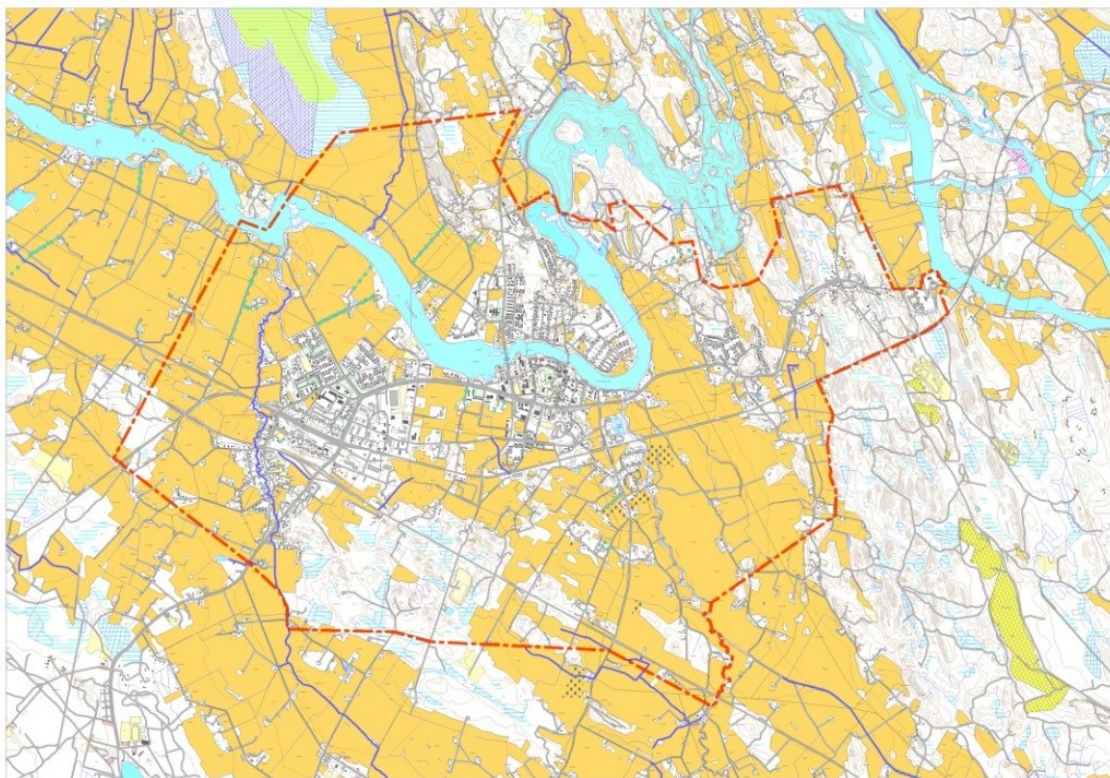
Kokemäen keskustaajaman osayleiskaavassa ei suoraan osoiteta rakennusoikeuksia tai uusia rakennuspaikkoja.

3 Lähtötiedot

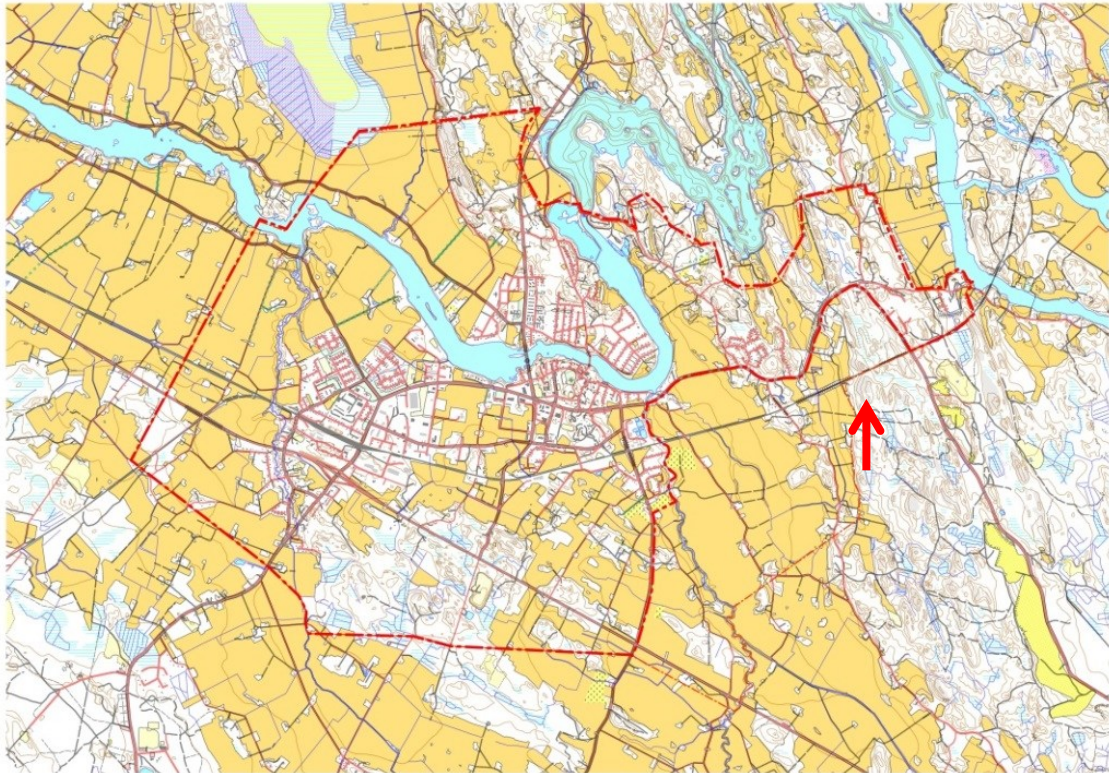
Yleiskaavasuunnittelun kannalta keskeisimmät perustiedot suunnittelualueen nykytilanteesta.

3.1 Suunnittelualue

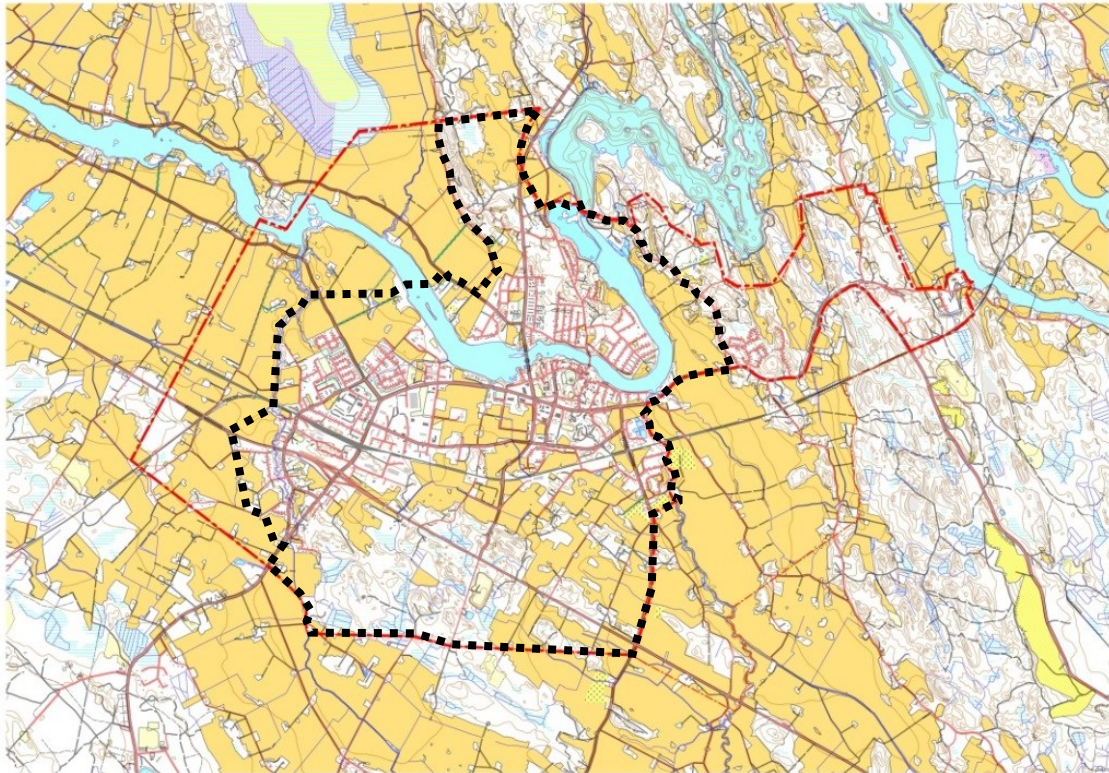
Kaavoitettavana osayleiskaava-alueena on noin 17,5 km². Alue kattaa nykyisen Kokemäen taajama-alueen lievealueineen. Luonnosvaiheen jälkeen kaava-alueen rajausta tarkistettiin ja Ylistaron peltoaukea jätettiin kaava-alueesta pois. Toisessa kaavaehdotusvaiheessa kaava-alueeseen lisättiin asemakaavoitetut alueet Risteessä. Kolmannessa ehdotusvaiheessa kaava-aluetta piennettiin sekä länsi- että itäpuolelta. Aluetta pienennettiin koskemaan vain keskusta-alue ja voimakkaimmin kehittyvät alueet.

Kuva 2 Osayleiskaava-alueen rajaus luonnosvaiheessa.

Kuva 3. Osayleiskaava-alueen rajaus 1. ehdotusvaiheessa. 2. ehdotusvaiheessa kaava-aluetta laajennettiin kattamaan kaikki Risteen asemakaavoitetut alueet Ristientien ja Ronkantien etelä- ja länsipuolelta. Alue on osoitettu punaisella nuolella.

Kuva 4. Osayleiskaava-alueen rajaus 3. ehdotusvaiheessa. Kaava-alueetta supistettiin koskemaan vain keskusta ympäröivä sekä voimakkaimmin kehittyvät alueet. Vanha rajaus näkyy kartassa punaisella pistekatoviivalla ja uusi rajaus mustalla katkoviivalla.

Kokemäenjokilaakson asutukselle ja maataloudella on hyvin pitkä historia. Kokemäenjoki on ollut merkittävä vesireitti. Lisäksi keskiaikainen huovintie kulki Turun seudulta Kokemäen kautta Kokemäenjoen suulle. Kokemäen alueelta on löydetty rautakauden ja keskiajan muinaisjäänöksiä. Kokemäki on Kokemäenjokilaakson vanha historiallisesti merkittävä mahtipiitäjä. Satakunnan historiallista maakuntaa kutsuttiin myöhemmällä keskiajalla Kokemäenkartanon lääniksi. Kokemäenkartanon lääni tunnetaan jo vuodelta 1331. Kokemäen kuninkaankartanoa ovat isännöineet Turun piispat, kuninkaat, kruunu, aatelisto ja talonpojat. Se on ollut 1400-luvulta lähtien keskeinen hallintopaikka, josta käsin hoidettiin Kokemäenkartanon läänin asioita ja kannettiin veroja. Nykyisen Kokemäen keskustan alue oli aikanaan merenrantaa kallioineen ja poukamineen, joilla kivikautinen pyyntikansa asusteli. Aikanaan voitiin nousta kookkaillakin aluksilla jokea pitkin, mutta maankohoamisen myötä kosket jyrkkenivät ja jokiväylä madaltui. Kaupallinen keskus siirtyi vähitellen Ulvilan kautta Poriin.

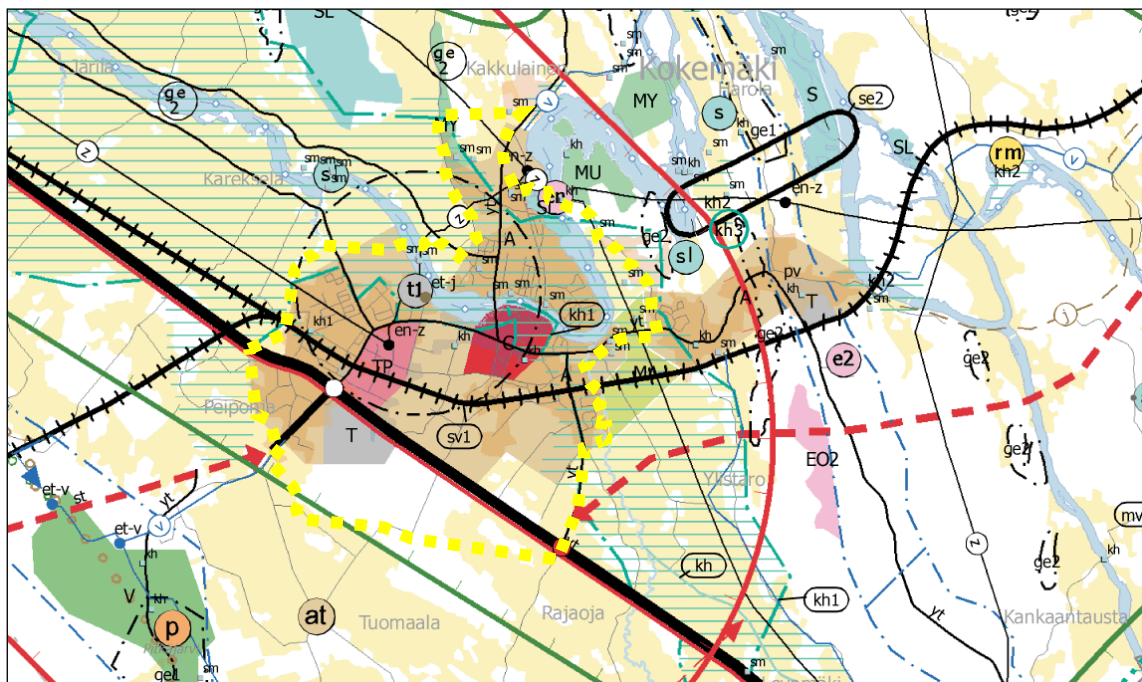
Nykyisin Kokemäelle on muodostunut perinteisen maatalouden rinnalle vahva yritys- ja koulutuskulttuuri. Kokemäellä toimii tällä hetkellä yli 400 yritystä. Metalliteollisuus, vesivoiman tuotanto, graafinen ala sekä kuljetusala ovat paikkakunnan avaintoimialoja

maatalouden, jalostuksen palvelutuotannon lisäksi. Perinteinen maatalous on myös monipuolistunut muun muassa erikoiskasvien viljelyllä.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Voimassa oleva maakuntakaava

Satakuntaliitto on laatinut Satakunnan maakuntakaavan ja maakuntavaltuusto hyväksyi sen 17.12.2009. Ympäristöministeriö vahvisti Satakunnan maakuntakaavan 30.11.2011. Maakuntakaava on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätöksellä 13.3.2013. Osa Satakunnan maakuntakaavassa osoitetuista vastaavista merkinnöistä on Satakunnan vaihemaakuntakaavaa 2 koskevan hyväksymispäätöksen lainvoimaiseksi tultua (1.7.2019) kumoutuneet. Näitä ovat muun muassa taajamatoimintojen (A), keskustatoimintojen (C) ja työpaikka-alueen (TP) aluevarausten sekä kulttuuriympäristöä osoittavat merkinnät

Kuva 5. Ote ympäristöministeriön 30.11.2011 vahvistamasta Satakunnan maakuntakaavasta. Kokemäen keskustaajaman osayleiskaavan 3. ehdotusvaiheen kaavarajaus osoitettuna kuvaan suurpiirteisesti keltaisella katkoviivalla. Lähde: Satakuntaliitto.

Kokemäki kuuluu maakuntakaavassa seudulliseen **kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen** (kk1), joka kattaa Porin, Ulvilan, Nakkilan, Harjavallan ja Kokemäen keskustat lievealuueineen. Merkinnällä on osoitettu Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti merkittävä

monikeskuksinen aluerakenteen kehittämisvyöhyke, jolle kohdistuu työpaikka- ja teollisuus-toimintojen, taajamatoimintojen, joukkoliikenteen ja palvelujen sekä virkistysverkoston pitkän aikavälin alueidenkäyttöllisiä ja toiminnallisia yhteensovittamis- ja kehittämistarpeita.

kk1 –aluetta koskeva suunnittelumääräys:

Alueen kilpailukyvyyn ja vetovoimaisuuden kasvua edistetään korostamalla alueen keskuksien kehittämistä. Suunnittelulla tulee edistää alueen ominaispiirteitä ja liikenne-, energia- ja virkistysverkkojen toiminnallisuutta seudullisena kokonaisuutena.

Lisäksi maakuntakaavan selostuksen mukaan: Kk1-alueen yhdyskuntarakenteen kehittäminen perustuu palvelujen saavutettavuuteen ja joukkoliikenteen kehittämiseen asutusrakennetta eheyttämällä sekä palvelujen ja työpaikka-alueiden tasapainoiseen kehittämiseen jokilaaksossa.

Selvitysalueena (se2) osoitetaan Kokemäenjoen Säpilänniemen oikaisu-uoman selvitysalue. Merkinnällä osoitetaan sellaiset alueet, joiden käyttöä ei ole voitu ratkaista maakuntakaavaa laadittaessa, mutta jotka merkittävyytensä vuoksi katsotaan tarpeelliseksi osoittaa maakuntakaavassa alueeseen kohdistuvien intressien johdosta. Alueidenkäytön ratkaiseminen edellyttää lisäselvityksiä tai jatkosuunnittelua.

Taajamatoimintojen aluetta (A) koskevat suunnittelumääräykset:

Merkinnällä osoitetaan yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumiseen ja muille taajamatoiminnoille, kuten keskustatoiminnoille, palveluille ja teollisuudelle rakentamisalueita, pääväyliä pienempiä liikenneväyläalueita, virkistys- ja puistoalueita sekä erityisalueita.

Aluetta suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen ja täydentämiseen hajanaisesti ja vajaasti rakennetuilla alueilla. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa taajaman omaleimaisuutta.

Täydennysrakentamista ja muuta alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet sekä viher- ja virkistysverkko.

Alueilla on turvattava yleisten ranta-alueiden varaaminen maisemarakenteellisesti ja -kuvallisesti ja luontoarvoiltaankestäviltä, korkeatasoisilta alueilta, osana alueen yhtenäistä viher- ja virkistysverkkoa.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan palveluverkon tarpeiden perusteella taajamatoimintojen alueelle osoittaa uusia vähittäiskaupan suuryksiköitä silloin, kun kyseiset yksiköt ovat

merkitykseltään paikallisia, yhdyskuntarakenne tukee kaupan saavutettavuutta ja haitalliset vaikutukset voidaan välttää.

Taajamatoimintojen alue ei ole ensisijaisesti tarkoitettu tilaa vaativan kaupan suuryksikköjen sijoittumisalueeksi.

Kaupan suuryksiköiden mitoitus tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa määritellä paikallisen ostovoiman pohjalta ja yksiköiden toteutumisen ajoitus tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sitoa muun taajamarakenteen ja liikennejärjestelmien toteutukseen.

Kokemäen kaupungin **taajamatoimintojen alue (A)** ulottuu Peipohjasta Krootilaan valtatie ja Kokemäenjoen välissä. Lisäksi taajamatoimintojen alueina on osoitettu Peipohja, Riste ja Kuoppala.

Keskustatoimintojen alueita (C) on osoitettu Kokemäen nykyisen keskustan alueelle Satakunnantien ja Kokemäenjoen rajaamalle alueelle.

Keskustatoimintojen aluetta (C) koskee suunnittelumääräys:

Merkinnällä osoitetaan palveluvarustukseltaan kaupunkitasoisten ja vastaavien seudullisten keskusten ydinalueet, joihin sijoittuu keskustahakuisten palvelu, hallinto-, asumis- ja muiden toimintojen alueita niihin liittyvine liikennealueineen ja puistoineen. Merkinnän osoittamalle alueelle voidaan sijoittaa merkitykseltään seudullisia vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Keskustatoimintojen alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen arkkitehtuuriin, ympäristökuvaan, ominaispiirteisiin, viihtyisyyteen ja toimivuuteen, jalankulku-, huolto- ja julkisen liikenteen järjestelyjen tarkoituksenmukaisuuteen sekä häiriöttömyyteen. Aluetta suunniteltaessa on varauduttava riittävään palvelu- ja liiketilatarjontaan.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen ja turvattu merkittävien luonto-, maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen myös eheyttävän suunnittelun yhteydessä.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vähittäiskaupan suuryksiköt tulee suunnitella siten, että ne arkkitehtuuriltaan ja sijoitukseltaan sopeutuvat ympäristöön ja mitoitukseltaan täydentävät keskustan palvelutarjontaa.

Työpaikka-alueita (TP) on osoitettu VT2:n varrelta Suokkaan yrityspuistoon.

Työpaikka-alueita (TP) koskee suunnittelumääräys:

Merkinnällä osoitetaan merkittävät ja monipuoliset työpaikka-alueet, joille voi sijoittua sekä toimisto- ja palvelutyöpaikkoja että ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta teollisuus- ja varastotoimintaa. Alueelle voidaan sijoittaa myös tilaa vaativaa erikoistavarakauppaa.

Alueelle voidaan pääkäyttötarkoitusta muuttamatta suunnitella myös asumista. Alueelle ei saa suunnitella sellaisia työpaikkatoimintoja, joiden haitalliset ympäristövaikutukset läheisille alueille ja asutukselle voivat olla merkittäviä.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan palveluverkon tarpeiden perusteella työpaikka-alueelle osoittaa uusia vähittäiskaupan suuryksiköitä silloin, kun kyseiset yksiköt ovat merkitykseltään paikallisia, yhdyskuntarakenne tukee kaupan saavutettavuutta ja haitalliset vaikutukset voidaan välttää. Kaupan mitoitus tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa määritellä paikallisen ostovoiman pohjalta ja yksiköiden toteutumisen ajoitus tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa sitoa muun taajamarakenteen ja liikennejärjestelmien toteuttamiseen.

Teollisuus ja varastotoimintojen alueita (T) on osoitettu VT2:n ja Satakunnantien risteyksen kaakkoispuolelle sekä Risteelle.

Teollisuus ja varastotoimintojen aluetta (T) koskee suunnittelumääräys:

Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään.

Haanojan suulle on osoitettu **teollisuus- ja varastoaluekohde (t1)**.

t1-aluetta koskee suunnittelumääräys:

Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen sekä huolehtia, että teollisuustuotannosta tai muusta toiminnasta viereisten alueiden ympäristölle ja asutukselle sekä mahdollisille pohjavesialueille aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset estetään.

Haanojan suun teollisuus- ja varastoaluekohteen ympärille on osoitettu **suojavaöhyke (sv1)**. Merkinnällä osoitetaan vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen suojavaöhyke (konsultointivyöhyke).

Suojavyöhykettä (sv1) koskee suunnittelumääräys:

Suunnittelussa on otettava huomioon alueella sijaitsevista laitoksista tai vaarallisten kemikaalien valmistuksesta, varastoinnista tai kuljetuksesta ympäristölle ja alueelle sijoittuville toiminnoille mahdollisesti aiheutuvat riskit.

Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista suojavyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvatekniikan keskukselle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Kokemäki kuuluu **matkailun kehittämisvyöhykkeeseen** (mv2), joka kattaa Kokemäenjokilaakson Huittisiin asti. Merkinnällä osoitetaan merkittävät kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen kohdevyöhykkeet.

mv2 –aluetta koskeva suunnittelumääräys:

Vyöhykkeiden sisällä toteutettavassa alueidenkäytön suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota matkailuelinkeinojen ja virkistyspalveluiden kehittämiseen. Suunnittelussa on otettava huomioon toteutettavien toimenpiteiden yhteensovittaminen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoihin sekä olemassa oleviin elinkeinoin ja asutukseen.

Matkailuun liittyviä toimintoja suunniteltaessa ja vyöhykkeen vetovoimaisuutta kehitettäessä tulee ottaa huomioon vyöhykkeen erityisominaisuudet ja niiden ominaispiirteiden säilyttäminen.

Maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA) on osoitettu Ylistaron peltoaukea keskustan ja Risteen välillä.

MA -aluetta koskee suunnittelumääräys:

Alueen suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää alueen säilymiseen avoimena ja sen merkitykseen taajama- ja kulttuurimaisemassa.

Luonnonsuojelulain tai muun lain lainsäädännön nojalla suojellut tai suojeltavat alueet osoitetaan merkinnällä **luonnonsuojelualue** (SL, sl). Osayleiskaava-alueelta on osoitettu luonnonsuojelualueina Kolsin tulvalampi (SL-2042), Forsbyn koski ja Katajaluoto (sl-403) sekä Pälpälän kalliokedot (sl-408).

Luonnonsuojelualueutta koskee suunnittelumääräys:

Alueen maankäyttöön mahdollisesti vaikuttavista merkittävistä suunnitelmista ja hankkeista tai ennen vallitsevia olosuhteita merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee luonnonsuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Suojelumääräys:

Alueella ei saa toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai hankkeita, jotka voivat oleellisesti vaarantaa tai heikentää alueen suojeluarvoja. Alueella voidaan kuitenkin valtion luonnonsuojeluviranomaisen niin salliessa toteuttaa alueen suojeluarvojen säilyttämiseksi ja palauttamiseksi tarkoitettuja toimenpiteitä.

Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi.

Merkittävästi parannettavana valtatieä osoitetaan VT2. Merkinnällä osoitetaan sellaiset maakunnan yhdyskuntarakenteen kannalta merkittävät yhtenäiset tieosat, joiden kunto, liikennetarve tai ympäröivä maankäyttö edellyttävät tien merkittävää parantamista. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Merkittävästi parannettavaa tietä koskeva suunnittelumääräys:

Maankäytön suunnittelussa tulee varautua siihen, että pääsy merkittäväksi parannettavalle valtatielle tapahtuu pääasiassa eritasoliittymien kautta ja paikalliselle sekä kevyelle liikenteelle on osoitettu erillinen väylä.

Uusi eritasoliittymä on osoitettu Sonnilantien ja VT2:n risteykseen.

Uutta eritasoliittymää koskeva suunnittelumääräys:

Uuden eritasoliittymän alueella on suunnittelussa varauduttava liittymän toteuttamiseen. Liittymä voidaan ensivaiheessa toteuttaa myös tasoliittymänä, mikäli se liikennemäärien perusteella on mahdollista.

Tasoliittymän toteuttamisella eikä muullakaan maankäytön suunnittelulla saa vaarantaa eritasoliittymän myöhempää toteuttamismahdollisuutta.

Tärkeinä yhdysteinä / kokoojakatuina osoitetaan Satakunnantie, Koomanojantie, Risteen-tien, Sonnilantie, Kauvatsantie, Kuurolantie ja Järiläntie.

Tieliikenteen yhteystarpeena on osoitettu tieyhteys Kokemäeltä Keikyään sekä Kokemäeltä Eurajoelle.

Tieliikenteen yhteystarvetta koskeva suunnittelumääräys:

Maankäytön suunnittelulla on turvattava tieliikenteen yhteystarpeen toteuttamismahdollisuus. Yhteystarpeen toteuttamiseksi on tieverkon yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa selvitettävä alueiden käytön kannalta tarkoituksenmukaisimmat ja ympäristön kannalta vähiten haitalliset vaihtoehdot.

Pääratoina osoitetaan sekä Porin että Rauman radat. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.

Kolsin voimala on osoitettu **energiahuollon alueena** (en). Kolsin, Suokkaan ja Säpilän sähköasemat on osoitettu merkinnällä **sähköasema** (en-z). Kolsin voimalalta itään, kaakkoon, lounaaseen ja luoteeseen lähtevät voimalinjat on osoitettu **110 kV voimalinjoina**.

Yhdysvesijohtoja on osoitettu Peipohjasta keskustaaajaman läpi Risteelle sekä keskustasta pohjoiseen. Kiikoisista Risteen kautta keskustaaajamaan on osoitettu **siirtoviemäri**. Haanojan suulle on osoitettu **jätevedenpuhdistamo** (et-j).

Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen osalta maakuntakaava perustuu museoviraston inventointiin, joka on julkaistu Rakennettu kulttuuriympäristö 1993 –kirjana. Uusi valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen inventointi tuli voimaan valtioneuvoston päätöksellä 2009.

Valtakunnallisesti merkittävänä rakennettuna kulttuuriympäristönä (kh1), osoitetaan Kokemäenjoen kulttuurimaisema (271031), Kokemäen kirkko ympäristöineen (271034) ja Peipohjan rautatieaseman alue (271032).

Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (kh1, kh, kh2) koskeva suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisuus siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet.

Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Maakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristöinä (kh, kh2) osoitetaan osayleiskaava-alueelta tai sen välittömästä läheisyydestä alla luetellut kohteet.

Taulukko 1 Osayleiskaava-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevat maakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristöinä osoitettavat kohteet.

271001	Kokemäen kirkko, Tulkkila
271002	Tulkkilan koulut
271003	Vanha tulkkila
271004	Entinen yhteiskoulu, Tulkkila
271005	Elersin talo, Tulkkila
271006	Kokemäen seurantalo ja muuntamo
271007	Tulkkilan vanha silta
271008	Vanha kivisakasti ja hautausmaa, Tulkkila
271009	Kokemäenjoen kulttuurimaisema
271010	Teljän kauppapaikka sekä Pyhän Henrikin saarnahuone ja muistokappeli, Ylistaro
271011	Ylistaro-Sonnila, kulttuurimaisema
271012	Sonnilanjoen silta, Ylistaro
271013	Malmi, Ylistaro
271014	Nappari, Ylistaro
271015	Ikala, Ylistaro
271016	Kaisala, Ylistaro
271017	Ylistaron Matomäki ja Paistilan kylä

271019	Kolsin voimalaitos
271021	Krootilan kylä
271022	Pyhänselän kartano
271023	Kokemäenkartanon kulttuurimaisema
271024	Forsbyn linnaluoto
271025	Kyläkoski, Forsby
271027	Villiö-Orjapaasi kulttuurimaisema
271028	Simula, Villiö
271029	Vuolteen kartano
271030	Kokemäen ulkomuseo
271032	Äimälä
271033	Syyrinki, Äimälä
271035	Peipohjan kulttuurimaisema
271036	Peipohjan asemayhdyskunta
271043	Pispa, Vallila
271047	Risteen viljavarasto

Muinaismuistoalueina (sm) osayleiskaavan alueelta tai sen läheisyydestä osoitetaan alla luotellut kohteet.

Muinaismuistoalueita (sm) koskeva suunnittelumääräys:

Muinaismuistoalueiden ja –kohteiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on kiinteiden muinaisjäännösten lisäksi otettava huomioon niiden suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaisiin maisema-alueisiin tai kulttuuriympäristöihin.

Kaikista aluetta koskevista suunnitelmista tulee Museovirastolle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Taulukko 2 Osayleiskaava-alueen ja lähiympäristön muinaismuistoalueet

298	Hyyti
301	Isoluoto
308	Koskenkylä Isoluoto/Aborg
309	Koskenkylä Linnaluoto/Kumo
313	Käräjämäki
314	Köönikänmäki
316	Lehtimäki
317	Leikkimäki
318	Leikkimäki (Äimälä)
320	Linnaluoto (Forsby)
321	Maamieskoulu 1
322	Maamieskoulu 2
323	Malmi
324	Mäkelä
327	Orjapaadenkallio

331	Perävainionmäki
332	Pispa
336	Pyhän Marian kirkon paikka
337	Riihimäki
342	Teljä
346	Ylivuoltee

Kokemäenjoelle osoitetaan **ohjeellinen melontareitti**.

3.2.2 Vaihemaakuntakaavat

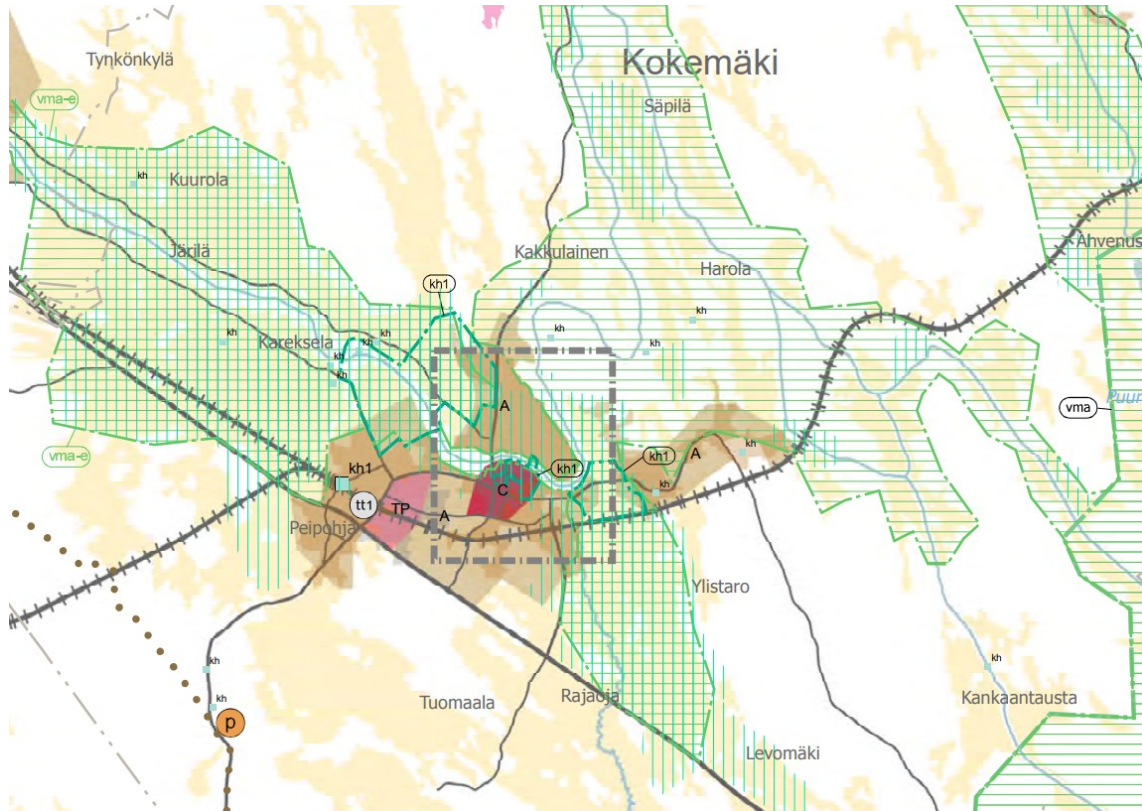
Satakunnan vaihemaakuntakaava 1

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoima-
tuotannon alueet. Kaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 13.12.2013. Ympäristöminis-
teriö on vahvistanut 3.12.2014 Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1. Ympäristöministeriön
päätöksestä tehtiin kaksi jatkovalitusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Satakunnan vaihe-
maakuntakaava 1 sain lainvoiman 6.5.2016 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Kaavassa ei ole merkintöjä yleiskaava-alueelle.

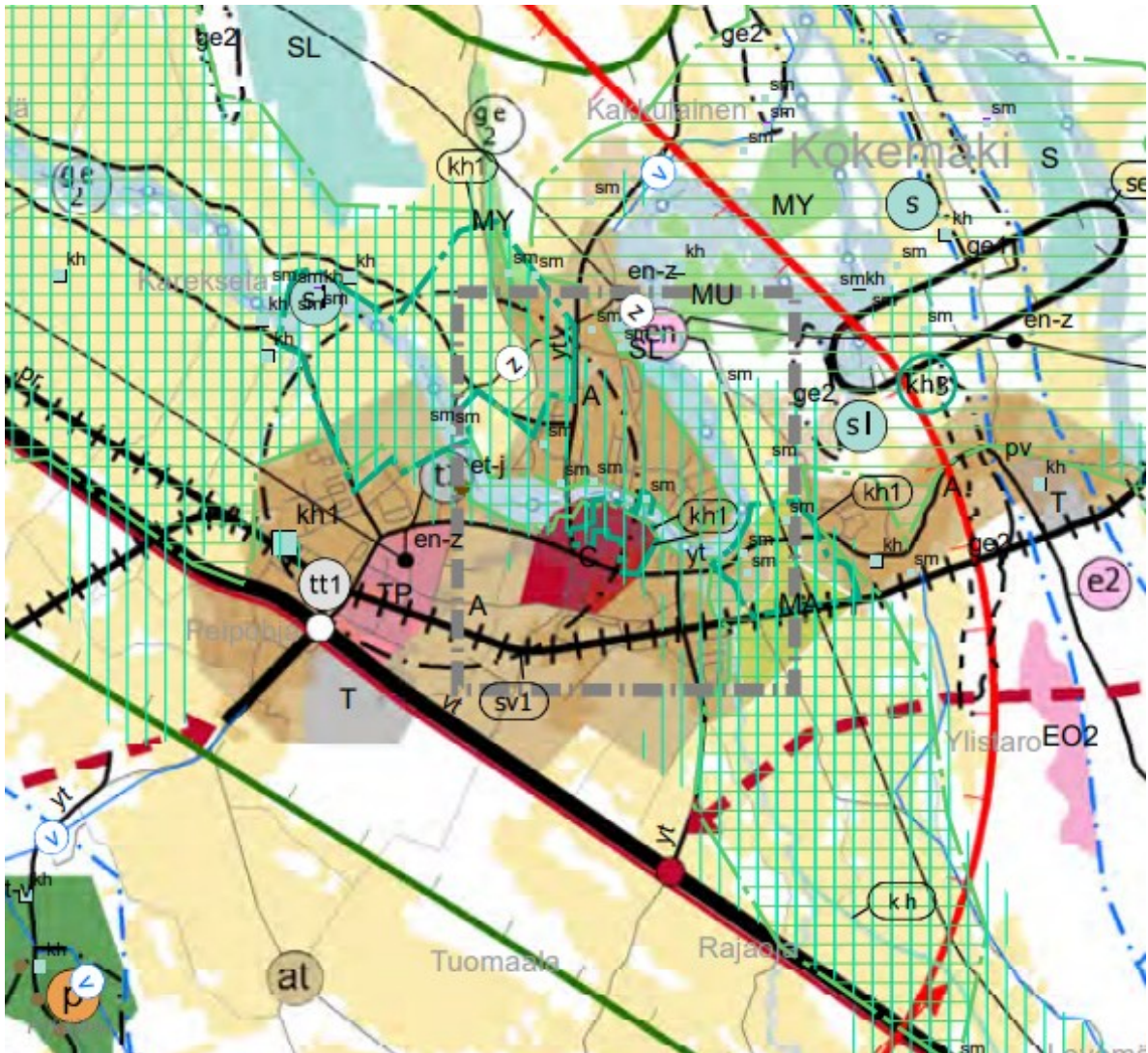
Satakunnan vaihemaakuntakaava 2

Satakunnan maakuntavaltuusto hyväksyi Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 17.5.2019 (§
10). Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 teemana on energiantuotanto; turve, bioener-
gia ja mahdollisesti tuulivoimatuotanto ja aurinkoenergia. Muita teemoja ovat soiden moni-
naiskäyttö (kasvuturve, soiden suojelu ja virkistyskäyttö), kauppa, maisema-alueet ja raken-
netut kulttuuriympäristöt.

Kuva 6 Ote Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 hyväksytystä kaavakartasta. Lähde: Satakuntaliitto.

Vaihemaakuntakaavassa on osoitettu keskusta- (C), työpaikka- (TP) ja taajamatoimintojen (A) alueet kuten voimassa olevassa maakuntakaavassa yleiskaavan alueella. Teollisuusalueita (T) ei ole osoitettu ollenkaan vaihemaakuntakaavassa. Kaava-kartalla on esitetty arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä ehdotus valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Ehdotus valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi on uusi. Lisäksi Peipon aseman läheisyyteen on osoitettu Peipohjan rautatieverkon merkittävää puutavaran kuormauspaikkaa osoittava terminaalitoimintojen alue (tt1).

Kuva 7 Ote Satakunnan epävirallisesta kaavayhdistelmästä.

3.2.3 Satakunnan maakuntakaava 2050

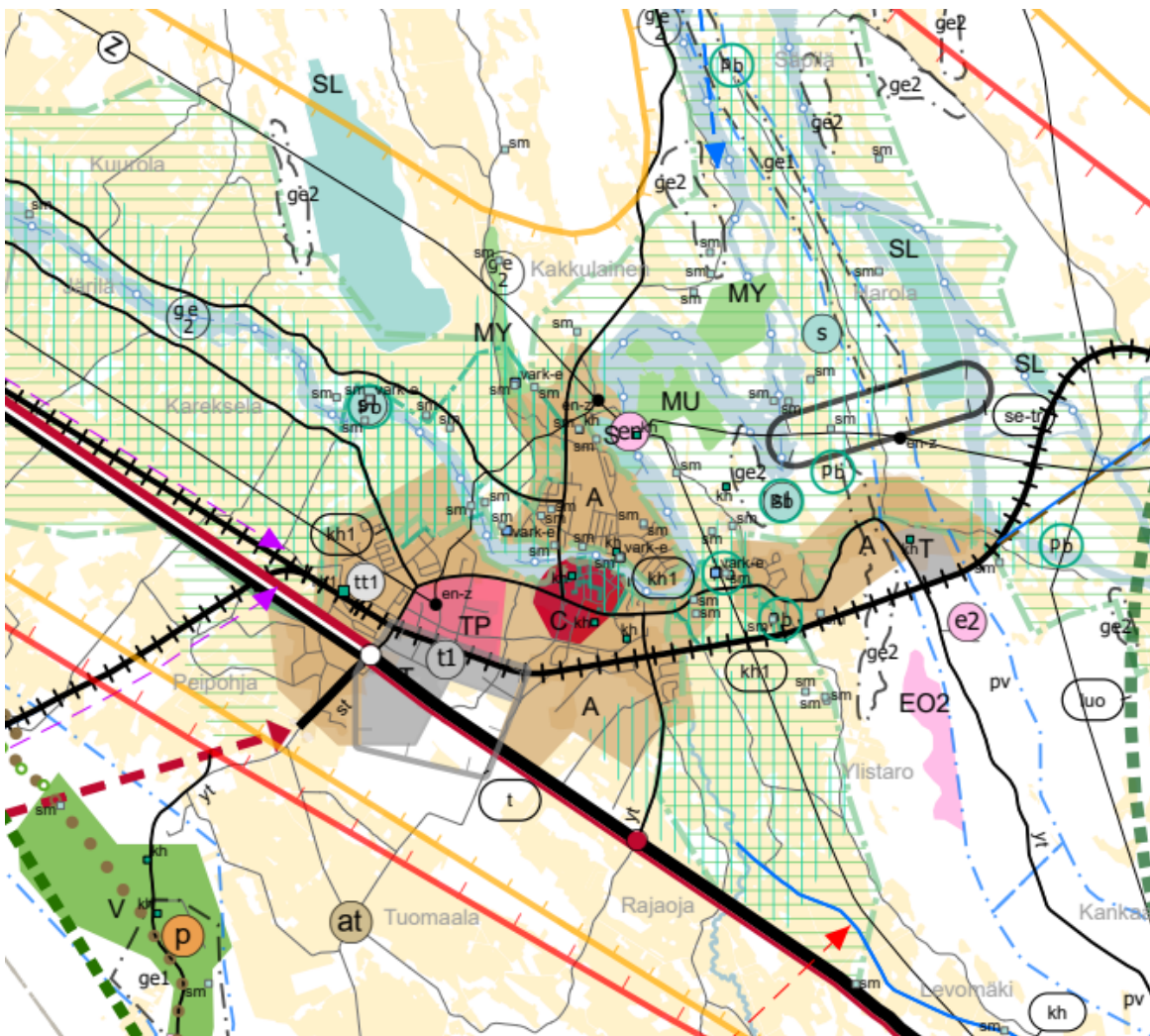
Satakunnan maakuntakaavan 2050 laatiminen on käynnistynyt vuoden 2021 lopussa. Satakunnan maakuntakaava 2050 laaditaan kaikki maankäyttömuodot kattavana kokonaisuusmaakuntakaavana, jolloin käsitellään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja kehittämisen kannalta tarpeelliset alueet koko maakunnan alueella.

Satakunnan maakuntakaavan 2050 laadinnan keskeisenä lähtökohtana ovat voimassa olevat Satakunnan maakuntakaava, Satakunnan vaihemaakuntakaava 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaava 2, joiden kaavamerkintöjä ja määräyksiä tarkastellaan uudistuneiden valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, uusimpien selvitysten, suunnitelmien ja

inventointitietojen nojalla. Tarkoituksena on, että voimaan tullessaan Satakunnan maakuntakaava 2050 kumoaa Satakunnan aiemmat kokonais- ja vaihemaakuntakaavat.

Tarkistetun aikataulun mukaan valmisteluvaiheeseen keväällä 2023 edennyt suunnittelutyö etenee ehdotusvaiheeseen loppuvuonna 2025. Hyväksymisvaiheessa kaava olisi mahdollisesti vuosina 2026-2027. Satakunnan maakuntakaavan 2050 hyväksyy maakunnan liiton ylin päättävä elin eli Satakuntaliiton maakuntavaltuusto. (Satakuntaliitto)

Osayleiskaavan suunnittelussa on huomioitu myös luonnosvaiheessa olevan maakuntakaavan merkinnät.

Kuva 8 Ote nähtävillä olleesta Satakunnan maakuntakaava 2050:n valmisteluvaiheen kaavakar-tasta (päiväty 14.10.2024, tarkistettu 18.10.2024). Lähde: Satakuntaliitto.

3.2.4 Seututason selvitykset

Suunnittelualuetta koskevia seututason selvityksiä ja suunnitelmia ovat:

- Porin seudun PARAS –kaupunkiseutus suunnitelma ja Porin seudun rakennemalli (luonnos 8.9.2010); Porin seutu Karhukunnat
- Satakunnan kulttuuriympäristöohjelma 2009-2015 (Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 7/2009)
- Porin seudun kestävän kehityksen toimintaohjelma, agenda 21: Harjavalta, Nakkila, Noormarkku, Luvia, Pomarkku, Ulvila, Pori, Kokemäki
- Lounais-Suomen ympäristöohjelma 2010-2013 Ympäristöstrategian toteuttamiseksi Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen julkaisuja 11/2010

Lisäksi Satakuntaliitossa on laadittu Satakunnan voimassa olevan maakuntakaavan laatimisen vaiheessa seuraavista teemoista laaditut selvitykset, joita hyödynnetään osayleiskaavaa laadittaessa soveltuvilta osin:

- 1. Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne: Satakunnan aluerakenne (15.2.2008), Satakunnan kylät (13.9.2006)
- 3. Ympäristön ja talouden kannalta kestävä liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt: Vesihuolto, jätehuolto (13.3.2007), Energianhuolto (21.2.2007), Liikennejärjestelmä ja liikenneverkko (12.6.2006)
- 4. Vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö: Turvetuotanto Satakunnassa (16.2.2007), Maa-ainesvarat ja pohjavesi (30.3.2006)
- 5. Maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen: Matkailualueet Satakunnan maakuntakaavassa, 12.7.2007
- 6. Maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaaliminen: Satakuntalaiset kulttuuriympäristöt (28.5.2007)
- 7. Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys: Satakunnan viher- ja virkistysverkkoselvitys, 2005-2006, 16.8.2006
- Satakunnan rakennusperintö 2005
- Tuulivoimala-alueet Satakunnassa (19.10.2005)
- Melutasoltaan hiljaiset alueet (9.1.2006)
- Moottoriturheilualueet, ampumaradat ja raviradat (30.3.2007)
- Maanpuolustus (3.4.2007)
- Kauppa Satakunnassa (21.9.2009)
- Asuminen Satakunnassa (luonnos 2010)

Vireillä olevan maakuntakaavan laatimisen yhteydessä laaditut teemaraaportit:

- Satakunnan alue- ja yhdyskuntarakenne

- Maanpuolustus
- Kylät
- Ampuradat, raviradat ja moottoriurheilualueet
- Matkailualueet
- Maa- ja metsätalousalueet
- Luontoarvot
- Melutasoltaan hiljaiset alueet
- Liikennejärjestelmä ja liikenneverkko
- Energia
- Jätehuolto sekä bio- ja kiertotalous
- Vesihuolto
- Vesi- ja maa-ainesvarat
- Maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- Arvokkaat geologiset muodostumat
- Kulttuuriympäristöt
- Virkistysalueet
- Ilmastonmuutos ja luontokato
- Kansallinen turvallisuus ja huoltovarmuus
- Vaikutusten arviointi

Satakuntaliiton vireillä olevan Satakunnan maakuntakaavan 2050 taustaselvityksiä on lisäksi mm. *Satakunnan viherrakenneselvitys* (Ahlman, 2021), *Vihreän siirtymän hankkeet Satakunnan maakuntakaavassa 2050* -selvitys (Ramboll, 2023) sekä Satakuntaliiton tuottamat raportit *Satakunnan aluerakenne – väestö, työpaikat ja työmatkat* (2022) ja *Satakunnan maakuntakaavassa osoitettujen suojelualueiden nykytilan arviointi* (2019).

Raideliikenteeseen liittyviä selvityksiä:

- Rauma-Kokemäki henkilöliikenteen jatkoselvitys ja hankearviointi (Väylävirasto 2025)
- Kokemäki-Rauma -henkilöliikenteen tekninen selvitys (Väylävirasto 2023)
- Alueellisen junaliikenteen jatkoselvitys – Liikennöintikustannukset ja matkustajapotentiaali (Traficom 2022)
- Eurajoki-Eura-Kokemäki -henkilöjunaliikenneselvitys (Kokemäen kaupunki, Euran kunta & Eurajoen kunta 2021)
- Selvitys Lisäraiteen aluevarausuunnitelma: Kokemäki-Harjavalta (Väylävirasto 2021)
- Rauma-Kokemäki-Tampere -liikennöintiselvitys (2020)
- Tampere-Pori -tarveselvitys (Väylävirasto 2020)
- Tampere-Pori/Rauma-radanh kehittämiselvitys (Pirkanmaan liitto ym. 2019)
- Rauman henkilöliikenne, jatkoselvitys (Rauman kaupunki 2017)

- Rauman henkilöliikenne, esiselvitys (Rauman kaupunki & Satakuntaliitto 2012)

3.2.5 Energiakaasuputken linjaus Satakunnassa

Satakunnassa tuotetaan lähes 40 % Suomen päästöttömästä sähköstä. Lisäkapasiteettiä on suunnitteilla runsaasti erityisesti merelle sijoittuvien merituulipuistojen myötä. Sähköistyvä yhteiskunta tarvitsee tuon kaiken lisäsähkön ja enemmän. Uusiutuvan sähkön kapasiteetti vaihtelee tuulen ja auringon mukaan, joten jotenkin sähköä pitäisi varastoida. Vety on yksi mahdollisuus, jonka ympärille on Satakunnassa muodostumassa voimakasta kasvua vihreän vetytalouden syntymisen myötä. Satakunta kehittääkin vetytaloutta yhtenä edelläkävijänä. Satakuntaliitto on valmistelemassa uutta maakuntakaavaa 2050, jonka valmistelun osana Priztech Oy on laatinut Satakuntaan selvityksen vetyputken linjauksesta.

Priztech Oy hallinnoi AKKE-hanketta Satakunnan kaasu- ja vetytaloussuunnitelma 2030, jonka osana tämä selvitys vetyputken linjauksesta laadittiin. Syntyvää suunnitelmaa tehdään yhteistyössä Satakuntaliiton kanssa ottaen huomioon myös Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmistelutyö.

Vetyputkiselvityksen taustalla on Euroopan tason suunnitelma rakentaa laaja valtioiden välinen vetyputkiverkosto. EHB-organisaatio on laatinut keväällä 2022 kokonaissuunnitelman tämän kaasuinfraverkoston rakentamiselle. Suomessa avainasemassa on valtion omistama kaasuverkkoyhtiö Gasgrid Finland Oy. Satakunnassa koettiin tarpeelliseksi laatia oma näkemys vedyn runkoputken linjauksista maakunnan läpi. Linjausehdotukset ovat keskustelun avaus ja pohjaesitys tuleville suunnitelmille.

Vihreän vedyn tuotannossa syntyy aina sivutuotteena happea ja myös paljon lämpöä. Sen vuoksi selvityksessä käytiin läpi mahdollisia yhteyksiä taajamien kaukolämpöverkkoihin ja huomioitiin Satakunnan monipuolinen teollisuus teollisuuspuistoineen. Linjauksissa otettiin huomioon myös liikenteen pääväylät ja erilaiset energian siirtokäytävät sekä lähimaakuntien liitynnät näissä aiheissa. Vetyputkilinjaus pääväylien ja taajamien lähellä mahdollistaisi myös vetytankkausverkoston rakentamisen tulevaisuudessa.

3.2.6 Porin seudun kaupunkiseutusuunnitelma ja rakennemalli

Porin seudun kuntien yleiskaavojen yhteishankinta on osa seudullisen kaavoitustyön tiivistämistä. Porin seudun PARAS -kaupunkiseutusuunnitelma valmistui 2008. Siinä on todettu, että alueella tehdään strategisia valintoja vahvuuksien ja vetovoiman lisäämiseksi ja muutetaan toimintamalleja yhteistyön tiivistämiseksi. Maankäytön kärkihankkeena on todettu Porin kaupunkiseudun rakennemalli, joka on valmistunut vuoden 2010 lopussa. Rakennemalli on toimitettu hyväksyttäväksi kuntiin 19.1.2011. Rakennemallin lisäksi kaupunkiseutusuunnitelman maankäyttöön liittyviä tavoitteita ovat:

Asumisen kärjet:

- laaditaan seutu- ja kuntakohtaiset asumisprofiilit (monipuoliset asuinympäristöt ja –muodot)
- laaditaan ja toteutetaan seudullinen hissiohjelma
- laaditaan ja toteutetaan palveluasuntostrategia

Liikenteen kärjet:

- lisätään liikenneväylämäärärahoja (edunvalvonnan tehostaminen)
- tiivistetään ja kehitetään seudullista yhteistyötä liikenneasioissa
- parannetaan liikenneturvallisuutta yhteistyötä tiivistämällä ja liikenneympäristön turvallisuustoimenpiteillä

Joukkoliikenteen kärjet:

- kunnat ottavat vastuun joukkoliikenteen tulevaisuudesta
- aikaansaadaan toimiva työmatkaliikenne (laatukäytävät: Meri-Pori-Kokemäki, Luvia-Noormarkku)
- edunvalvontaa tehostetaan
- palkataan maakunnallinen henkilöliikennelogistikko

Rajat ylittävien palveluiden kärjet:

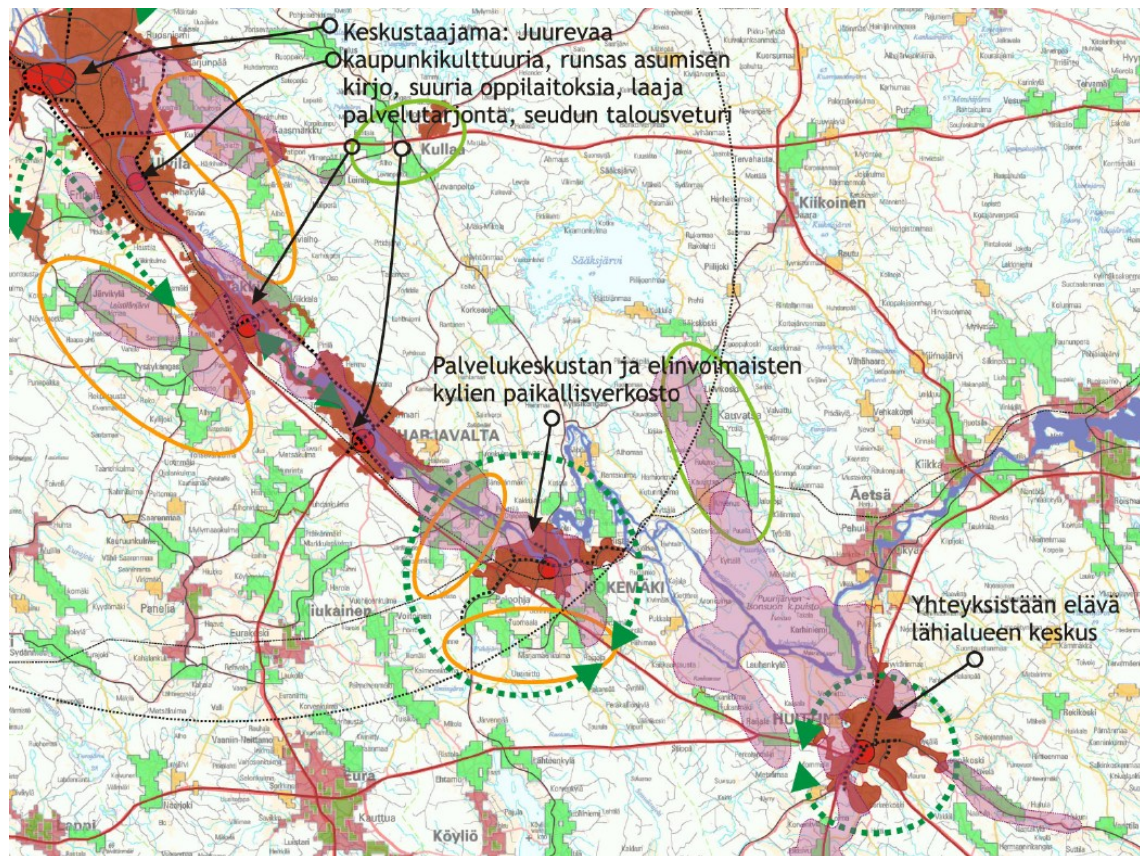
- yhteisten sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden luominen
- toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestäjäverkon kokoaminen

Omalta osaltaan kuntien maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen liittyvää kehittämissi-työtä ohjaa Porin kaupunkiseudun kuntien – Harjavalta, Huittinen, Kokemäki, Luvia, Meri-Karvia, Nakkila, Pomarkku, Pori ja Ulvila – yhteistyössä laatima PARAS rakennemalli. PARAS rakennemalli kuvastaa kuntien yhteistä tahtoa ja näkemystä tulevaisuuden kehittämiskoh-teista. Rakennemallin lähtökohdaksi on valittu asukkaiden arjen sujuvuus. Rakennemallin raportissa on todettu Porin seudun suurimmiksi haasteiksi ikääntyvän väestön aiheuttama paine alueen palvelurakenteelle sekä alueen positiivisen työllisyyskehityksen säilyttäminen. Lisäksi alueen imagossa ja tunnettavuudessa on parantamisen varaa.

Rakennemallin karttakuvasta nousee esiin Porin kaupunkiseudun kasvusuunnat ja kehittä-miskohteet. Rakennemallin tavoitekuvas-
sa 2020 korostuu taajamien täydentyminen ja tii-
vistyminen sekä kyläasumisen kehittyminen. *Tulevaisuuden Pori tiivistyy asumisrakenteel-
taan ja asuntotarjonta keskittyykin palvelukeskusten läheisyyteen.* Profiloitumis- ja vetovoii-
matekijöinä nähdään erityisesti *kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet, tasokas kaupunki-
ja keskusta-asuminen, jokien varsi- ja meren läheisyys, loma-asuminen ja ympärivuotinen*

asuminen, koerakentamisalueet, teknologian käyttö vanhusten palveluasumisessa, elinvoimaiset kylät ja maaseutuasuminen.

Elinkeinotoiminnan toimintaedellytyksistä rakennemallin raportissa mainitaan mm. monipuolisten, kilpailukykyisten tontti- ja toimitilarajonnan turvaaminen ja niihin liittyvien seudullisten sijoittumispalvelujen kehittäminen ja systemaattinen käyttö, alueen logistiikan toimivuuden kehittäminen sekä joukkoliikenteen palveluiden parantaminen erityisesti työssäkäyntiliikenteen näkökulmasta.

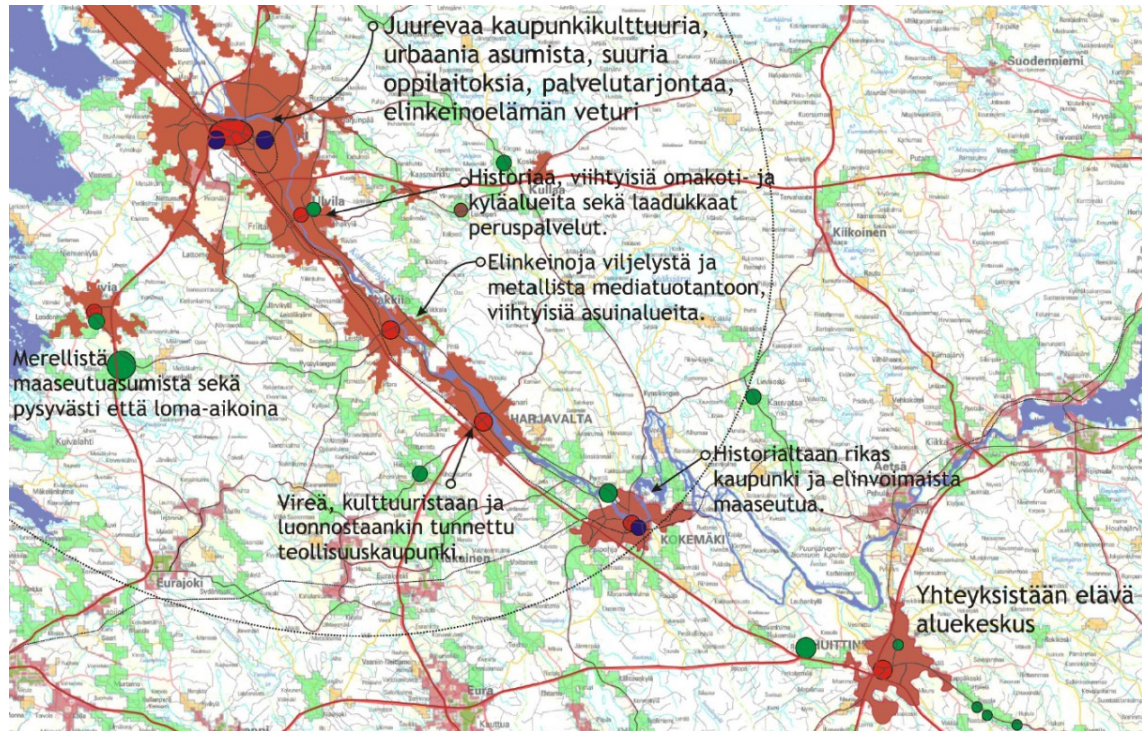

Kuva 9. Ote Porin kaupunkiseudun rakennemallista (ei mittakaavassa).

Suunnittelussa asumisen osalta Kokemäen korostetaan olevan historialtaan rikas kaupunki ja elinvoimaista maaseutua. Tavoitteena on tiivistyvä taajama, jossa keskusta-asumista ja -palveluja kehitettäisiin.

Koulutuksen ja työosalta on rakennemallissa korostettu Kokemäellä Suokkaan yrityspuistoa ja kehittyviä keskustapalveluita sekä paikallisesti merkittäviä yritys- ja elinkeinoalueita. On huomattava, että lähes koko yleiskaava-alueen on arvioitu olevan puolen tunnin päässä Porista maantietä pitkin. Kokemäellä omassa kunnassa tapahtuvan asioinnin arvioidaan olevan 60–80 prosenttia.

Virkistyksen ja vapaa-ajan osalta on korostettu Kokemäenjokea myötäilevää aluetta sekä kevyen liikenteen yhteyttä Harjavaltaan. Kokemäellä on myös runsaasti arvokkaita maisema-alueita.

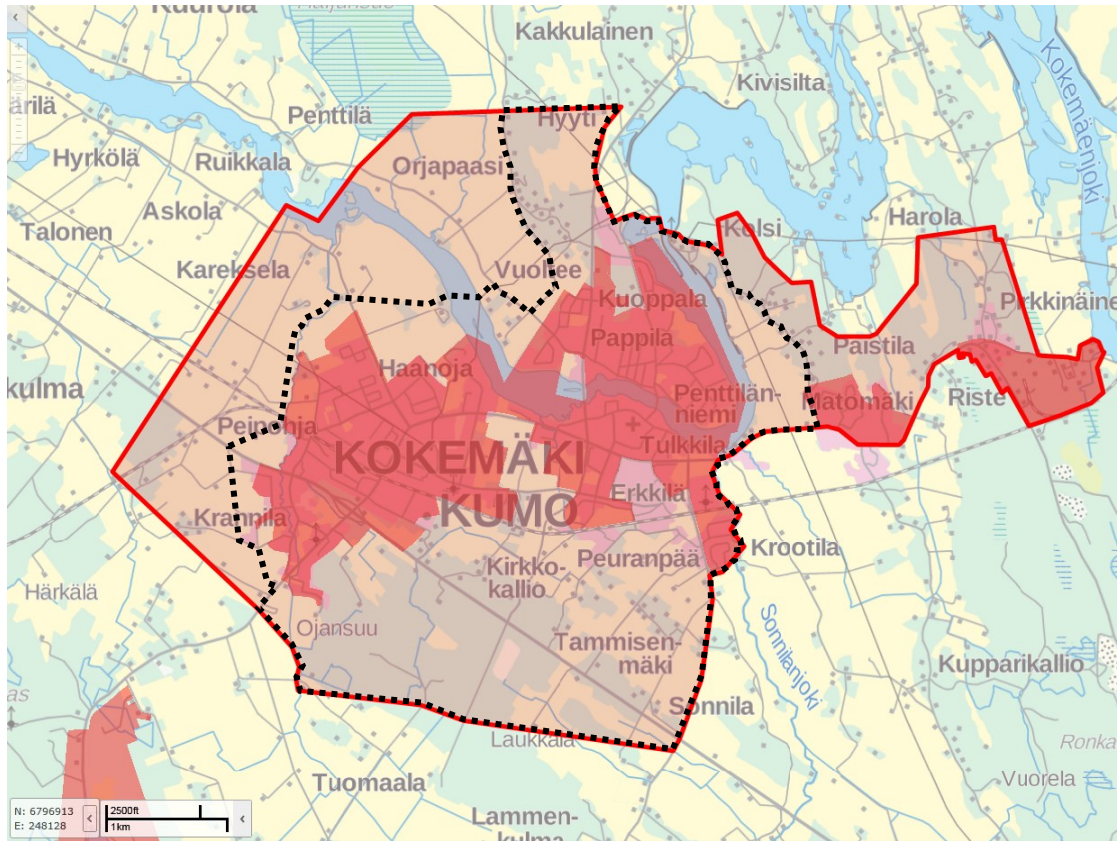
Kuva 10. Ote Porin kaupunkiseudun rakennemallin liitekartasta: Asuminen (ei mittakaavassa).

3.2.7 Yleiskaava ja asemakaavat

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Taajama-alueelle on laadittu yleiskaava niin, että kaavaehdotus on ollut nähtävillä v. 1993, mutta sitä ei ole vahvistettu.

Suunnittelualueen pohjoispuolella on oikeusvaikutteinen Kokemäenjoen rantaosayleiskaava (2010).

Osalla alueesta on voimassa eri-ikäisiä asemakaavoja. Tuleva yleiskaava on ohjeena muutettaessa asemakaavoja.

Kuva 11. Karttaote Kokemäen kaavatilanteesta. Asemakaavoitetut alueet on korostettu kuvaan tummalla punaisella täytteellä, ja Kokemäen vireillä olevan yleiskaavan alkuperäinen raja-vaalealla punaisella aluerajauksella. Kokemäen vireillä olevan yleiskaavan rajausta on tarkistettu kaavaprosessin aikana, ja 3. ehdotusvaiheen päivitetty kaavarajaus on alkuperäistä suppeampi. Päivitetty kaavaraja on osoitettu kuvaan mustalla katkoviivalla.

Osayleiskaavoitettavan alueen sijainti suhteessa jo asemakaavoitettuihin alueisiin on esitetty oheisella kartalla. Asemakaavan liike- ja hallintokorttelit sijoittuvat Teljänportin ja Satakunnantien risteuksen tuntumaan. Teollisuusalueita on Haanmäellä ja Kirkkokallion alueella radan ja VT:n 2 välissä, Krootilassa ja Risteellä, Työpaikka-alueita Suokkaalla.

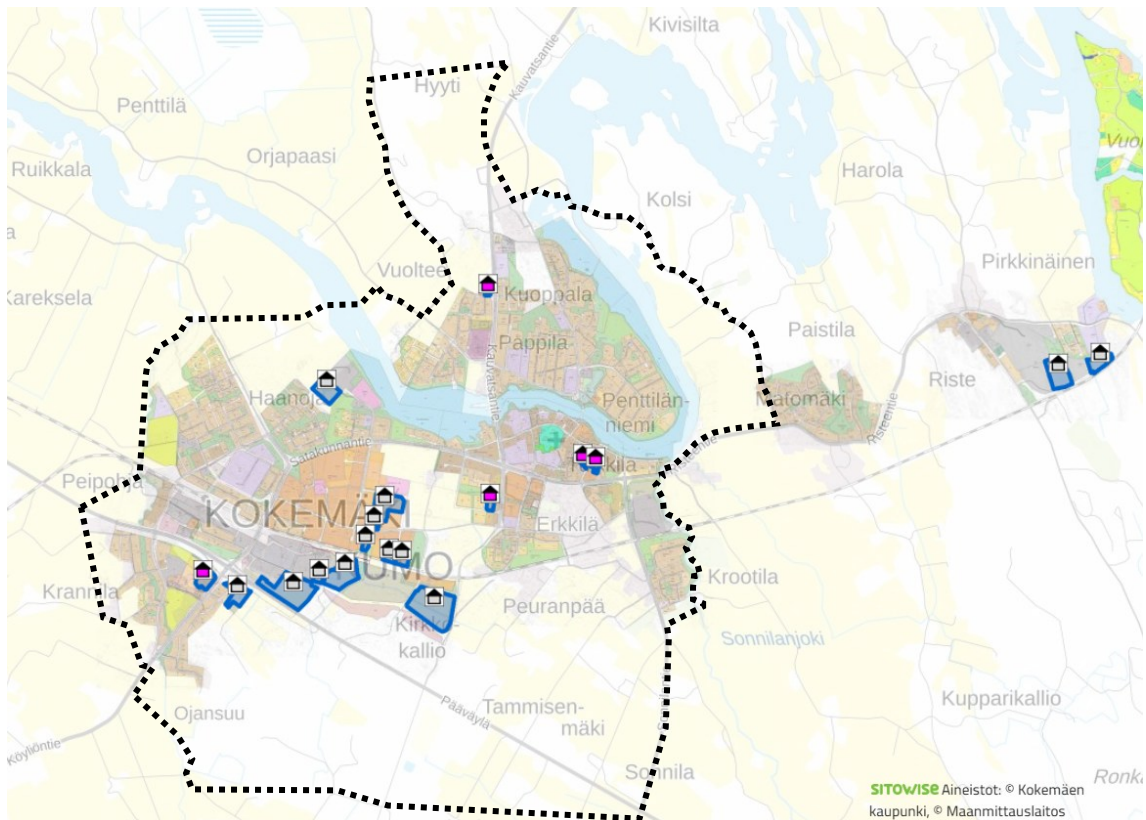
Asemakaavoitetut asuinalueet sijoittuvat Peipohjaan, keskustan tuntumassa joen eteläpuolella Tulkkiin ja Erkkilään ja joen pohjoispuolella Pappilaan ja Penttilänniemeen sekä Risteentien varrella Matomäelle ja Risteeseen. Asemakaavoitetut asuinalueet sijoittuvat pääosin alle 1,5 kilometrin etäisyydelle joko Kokemäen keskustasta tai Peipohjan keskustasta. Risteentien varren asutus Matomäellä ja ja Peipohjassa sijaitsevat kauempana palveluista.

Osayleiskaavaa valmisteltaessa on tarkasteltu asemakaavojen toteutuneisuutta. Tarkistetun 3. ehdotusvaiheen aikaan asemakaavoitettuja, vielä toteutumattomia teollisuus- ja työpaikkatontteja on yleiskaava-alueella 11 kappaletta. Niiden pinta-ala yhteensä on noin 27,4 ha.

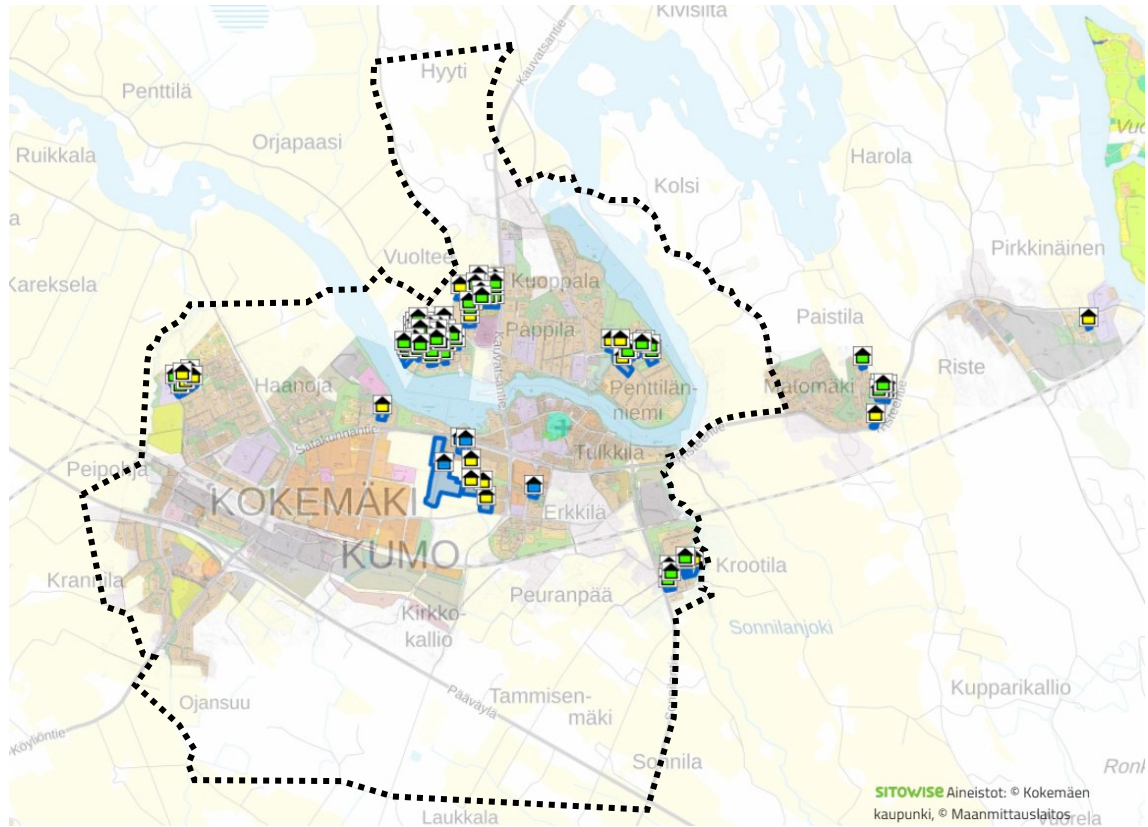
Kuusi tonteista on isompia, pinta-alaltaan noin 25 ha. 5 tonttia on selvästi pienempiä, pinta-alaltaan noin 2,2 ha.

Toteutumattomia liiketontteja on 5 kpl ja niiden pinta-ala yhteensä on 2,9 ha.

Tarkistetun 3. ehdotusvaiheen aikaan toteutumattomia omakotitontteja on kaava-alueella noin 65. Niiden pinta-ala yhteensä on noin 11,2 ha. Rivitalotontteja on 16 ja niiden pinta-ala on yhteensä noin 7,9 ha. Vapaita kerrostalotontteja on 4, ja niiden yhteispinta-ala on noin 1,2 ha.

Kuva 12. Ote Kokemäen kaupungin karttapalvelusta (8/2025). Asemakaavoitetut alueet. Harmailla talo-symboleilla osoitettu vapaat teollisuus- ja työpaikkatontit, punaisilla vapaat liiketontit.

Kuva 13. Ote Kokemäen kaupungin karttapalvelusta (8/2025). Asemakaavoitetut alueet. Keltaisilla talo-symboleilla osoitettu vapaat rivitalotontit, vihreällä vapaat omakotitalotontit. Sinisellä symbolilla osoitettu vapaat kerrostalotontit.

3.2.8 Rakennusjärjestys

Kokemäen kaupungin rakennusjärjestys on voimassa 01.08.2022 alkaen (kaupunginvaltuusto hyväksynyt 16.05.2022 § 34).

3.2.9 Rakennuskiellot

Alueella ei ole voimassa olevia rakennuskielloja.

3.2.10 Pohjakartta

Yleiskaavoituksen pohjalla käytetään Maanmittauslaitoksen 2025 ajantasaistettua maastotietokantaa.

3.2.11 Muita suunnitelmia

- *Helsinki –Forssa – Pori –radan esiselvitys 2010*

Helsinki – Forssa – Pori radan esiselvityksellä Hämeen liitto, Satakuntaliitto ja Uudenmaan liitto selvittivät millaista tarvetta ja mahdollisuuksia on Helsinki – Forssa – Pori rautatien toteuttamiseen ja mitkä ovat mahdolliset toimenpiteet, joilla siihen voitaisiin varautua. Esiselvitys käynnistyi lokakuussa 2009 ja valmistui helmikuussa 2010.

- *Eurajoki–Eura–Kokemäki -henkilöjunaliikenneselvitys Loppuraportti 11/2021 (Proxion)*

Työssä tarkasteltiin Kokemäki–Rauma-rataosuuden henkilöliikenteen aloittamiseen vaadittavia toimenpiteitä. Rauman henkilöliikennettä on selvitetty aiemmin vuonna 2020 valmistuneessa Rauma–Kokemäki–Tampere-selvityksessä, jossa esitettiin tarvittavat toimenpiteet Rauman seisakkeelle sekä työasiamatkojen mahdollistama vuorotarjonta Rauma–Kokemäki-välille. Selvityksessä ei kuitenkaan tarkasteltu mahdollisuutta pysähtyä myös väliasemilla Eurajoella, Eurassa ja Kokemäellä. Tässä selvityksessä tarkasteltiin näiden väliasemien infrastruktuurin kehittämistarpeet, esitettiin alustava aikataulurakenne ja vuorotarjonta sekä arvioitiin karkeasti hankkeen hyötykustannussuhdetta.

- *Lisäksi Kokemäelle on laadittu taseristeyksien poistosuunnitelmia.*

3.3 Maanomistus

Osayleiskaava-alueella on julkisten tahojen sekä yksityisten omistamia maita. Kaupungilla ei ole laajoja alueita maanomistusta, joten yleiskaavan laadinnassa on huomioitava myös vaihtoehtoiset mahdollisuudet maanhankintaan.

3.4 Väestö ja asuminen

3.4.1 Väestö

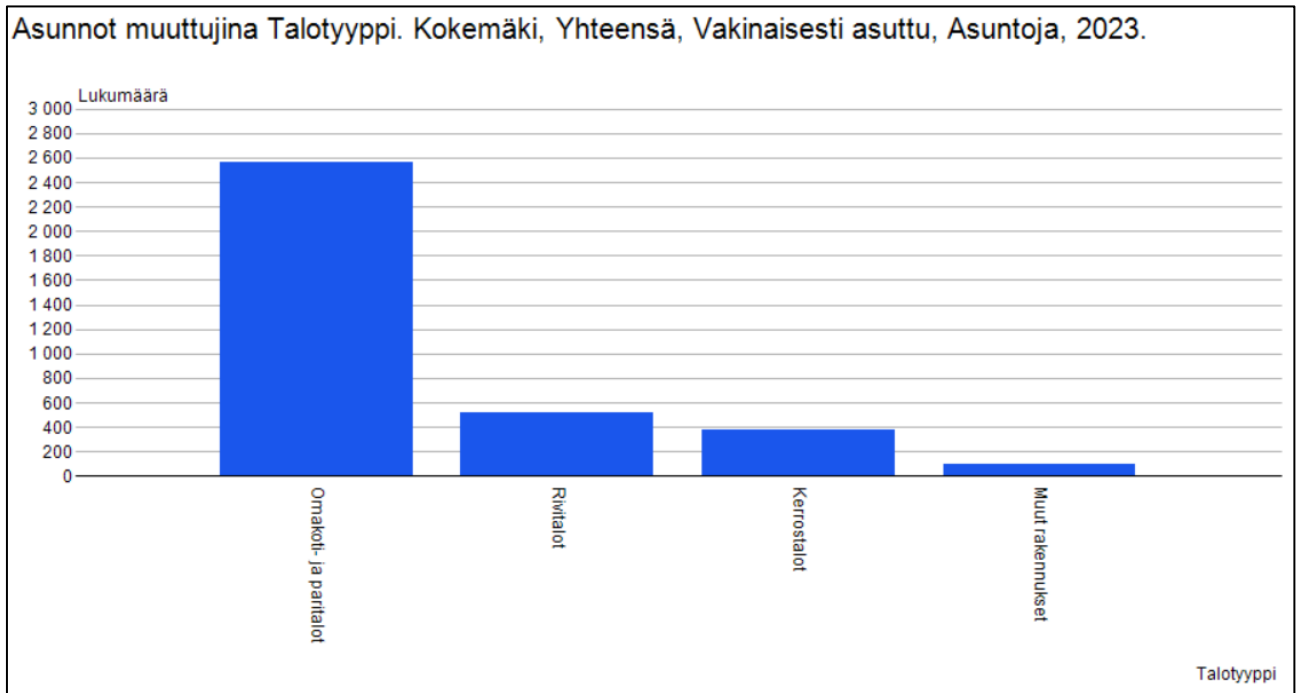
Vuonna 2024 Kokemäellä oli 6 668 asukasta (Tilastokeskus 2025). Kokemäen väkiluku on laskenut noin tuhannella asukkaalla viimeisen kymmenen vuoden aikana; väkiluku oli vuonna 2014 tilastokeskuksen mukaan 7 702. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestön kehitys on tulevaisuudessakin laskusuuntainen. Ennuste sisältää muuttoliikkeen.

Vuonna 2010 Kokemäen väestön huoltosuhte oli 0,63 huollettavaa jokaista huoltajaa kohden. Tilastokeskuksen vuoden 2024 ennusteen mukaan vuonna 2025 huoltosuhte on 0,82. Saman ennusteen mukaan vuonna 2045 väestöllinen huoltosuhte Kokemäellä vuonna 2045 on 0,86. Porin seutukunnassa vastaavat luvut olivat vuonna 2010 0,58, vuonna 2025 0,72 ja 2045 0,71. Koko Satakunnan alueella vuoden 2010 huoltosuhte oli 0,57 ja vuonna 2025 0,73 ja sen on ennustettu vuonna 2045 laskevan lukuun 0,72.

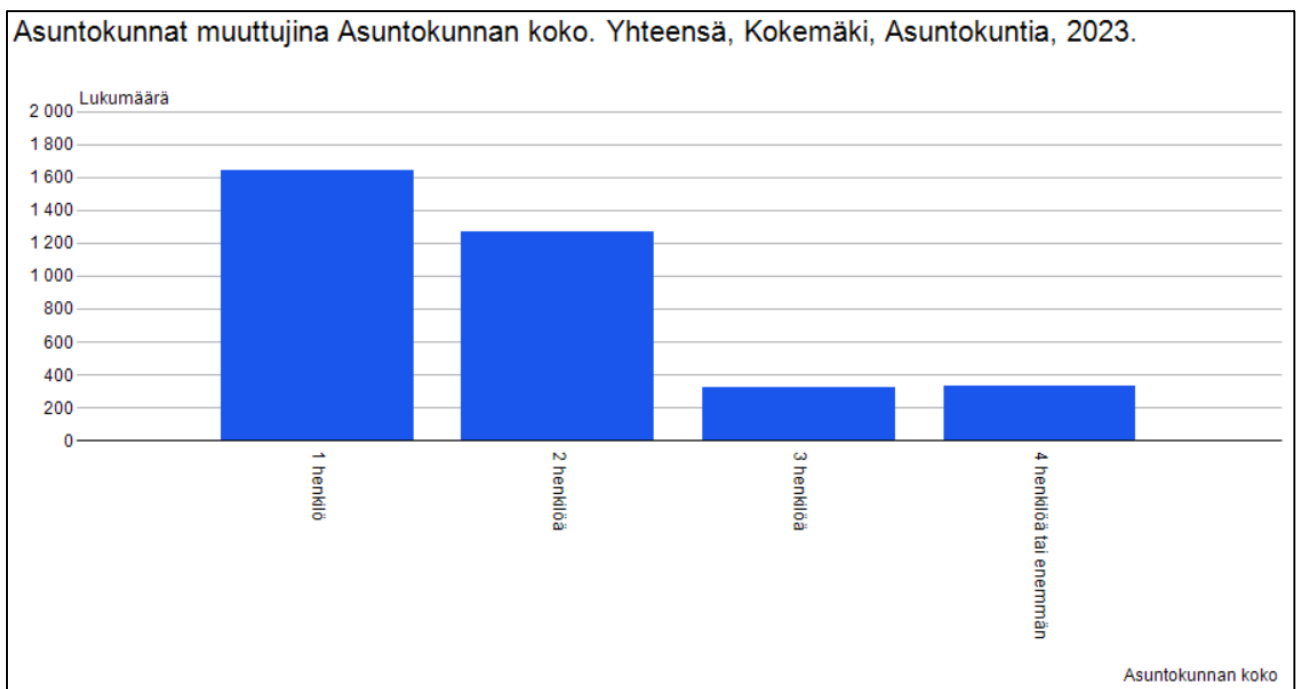
3.4.2 Asuminen

Kokemäen taajama-aste oli 59,4 % vuonna 2023, kun koko maan taajama-aste on 87,1 % (tilastokeskus 2023).

Kokemäen yleisin asumismuoto oli vuonna 2023 omakotitaloasuminen, noin 62 prosenttia asutokunnista. Rivitalossa asui 15 prosenttia ja kerrostalossa 11 prosenttia asutokunnista.

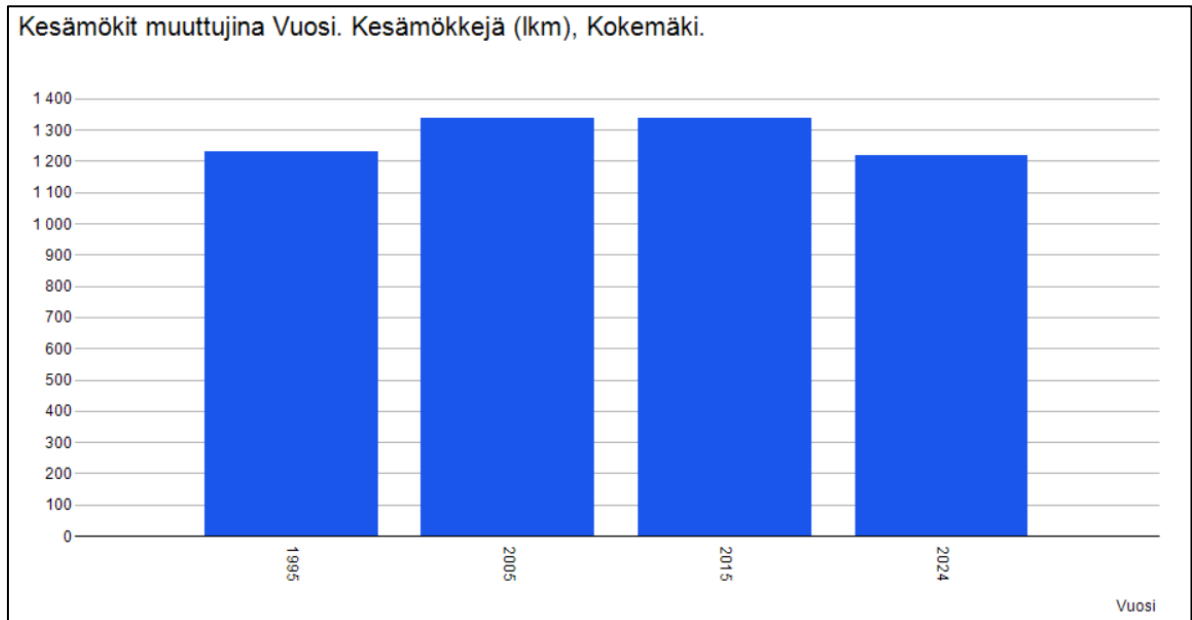

Taulukko 3. Kokemäen asutokuntien jakauma asumismuodoittain 2023 (tilastokeskus 2025)

Taulukko 4. Kokemäen asutokuntien jakauma koon mukaan 2023 (tilastokeskus 2025)

Tilastokeskuksen mukaan Kokemäellä oli vuonna 2024 yhteensä 1219 loma-asuntoa. Loma-asuntojen määrä on kääntynyt laskuun vuoden 2015 jälkeen.

Taulukko 5. Kokemäen loma-asuminen 1995-2024 (Tilastokeskus 2015)

3.5 Palvelut

Julkiset palvelut (terveydenhoito, sosiaalipalvelut, tekniset palvelut jne.) ovat keskittyneet Kokemäen keskustaán. Terveyspalvelut tuotetaan Satakunnan hyvinvointialueen toimesta.

Kokemäellä toimii lukio, yhteiskoulu sekä 3 alakoulua. Lisäksi kaupungissa koulutuspalveluja tarjoavat kansalaisopisto, musiikkiopiston sivupiste, Satakunnan koulutuskuntayhtymän Sataedun keskus sekä Huittisten ammatti- ja yrittäjäopisto.

Päivähoitoa tarjoavat Tulkkilan päiväkotí, Kauvatsan päiväkotikoulu ja Villa Vilinä.

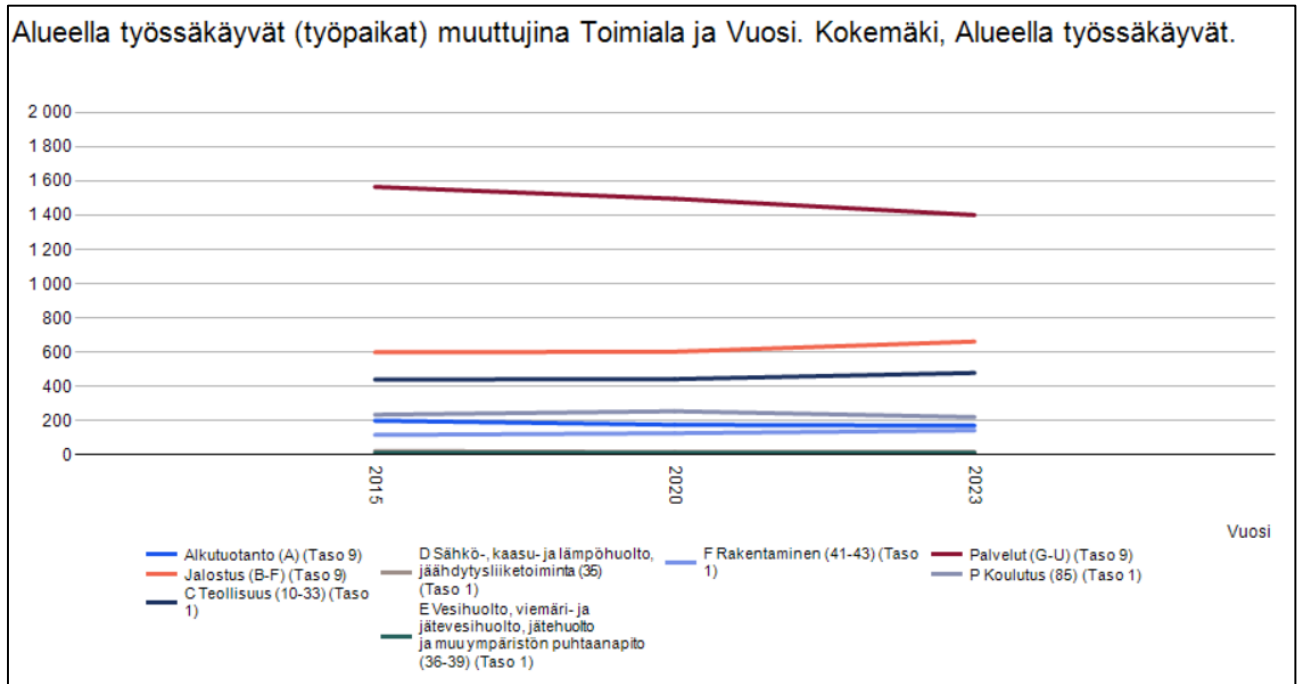
Kokemäellä toimii lisäksi monia yksityisiä palveluja tuottavia yrityksiä, kuten ruokapaikkoja.

3.6 Työpaikat ja elinkeinorakenne

Tilastokeskuksen mukaan Kokemäellä oli vuonna 2023 yhteensä 2274 työpaikkaa. Työpaikkojen toimialoittainen jakauma on pysynyt samankaltaisena viimeisten kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2023 työpaikkoja oli eniten palveluissa, jalostuksessa sekä teollisuudessa.

Suurimmat työnantajat ovat Kokemäen kaupunki, Satakunnan hyvinvointialue, Sinituote Oy, Cemt-Trans Oy, Lehtosen Konepaja Oy, Peiron Oy ja Sataedu Kokemäki.

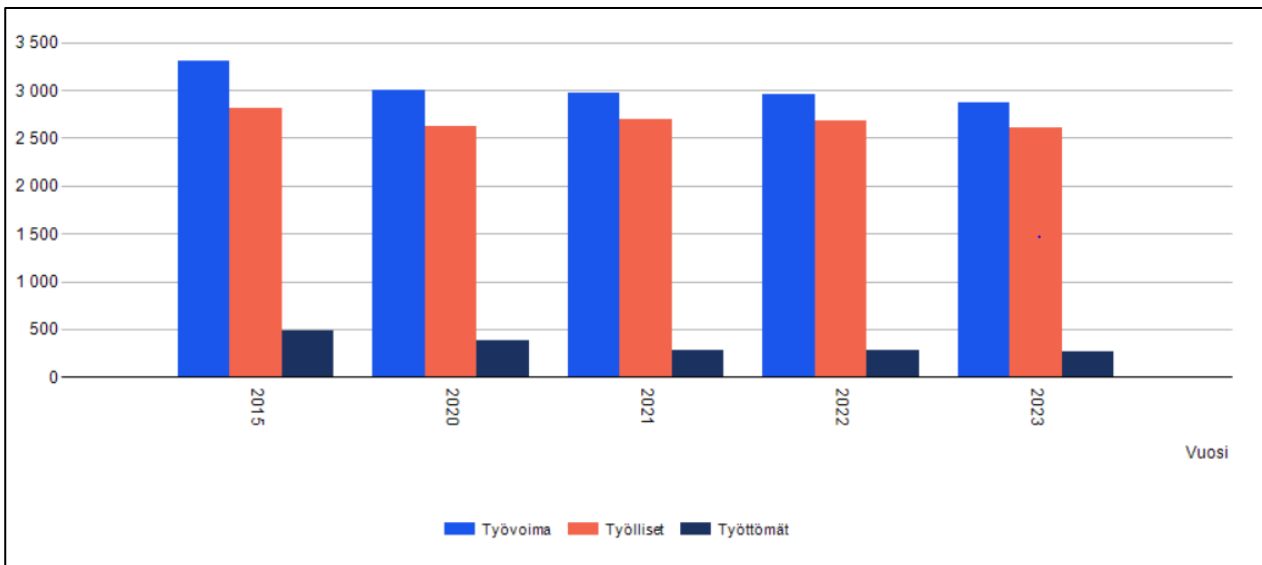
Työttömiä Kokemäellä oli vuonna 2023 262 ihmistä. Vuonna 2023 työllisiä oli 2602 ihmistä. Kokemäeltä käydään töissä eniten Harjavallassa, Porissa ja Huittisissa. Kokemäelle työntekijöitä tulee eniten Harjavallasta, Porista ja Ulvilasta.

Taulukko 6. Kokemäen työpaikkojen toimialarakenne 2015-2023 (Tilastokeskus 2025)

	2023
Kokemäki	
Alueella työssäkäyvät	
Alkutuotanto (A)(Taso 9)	171
Jalostus (B-F)(Taso 9)	662
C Teollisuus (10-33)(Taso 1)	479
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (35)(Taso 1)	18
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito (36-39)(Taso 1)	13
F Rakentaminen (41-43)(Taso 1)	143
Palvelut (G-U)(Taso 9)	1401
J Informaatio ja viestintä (58-63)(Taso 1)	7
P Koulutus (85)(Taso 1)	221
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut (86-88)(Taso 1)	378
R Taiteet, viihde ja virkistys (90-93)(Taso 1)	19
S Muu palvelutoiminta(94-96)(Taso 1)	53
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta (99)(Taso 1)	0

Taulukko 7. Kokemäen työpaikkojen jakautuminen toimialoittain v. 2023 (Tilastokeskus)

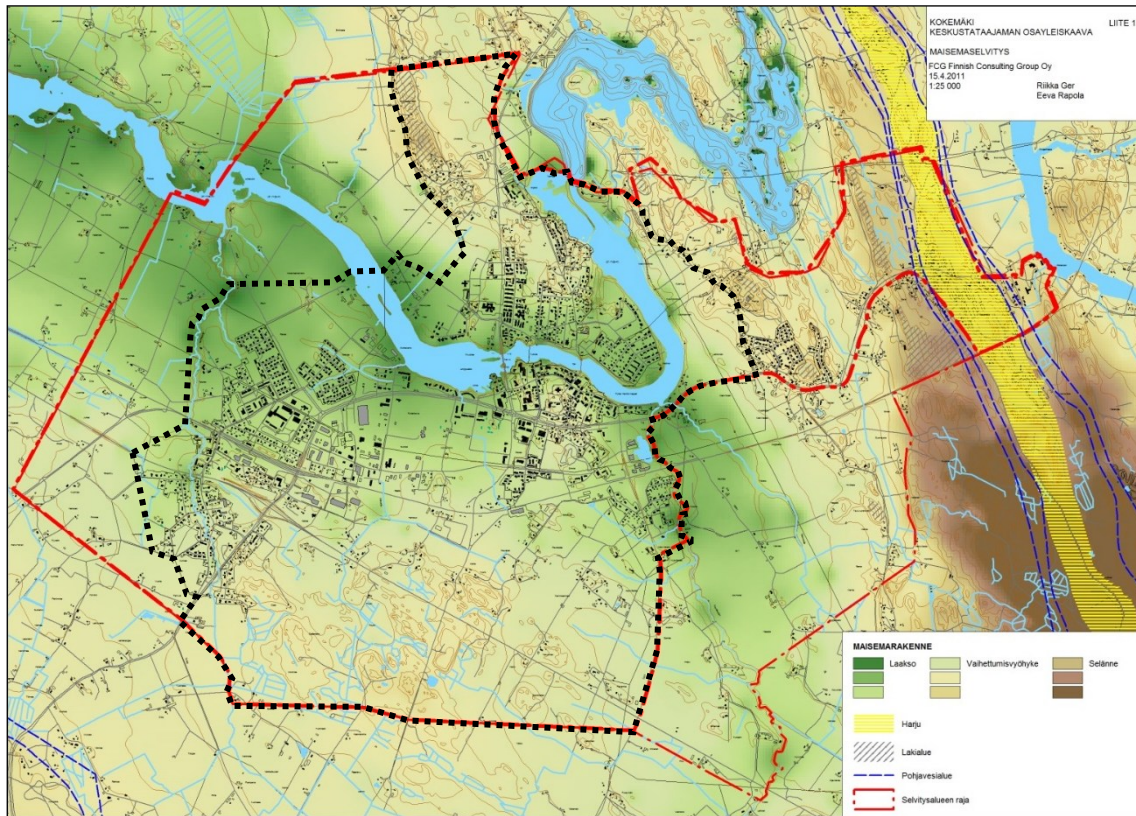
Taulukko 8. Kokemäen työvoima 2015-2023 (Tilastokeskus 2025)

Koko Satakunnassa oli vuonna 2023 yrityksiä 14046. Työpaikkoja oli vuonna 2019 yhteensä 86 401. Satakunnan työttömyysaste oli vuonna 2023 10,7 %.

3.7 Maisema

3.7.1 Maisemarakenne

Osayleiskaavatyöhön liittyen on tehty maisemaselvitys (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 15.4.2011, päivitetty 25.9.2023). Selvitysalueen rajaus noudatti Kokemäen keskustaajaman osayleiskaavan alkuperäistä rajausta. Rautatie halkoo aluetta itä-länsisuunnassa. VT2 kulkee tarkastelualueen eteläosassa kaakko-luodesuuntaisena. Voimakkaasti meandroiva Kokemäenjoki virtaa alueen halki pohjoisesta luoteeseen. Alue on topografialtaan melko pienenpiirteistä mutta hyvin alavaa. Alueelle sijoittuu runsaasti kulttuurihistoriallisia arvoja. Kokemäen kirkonseutu, Kokemäenkartanon historiallinen maisema, Pyhän Henrikin saarnahuone historiallisine ympäristöineen sekä Peipohjan rautatieasema-alue lukeutuvat valtakunnallisesti merkittäviin kulttuurihistoriallisiin ympäristöihin (RKY 2009).

Kuva 14. Maisemarakenteen pääpiirteet (Maisemaselvitys, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 2011).
3. Ehdotusvaiheen supistettu kaava-alueen rajaus esitetty paksulla mustalla katkoviivalla.

Kaavoitettavalla alueella maisemalle antaa leimaa alueen halki pohjoisluoteissuunnassa virtaava Kokemäenjoki, joka on Länsi-Suomen suurin joki. Kokemäenjoen rantoja seurailevat

hedelmälliset hiesu- ja savitasangot. Peltoaukeita jäsentävät paikka paikoin pienet metsäsaarekkeet, jotka antavat alueen maisemakuvalle pienipiirteisyyttä ja vaihtelevuutta.

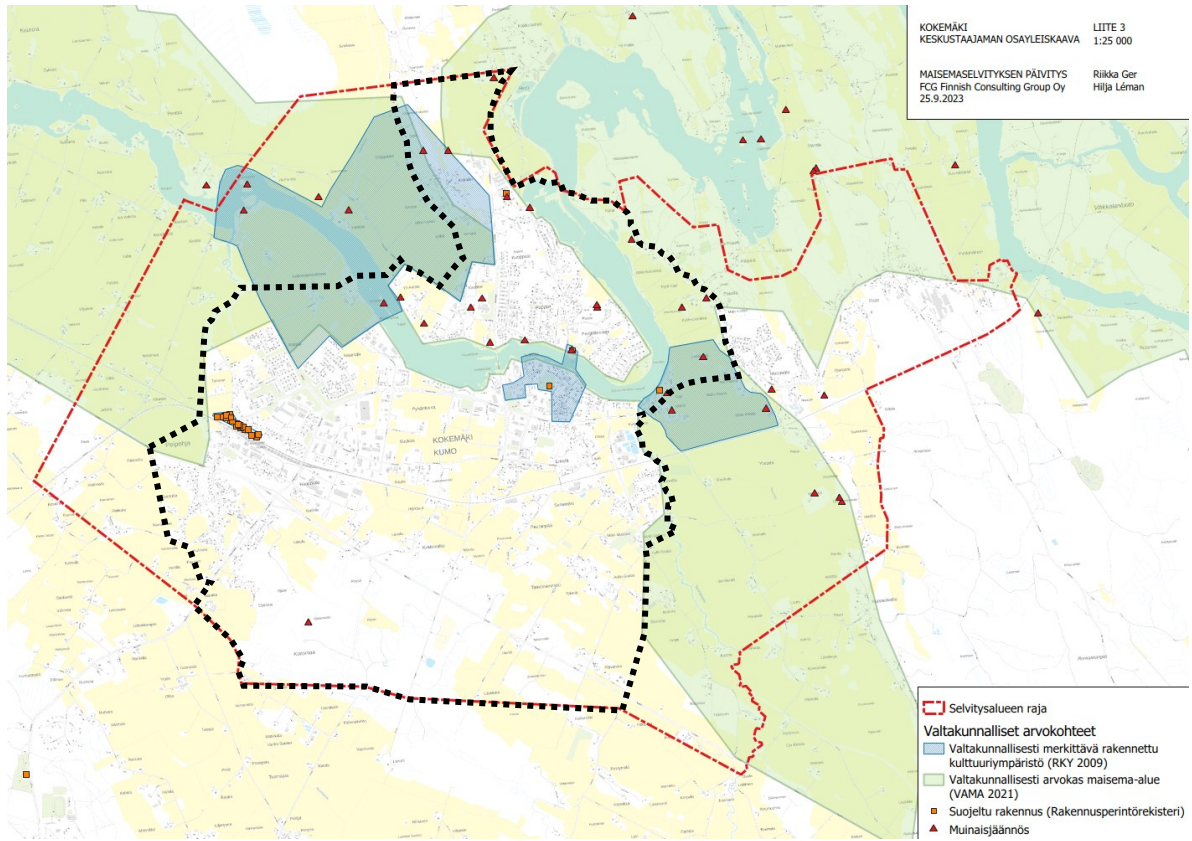
Alueen maisemalliset solmukohdat liittyvät kiinteästi Kokemäenjokeen. Siltapaikkojen ohella joen mutkaan Penttilänniemen kohdalla muodostuu solmukohta.

Alueen maaperää luonnehtivat laaja-alaisten savikoiden ja hiesumaiden ohella selänteiden kallioesiintymiä kehystävät moreenimaat. Alueen itäosaan sijoittuu harju. Valtaosa harjusta jää kuitenkin kaavoitettavan alueen ulkopuolelle. Myös kaksi maakunnallisesti arvokasta kallioaluetta jää kaavarajauksen ulkopuolelle.

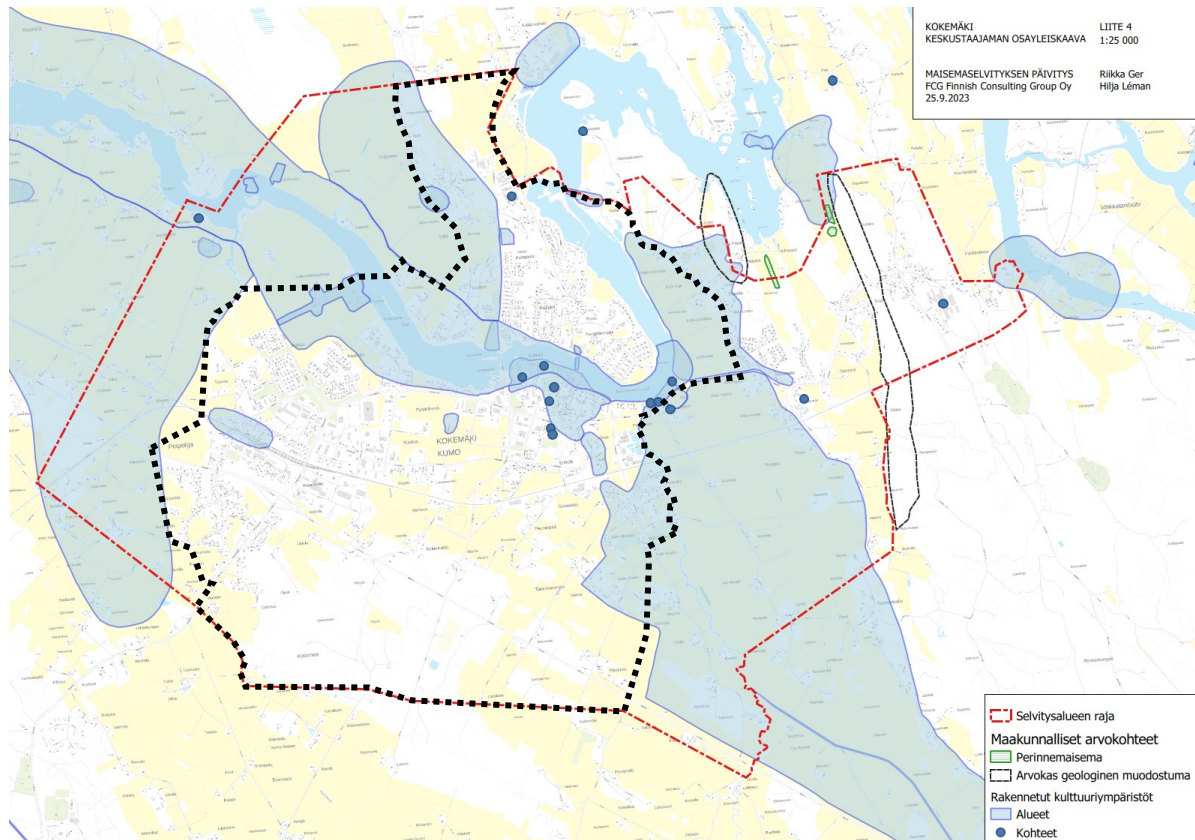
Risteen kalliit, kaava-alueen itäpuolella, ovat merkittävä maisematilan raja. Kohteen merkittävin maisemallinen tekijä on kohteen länsireunan lähes yhtenäinen rinne. Rinne on kuitenkin hyvin matala ja valtaosin metsäinen, joten se erottuu heikosti maisemassa. Mataluuden ja metsäisyyden vuoksi myös näköalat rinteiden yläosasta ovat olemattomat tai vaatimattomat. Kohteen puusto on pääasiassa talouskäytössä olevaa havupuumetsää. Kohteen alueella on jonkin verran avokalliota. Kohdetta halkovat maantie ja rautatie. Kohteen pohjoisosassa on pieni asutustaajama.

Pälpälän kalliit ovat myös merkittävä maisematilan raja ja maisemallinen solmukohta. Ne ovat laakea aluekokonaisuus Kokemäenjoen tuntumassa. Kohteen korkeuserot ovat hyvin vähäiset, ja kohteen maisemallisesti merkittävät tekijät rajoittuvat pelkästään Kokemäenjoen ranta-alueeseen. Kohteen puusto on vaihtelevaa. Kohteessa on kivikkopohjaista kuumikkua, mäntyvaltaista kalliota sekä lehtipuuvaltaisia alueita. Kohde on vanhaa kulttuurialuetta. Alueella on runsaasti sekä pysyvää että vapaa-ajan asutusta.

Kaava-alue on maastonmuodoiltaan melko pienipiirteistä ja pääsääntöisesti alavaa. Laaksoalueet ovat enimmäkseen tasaisia tai loivasti viettäviä. Niiden lomaan sijoittuvat selänteet kohoavat noin 15-25 metriä peltoalaa korkeammalle eli noin 55-63 metriä meren pinnan yläpuolelle. Ylävintä aluetta on alueen itäosa sekä Orjapaaden kallioalue. Idässä selänteiden korkeimmat kohdat (noin 75 m mpy) jäävät kaavoitettavan alueen ulkopuolelle. Suhteelliset korkeuserot ovat enimmillään noin 30 metriä joen rannasta tai laakson pohjalta sitä rajaavien selänteiden laelle. Selvitysalueella korkein laki kohoaa noin 63 metriä meren pinnan yläpuolelle. Alueen topografia on matalimmillaan suunnittelualan länsiosassa, missä maanpinta on noin 33-34 metriä merenpinnan yläpuolella. Myös Sonnilanjoen suulla sekä sitä vasta päätä olevan Penttilänniemen rannassa korkeusarvot ovat samaa luokkaa.

Kuva 15. Valtakunnallisesti arvokkaat alueet (Maisemaselvityksen liite 3, FCG, 25.9.2023).

Kuva 16. Maakunnallisesti arvokkaat alueet (Maisemaselvityksen liite 4, FCG, 25.9.2023).

3.7.2 Maiseman erityispiirteet ja arvokohteet

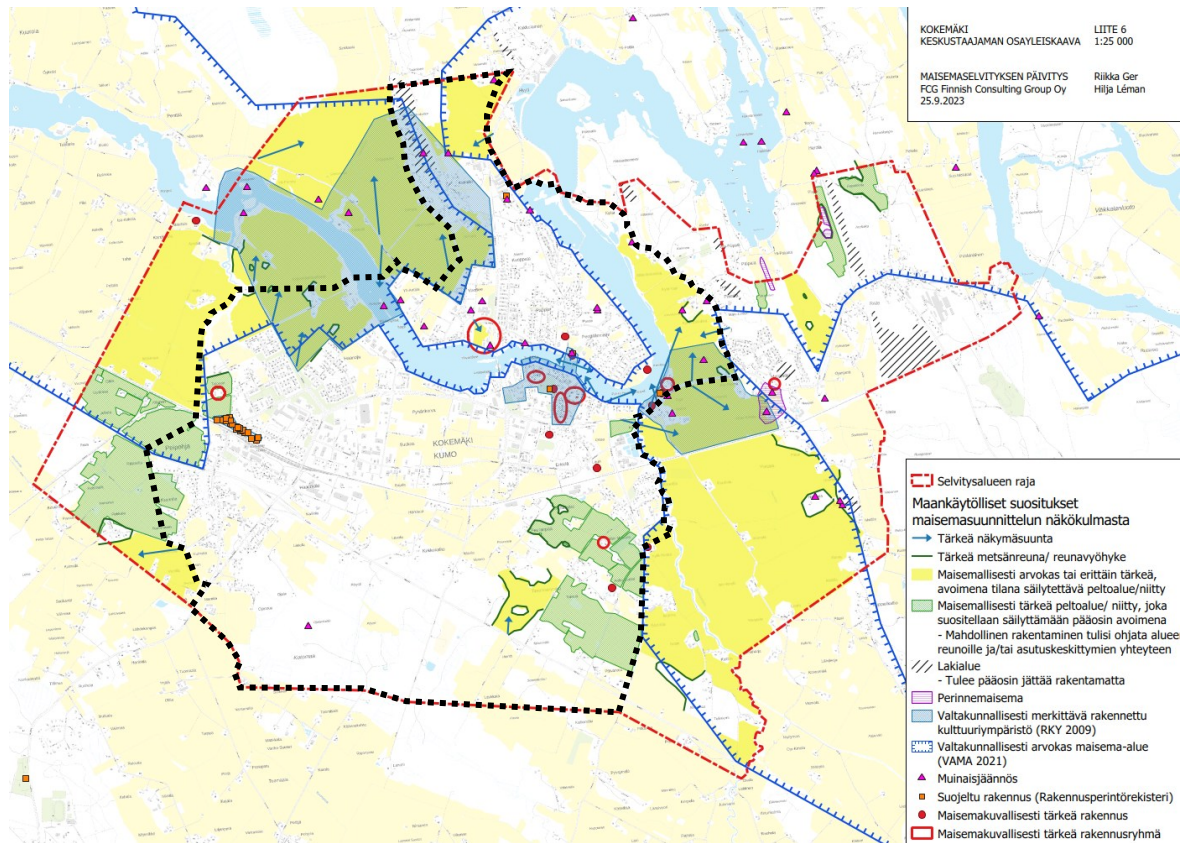
Suunnittelualueella ei ole yhtä selkeää maisemallista keskipistettä. Kokemäenjoki on luonnollisestikin tärkeä elementti maisemassa. Tulkkilassa ja Penttilänniemessä joki on selvästi läsnä, samoin Risteentiellä Pyhän Henrikin saarnahuoneen tuntumassa, Viinikantiellä ja paikka paikoin Kuurolantiellä. Monin paikoin - tiestön kulkiessa etäämpänä joesta - sen olemassaoloa ei kuitenkaan pysty kovin selvästi aistimaan. Orjapaaden kalliomäki erottuu kauas maisemakuvassa, samoin Kokemäenkartanon historialliseen maisemaan liittyvät pitkät, komeat puukujanteet. Kokemäen 1786 valmistunut kivikirkko hautausmaineen, pitäjänmakasiineineen ja kivisine parihuoneineen on viehättävä kokonaisuus ja Tulkkilan kylän keskipiste, mutta tarkastelualueen varsinaista hierarkkista pistettä se ei muodosta. Vaikka kirkko sijoittuukin pienelle mäennyppylälle muuta ympäristöä ylemmäksi, on kirkon näkyvyys kaukomaisemassa silti huonohko. Pälpäjän suuntaan se kuitenkin erottuu, joskaan ei mitenkään hallitsevasti. Museosillan pohjoispuolelle sijoittuu kaunis kirkkotarhan ympäröimä kivisakaristo, joka toimii katseen vangitsijana. 1550-luvulta peräisin oleva kivisakaristo on muistona aikanaan Satakunnan pääkirkkona toimineesta Pyhälle Marialle omistetusta pyhäköstä.

Laajoista tasaisista viljelyaukeista johtuen näkymät ovat selvitysalueella monin paikoin pitkiä ulottuen toisinaan jopa kilometrien päähän. Kauniita näkymiä avautuu muun muassa Kuurolantieltä viljelyaukean yli Orjapaaden kalliomuodostuman suuntaan, Porolantieltä Orjapaadenkallion ja sitä reunustavan vanhan asutuksen suuntaan sekä Järiläntieltä Kokemäenkartanon viljelymaisemaan. Kokemäenjoen rannalta avautuu myös kauniita näkymiä. Eri-tyisesti kohdassa, jossa etelästä laskeva Sonnilanjoki yhtyy Kokemäenjokeen, aukeaa viehättävä näkyvä Kokemäenjoen mutkan yli itärannan rinnepellolle saarekkeineen. Myös museosillan ympäristössä näkymät ovat kauniita. Kokemäenjoen yli johtaa Tulkkilan kohdalla hieno kolmiaukkoinen teräsbetoninen kaarisilta, joka on yksi Tiehallinnon valitsemista museosilloista. Myös Kouvatsantieltä avautuu idyllinen näkymä länteen laidunalueelle.

Alueelta löytyy myös maisemakuvan kannalta ongelmallisia alueita. Esimerkiksi Kokemäenjoen pohjoisrannalla valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristörajan laidalle on rakennettu pitkä matala rakennus, joka ei tyyliltään sovi miljööseen. Rakennus erottuu liian selvästi ja paljaana maisemakuvassa. Pehmentävää kasvillisuussuojavyöhykettä ei ole peltoaukean suuntaan. Rakennus on ilmeisesti melko uusi, sillä sen ympäriltä puuttuvat täysin suojaistutukset.

Joen etelärannalla samaisen valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristörajan kaakkoislaidalla tilanne ei ole myöskään kovin hyvä. Viljelyaukean reunassa on pitkä matala rivitalo, joka erottuu maisemakuvassa kauas. Tyyliltään se poikkeaa melkoisesti kulttuuriympäristöstä ja pituudellaan kiinnittää liikaa huomiota. Pellon ja asuinalueen rajakohdassa on joitakin puuryhmiä, jotka hieman pehmentävät vaikutelmaa. Suojaavaa kasvillisuutta tulisi olla vielä jonkin verran enemmän.

Voimakadun ja VT2:n välinen alue, erityisesti rautatien tuntumassa, on monelta osin varsin pirstaleista ja melko huonosti jäsentynyttä.

Kuva 17. Maankäytölliset suositukset maisemasuunnittelun näkökulmasta ((Maisemaselvityksen liite 6, FCG, 25.9.2023).

Kaavoitettavan alueen maisemalliset arvot rakentuvat Kokemäenjoen ympärille perustuen joen ohella laaja-alaisiin viljelysaukioihin sekä niitä paikka paikoin rytmittäviin metsäsaarekeisiin ja puukujanteisiin, Orjapaaden hienoon kalliomuodostumaan sekä paikoitellen kauniiseen, vanhaan rakennuskantaan. Viehättäviä rakennuskokonaisuuksia löytyy muun muassa Orjapaaden kupeesta, Tulkkilasta kirkon ympäristöstä, Kauvatsantien sillan kupeesta sekä Peipohjan rautatieasemalta. Lisäksi löytyy yksittäisiä maisemakuvallisesti tärkeitä rakennuksia eri puolilta aluetta. Selvitysalueelta löytyy muutamia viehättäviä tieosuuksia. Niistä kolme sijoittuu Kokemäenkartanon historialliseen maisemaan: Prolantie, Kuurolantie ja Järiläntie. Risteentien osuus puolestaan sijoittuu Pyhän Henrikin saarnahuoneen historialliseen ympäristöön ja Tulkkilantien osuus Kokemäen kirkonseudun alueelle.

Selvitysalueen maisematilat ovat pääasiassa selkeästi hahmottuvia ja maiseman mittakaava on miellyttävä. Avoimet tilat rajautuvat pääsääntöisesti selkeälinjaisiin elementteihin, kuten metsänreunoihin.

3.8 Rakennettu ympäristö

Kuva 18. Asutus Kokemäellä suhteessa Kokemäenjokeen ja tieverkkoon.

Kokemäen asutuksen sijoittuminen noudattelee tyypillistä asutuksen mallia: asutus keskittyy taajamiin ja on laajentunut päteiden varsille.

3.8.1 Rakennettu kulttuuriympäristö

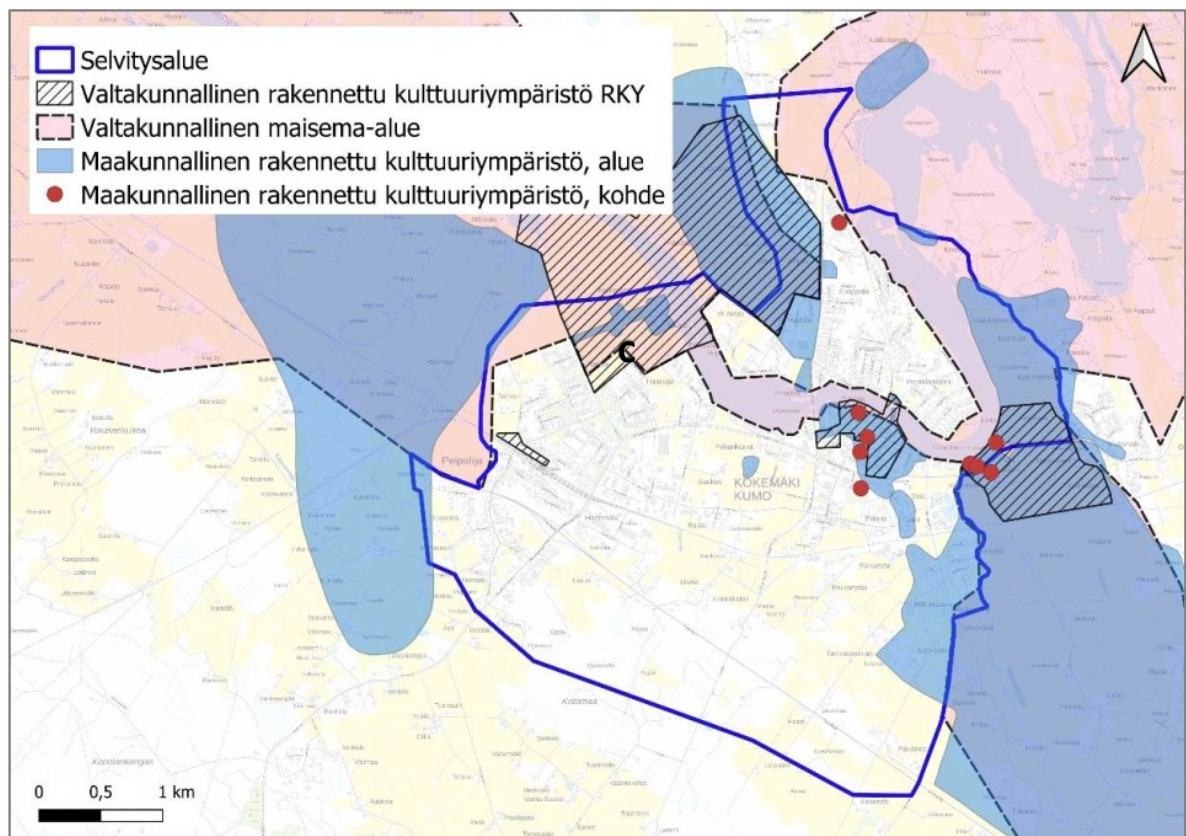
Kokemäen suurimmat taajamat ovat Tulkkila ja Peipohja. Kaavoitettavalla alueella on valmistunut Kokemäen rakennusinventointi (2010), jota on päivitetty vuonna 2023 (Heilu Oy, 6.10.2023). Selvitys kattaa Kokemäen keskusta-alueen Peipohjasta Risteelle ja Sonnilasta Orjapaadenmäkeen. Aluetta halkoo Kokemäenjoki, jonka rannoille asutus on ensimmäisenä muodostunut.

Kaavoitettavaan alueeseen kuuluu taajamia ja niiden välissä olevia peltoaukeita. Koko alue on kulttuuriympäristöä, jossa ei ole isoja metsäalueita. Suurimmat taajamat ovat Tulkkila ja Peipohja, joissa molemmissa on runsas ja historiallisesti monikerroksinen rakennuskanta. Myös Ristellä on selvä taajamarakenne.

Peltoaukeiden laidoilta löytyy suuria talonpoikaistaloja ja muutama kartano. Paistilassa, Orjapaadella ja Mäkikylässä on säilynyt harvinaista mäkitupa-asutusta. Samoille alueille on syntynyt myös uusia asuinalueita sodan jälkeen ja vielä 1980-90-luvuillakin.

Kokemäki on ollut maatalousvaltainen kunta. Teollista arkkitehtuuria sekä modernia arkkitehtuuria on hyvin vähän. Vastaavasti talonpoikaistaloja on runsaasti.

Kaavoitettavalla alueella on sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti merkittäviä kohteita ja alueita.

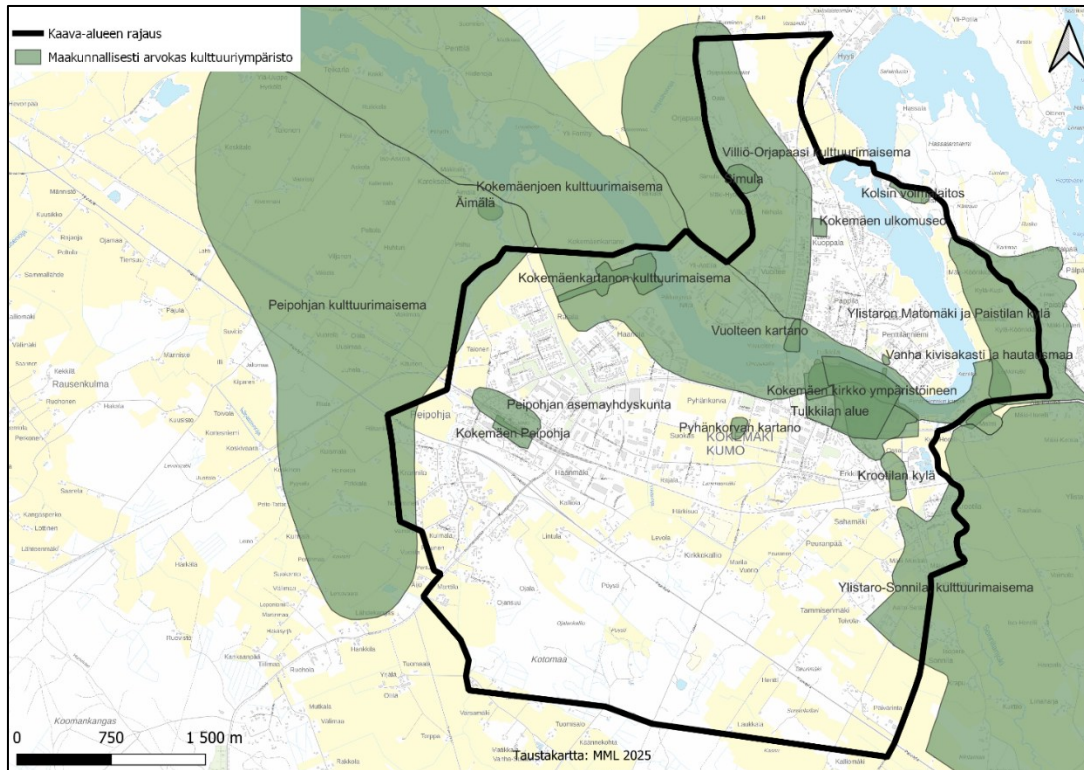

Kuva 19. Valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. (Taajamaosayleiskaava-alueen rakennettu kulttuuriympäristö - Rakennusinventoinnin päivitys, Heilu Oy, 6.10.2023)

Taulukko 8. Kaava-alueella sijaitsevat valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009).

Nro	Nimi	Kuvaus
1.	Kokemäen kirkonseutu	Kokemäen kirkko on suojeltu kirkkolailla. Kokemäenjoen etelärannalla sijaitseva Kokemäen kirkonkylä, Tulkki, on säilyttänyt kirkon ympäristössä pitkälti perinteisen, 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alkupuolella syntyneen, koulujen sekä kauppa- ja asuinrakennusten muodostaman kirkonkyläluonteen.
2.	Kokemäenkartanon historiallinen maisema	Alue on ollut asuttu jo esihistoriallisella ajalla, ja keskiajalla siellä on sijainnut Satakunnan hallinnollinen keskus, johon ovat kuuluneet sekä Kokemäenkartano että Kokemäenjoen Isoluodon ja Forsbyn Linnaluodon saarissa sijainneet linnat. Kartanoalueella, jonka rakennuskanta on uusiutunut, sijaitsee edeltäjiään pienimuotoisempi päärakennus 1880-luvulta. Pohjoisrannalla Villiö-Orjapaaden alue muodostaa laajan peltomaiseman, jonka laidalla kohoaa pitkänomainen Orjapaaden kalliomuodostelma.
3.	Peipohjan rautatieasema-alue	Peipohjan asema kaikkine rakennuksineen kuuluu rautatiesopimuksen 1998 piiriin. Peipohja rautatieasema-alue on risteysasemana rakennuskannaltaan poikkeuksellisen laaja ja edustava. Kokonaisuuteen kuuluu asemarakennuksen ja tavaramakasiinin lisäksi useita eri-ikäisiä asuinrakennuksia. Aseman alkuperäinen, radan valmistumisen yhteydessä rakennettu rakennuskanta edustaa tyyllisesti uusrenessanssia. Yksikerroksinen, ulkoasultaan jugend-sävyinen asemarakennus on aluperin ollut kaksikerroksinen. Asema-alueeseen kuuluu puisto ja veturitalli.
4.	Pyhän Henrikin saarnahuone ja sen historiallinen ympäristö	Pyhän Henrikin saarnahuone on suojeltu asetuksella (asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta 480/14.6.1985). Kokemäenjoen törmällä sijaitseva uusgoottilainen kahdeksankulmainen tiilikappeli on rakennettu suojaamaan pientä hirsirakennusta, jonka perimätieto on liittynyt Suomen kansallispyhimyksen saarnamatkoihin 1100-luvun puolivälin vaiheilla. Saarnahuoneen ympäriltä on erotettu Kokemäenjokeen rajautuva alue, josta on muodostettu puisto arkkitehti G.Th. Chiewitzin laatiman suunnitelman mukaan. Kappelin molemmin puolin, laajojen peltoaukeiden laidoilla, ovat Kylä-Horellin, Malmin, Mäki-Horellin, Mäki-Ketalan, Kylä-Pertolan ja Ala-Parman tilakeskukset puistomaisine pihapiireineen.

Maakunnallisesti arvokkaan rakennusperinnön osalta alueella on voimassa maakunnallinen inventointi, Satakunnan rakennusperintö 2005. Satakunnan maakunnallisen rakennusperinnön päivitysinventointi on valmistunut 2023. Yleiskaavaa varten tehdyssä selvityksessä ja päivityksessä on käytetty vielä vuoden 2005 maakunnallista inventointia, jonka kohde-rajaukset on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:ssa.

Kuva 20. Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet.

Taulukko 9 Kaava-alueella sijaitsevat alueaiset Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet.

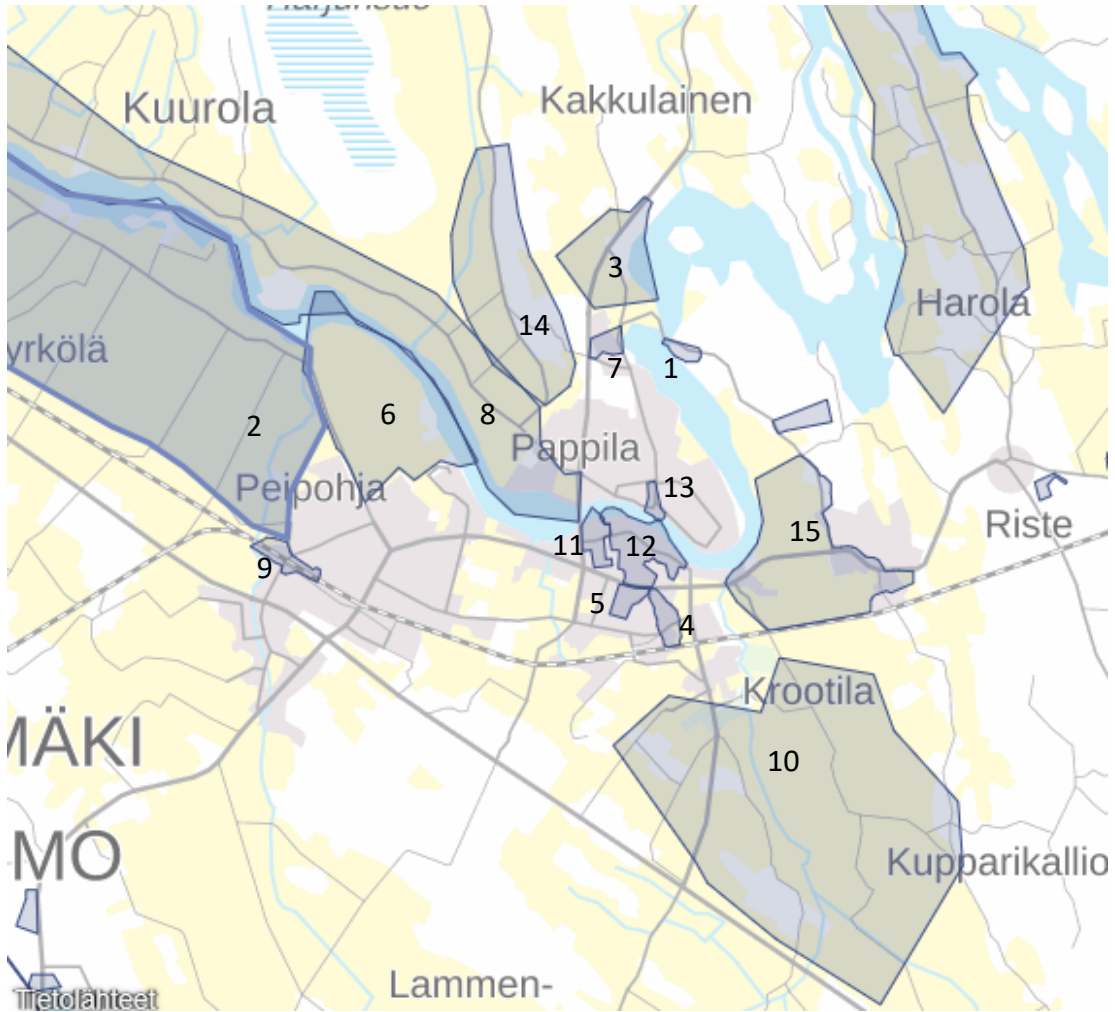
Nimi	Kuvaus
Tulkkilan alue	Tulkkilan alue koostuu useammasta kohteesta ja alueesta: Kokemäen kirkko (1700-luvun kivikirkko, johon liittyy vanha hautausmaa ja pitäjänmakasiini 1800-luvulta.), Tulkkilan koulut (Kouluarkkitehtuuria kansakoululaitoksen varhaisvuosilta ja suurten ikäluokkien kaudelta.), Entinen yhteiskoulu (Suomen vanhimpiin yhteiskouluihin lukeutuva puinen koulurakennus.), Eelersin talo (1800-luvun perinteisen asun säilyttänyt asuinrakennus.), Kokemäenseurantalo ja muuntamo (Klassisistinen seurojentalo, joka on rakennettu talkoovoimin uudestaan.)
Vanha Tulkkila	Kirkonkylä, joka on saanut taajamaluonteen jo 1800-luvun lopulla ja säilyttänyt sen suurelta osin meidän päiviimme.
Tulkkilan vanha silta	Kauniisti jokimaisemaan sijoitettu betoninen kaarisilta. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Nimi	Kuvaus
Vanha kivisakasti ja hautausmaa	Keskiaikaista kirkkoarkkitehtuuria uuden ajan alusta. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
Kokemäenjoen kulttuurimaisema	Kokemäenjoen rantaviljelmät muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden aina Harjavallan rajalta Ylistaron kylään saakka. Katkeamaton asutushistoria ulottuu esihistorialliselle ajalle. Kulttuurimaisemaan sisältyy lukuisia yksittäisiä kohteita, jotka on lueteltu erikseen. Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö.
Teljän kauppapaikka sekä Pyhän Henrikin saarnahuone ja muistokappeli	Historiallisella kauppapaikalla kohoava varhainen monumentti. Valtakunnallisesti merkittävä ympäristö.
Ylistaro-Sonnila, kulttuurimaisema	Pitkän asutushistorian omaava kylämaisema vanhoine rakennuksineen. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
Ylistaron Matomäki ja Paistilan kylä	Pitkän asutushistorian omaava kylämaisema vanhoine rakennuksineen ja puutarhoineen. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
Kolsin voimalaitos	Funktionalistinen voimalaitos 1940-luvulta.
Krootilan kylä	Vanha kylä, jossa kolmen talon rakennuksia lähinnä 1800-luvulta.
Pyhänkorvan kartano	Klassisistinen kartanorakennus 1930-luvulta.
Kokemäenkartanon kulttuurimaisema	Valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, johon liittyy niin esihistoriallisen kuin historiallisenkin ajan muinaisjäännöksiä.
Villiö-Orjapaasi kulttuurimaisema	Laaja kulttuurimaisema, johon liittyy ikivanhaa asutusta kallioharjanteella.
Simula	1800-luvun talonpoikainen rakennusryhmä.
Vuolteen kartano	Klassisistinen kartanorakennus Kokemäenjoen maisemassa.
Kokemäen ulkomuseo	Museoalue, jolle siirretty talonpoikaisia rakennuksia
Peipohjan kulttuurimaisema	Laaja avoin kulttuurimaisema
Peipohjan asemayhdyskunta	1800-luvun lopun asemaympäristö. Kohde sisältyy sopimukseen (9.12.1998) valtakunnallisesti merkittävien asema-alueiden suojelusta.

Taulukko 13. Kaava-alueella sijaitsevat pistemäiset Satakunnan rakennusperintö 2005 kohteet.

Nimi	Kuvaus
Elers (Tuomimaa)	1800-luvun perinteisen asun säilyttänyt asuinrakennus.
Kaisala	1800-luvun talonpoikaisrakennus.
Kokemäen kirkko	1700-luvun kivikirkko, johon liittyy vanha hautausmaa ja pitäjänmakasiini 1800-luvulta. Valtakunnallisesti merkittävä.

Nimi	Kuvaus
Kolsin voimalaitos	Funktionaalinen voimalaitos 1940-luvulta.
Koskilahti (Ikala)	Käsityöläisverstaas 1900-luvun alussa. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
Maamieskoulu (Huittisten ammatti- ja yrittäjä-opisto)	Maatalousoppilaitoksen klassisistinen opistorakennus.
Kokemäen seuratalo ja Muuntamo	Vuonna 1908 valmistunut Kokemäen seuratalo on ollut maakunnan suurimpia seuraintaloja. Keski-ikäistä linnaa muistuttava harmaakivinen muuntamoraakennus vuodelta 1922.
Pyhän Henrikin kappeli	Keskiaikaisperäinen luhtiaitta, jonka kansanperinne on yhdistänyt piispa Henrikin toimintaan tällä seudulla. Vuonna 1857 aitan suojaksi valmistui tiilinen, tyyliään uusgoottilainen muistokappeli
Pyhänkorvan kartano	Klassisistinen kartanorakennus 1930-luvulta.
Simula	1800-luvun talonpoikainen rakennusryhmä.
Sonnilanjoen silta	Kivisilta 1800-luvun keskivaiheilta. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
Syyrinki	Perinteinen maatalon rakennusryhmä.
Tulkkilan koulut	Kouluarkkitehtuuria kansakoululaitoksen varhaisvuosilta ja suurten ikäluokkien kaudelta. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
Ulkomuseo	Museoalue, jolle siirretty talonpoikaisia rakennuksia.
Vanha hautausmaa	Keskiaikaista kirkkoarkkitehtuuria uuden ajan alusta. Osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.
Vanha yhteiskoulu (Ala-Haapio)	Suomen vanhimpiin yhteiskouluihin lukeutuva puinen koulurakennus.
Yli-Forsby (Kyläkoski, Forsby)	Kaksikerroksinen talonpoikaistalo 1840-luvulta.
Yli-Vuoltee (Vuolteen kartano)	Klassisistinen kartanorakennus Kokemäenjoen maisemassa.

Kuva 21. Satakunnan rakennusperintö 2023 (Y-PAKKI, Satakunnan museo, 14.8.2025).

Luettelo Satakunnan rakennusperintö 2023 kohteista:

1. Kokemäki Hassala, Kolsin voimalaitos
2. Kokemäki Järilä, Järilän kulttuurimaisema
3. Kokemäki Kakkulainen, Kakkulaisten kylä
4. Kokemäki Krootila, Krootilan kylä
5. Kokemäki Krootila, Seuratalonrinne
6. Kokemäki Kumogård eli kokemäe, Kokemäenkartano
7. Kokemäki Kuoppala, Maatalousoppilaitos
8. Kokemäki Kuurola, Kokemäenjoen pohjoisrannan kulttuurimaisema
9. Kokemäki Peipohja, Peipohjan asemakylä
10. Kokemäki Sonnila, Sonnilanjoen kulttuurimaisema
11. Kokemäki Tulkkila, Kokemäen hallinnollinen keskus
12. Kokemäki Tulkkila, Kokemäen kirkon seutu

13. Kokemäki Tulkkila, Pappila ja vanha hautausmaa
14. Kokemäki Villiö, Villiön-Orjapaaden kulttuurimaisema
15. Kokemäki Ylistaro, Ylistaron kulttuurimaisema

Kokemäen rakennusinventoinnissa inventointialueelta valikoitui myös paikallisesti arvokkaita alueita. Näitä ovat Krootilan jälleenrakennuskauden asuinalue perunajauhotehdasta vastapäätä, Risteen koulutie ympäristöineen, Kuoppalan Mäkikylä ja Köyliöntien varren asutus Peipohjassa.

Taulukko 10. Kokemäen rakennusinventoinnissa osoitetut paikallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt.

Nimi	Kuvaus
Krootilan jälleenrakennuskauden asuinalue	Edustava ja hyvin säilynyt jälleenrakennuskauden asuinalue Krootilan Heikkilän mailla Sonnilantien molemmin puolin.
Kuoppalan Mäkikylä	Pusson ja Pappilan alueelle muodostunutta vanhaa pienasutusta osittain säilyneen vanhan tiestön varrella. Yksittäisistä merkikohteista mainittakoon Pappila ja hautausmaa, Pussonmäki ja Työväentalo Rantala.
Köyliöntien varren asutus Peipohjassa	Vanhan Köyliöntienvarteen muodostunutta vanhaa asutusta, kauppvoja ja varhaista teollisuutta. Muistoja vilkkaan rautatieristeysasemaa ympäröivän kylän historiasta, jossa myös merkittävää sotien jälkeistä rakennuskantaa. Yksittäisistä arvokohteista mainittakoon Kleemolan leipomo, Isotalon kauppa, Osuuskauppa ja koulu.

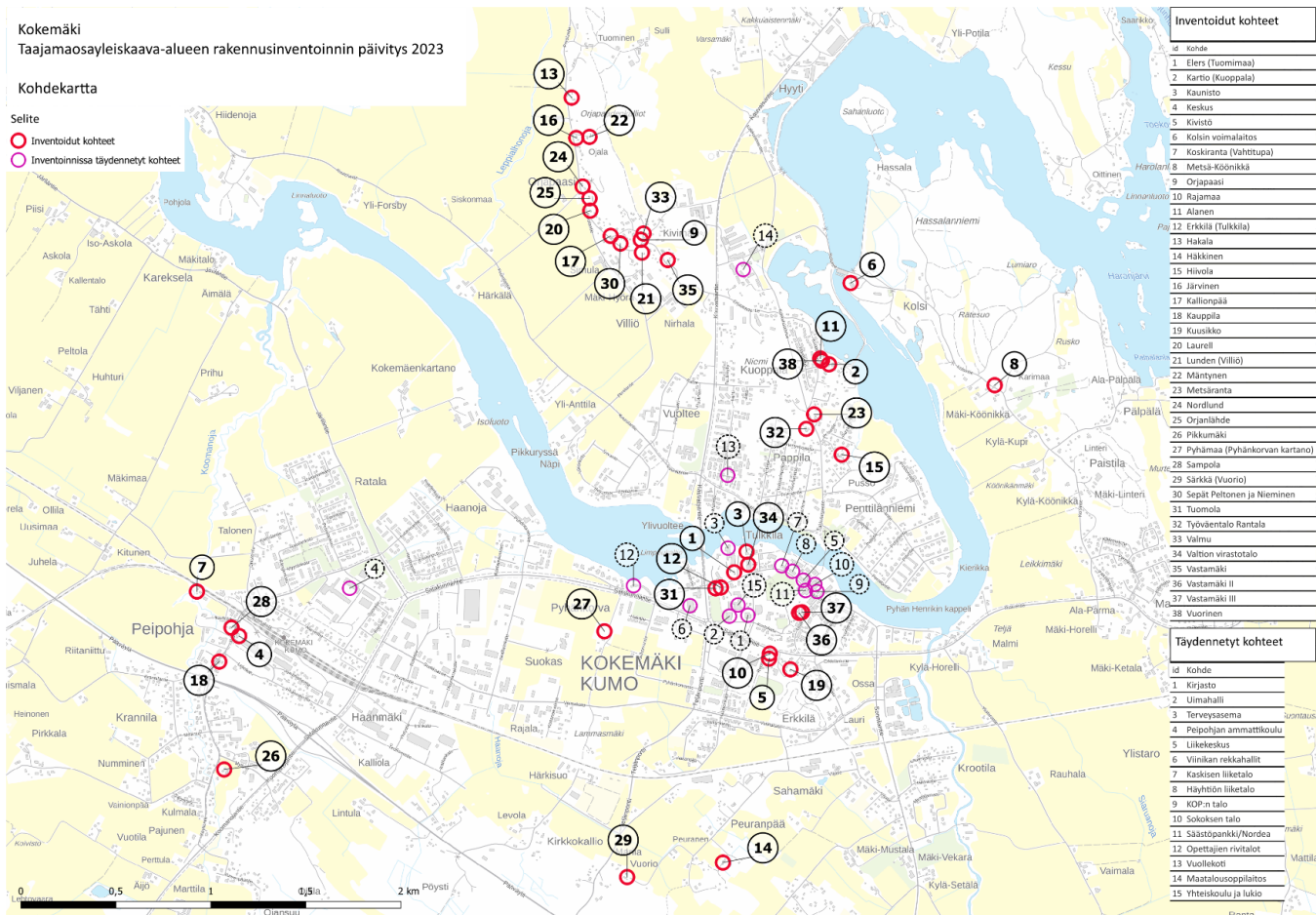
Rakennetun kulttuuriympäristön kohteet

Kokemäen rakennusinventoinnissa inventoidut kohteet on jaoteltu kolmeen luokkaan niiden historiallisten, rakennushistoriallisten ja maisemallisten arvojen perusteella: A –suojeltava kohde, B –lievemmin suojeltava kohde ja C –kohde voidaan jättää suojelun ulkopuolelle. Inventoinnissa arvoon vaikuttavia tekijöitä ovat olleet säilyneisyys, tyyppisyys, edustavuus, harvinaisuus, autenttisuus, historiallinen todistusvoima ja merkitys kyläkuvalle/ympäriöivälle alueelle.

Selvitystyössä kesän 2023 aikana tarkastettiin vuoden 2010 inventoinnista Satakunnan Museon ohjeistuksen mukaisesti 38 kohdetta. Näistä kahdeksan kohdetta oli arvotettu 2010 kuuluviksi luokkaan A, loput olivat arvoluokan B kohteita. Kohteista 23:n katsottiin säilyttäneen arvonsa, eikä arvotusta ollut tarpeen muuttaa. Yhdessä kohteessa arvotus pysyi samana, mutta kohteenrajausta supistettiin aiemmasta. Yhden kohteen arvo muutettiin A-luokasta B-luokkaan kohteessa tapahtuneiden muutosten vuoksi. Yhdentoista kohteen arvotus muutettiin B-kohteesta C-kohteeksi, jolloin kohteita ei tarvitse huomioida yleiskäytössä. Nämä kohteet olivat kokeneet sellaisia muutoksia, etteivät ne enää täytä

rakennussuojelun kriteereitä. Esimerkiksi kohteissa säilyneitä, arvokkaiksi katsottuja piirteitä tai rakennusosia oli muutettu, tai rakennuskokonaisuuksista oli purettu rakennuksia. Osa kohteista katsottiin niin huonokuntoisiksi, ettei niiden suojelu ole enää perusteltua. Kaksi tarkastetuista kohteista todettiin kokonaan tuhoutuneiksi (palanut tai purettu). Inventoinnin jälkeen alueelta on purettu B-luokan kohteeksi arvioitu Rahakulma/Osuuspankin talo.

Kokemäen taajamaosayleiskaava-alueen rakennusinventoinnin päivityksessä todettiin yhteensä 160 yleiskaavassa huomioitavaa rakennetun ympäristön kohdetta. Osa kohteista on yksittäisiä rakennuksia, osa laajempia rakennuskokonaisuuksia. Vuoden 2010 inventoinnin kohteista 13 jätettiin pois yleiskaavassa huomioitavien kohteiden joukosta. Vastaavasti täydennysinventoinnin tuloksena kaavassa huomioitavien kohteiden joukkoon nostettiin 11 sotien jälkeistä rakentamista edustavaa kohdetta. Lisäksi Peipohjan aseman ympäristöön on asemakaavan laatimisen yhteydessä laadittu erillinen selvitys, joka on myös huomioitu kaavakartan merkinnöissä.

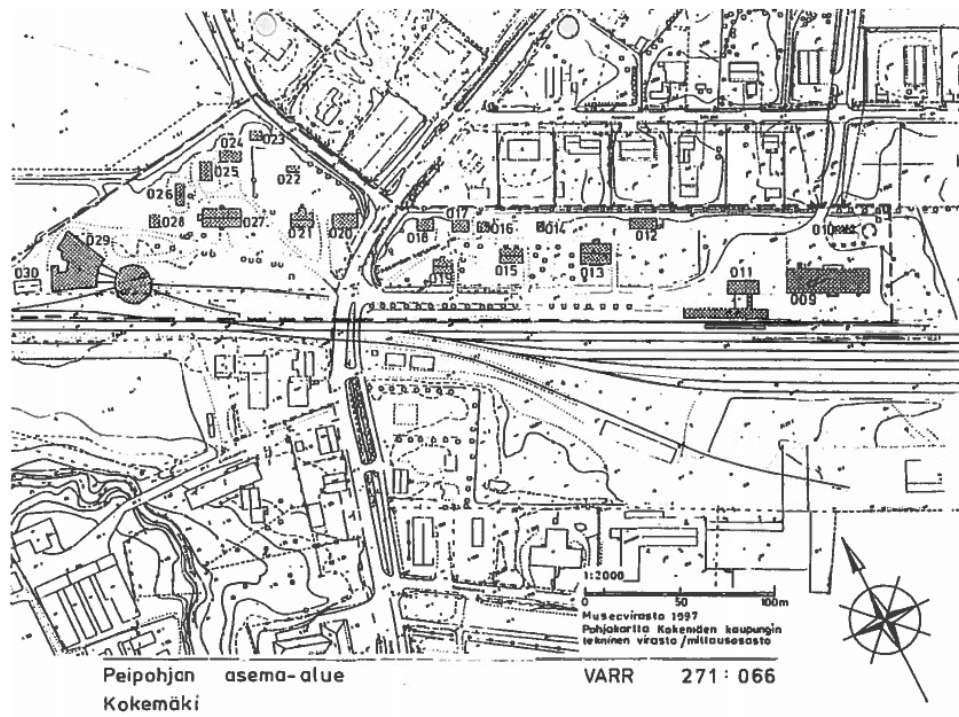

Kuva 22. Vuonna 2023 uudelleen inventoidut kohteet (Heilu Oy-2023).

Peipohjan rautatieaseman rakennuksia koskee 1998 rautatiesopimus. Luettelo sopimuksen rakennuksista ja kartta niiden sijainnista on alla.

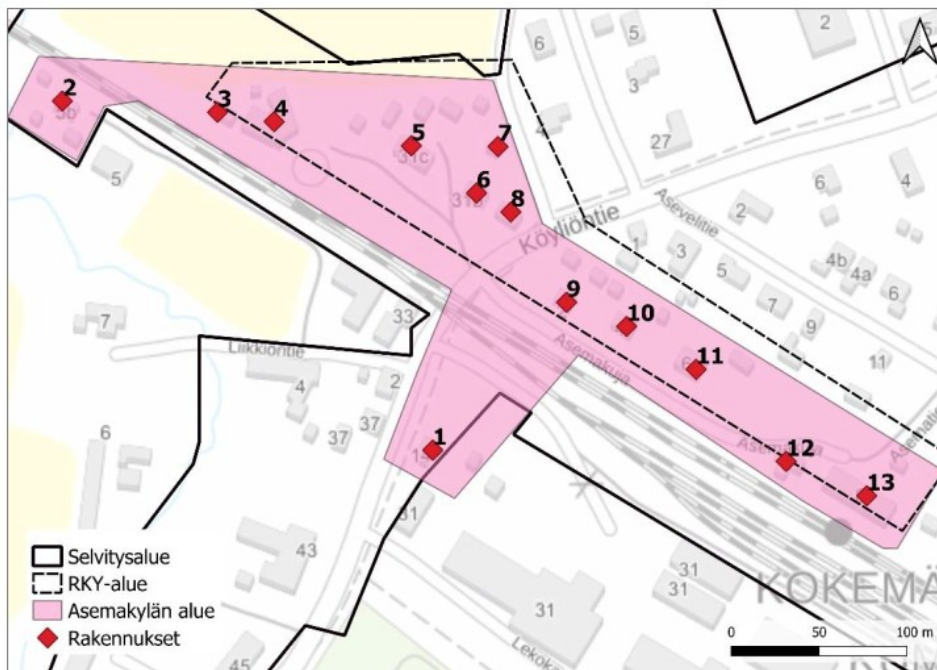
- 066 / RHK
 009 Asemarakennus. Nykyinen asemarakennus on vuodelta 1918. Sitä on laajennettu 1929.
 011 Tavarasuola vuodelta 1895.
 010 Asemapäällikön kellar vuodelta 1895.
 029 Veturitalin vesitornin on vanhimmalta osaltaan vuodelta 1895.
- 054 /VKL
 Aseman ja Köyliöntien välin jäävällä asuntoalueella on kolmen asuinrakennuksen ja talousrakennuksen muodostama raitti. Poikkeuksellisen rikaskuvioisin korsolein ja koristeistoin koristellun asemapäällikön talon edessä on kartiomaisella kannella varustettu kaivo.
 013 Asemapäällikön talo vuodelta 1895.
 012 Edellisen talousrakennus vuodelta 1895 ja kaivo.
 014 Talousrakennus vuodelta 1895.
 015 Asuinrakennus vuodelta 1931.
 016 Kellari vuodelta 1895.
 017,018 Kaksi talousrakennusta vuodelta 1895.
 019 Asuinrakennus vuodelta 1895, jossa ikkunoiden uusiminen on piännut ulkoasua.
- Köyliöntien luoteispuolella asuntoalue jatkuu vetuntalille asti.
 020 Suuri hirsisauna on vuodelta 1895.
 021.
 027 Yhden ja kahden perheen asuntalo vuodelta 1895.
 023.
 026 Kaksi kellaria vuosilta 1960 ja 1895.
 022 Talousrakennus vuodelta 1960.
 024.
 025.
 028 Talousrakennus vuodelta 1895.
- KAAVA: Rakennuskaava (1970).LR.
 Osayleiskaava (1993): LR, jossa useita "Ympäristön arvokas kohde, alueen tunnelman muodostumiselle oleellinen osa" -merkintöjä.

Kuva 23 Luettelo rautatiesopimuksen mukaisista rakennuksista.

Kuva 24 Rautatiesopimukseen 1998 kuuluvat rakennukset on esitetty kartalla harmaina. Ylemmässä kuvassa luettelo kyseisistä rakennuksista.

Peipohjan rautatieaseman alueelle on tehty vuonna 2023 asemakaavaa varten erillinen rakennetun kulttuuriympäristön selvitys. Selvitysalueen arvokkaimman rakennetun kulttuuriympäristön kerrostuman muodostaa VR:n monimuotoinen, pääosin alkuperäiset piirteensä säilyttänyt rakennuskanta 1890–1920-luvuilta. Peipohjan asema-alue on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Viimeistään 1800-luvun lopulta juontavan Köyliöntien linjauksen varrella on säilynyt liikerakennuksia 1900-luvun alusta ja puolivälistä. Vaikka erityisesti vanhimmat liikerakennukset ovat kokeneet suuriakin muutoksia, luovat ne edelleen historiallisesti kertovaa miljöötä osana Peipohjan vanhaa keskustaa. Entinen kenkätehdas Haanmäellä edustaa paikallista teollisuushistoriaa.

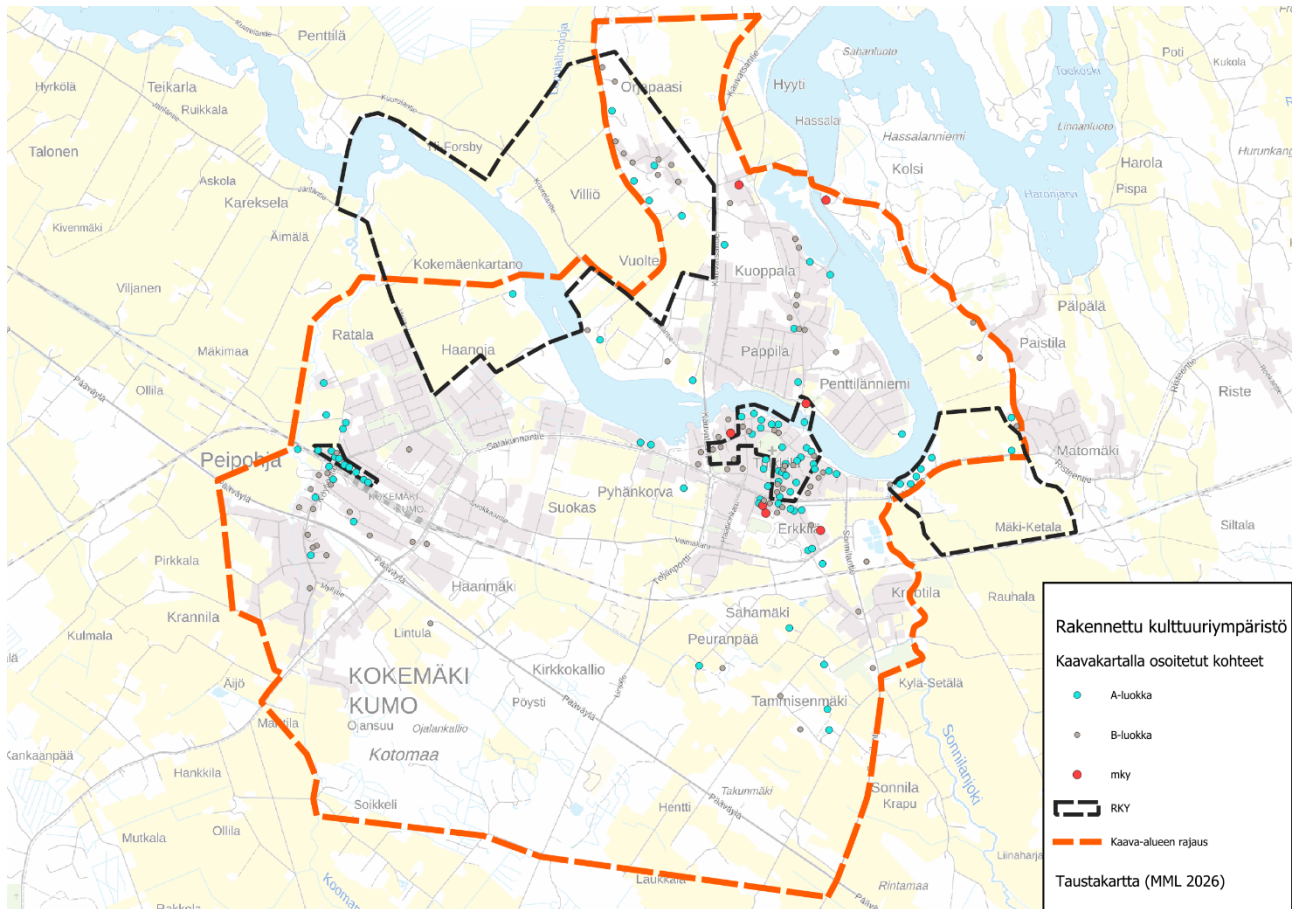

1. Ratamestarin asunto
2. Vahtitupa
3. Toimistorakennus
4. Veturitallit
5. Paritalo
6. Asemamiehen asunto
7. Sikala
8. Sauna- ja pakarirakennus
9. Kaksoisvahtitupa
10. Kirjurin asunto
11. Asemapäällikön talo
12. Tavarasuoja
13. Asemarakennus

Kartta 14. Kartalla on osoitettu rakennuskohteiden sijoittuminen Peipohjan asemakylän alueella. Peipohjan aseman alue on arvotettu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY). Kartta KT/ Heilu Oy, sisältää Museoviraston suunnitteluaineistoa. RKY-alueiden rajauksissa esiintyy usein epätarkkuutta suhteessa oikeisiin ympäristöihin.

Kuva 25 Kartalla on osoitettu rakennuskohteiden sijoittuminen Peipohjan asemakylän alueella (Peipohjan rautatieasemakaava-alue Rakennetun kulttuuriympäristön selvitys, Heilu Oy, 2023)

Kaavakartalla osoitetut kohteet, koonti

Kuva 26 Koontikartta kaavakartalla esitetyistä rakennetun kulttuuriympäristön kohteista.

A-luokan kohteet (84 kpl):

1 Aalto-Setälä/Mäki-Setälä	16 Kaisala
2 Ainola	17 Kartio (Kuoppala)
3 Ajanko	18 Kartio (Tulkki)
4 Alasmaa	19 Kaunisto
5 Branderin pirtti (Paloneva)	20 Keskiö
7 Etelärinne	21 Kierikka
8 Harju ja Kaitila	22 Kivistö
9 Heimola	24 Kokemäenkartano
10 Hemmilä	26 Koskilahti (Ikala)
11 Ihantola	27 Koskiranta (Vahtitupa)
12 Isotalo	28 Kotomäki
13 Isotalon kauppa	29 Kuusama
14 Juurikko	30 Kylä-Pertola
15 Juustola	31 Lauri

32 Lehtimäki / Palmu	67 Tammi
33 Linteri (Roosvalla)	68 Tiensivu
35 Maatalousmuseo	69 Tulkkilan koulut
36 Mäki-Hyörä	70 Ulkomuseo
37 Mäki-Mustala	71 Väinölä
40 Myötämaa	73 Vanha Maamieskoulu / Meijerikoulu
41 Näpi	74 Vanha yhteiskoulu (Ala-Haapio)
42 Orjapaasi	75 Vanhala
44 Osuuskauppa	76 Varala (Marjamäki)
45 Palmu	77 Vastamaa
46 Palmu (Suonsyrjä)	78 Vastamäki I
47 Pappila	79 Väylä (Nirhala)
48 Peipohjan asema	80 Vettenranta (Manner)
49 Peuranen	81 Villberg
50 Pinomäki	82 Yli-Haapio
51 Pohja + Peräpohja	83 Yli-Vuoltee (Vuolteen kartano)
52 Puolimatka	84 Prykintie 1:n ja Viinikantie 2:n rivitalot
53 Pyhän Henrikin kappeli	2514 Peipohjan asema-alueen veturitallit
54 Pyhänselän kartano	2515 Peipohjan asema-alueen paritalo
55 Räisälän kansanopisto	2516 Peipohjan asema-alueen asemamie-
56 Rajamaa	hen asunto
57 Rantamaa (Tulkkila)	2518 Peipohjan asema-alueen sauna- ja pa-
58 Rantaniemi	karirakennus
59 Ratamestarin asunto	2519 Peipohjan asema-alueen kaksoisvahti-
60 Rohtola	tupa
61 Setänen	25110 Peipohjan asema-alueen kirjurin
62 Seurahuone/Ilmola	asunto
64 Simula	25111 Peipohjan asema-alueen asemapääl-
65 Sonnilanjoen silta	likön talo
66 Suvanto	25112 Peipohjan asema-alueen tavarasuoja
	271007 Tulkkilan vanha silta

B-luokan kohteet (77 kpl):

85 Björnkulla	95 Kallionpää
86 Einola	96 Kivilä
87 Erkkilä (Krootila)	97 Kivimäki (Kuoppala)
88 Erkkilä (Tulkkila)	98 Kivimäki (Tulkkila)
89 Eskolin	99 Kiviveistämö
90 Haavisto	100 Kleemolan leipomo
91 Häkkinen	101 Kuusela
92 Halme (Kuoppala)	102 Kuusikko
93 Joki-Vekara	103 Kuusiniemi (Ylistaro)
94 Kallela	104 Kylä-Köönikkä

106 Lallinmäki
107 Laurell
108 Lepola
109 Lintula (Kokemäenkartano)
110 Lisäkassa / Pennimaa-Mark-
kala
111 Lunden (Villiö)
112 Mäenpää
113 Kylä-Kupi
114 Mäki-Vekara
115 Mäntynen
116 Metsäranta
117 Nuikkinen
118 Ojala II
119 Peipohjan kansakoulu
120 Peltonen (Pappila)
121 Perttula
122 Perunajauhotehdas
123 Pikkuryssä
124 Pukimo
125 Pusso
127 Rajala (Kuoppala)
128 Rajala (Peipohja)
129 Ranta-Vuolle
130 Rauhala (Tulkkila)
131 Saarinen (Villiö)
132 Serttilä
133 Suvantola
134 Syrjälä
135 Tamminen

136 Toivola (Metsänrinta)
137 Törmälä
138 Työväentalo Rantala
139 Uuramo
140 Vähämäki
141 Valmu
142 Valomaa
143 Valtion virastotalo
144 Vastamäki
145 Vastamäki II
146 Vastamäki III
147 Vierimaa
148 Viinikka
149 Wuorio
150 Yli-Kilkku
151 Keskus
152 Yhteiskoulu ja lukio
153 Kirjasto
154 Uimahalli
155 Viinikan rekkahalli
156 Terveysasema
157 Häyhtiön talo
159 Virastotalo, Kilkunkatu 12
160 Peipohjan ammattikoulu
256 Peipohjan asema-alueen tiili-
nen varasto
258 Mäenpää
259 Entinen kenkätehdas
2517 Peipohjan asema-alueen si-
kala

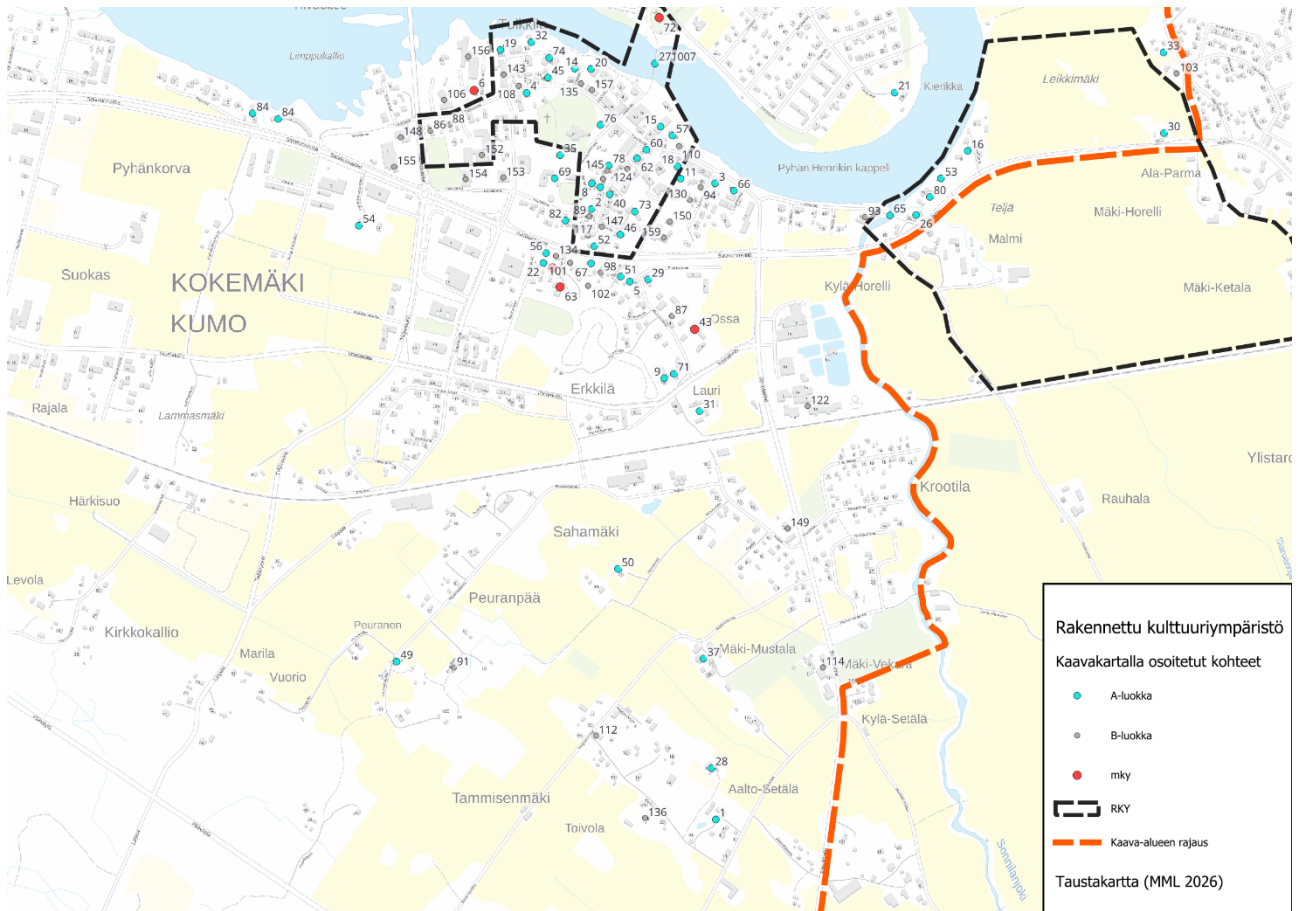
MKY-luokan kohteet (7 kpl):

6 Elers (Tuomimaa)
25 Kolsin voimalaitos
34 Maamieskoulu (Huittisten ammatti- ja yrittä-
jäopisto)

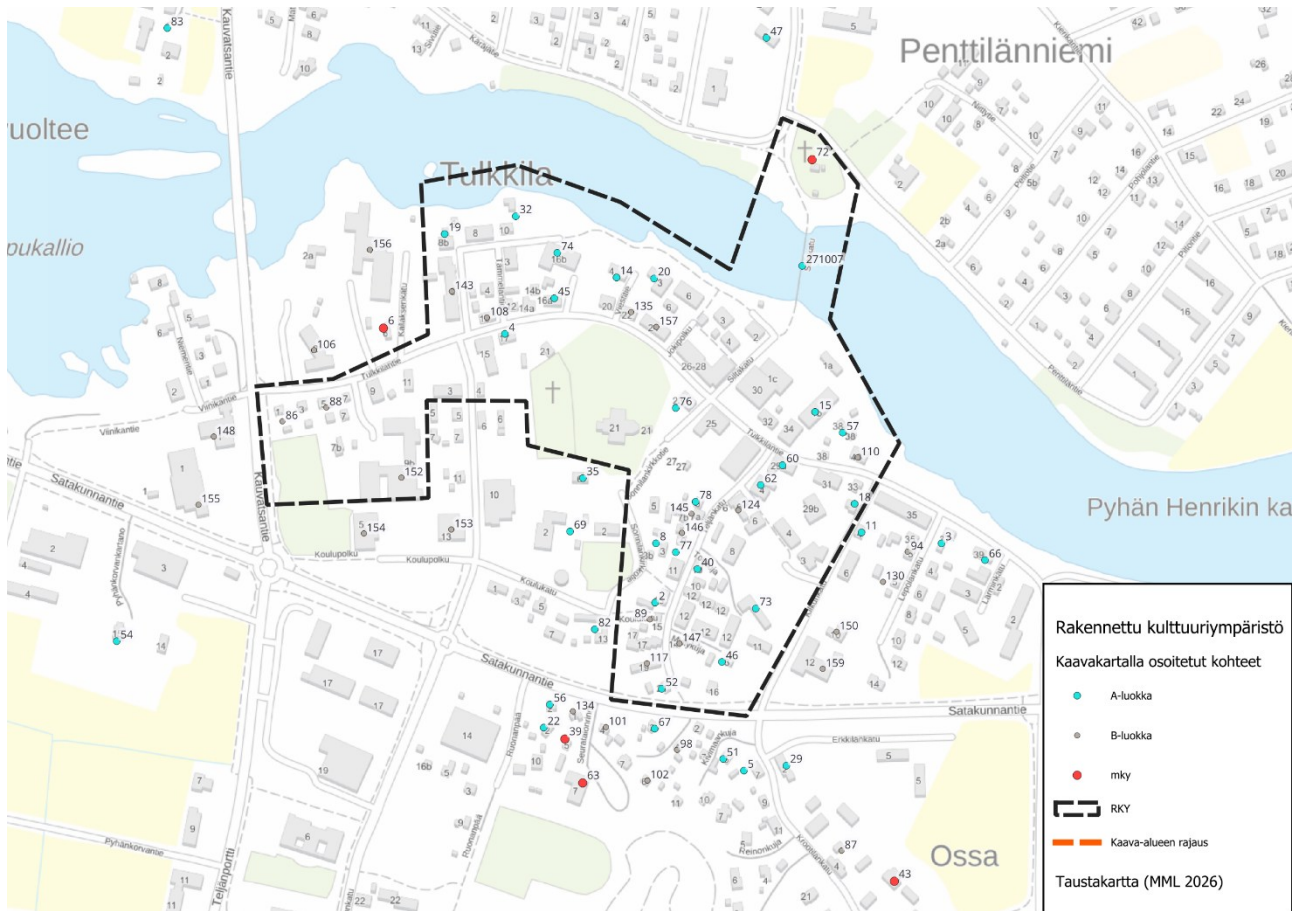
39 Muuntamo
43 Ossa I
63 Seuratalo (Kalliopohja + Lisäpohja)
72 Vanha hautausmaa

srk-kohteet (1 kpl):

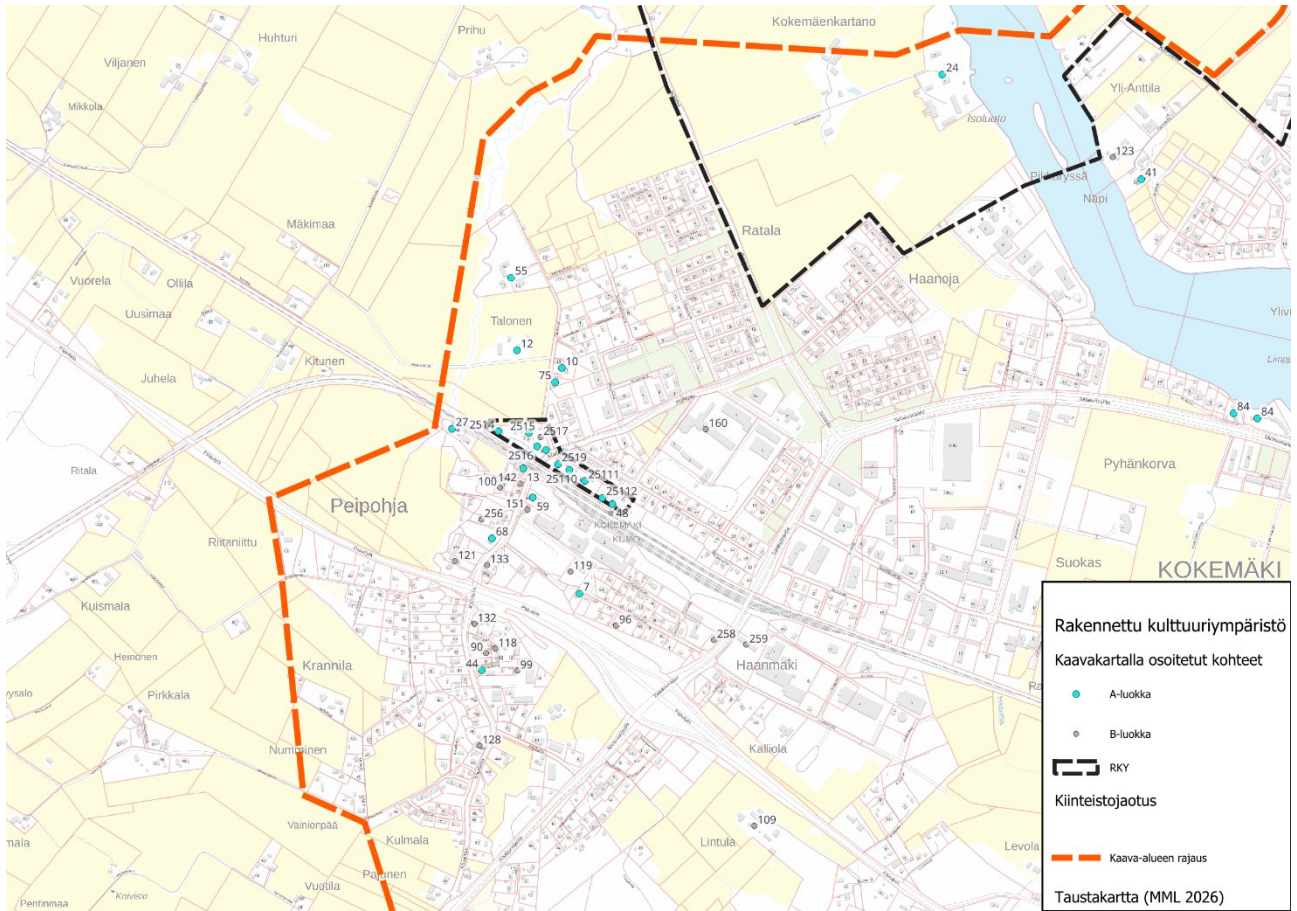
23 Kokemäen kirkko

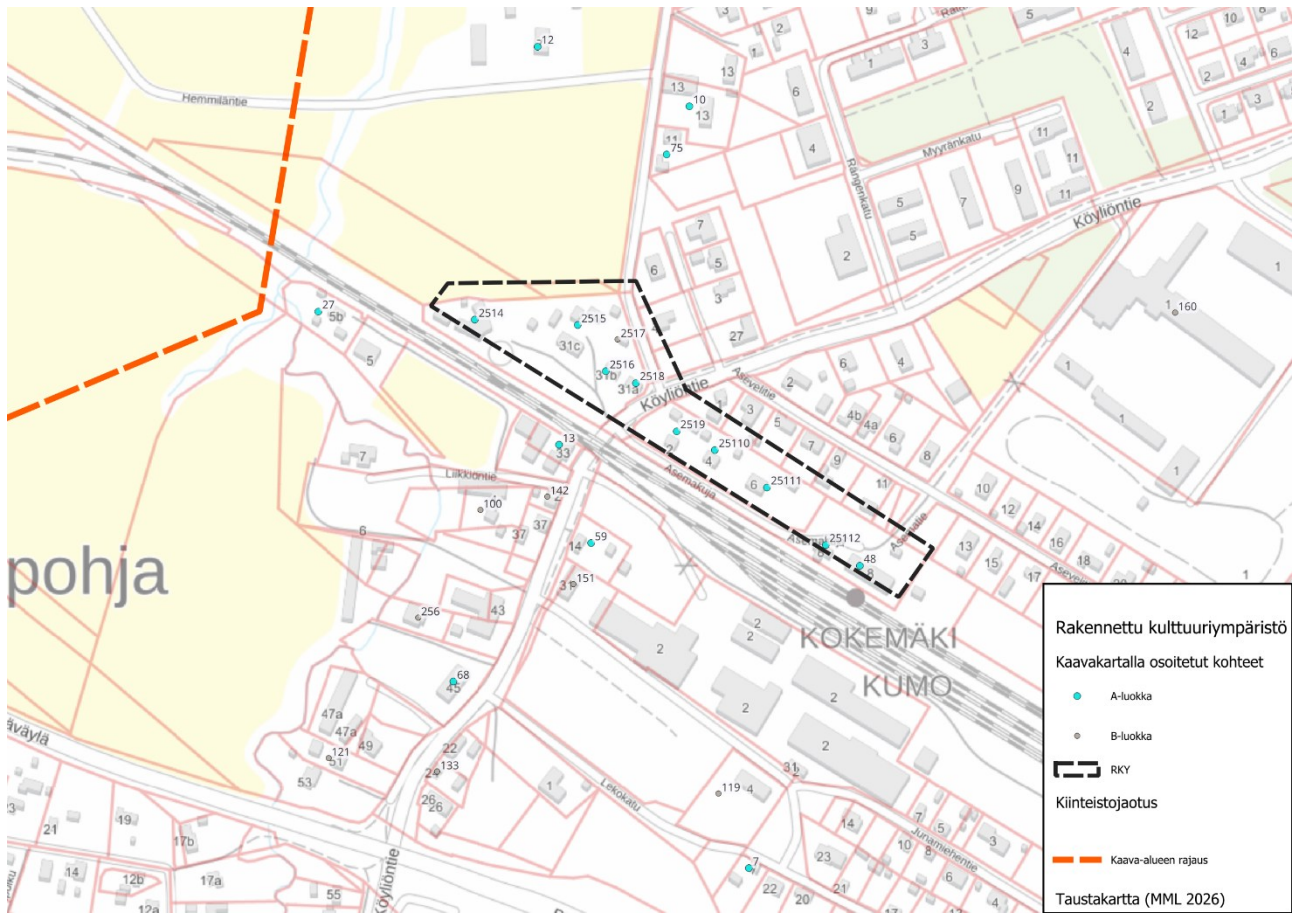
Kuva 27 Kaava-alueen itäosan kulttuuriympäristökohteet.

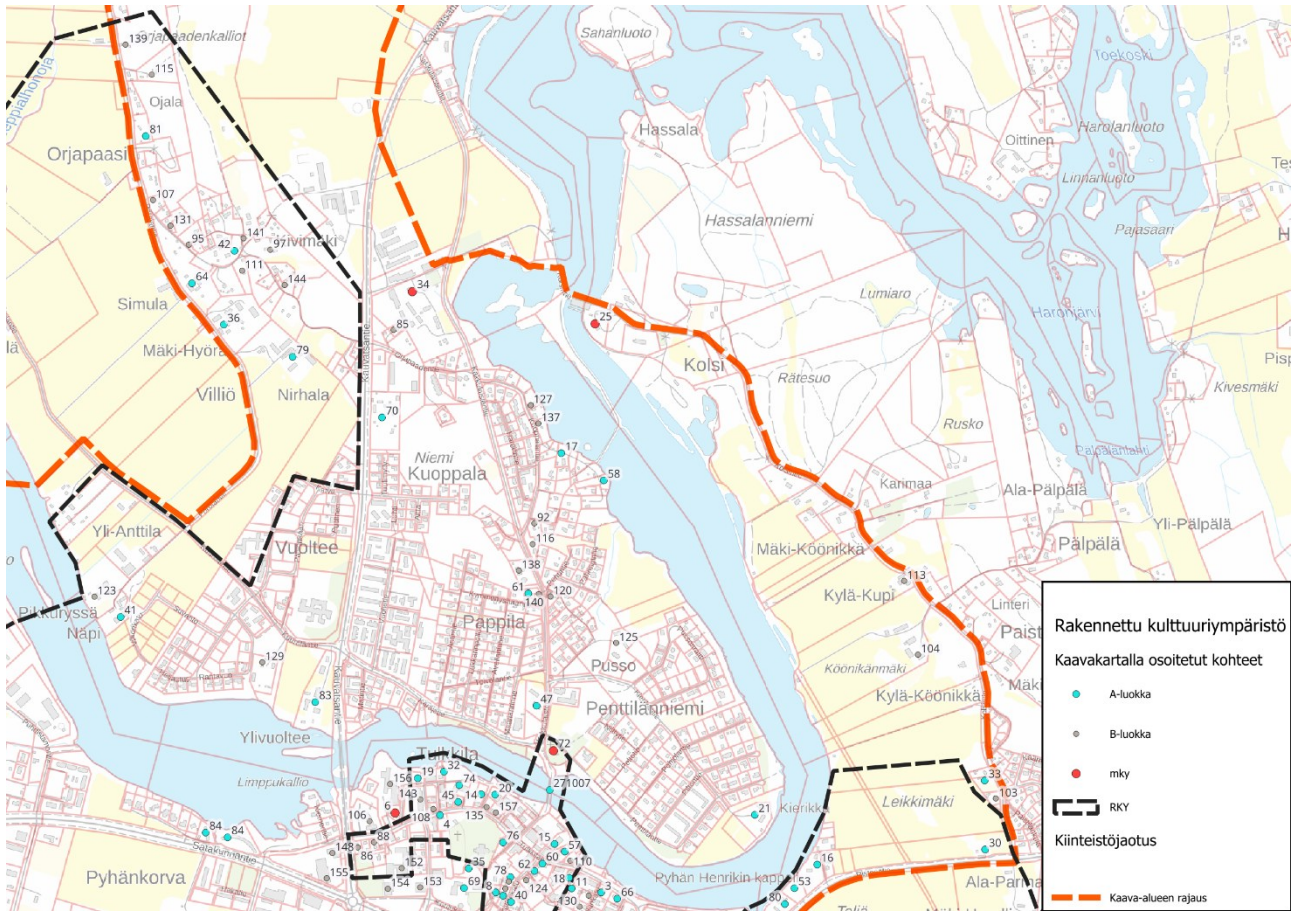
Kuva 28 Kokemäen keskusta-alueen kulttuuriympäristökohteet.

Kuva 29 Kaava-alueen länsiosan kulttuuriympäristökohteet.

Kuva 30 Peipohjan asema-alueen kulttuuriympäristökohteet.

Kuva 31 Kaava-alueen pohjoisosan kulttuuriympäristökohteet.

Kokemäenjokilaakson VAMA-alue

Kokemäenjokilaakso on edustava maisemallinen kokonaisuus, jossa Satakunnan ja läntisen Pirkanmaan asutus-, elinkeino- ja maankäyttöhistoriat yhdistyvät maankohoamisen hallitsemaan luonnonhistoriaan. Alue on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Kuva 32. Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti arvokas maisema-alue 2021

3.9 Muinaisjäännökset

Kokemäki on yksi Suomen vanhimmista asuinseuduista, mistä ovat osoituksena lukuisat esihistorialliset löydöt. Pronssikautisia hiidenkiukaita löytyy muun muassa Orjapaaden alueelta. Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaan suunnittelualueelta löytyy useita muinaisjäännöksiä. Niistä noin puolet on rautakautisia, muutama keskiaikainen, muutama on peräisin pronssikaudelta ja ainakin yksi kivikaudelta. Osaa ei ole pystytty ajoittamaan.

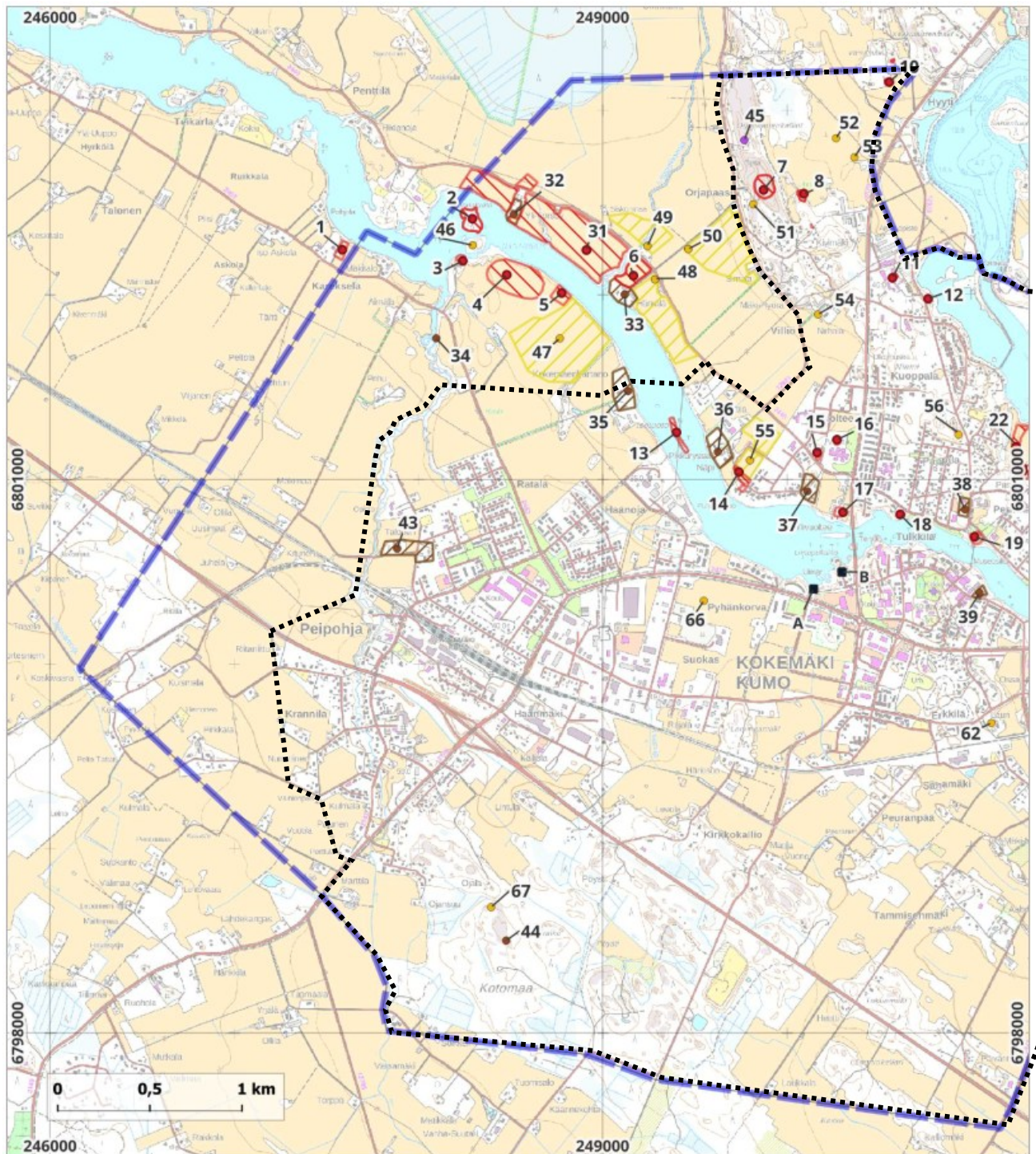
Muinaismuistolaki rauhoittaa kiinteät muinaisjäännökset – myös ennestään tuntemattomat muinaisjäännökset heti, kun ne on havaittu. Muinaismuistolain mukaan kiinteisiin muinaisjäännöksiin kajoaminen (kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen) ilman siihen annettua lupaa on kielletty ja se on rangaistava teko.

Selvitysalueelle on laadittu kevään 2011 aikana täydentävä arkeologinen inventointi. Lisäksi kaava-alueelle on laadittu Keskustan osayleiskaavan arkeologinen täydennysinventointi vuonna 2023 (Heilu OY, 1.8.2023)

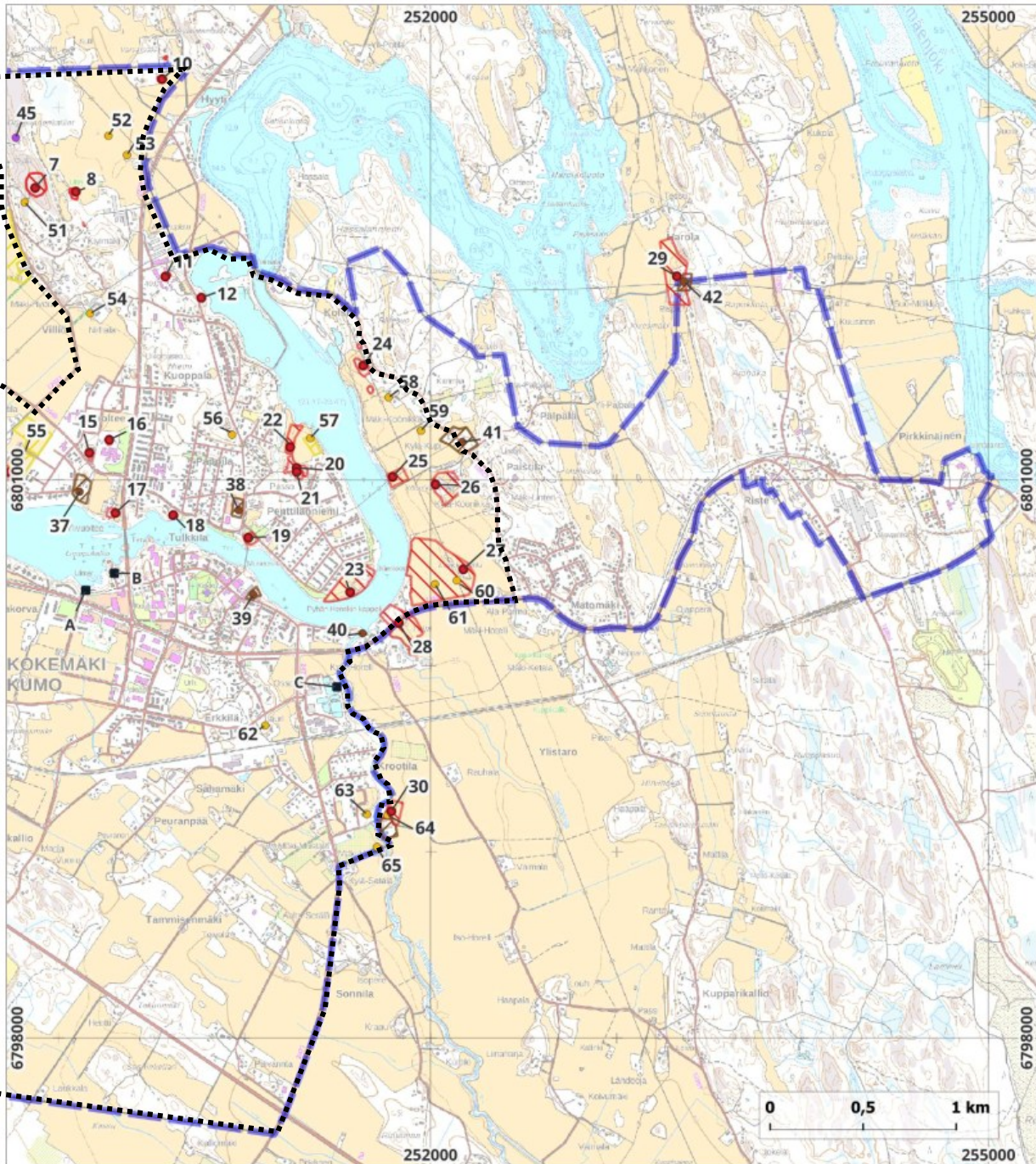
Taulukko 11. Kaava-alueen muinaisjäännöskohteet: (maastossa vuonna 2023 tarkastetut kohteet sinisellä). Kaava-alueen raja on muuttunut inventoinnin jälkeen ja osa kohteita jää kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavakartan numerointi alla olevan taulukon ja kartan mukainen.

Nro	Nimi	Mjtunnus	Ajoitus	Tyyppi	Muinaisjäännösstatus
1	Kareksela	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
2	Koskenkylä Linnaluoto	271010037	Keskiaikainen	Puolustusvarustukset, linnat	Kiinteä muinaisjäännös
3	Leikkimäki (Äimälä)	271010038	Rautakautinen	Hautapaikat, polttokenttäkalmistot	Kiinteä muinaisjäännös
4	Äimälä	Uusi kohde	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
5	Meinikkala	Uusi kohde	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
6	Haistila 2	1000044165	Rautakautinen	Löytöpaikat, irtolöytöpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
7	Orjapaadenkallio	271010036	Pronssikautinen, rautakautinen	Hautapaikat, hautaröykkiöt	Kiinteä muinaisjäännös
8	Lehtimäki	271010035	Ajoittamaton	Kultti- ja tarinapaikat, lähteet	Kiinteä muinaisjäännös
9	Härkäkivi	Uusi kohde	Historiallinen	Kivirakenteet, rajamerkit	Kiinteä muinaisjäännös
10	Hyyti 1	271010033	Ajoittamaton	Kivirakenteet, röykkiöt	Kiinteä muinaisjäännös
11	Maamieskoulu 1	271010027	Rautakautinen	Hautapaikat, ruumiskalmistot	Kiinteä muinaisjäännös
12	Maamieskoulu 2	271010030	Rautakautinen	Kivirakenteet, röykkiöt	Kiinteä muinaisjäännös
13	Koskenkylä Isoluoto/ Aborg	271010039	Keskiaikainen	Puolustusvarustukset, linnat	Kiinteä muinaisjäännös
14	Villiönsuvanto	1000036786	Rautakautinen	Asuinpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
15	Riihimäki	271010025	Rautakautinen	Hautapaikat, hautaröykkiöt	Kiinteä muinaisjäännös
16	Vuoltee	1000019037	Ajoittamaton	Maarakenteet	Kiinteä muinaisjäännös
17	YliVuoltee	271010024	Rautakautinen	Hautapaikat, polttokenttäkalmistot	Kiinteä muinaisjäännös
18	Käräjämäki	271010023	Moniperiodinen	Asuinpaikat, hautapaikat, kultti- ja tarinapaikat	Kiinteä muinaisjäännös
19	Pyhän Marian kirkon paikka	1000007050	Keskiaikainen, historiallinen	Kirkkorakenteet, kirkonpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
20	Kuoppala	1000019038	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
21	Myllymäki (Pusso)	271010026	Rautakautinen	Hautapaikat, hautaröykkiöt	Kiinteä muinaisjäännös
22	Pusso	1000010256	Kivikautinen	Löytöpaikat, asuinpaikat	Kiinteä muinaisjäännös (oli löytöpaikka)
23	Kierikka	1000045773	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös (oli löytöpaikka)
24	Perävainionmäki	271010015	Kivikautinen, pronssikautinen, rautakautinen	Hautapaikat, hautaröykkiöt, asuinpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
25	Köönikänmäen pelto	1000023281	Rautakautinen	Asuinpaikat, löytöpaikat	Kiinteä muinaisjäännös (oli löytöpaikka)
26	Köönikänmäki	271010013	Rautakautinen	Kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet Hautapaikat, hautaröykkiöt	Kiinteä muinaisjäännös
27	Leikkimäki	271010014	Rautakautinen	Hautapaikat, polttokenttäkalmistot, hautaröykkiöt, Kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet	Kiinteä muinaisjäännös
28	Teljä	271010019	Rautakautinen, keskiaikainen, historiallinen	Kirkkorakenteet, kirkonpaikat, työ- ja valmistuspaikat, markkinapaikat, kultti- ja tarinapaikat, muistopaikat, asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
29	Pispa	271010016	Kivikautinen	Asuinpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
30	Martoila I. Sonnila	Uusi kohde	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat. löytöpaikat	Kiinteä muinaisjäännös/ Muu kulttuuriperintökohde

31	Yli-Forsby	1000041727	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
32	Forsby	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
33	Haistila	1000019040	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde (oli kiinteä muinaisjäännös)
34	Krannila	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
35	Kokemäen kartano	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kartanot	Muu kulttuuriperintökohde
36	Villiö	1000019039	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde (oli kiinteä muinaisjäännös)
37	Vuolle	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
38	Pappila	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, pappilat	Muu kulttuuriperintökohde
39	Tulkki	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
40	Sonnilanjoen silta	Uusi kohde	Historiallinen	Kulkuväylät, sillat	Muu kulttuuriperintökohde
41	Paistila	1000019041	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde (oli kiinteä muinaisjäännös)
42	Vallila/ Pispala	1000032454	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
43	Peipohja	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
44	Ojalankallio	1000019043	Ajoittamaton	Raaka-aineen hankintapaikat, louhokset	Muu kulttuuriperintökohde
45	Haistila Orjapaasi	271500003	Historiallinen	Kultti- ja tarinapaikat, tarinapaikat	Mahdollinen muinaisjäännös
46	Katavaluoto	1000010319	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
47	Kokemäen kartanon pelto	1000046063	Rautakautinen, keskiaikainen, historiallinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
48	Villiö Härkälä 2	1000046117	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
49	Villiö Härkälä	1000045165	Rautakautinen, historiallinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
50	Simula	1000046118	Rautakautinen, historiallinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
51	Orjanpaadenkallio 2	1000022900	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
52	Kirkkokalinen	1000044691	Rautakautinen, historiallinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
53	Maatalouskoulun pelto	1000038126	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
54	Väylä	1000010264	Kivikautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
55	Villiö Näpi	1000010321	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
56	Rantala	1000010308	Pronssikautinen	Löytöpaikat, kätköt	Löytöpaikka
57	Pusson pelto	1000023280	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
58	Mäki-Köönikkä	1000024260	Kivikautinen, rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
59	Kylä-Kupi	1000027316	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
60	Leikkimäen pelto	1000023282	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
61	Yli-Parma	1000010314	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
62	Lauri	1000010261	Kivikautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
63	Krootila	1000019044	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
64	Ranta-Pere	1000032964	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
65	Mäki-Vekara	1000032964	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
66	Pyhänskorva	1000043866	Rautakautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka
67	Ojala	1000010307	Pronssikautinen	Irtolöytöpaikat	Löytöpaikka

Kuva 33 Alueen länsipuolen muinaisjäännekohteet. Alue rajaus vanhan kaavarajauksen mukainen. Kaava-alueen rajaus on muuttunut inventoinnin jälkeen ja osa kohteista jää kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavakartan numerointi on tämän kartan mukainen. (Keskustan osayleiskaava alueen arkeologinen täydennysinventointi 2023, Heilu Oy, 1.8.2023)

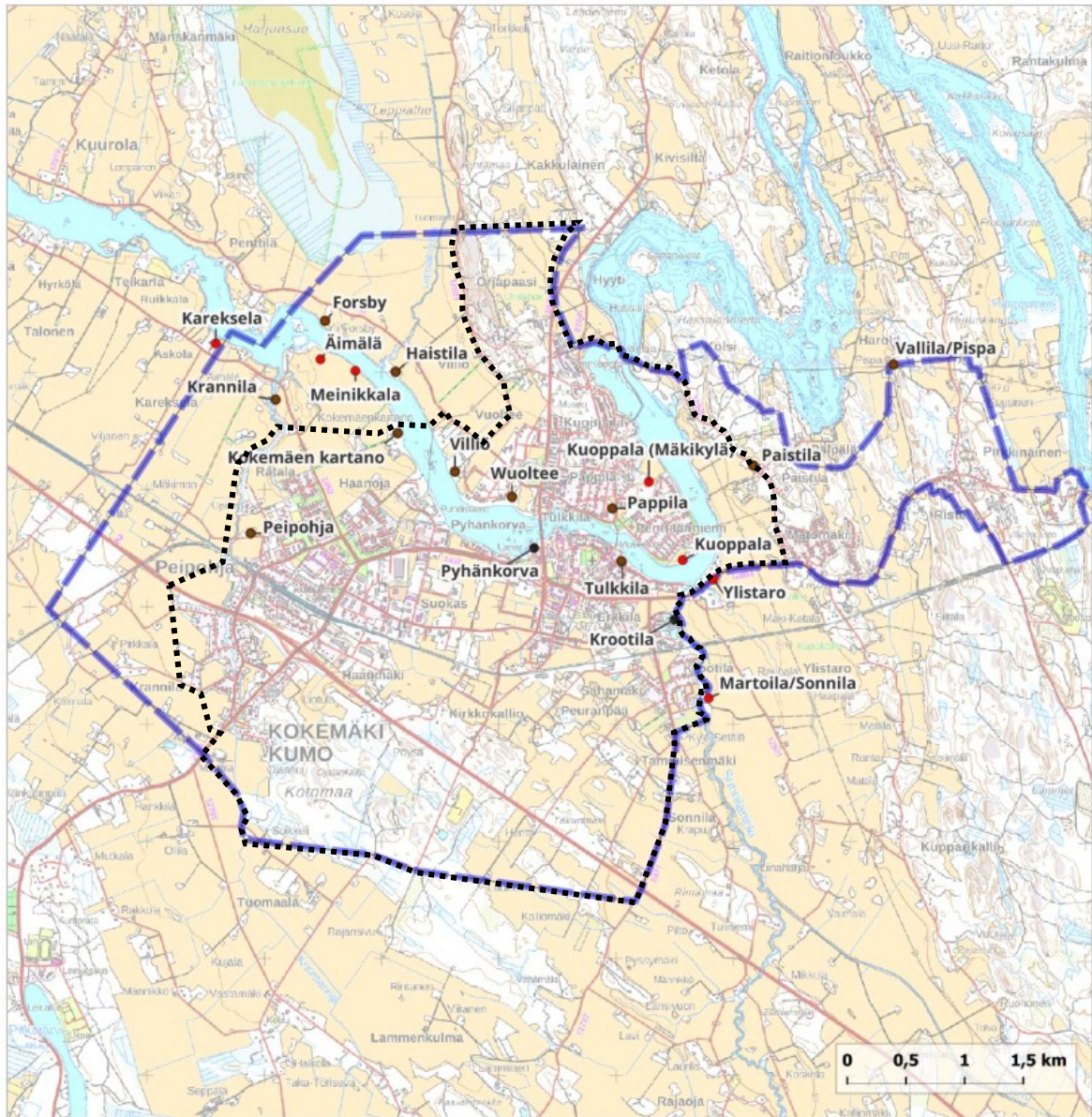

Kuva 34 Kaava-alueen itäpuolen muinaisjännöskohteet. Alue rajaus vanhan kaavarajauksen mukainen. Kaava-alueen rajaus on muuttunut inventoinnin jälkeen ja osa kohteita jää kaava-alueen ulkopuolelle. Kaavakartan numerointi on tämän kartan mukainen. (Keskustan osayleiskaava alueen arkeologinen täydennysinventointi 2023, Heilu Oy, 1.8.2023)

Taulukko 12. Kaava-alueen historiallisen ajan asuinpaikat:

Nro	Nimi	Mjtunnus	Ajoitus	Tyyppi	Muinaisjäännösstatus
1	Kareksela	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
4	Äimälä	Uusi kohde	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
5	Meinikkala	Uusi kohde	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
20	Kuoppala (Mäkikylä)	1000019038	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös
23	Kierikka (Kuoppala)	1000045773	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Kiinteä muinaisjäännös (oli löytöpaikka)
28	Teljä	271010019	Rautakautinen, keskiaikainen	Kirkkorakenteet, kirkonpaikat, työ- ja valmistuspaikat, markkinapaikat, kultti- ja tarinapaikat, muistopaikat	Kiinteä muinaisjäännös
30	Martoila l. Sonnila	Uusi kohde	Rautakautinen, historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat. löytöpaikat	Kiinteä muinaisjäännös/ Muu kulttuuriperintökohde
32	Forsby	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
33	Haistila	1000019040	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde (oli kiinteä muinaisjäännös)
34	Krannila	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
35	Kokemäen kartano	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kartanot	Muu kulttuuriperintökohde
36	Villiö	1000019039	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde (oli kiinteä muinaisjäännös)
37	Wuoltee	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
38	Pappila	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, pappilat	Muu kulttuuriperintökohde
39	Tulkkila	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
41	Paistila	1000019041	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde (oli kiinteä muinaisjäännös)
42	Vallila/ Pispala	1000032454	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
43	Peipohja	Uusi kohde	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Muu kulttuuriperintökohde
B	Pyhänselkä	.	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Tuhoutunut
C	Krootila	-	Historiallinen	Asuinpaikat, kyläpaikat	Tuhoutunut

Kaava-alueen historiallisen ajan asuinpaikat:

Kuva 35 Kaava-alueen historiallisen ajan asuinpaikat. Punaisella kiinteät muinaisjännökset, ruskealla muut kulttuuriperintökohteet. Mustalla tuhoutuneet asuinpaikat. (Keskustan osayleiskaava alueen arkeologinen täydennysinventointi 2023, Heilu Oy, 1.8.2023)

3.10 Luonnonympäristö

Luontoselvityksen (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 2011) tavoitteena on, että maankäytön suunnittelussa voidaan huomioida luonnonsuojelun kannalta arvokkaiden elinympäristöjen säilyminen sekä kasvillisuudeltaan, linnustoltaan ja muulta eläimistöltään arvokkaat alueet (Yleiskaavan laadinta MRL 39§).

Selvityksen maastoinventoinnit tehtiin kesällä 2011, kun oli jo pääosin tiedossa, mihin osoitetaan rakentamiseen tarkoitettuja alueita, joita tutkittiin muuta suunnittelualuetta tarkemmin. Kaavahankkeen venymisen takia alueelle tehtiin uusi luontoselvitys vuoden 2023 aikana (Kokemäen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, FCG, 11.9.2023). Uuden selvityksen yhteydessä inventointiin tarkemmin myös kaava-alueen valtatie 2:n eteläpuolinen alue, jolle kaavaratkaisussa esitetään merkittävää muuttuvaa maankäyttöä.

Osayleiskaavakartalle on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita ja viheryhteystarpeita luontoselvityksen suositusten mukaisesti.

Kokemäki kuuluu eteläboreaaliseen lounaismaahan eli vuokkovyöhykkeeseen sekä Satakunnan eliömaakuntaan. Selvitysalueen luonnonympäristöä luonnehtivat keskeisinä elementteinä Kokemäenjoki sekä sen ympärillä laajat, alavat savipohjaiset viljelymaat, joiden lomassa metsäalueita esiintyy vain saarekkeina. Korkeuserot kaava-alueella ovat suhteellisen vaatimattomia eivätkä metsäiset mäet riko maisemien alavaa yleisvaikutelmaa.

Metsäiset alueet sijoittuvat moreenimaille sekä monin paikoin kalliomaille ja tästä syystä ne ovat jääneet aikoinaan raivaamatta viljelykseen. Metsät ovat viljelysmaista poiketen enimmäkseen melko niukkaravinteisia kuivahkoja puolukkatyyppin mäntykangasmetsiä sekä tuoreita mustikkatyyppin havupuukangasmetsiä. Näillä kuivahkoilla ja tuoreilla kankailla metsäkasvillisuutta hallitsee puolukka- ja mustikkavarvikko sekä näiden ohella nuorilla metsäkuviolla hakkuun jälkeiset pioneerilajit kuten heinät ja sananjalka. Ravinteikkaimmat metsät sijaitsevat peltojen laitamilla ja ne ovat lehtomaisia käenkaali-mustikkatyyppin sekapuukankaista ja paikoin pienialaisesti tuoreita käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtokuvioita. Myös Kokemäenjoen ja sen sivu-uomien sekä pienvesien välittömään läheisyyteen sijoittuu ravinteikkaita kasvupaikkoja.

Selvitysalueelle ei sijoitu merkittäviä suoalueita. Useat kangasmetsien alavista painanteista ovat soistuneet, mutta ne on pääosin ojitettu. Mäntykankailla soistumien kasvillisuus on tyypillisesti isovarpurämeen kaltaista eli lajistoa ovat mm. suopursu, juolukka, mustikka, sarat ja karpalo. Kuusikankailla soistumat ovat korpisia ja kasvilajistoa edustavat mustikka, metsäalvejuuri, korpi-imarre, metsäkorte, kurjenjalka, raate ja sarat.

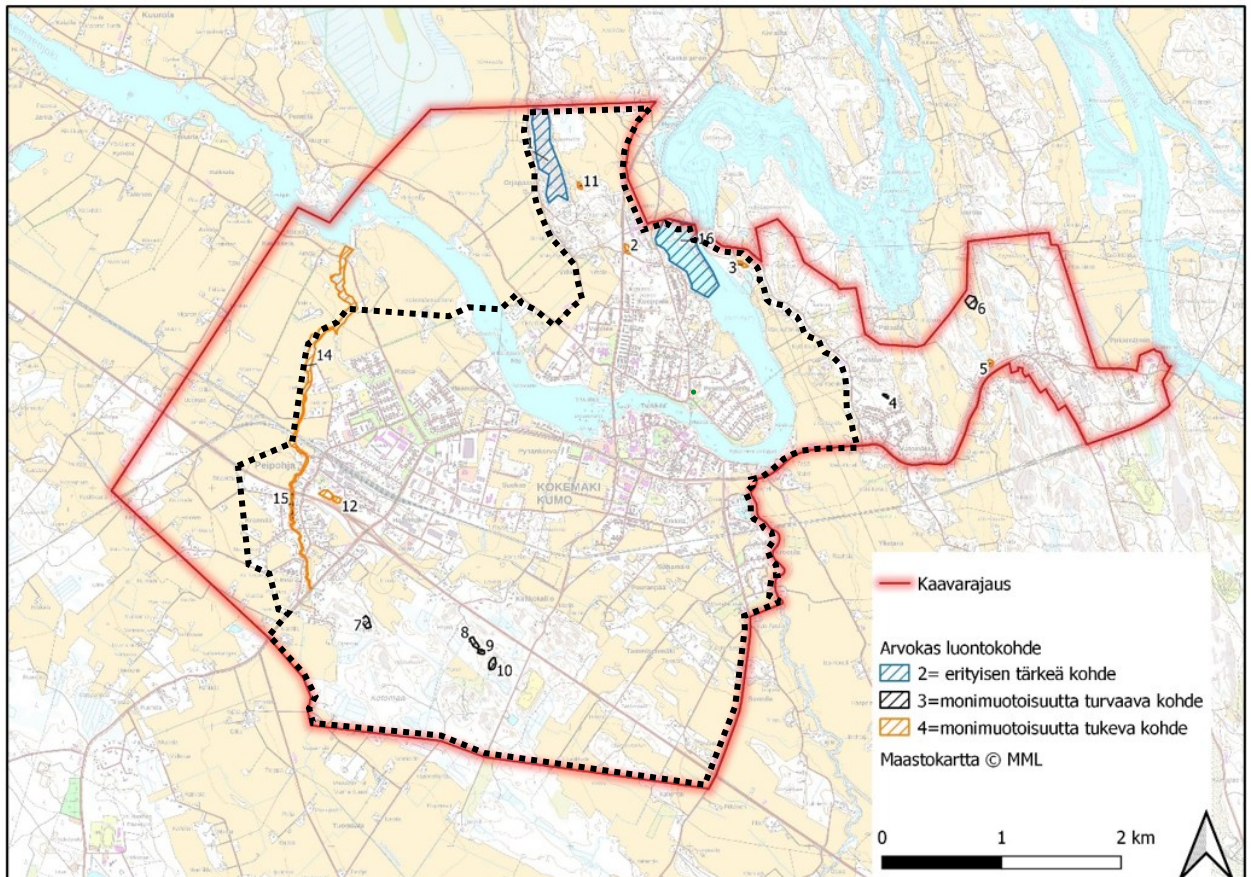
Selvitysalueella esiintyvistä eläinlajeista merkittävimpiä ovat liito-orava, jota esiintyy kaava-alueen pohjoisosassa sekä saukko ja euroopanmajava, joita esiintyy Kokemäenjoessa ja

Sonnilanjoessa. Kokemäenjoen kalaston merkittävin laji lienee silmälläpidettävä toutain, muuta lajistoa ovat mm. kuha ja siika sekä alajuoksulla lohi, meritaimen ja kirjolohi.

Alueella ei suoritettu linnuston kattavaa havainnointia ja elokuisen maastoinventoinnin aikaan pesintäkausi oli jo ohi. On oletettavaa, että linnuston kannalta tärkeimmät selvitysalueet osat ovat Kokemäenjoki rantaniittyneen ja –pensastoineen sekä jokilaakson pellot niitä reunustavine metsiköineen. Kokemäenjoki sekä alueen pienvedet voivat olla arvokkaita hyönteistöltään. Alueelle sijoittuvilla perinnebiotoopeilla voi niin ikään olla arvoa hyönteisten kannalta; perinnebiotoopeilla kukkivat kasvilajit ovat tärkeitä mm. useille perhosille.

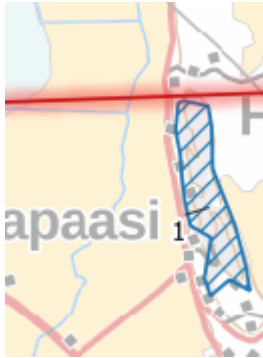
Kasvillisuus- ja luontotyyppikohteet

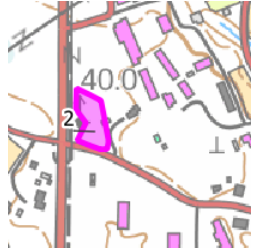
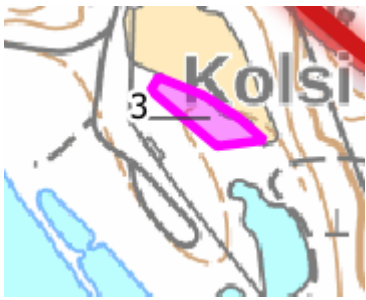

Selvitysalueelta tunnistetut arvokkaat kasvillisuus- ja luontotyyppikohteet on esitetty seuraavalla kartalla ja kohteiden kuvaukset seuraavassa taulukossa.

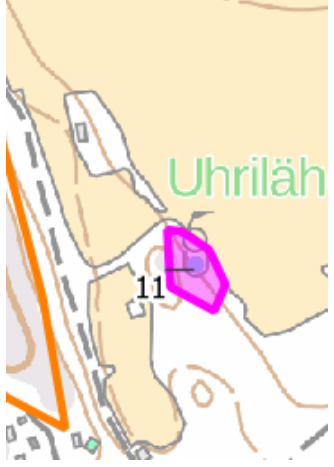
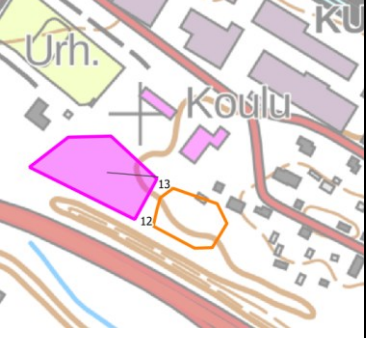
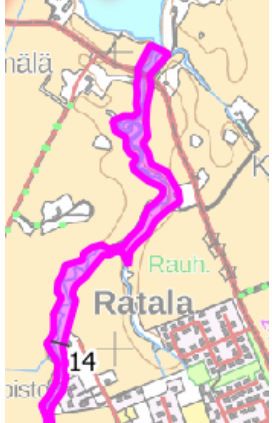
Kuva 36 Selvitysalueen arvokkaat luontokohteet. Kohteet 4, 5 ja 6 eivät sisälly uuteen kaava-alueeseen. (Kokemäen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, FCG, 11.9.2023)

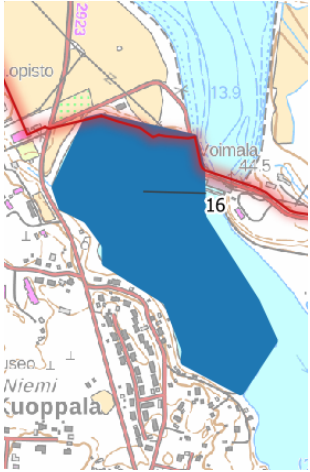
Taulukko 13. Selvityksessä rajatut arvokkaat kasvillisuuskohteet, niiden kuvaus, suojeluseruste ja uhanalaisuusluokka. Taulukon arvoluokat ovat LUOPAS-oppaan ((kts. 3.2 luontokohteiden arvottaminen). mukaiset. Arvoluokat: Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet, Luokka 2: Erityisen tärkeät, Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat tai tukevat kohteet ja Luokka 4: Muut huomionarvoiset kohteet.

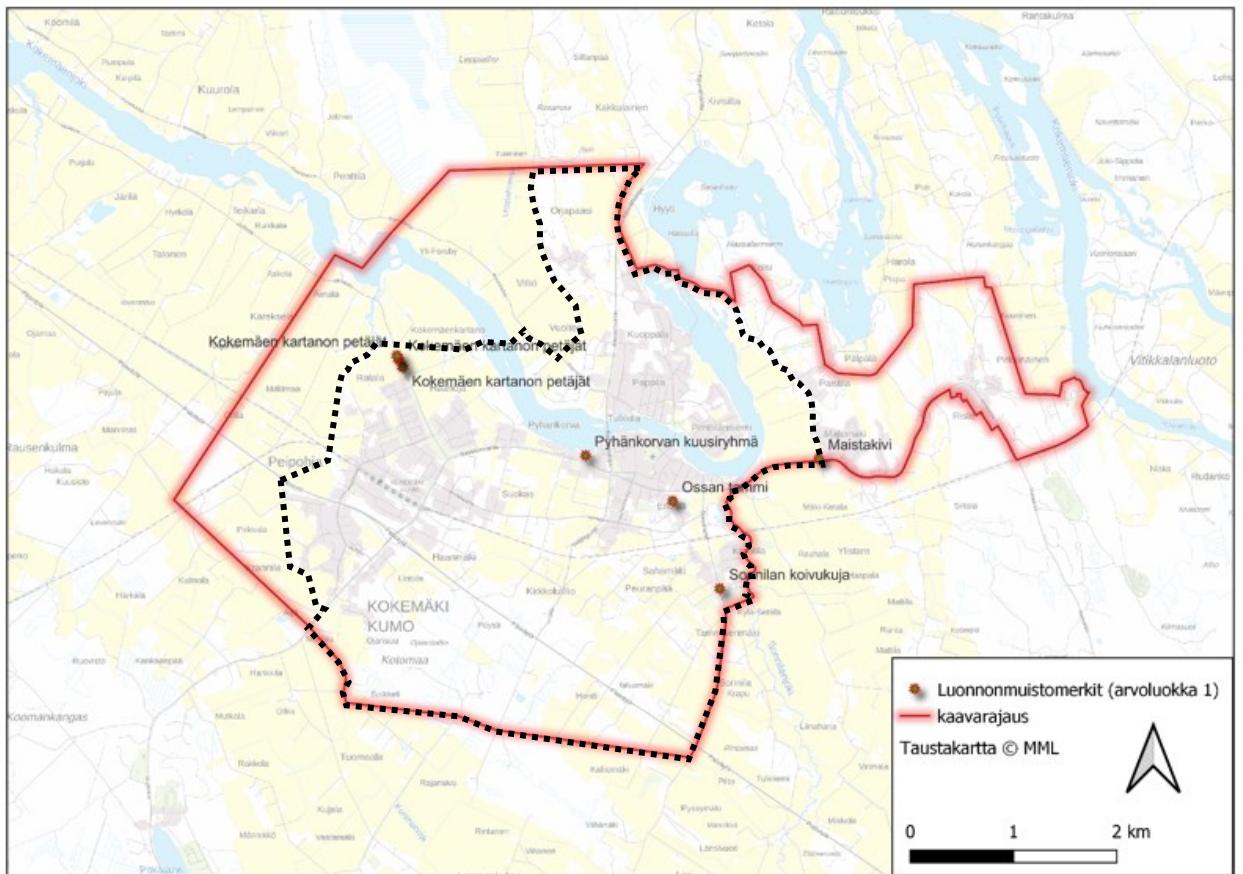
Nro.	Nimi	Kuvaus	Suojeluseruste ja uhanalaisuusluokka (Etelä-Suomi)	LK	Kohteen sijainti kartalla
1	Orjapaaden kalliot ja metsä	<p>Orjapaadenkallioilla on kalliometsää, kallioketoja sekä pieniä soistumia, joista pohjoisosan soistuma on isovarpurämettä. Alue on maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi (M). Kohteella on pronssikautinen hauta. Kedolla kasvaa mm. keltamatara (VU), ukonkeltanoa, siankärsämöä keto-orvokkia ja haurasloikkaa. Kallioketo-osuuksilla kasvaa monipuolisesti kalliokasvillisuutta, erityisesti laaja ala kallioketokasvillisuutta on arvokas. Kohde on mainittu myös Satakunnan maakuntakaavassa ”Orjapaaden alue, Maa- ja metsätalousvaltainen alue, erityinen ympäristöarvo” ja alue on aiemmassa selvityksessä arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi.</p> <p>Kallioketo on heikentynyt umpeenkasvun ja pensoittumisen myötä ja ketomaiset osuudet ovat paikoin pusi-koituneet ja vaatisivat</p>	<p>Uhanalaiset luontotyy- pit:</p> <p>Kalliokedot CR Kalliomet- sät NT Isovarpurä- meet VU</p>	2	

		puuston raivausta ja heinittyneille osioille niittoa.			
2	Sähköaseman soistuma ja varttunut kangas	Luonnontilaltaan heikentyneet kohteet, pieni metsäluhta ja sähköaseman pohjoispuolella sijaitseva pieni varttunut havupuuvaltainen kangas.	Uhanalaiset luontotyypit: Metsäluhdat DD Varttuneet havupuuvaltaiset tuoreet kankaat VU	4	
3	Pieni lehtolaikku	Tuore keskiravinteinen lehto, pienialainen. Heikentynyt luonnontilaltaan nuorehkon puuston vuoksi. Joitakin järeämpiä kuusia kohteella, ja vähänlaisesti laho puuta.	Uhanalaiset luontotyypit: Tuoreet keskiravinteiset lehdot VU	4	
4	Boreaalinen piensuo	Pieni boreaalinen piensuo, jonka luonnontila on heikentynyt eteläreunan laajan avohakkuun vuoksi.	Uhanalaiset luontotyypit: boreaaliset piensuot, EN	3	
5	Pieni lehto	Varttunut pienialainen lehtomainen kangas ja lehto	Uhanalaiset luontotyypit: varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kankaat NT Tuoreet keskiravinteiset lehdot VU	3	

6	Kallioketo	Umpeenkasvanut kuiva kallioketo, jonka luonnontila on heikentynyt. Kedon lajistona edelleen umpeenkasvusta huolimatta silti mm. sikoangervo, keltamatara kurjenkello ja isomaksaruoho.	Uhanalaiset luontotyypit: Kalliokedot CR	3	
7	Kalliometsä	Kalliometsä, jossa kohtalaisesti lahoppua, puusto varttuvaa tai varttunutta.	Uhanalaiset luontotyypit Kalliometsät, NT	4	
8	Metsäkortekorpi	Metsäkortekorpi, jonka luonnontila heikentynyt ojituksen ja metsätalouden vuoksi	Uhanalaiset luontotyypit Metsäkortekorvet, EN	3	
9	Kalliomännikkö	Kalliomännikkö, ei juuri lahoppua, varttunutta puustoa osin, kilpikaarnaista mäntyä kasvava.	Uhanalaiset luontotyypit Kalliometsät, NT	4	kuva yllä
10	Kalliomännikkö ja isovarpuräme	Kalliomännikkö, jonka vieressä painanteissa isovarpurämettä. Vieressä ojituksia, edustava osa rajattu	Uhanalaiset luontotyypit Isovarpurämet, VU Kalliometsät, NT	3	kuva yllä

11	Uhrilähde	Vanha uhrilähde, mahdollisesti maanalainen lähde kiven kolossa. Kohteen ympäriltä hakattu. Ei täytä vesilain kriteerejä, ympäristö on hakattu, jonkin verran lehtisammalia kivenkolossa.	Uhanalaiset luontotyytit Lähteiköt EN	4	
12 & 13	Nuori lehto	Nuorta lehtoa. Koivu, haapa, tuomi, pihlaja. Maa- puuta jonkin verran. Kuusta ei juuri lainkaan. Valkovuokko kenttäkerroksen valtalaji. Keskellä raivattu väylä ojaputkeen. Heikentynyt metsänkäsittelyn vuoksi eikä täytä luonnontilaisuuden kriteerejä.	Uhanalaiset luontotyytit Tuoreet keskiravinteiset lehdot, VU	4	
14	Pienvesi	Luontaisesti mutkitteleva puro, jonka rannoilla lehtoa, tuomea, koivu, raita, vaahtera, harmaaleppä. Myös lahoppuuta. Lisäksi muutama suuri poppeli. Länsirannalla viitapihlaja-angervoaa.	Uhanalaiset luontotyytit Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet EN Meanderivat purot ja pikkujoet DD	4	

15	Tuore joenranta-lehto	Tuore keskiravinteinen joenranta-lehto, jossa melko luonnontilaisesti mutkitteleva jokiosuus	Uhanalaiset luontotyypit Tuoreet keskiravinteiset lehdot, VU Havumetsävyöhykkeen purot ja pikkujoet EN	3	
16	Kolsin tulvalampi	Kolsin tulvalampi, entinen luonnontilainen jokiuoman pätkä, jossa kasvaa uhanalaisia kasvilajeja. Tulvalammessa on pitkään säilynyt kasvilajeja, jotka muualta jokivarresta ovat hävinneet voimalaitosrakentamisen ja säännöstelyn seurauksena. Kolsin tulvalampi on enimmäkseen säilynyt entisellään, mutta vieraslaji isosorsimo on runsastunut huomattavasti ja uhkaa osaa kasvierikoisuuksista. Alueella on uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien kasvilajien kasvupaikkoja.	Maakunta-kaavan SL-aluevaraus (maakuntatasolla sekä yksityiskohdaisemman suunnittelun tasolla huomioitavat kohteet)	2	

Kuva 37 Luonnonmuistomerkit (arvoluokka 1). Kokemäen kartanon petäjät, Ossen Tammi, Maistakivi, Pyhänkorvan kuusiryhmä, Sonnilan koivukuja. (Kokemäen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, FCG, 11.9.2023)

Luokkaan 1 kuuluvat kaikki alueelta rajatut luontodirektiivin liitteen IV lajin (liito-orava, vuollejokisimpukka) (liitteet II ja IV)) lisääntymis- ja levähdyspaikat sekä esimerkiksi vesilain 11§:n mukaiset vesiluontotyytit. Luokkaan 1 kuulumiseen ei sisälly tapauskohtaista harkintaa, sillä luokan kriteerinä on lainsäädännön antama turva kohteelle. Lainsäädännöllä turvatut kohteet tulee aina ottaa huomioon ja säilyttää sellaisinaan. Luontodirektiivin liitteen I lajien suojelusta poikkeamiseen on mahdollista hakea poikkeuslupaa ainoastaan erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, jolloin edellytyksenä on, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole. Myös poikkeaminen pienveden luontotyytin suojelusta on mahdollista myöntää hakemuksesta, jos vesiluontotyytin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu.

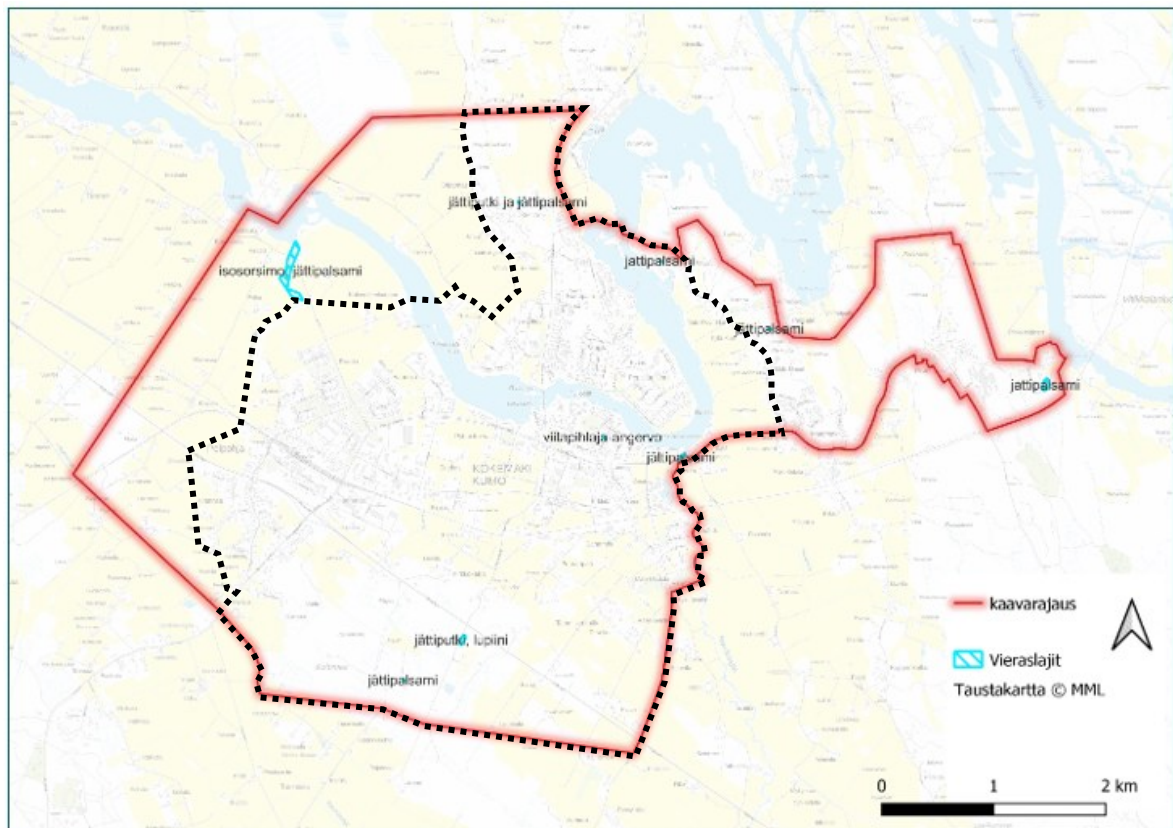
Luokkaan 2 sisältyvät mm. luontotyyppi- ja lajiesiintymien muodostamat merkittävät kokonaisuudet ja esimerkiksi maakuntatasolla sekä yksityiskohtaisemman suunnittelun tasolla huomioitavat kohteet. Nämä alueet tulee pyrkiä aina huomioimaan maankäytön suunnittelussa jättämällä ne muuttuvan maankäytön ulkopuolelle.

Luokkaan 3 kuuluvat kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä. Luokan kriteerejä ovat esimerkiksi alueen tärkeys ekologisen verkoston kannalta sekä luontotyyppien ja lajien uhanalaisuus, hallinnollinen asema ja esiintymien merkittävyys. Luokkaan kuuluvat muun muassa uhanalaisten sekä luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien muut kuin merkittävät esiintymät, luontotyyppi- ja lajiesiintymien muut kuin merkittävät kokonaisuudet sekä maakunnalle ominaisten luontotyyppien merkittävät esiintymät. Luokkaan sisältyvät lisäksi ekologisen verkoston kannalta tärkeät kohteet sekä luokkiin 1 ja 2 sijoittuvien kohteiden suojavyöhykkeet ja muut lähiympäristöt. Luokan 3 kohteet suositellaan niinkään jätettäväksi muuttuvan maankäytön ulkopuolelle.

Luokan 4 kohteet ovat monimuotoisuutta tukevia ja niiden huomioimisessa voidaan käyttää enemmän tapauskohtaista harkintaa.

Arvokkaat kasvillisuus- ja luontotyyppikohteet suositellaan jätettäväksi muuttuvan maankäytön ulkopuolelle ja niiden ympäristöön suositellaan mahdollisuuksien mukaan jätettäväksi puustoiset suojavyöhykkeet reunavaikutuksen ehkäisemiseksi. Fennoskandian boreaalisisä kangasmetsissä reunavaikutus ulottuu tutkimusten mukaan alle 20 metristä enimmillään noin viiteenkymmeneen metriin metsäalueen reunasta. Suositeltu suojavyöhyke arvokohteen ympärillä on noin 100 metriä. Erityiskohteissa, esimerkiksi pohjavesivaikutteisissa elinympäristöissä tarvitaan aina tarkastelua siitä, miten rakentaminen suhtautuu lähteen valuma-alueeseen, muuttavatko rakenteet valuma-alueen luonnetta. Erityisesti pintavesistä riippuvaisten arvokohteiden läheisyydessä tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei kohteiden pintavesiolosuhteita muuteta (esimerkiksi korvet).

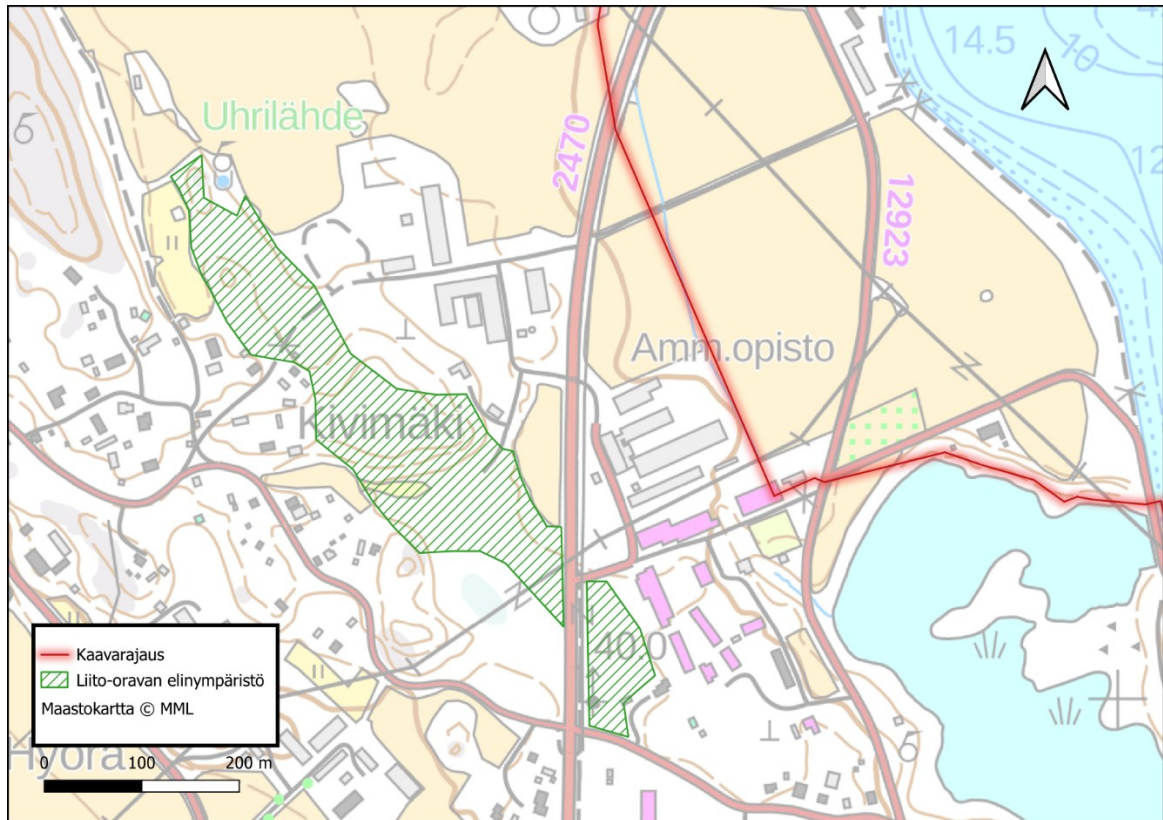
Vieraslajit suositellaan huomioitavaksi alueen rakennustöissä siten, etteivät lajit pääse leviämään uusille alueille rakennustöissä mahdollisesti kaivettavien maamassojen mukana tai kulkeutumalla työkoneiden pyörien tai telaketjujen mukana (työkoneiden ja kuljetuskaluston puhdistus työskentelyn jälkeen.). Maamassoja ei tule levittää käsittelemättöminä uusille alueille. Alueelta tehtiin havaintoja vieraskasvilajien tai puutarhakarkulaisten esiintymisestä kasvillisuuskartoituksen yhteydessä. Havainnot on esitetty seuraavassa kuvassa.

Kuva 38 Selvitysalueella havaitut vieraskasvilajit. (Kokemäen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, FCG, 11.9.2023)

Liito-orava

Kevään 2023 maastokartoituksissa selvitysalueelta löydettiin yksi liito-oravan asuttama elinympäristö, joka on tulkittavissa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Alue sijoittuu selvitysalueen itäosaan ja jää kaava-alueen ulkopuolelle. Vuoden 2015 luontoselvityksissä (FCG, Kokemäen kunta 2015) oli lisäksi todettu liito-oravan elinympäristö (LOP2) Kivimäen alueella. Alue on rajattu kyseisen selvityksen ja nykyisen metsänpeitteistön mukaan, sillä osa eteläisen osan kuvion metsistä ovat hakattu vuonna 2021 ilmakuvioiden perusteella. Alueella ei vuoden 2023 liito-oravaselvityksen yhteydessä havaittu papanoita, mutta uuden Euroopan tuomioistuimen tulkinnan mukaan lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat myös suojeltuja, jos on riittävän todennäköistä, että laji palaa näille alueille (EUTI:n ratkaisu ECLI:EU:C:2020:517).

Kuva 39 Liito-oravan elinympäristö (LO2) vuoden 2015 selvityksen mukaan. Rajauksesta on poistettu eteläisen osan hakattu metsäalue. (Kokemäen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, FCG, 11.9.2023)

Luonnonsuojelulain 78 §:ssä kielletään EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien kuten liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisellä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden jälkeen esiintymän liito-oravat häviävät, eikä alue enää ole liito-oravalle kelvollinen. Hävittämisessä suurin osa sopivan lisääntymis- ja ruokailumetsikön pinta-alasta sekä suurin osa pesäpuista häviää. Liito-oravan lisääntymispaikka häviää myös silloin, jos kaikki latvusyhteydet sopivalle lisääntymis- ja levähdyspaikalle hävitetään. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa osa esiintymän ydinalueesta, osia ruokailu- ja lisääntymisalueista hakataan, tai esiintymää pilkkomalla ja osa-alueita eristämällä vaikeutetaan tai estetään liito-oravien liikkuminen alueella. Heikentämistä ei tapahdu, mikäli toimenpiteet ovat niin vähäisiä, että niiden jälkeenkin alueen voidaan olettaa pitkällä aikavälillä pysyvän liito-oravalle elinkelpoisena. Alue ei välttämättä heikenny, jos joitain papanapuita (joissa ei ole koloja), esim. kuusia, jää hakkuun tai rakentamisen alle. Suunniteltaessa maankäyttöä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen läheisyydessä tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta (Nieminen & Ahola (toim.) 2017).

Liito-oravan elinympäristöt eli lisääntymis- ja levähdyspaikat suositellaan säilytettäväksi rakentamattomina ja mahdollisimman luonnontilaisina tämän raportin kuvissa esitettyjen rajausten mukaisesti. Luontodirektiivin tulkintaohjeen mukaan lisääntymis- ja levähdyspaikan koko vaihtelee suojeltavan lajin mukaan siten, että ekologiset vaatimukset ovat lähtökohtana kokoa arvioitaessa. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sisältävillä alueilla voidaan yleisesti tehdä metsälain mukaisia pesä-, ravinto- ja suojapuut säästäviä kasvatushakkuuta (ei kuitenkaan avohakkuuseen tähtäävinä alahar-vennuksina), joiden suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto. Yksittäisen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan suojelussa ei kuitenkaan ole käytettävissä varmoja lievennys- tai kompensatiomenetelmiä, joiden toimivuudesta olisi selkeää näyttöä. Näin ollen paikalle täytyy jäädä riittävä ala sopivaa metsää kolopuineen ja kulkuyhteyksineen (Nieminen & Ahola (toim.) 2017).

Liito-oravan mahdolliset kulkureitit suositellaan huomioitavaksi maankäytön suunnittelussa niin, että ne säilyvät käyttökelpoisina liito-oravalle myös jatkossa jättämällä potentiaalisille elinympäristöille johtavia ekologisia käytäviä. Liito-oravat voivat käyttää yhtenäisten metsäalueiden ohella myös muita kulkureittejä kuten esimerkiksi pihapiirien ja tienvarsien puustoa. Ekologisten käytävien alue voi olla tavanomaista talousmetsää, iältään nuorta, yli 10 metriä korkeaa metsää tai vanhempaa metsää. Rakentamisen ulkopuolelle rajattavan ekologisen käytävän leveys tulisi olla noin 30–40 metriä, tosin liito-oravan on havaittu pystyvän käyttämään huomattavasti kapeampiakin, jopa viiden metrin levyisiä käytäviä (Selonen & Hanski 2004). Liito-orava voi hyödyntää liikkumisessa myös nuorta puus-toa käsittäviä taimikoita (Selonen ym. 2001) (Nieminen & Ahola (toim.) 2017). Liito-orava myös liittää helposti noin 60 metrin matkan, hyvissä olosuhteissa jopa huomattavasti pidemmän ja voi siten ylittää myös selvitysalueelle sijoittuvia tieaukeita, kunhan aukean reunalla kasvaa riittävän kookasta puustoa.

Muu eläimistö

Selvitysalueella esiintyvistä eläinlajeista merkittävimpiä ovat liito-orava, sekä saukko ja euroopanmajava, joita esiintyy Kokemäenjoessa ja Sonnilanjoessa ja euroopanmajavasta tehtiin syönnöshavaintoja selvitysalueen pohjoisosassa. Kyse oli yksittäisestä puusta eikä majavan pesiä löydetty kartoituksessa. Kokemäenjoen kalaston merkittävin laji lienee silmälläpidettävä toutain (Luontodirektiivin laji (liitteet II (var.) ja V). Muuta lajistoa ovat mm. kuha ja siika sekä alajuoksulla äärimmäisen uhanalainen lohi (Luontodirektiivin laji (liitteet II (var.) ja V), meritaimen ja kirjolohi.

Luontodirektiivin liitteen II ja IV (a) mukaisen lajin, saukon, esiintymisestä esiintymisalueella ei ole tarkkaa tietoa eikä lajista havaittu maastoinventoinneissa merkkejä. Saukolla on tyypillisesti hyvin laaja elinpiiri, koiraalla se voi olla kymmeniä kilometrejä joenvartta tai

rantaviivaa. Useimmiten saukot kulkevat yksin omaa vesistöreittiään edestakaisin. Laji pesii vesistön äärellä koloissa.

Alueella ei suoritettu linnuston kattavaa havainnointia ja elokuisen maastoinventoinnin aikaan pesintäkausi oli jo ohi. On oletettavaa, että linnuston kannalta tärkeimmät selvitysalueet osat ovat Kokemäenjoki rantaympäristöineen ja – pensastoineen sekä jokilaakson pellot niitä reunustavine metsiköineen. Kokemäenjoki sekä alueen pienvedet voivat olla arvokkaita hyönteistöltään. Alueelle sijoittuvilla perinnebiotoopeilla voi niin ikään olla arvoa hyönteisten kannalta; perinnebiotoopeilla ja niityillä kukkivat kasvilajit ovat tärkeitä mm. useille perhosille. Alueella esiintyy todennäköisesti ns. tavanomaista eläimistöä, kuten oravaa, hirvestä, valkohäntäpeurasta, supikoirasta, ketusta ja metsäkauriista, joista osasta tehtiin maastotöiden yhteydessä epäsuoria havaintoja mm. syönnösten ja ulosteiden perusteella.

Lajitietokeskuksen tietojen mukaan uhanalaista EU:n luontodirektiivin II ja IV liitteen lajia, vuollejokisimpukkaa esiintyy selvitysalueella Kokemäenjoessa.

Ekologinen verkosto

Ekologisten vyöhykkeiden tarkoituksena on luonnon ominaispiirteiden säilyttäminen sekä monimuotoisuuden ylläpitäminen luonnon ydinalueiden välisten yhteysalueiden avulla. Vyöhykkeiden perustan muodostavat luonnon ydinalueet ovat arvokkaita luontotyyppi- tai lajistokohteita. Luontoytimiä yhdistävillä vyöhykealueilla tulee alueidenkäytön suunnittelulla kehittää ja turvata ekologisten yhteyksien säilymistä ja muodostumista ydinalueiden välillä. Tavoite on, ettei laajoja yhtenäisiä luonnonalueita tarpeettomasti pirstota tai jo pirstoutuneiden ja eristyneiden alueiden välillä pyritään kehittämään ekologisia yhteyksiä.

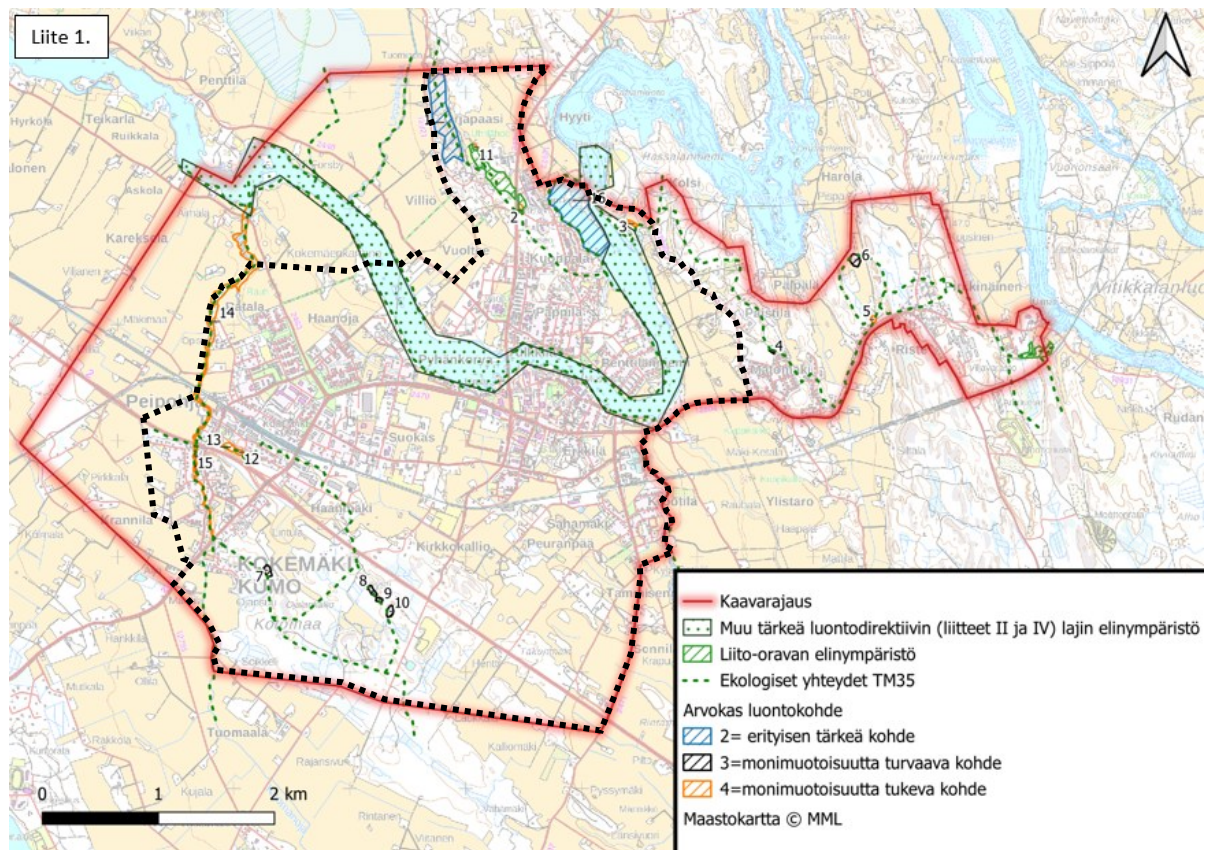
Selvityksessä esitetyt ekologiset yhteydet ovat monin paikoin ohjeellisia, sillä ne sijoittuvat pääosin puustoisille alueille, joilla eläinten kulkureitit voivat sijoittua myös muille alueille. Ekologiset yhteydet voivat rajoittaa eläinten kulkua pääasiassa rakennetuilla alueille, hakuiden pirstomilla alueille sekä esimerkiksi väylien kohdalla, jotka jossain määrin katkaisevat maata myöden liikkuvien eläinlajien kulkureittejä. Liito-orava pystyy nykytilanteessa todennäköisesti liikkumaan alueelta sekä pohjoiseen että etelään.

Yhteenvedona voidaan sanoa, että alueen ekologiset yhteydet ovat puutteellisia elinympäristöjen pirstoutumisen vuoksi ja jo pirstoutuneiden ja eristyneiden alueiden välillä tulisi kehittää yhteyksiä ja varmistaa etteivät ne heikenny entisestään. Muodostamalla yhtenäisiä luonnonarvokokonaisuuksia ylläpidetään ekosysteemin toimivuutta sekä arvokkaan eläin- ja kasvilajiston säilymistä ja uudistumista.

Ympäristössä, missä metsäiset alueet, rakennettu ympäristö, vesialueet ja viljelykset vuorottelevat, ekologisia käytäviä voidaan pyrkiä muodostamaan säästämällä metsäalueiden

reunamien sekä jokien ja pienvesien reunuspuustoa yhtenäisinä nauhoina. Ekologinen verkosto suositellaan säilytettäväksi siten, että metsäalueilla käytävien alueilla säilyy rakentamaton puustoinen vyöhyke, ja rakennetuissa ympäristöissä sekä Kokemäenjoen ja pienvesien varsilla käytävien alueilla säilytetään puustoisuutta ja pensastoa.

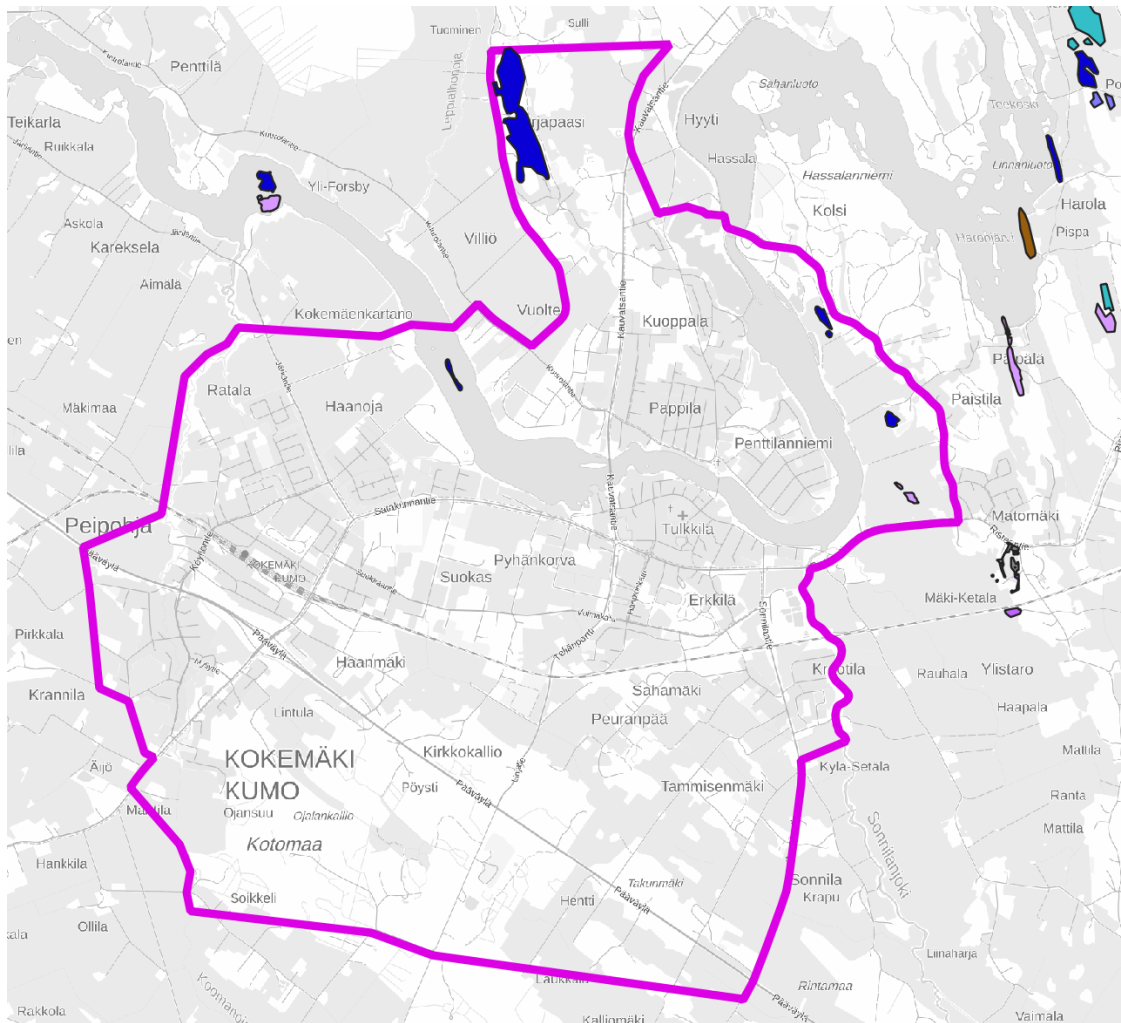
Puustoisin vyöhykkeen leveyksiä tulisi myös pyrkiä kasvattamaan, sillä tutkimukset osoittavat, että mm. Ruotsin ja Kanadan borealisissa metsissä ovat osoittaneet, että puron lähiympäristön lajiston ja pienilmaston säilyminen edellyttäisi yli 30 metrin tai jopa yli 45 metrin levyisiä suojavyöhykkeitä. Suomessa jätettävät suojavyöhykkeet ovat siis todennäköisesti ominaispiirteiden säilyttämisen kannalta liian kapeita. Olden ym (2020) totesivat, että suojavyöhykkeiden tulisi olla virtavesien ympärillä noin 40–50 m molemmin puolin, jotta luontotyyppien ominaispiirteet voivat säilyä. Virtavedet ja niiden reunusmetsät muodostavat luontaisia käytäviä ja verkostoja, joita pitkin herkimmat lajit voisivat levitä esim. suojelualueiden välillä. Käytännössä suojavyöhykkeet ovat muualla kuin metsälakikohteilla selvästi kapeampia tai jopa puuttuvat kokonaan. Tämä heikentää veden laatua sekä leviämiskäytävien ja -verkostojen laatua. Parasta olisikin pyrkiä jättämään nykyistä leveämpiä suojavyöhykkeitä kaikkien virtavesien, purojen ja norojen varsiin.

Kuva 40 Yhteenvetokartta alueen luontoarvoista ja ekologisista yhteyksistä. (Kokemäen keskustan osayleiskaavan luontoselvitys, FCG, 11.9.2023)

Perinnebiotoopit

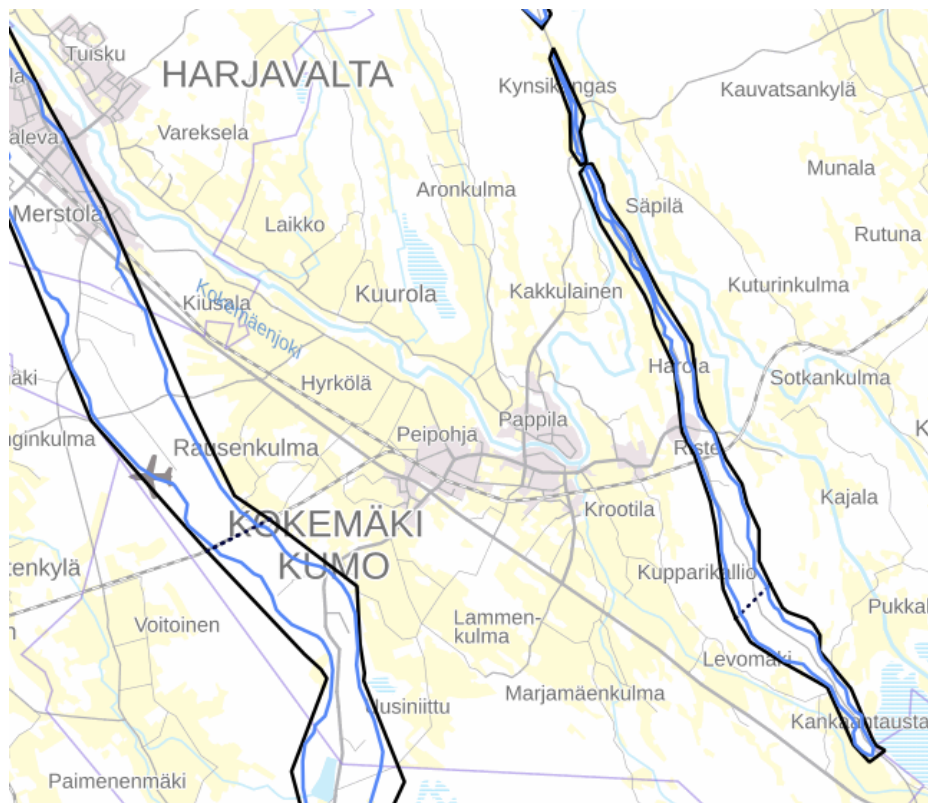
Kokemäellä on sekä paikallisesti että maakunnallisesti merkittäviä perinnebiotooppeja. Perinnebiotooppeja uhkaa hoidonpuutteen vuoksi heinittyminen ja umpeenkasvaminen. Alueita tulisi pyrkiä hoitamaan niittämällä ja laidunnuksella, jotta niiden luonnon- ja kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Suunnittelualan perinnebiotoopeista Orjapaaden kallio, Köönikänmäki ja Isoluoto ovat paikallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja. Leikkimäki on maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi.

Kuva 41 Kaava-alueen perinnebiotoopit Sininen alue on paikallinen ja vaalean violetti maakunnallinen kohde. (Metsähallitus 2026)

3.11 Pohjavedet

Kaava-alueen itäpuolelle sijoittuu Säpilän pohjavesialue (nro 0227101). Säpilän 1 luokan pohjavesialueen kokonaisantoisuudeksi on arvioitu 3 000 m³/vrk. Sen pinta-ala on 6,06 km² ja pohjaveden muodostumisalueen pinta-ala on 4,01 km². Säpilän pohjavesialueen muodostaa noin 6 km pituinen pitkittäisharjulaakso, jota rajaavat paikoin kallioharjanteet. Alueen luoteisosassa harju erottuu ympäristöään korkeamana ja kaakkoa kohti muodostuma on tasoittunut. Harjun keskiosassa aines on soraa ja hiekkaa ja reunaosat silttiä ja savea. Pohjavesi virtaa kohti luodetta, jossa vedet purkautuvat pääasiassa Kokemäenjokeen. Pohjavesi purkautuu myös osittain tiukumalla harjun reunoille. Lupa- ja valvontavirasto (Varsinais-Suomen ELY-keskus) on määritellyt Säpilän pohjavesialueen riskialueeksi mutta sen kemiallinen tila on arvioitu hyväksi. Tilaa heikentäväksi aineeksi on todettu liuottimet.

Kuva 42 Pohjavesikartta (Paikkatietoikkuna 9/2025)

Alueluokka I: Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue

Numero	Alueen nimi	Kokonaispinta-ala (km ²)	Muodostumisalueen pinta-ala (km ²)	Kokonaisantoisuus (m ³ /d)
0227151	Häyhtiönmaa	1,95	0,83	600
0227101	Säpilä	6,05	4,01	3000
0227153	Koomankangas- Ilmiinjärvi	17,21	11,4	8000

Alueluokka II: Vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue

Numero	Alueen nimi	Kokonaispinta-ala (km ²)	Muodostumisalueen pinta-ala (km ²)	Kokonaisantoisuus (m ³ /d)
0227152	Raijala	4,44	2,77	1000
0227102	Kakkulainen	0,6	0,25	250
0227103	Kynsikangas	1,46	0,99	500
0227105	Levonranta	0,13		50

Kuva 43. Pohjavesialueen Kokemäellä ja niiden luokitus. Kuvalähde: [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Pohjaveden_suojelu/Pohjavesialueet/Kokemaki\(12658\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Vesiensuojelu/Pohjaveden_suojelu/Pohjavesialueet/Kokemaki(12658)). Julkaistu 2013, päivitetty 2014. Lainattu 5.4.2017.

3.12 Hulevedet

Hulevesiselvityksen (FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 2016) tavoitteena on, että maankäytön suunnittelussa voidaan huomioida maankäytön muutosten vaikutukset alueen hydrologiaan. Selvityksessä määriteltiin valuma-alueet ja reitit kaava-alueella sekä tarkasteltiin maankäytön muutosten aiheuttamia vaikutuksia valuma-alueiden hydrologiaan. Selvityksessä on osoitettu maankäytön muutosten aiheuttamat hulevesien hallintatarpeet. Lisäksi selvityksessä annetaan suosituksia hulevesien käsittelylle eri valuma-alueilla. Tarkemman tason hulevesiselvitykset tulee laatia asemakaava- tai rakentamisvaiheessa.

Selvitys on kaavan liiteaineistossa.

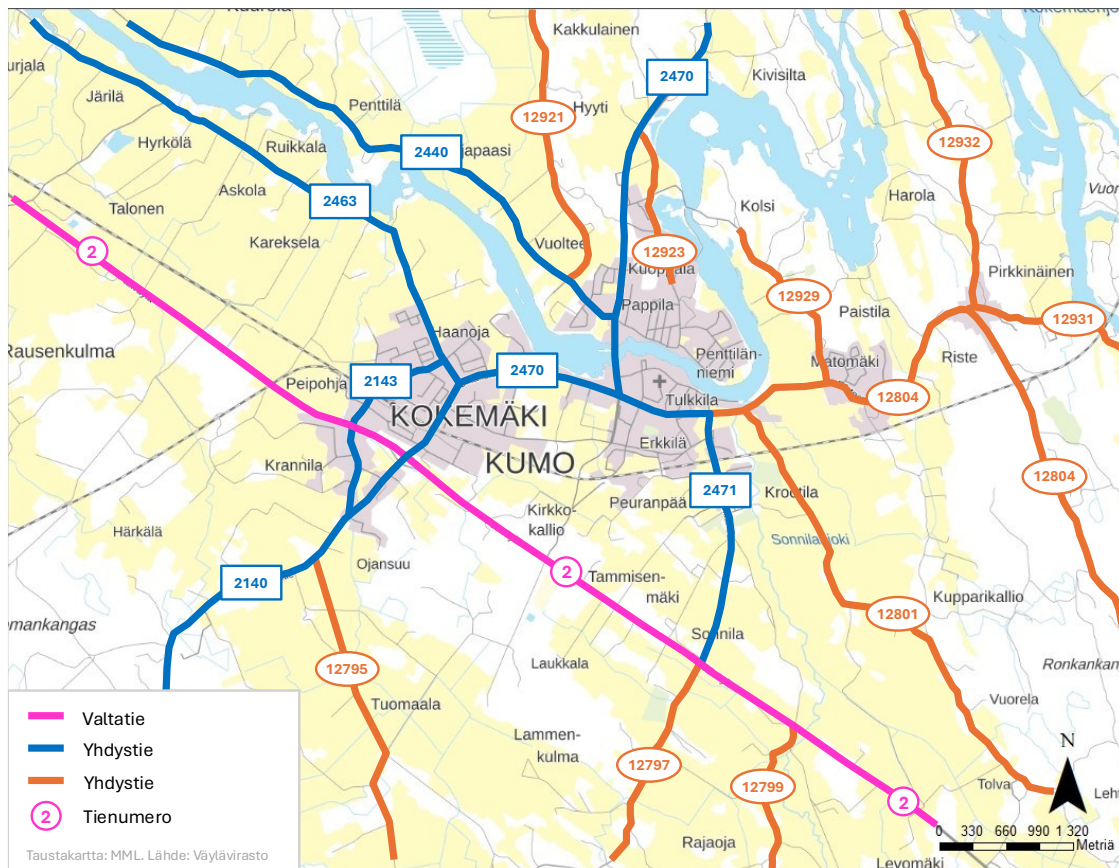
3.13 Liikenne

3.13.1 Ajoneuvoliikenne

Liikenneverkko

Suunnittelualan tärkeimpiä maantietä on alueen läpi kaakkois-luoteissuunnassa kulkeva valtatie 2 (Pääväylä). Se kulkee Vihdistä Poriin kulkien samalla Huittisten, Forssan ja Karkkilan kautta. Valtatie 2 on määritetty valtakunnallisesti merkittäväksi pääväyläksi ja se kuuluu myös EU:n määrittelemään Euroopan laajuiseen liikenneverkkoon TENT-T, jossa se on osa TEN-T kattavaa verkkoa. Valtatie 2 on myös Satakunnan kuljetuksille tärkeä maantieyhteys ja samalla yksi raskaan liikenteen määrittäen vilkkaimmista yhteyksistä. Valtatie 2 on yksi tärkeimmistä reiteistä alueelle ja sieltä pois.

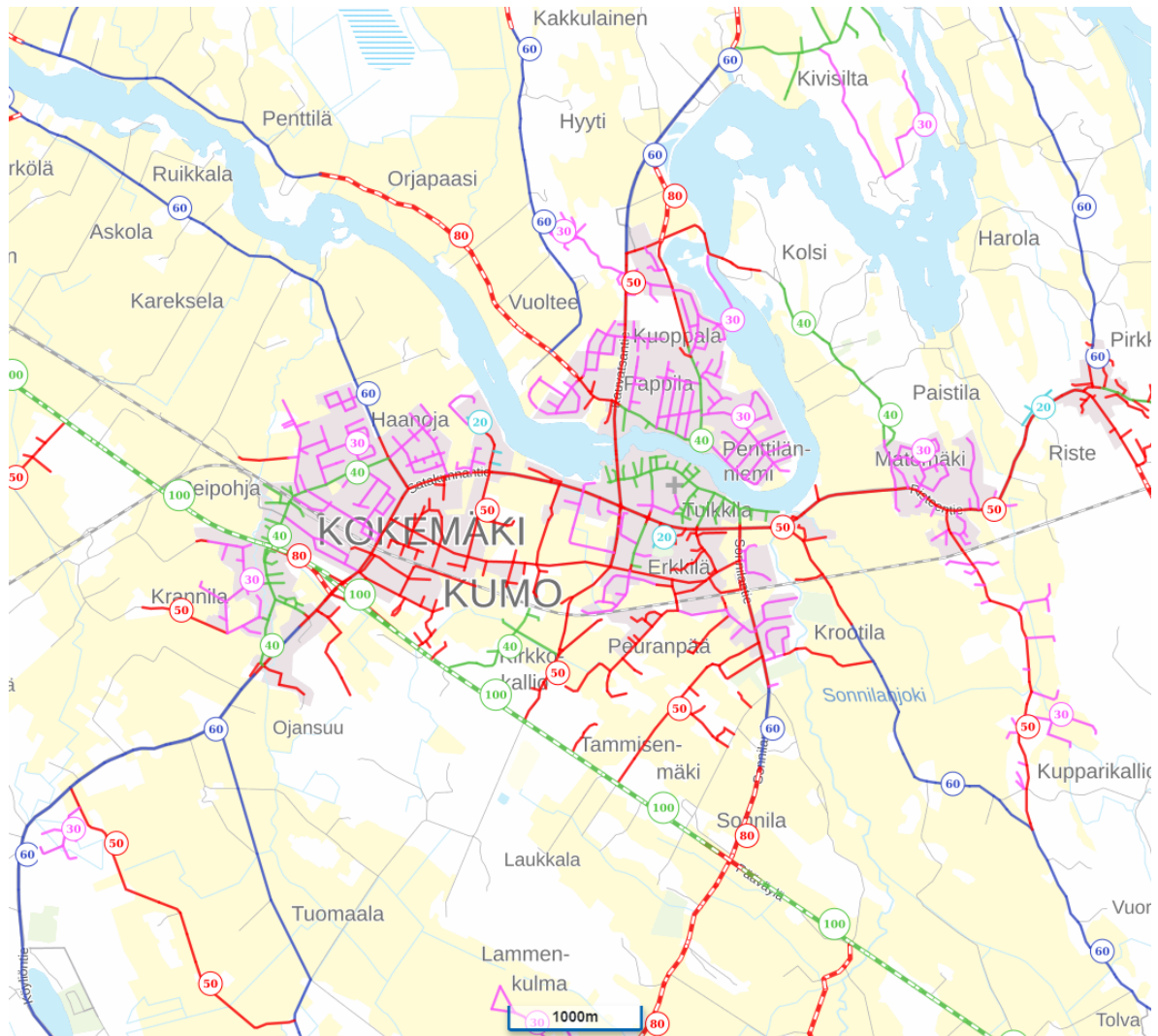
Suunnittelualan muita tärkeitä teitä alueella ovat yhdystie 2140 (Koomanojantie), joka risteää valtatieta 2 alueen länsiosassa ja jatkuu valtatiella 12 saakka. Toinen tärkeä tie on yhdystie 2470 (Satakunnantie – Kouvatsantie), jonka ensimmäinen osa kulkee valtatieltä 2 Satakunnantietä Kokemäen keskustan läpi Kouvatsantielle. Toinen osa kulkee Kouvatsantietä suunnittelualan pohjoisosaan. Kolmas tärkeä tie on yhdystie 2471 (Satakunnantie – Sonnilantie), joka yhdistää suunnittelualan valtatie 2 itäisimmän liittymän Kokemäen keskustaan. Muita mainittavia teitä ovat suunnittelualueelta itään kulkeva yhdystie 12804 (Risteentie), valtatieta 2 risteävä yhdystie 2143 (Köyliöntie) ja Kokemäenjoen pohjoispuolella länteen kulkeva yhdystie 2440 (Kurolantie). Suunnittelualan maantiet ovat nähtävissä seuraavassa.

Kuva 44. Suunnittelualueen ja lähialueiden maantiet. (Lähde: Väylävirasto).

Suunnittelualueen läpi kulkevan Kokemäenjoen ylittää alueella yksi ajoneuvoliikenteelle soveltuva silta. Yhdystiellä 2470 sijaitseva silta on 1+1-kaistainen, raskaalle liikenteelle soveltuva silta. Sillalla liikennemäärät ovat korkeat.

Valtatien 2 nopeusrajoitus on pääsääntöisesti 100 km/h, pois lukien yhdystien 2471 risteystä ja Kokemäen eritasoliittymän aluetta, joissa nopeusrajoitus on laskettu 80 km/h. Yhdystiellä 2471 nopeusrajoitus laskee progressiivisesti 80 km/h rajoituksesta valtatien 2 päässä 50 km/h rajoitukseen lähestyessä Kokemäen keskustaa. Yhdystiellä 2140 nopeusrajoitus on 60 km/h, yhdystiellä 2470 rajoitus laskee 50 km/h lähempänä keskustaa. Yhdystiellä 12921 ja yhdystiellä 2470 Kolinpirtinkadun pohjoispuolella nopeusrajoitus on 60 km/h. Yhdystiellä 2440 Päivänpaisten luoteispuolella ja yhdystien 12929 pohjoispuolella nopeusrajoitus on 80 km/h. Suunnittelualueen katuverkon nopeusrajoitus vaihtelee 30–50 km/h välillä. Puhdistamontien luoteispäässä nopeusrajoitus on 20 km/h. Suunnittelualueen nopeusrajoitukset ovat nähtävissä seuraavassa kuvassa.

Kuva 45. Suunnittelualueen ja ympäristön yleisten teiden ja katuverkon nopeusrajoitukset. (Lähde: Väylävirasto).

Liikennemäärät

Alueen läpi kulkevan valtatie 2 liikennemäärät vuonna 2024 olivat suunnittelualueen kaakkoispuolella noin 4 100 ajoneuvoa vuorokaudessa, mistä noin 15 % oli raskasta liikennettä. Suunnittelualueella valtatie 2 liikennemäärä pieneni noin 3 400 ajoneuvoon vuorokaudessa, mistä noin 16 % oli raskasta liikennettä. Suunnittelualueen länsipuolella valtatie 2 liikennemäärät kasvoivat noin 4 300 ajoneuvoon vuorokaudessa, mistä noin 12 % oli raskasta liikennettä.

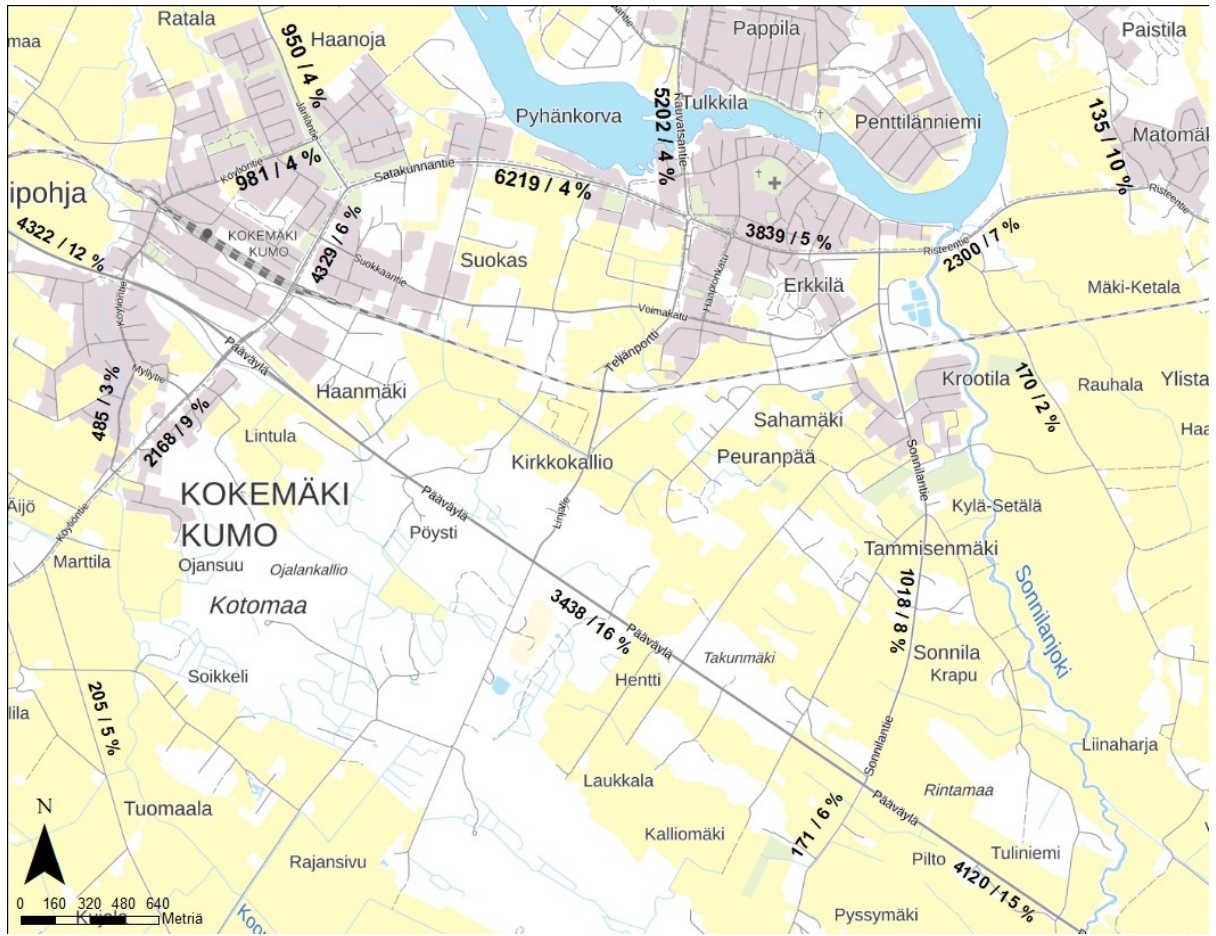
Valtatietä 2 risteävistä teistä yhdystien 2471 keskimääräiset liikennemäärät vuonna 2024 välillä valtatie 2 – Voimakatu olivat noin 1 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, mistä noin 8 % oli

raskasta liikennettä. Yhdystien 2140 keskimääräiset vuorokautiset liikennemäärät olivat noin 2 200 ajoneuvoa, mistä noin 9 % oli raskasta liikennettä. Yhdystien 2470 liikennemäärät välillä valtatie 2 – yhdystie 2463 olivat noin 4 300 ajoneuvoa vuorokaudesta, raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 6 %. Yhdystien 2143 liikennemäärät välillä yhdystie 2140 – Haanmäentie oli 480 ajoneuvoa vuorokaudessa, mistä noin 3 % oli raskasta liikennettä. Välillä Haanmäentie – yhdystie 2463, yhdystien 2143 keskimääräiset liikennemäärät olivat noin 980 ajoneuvoa vuorokaudessa, raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 4 %.

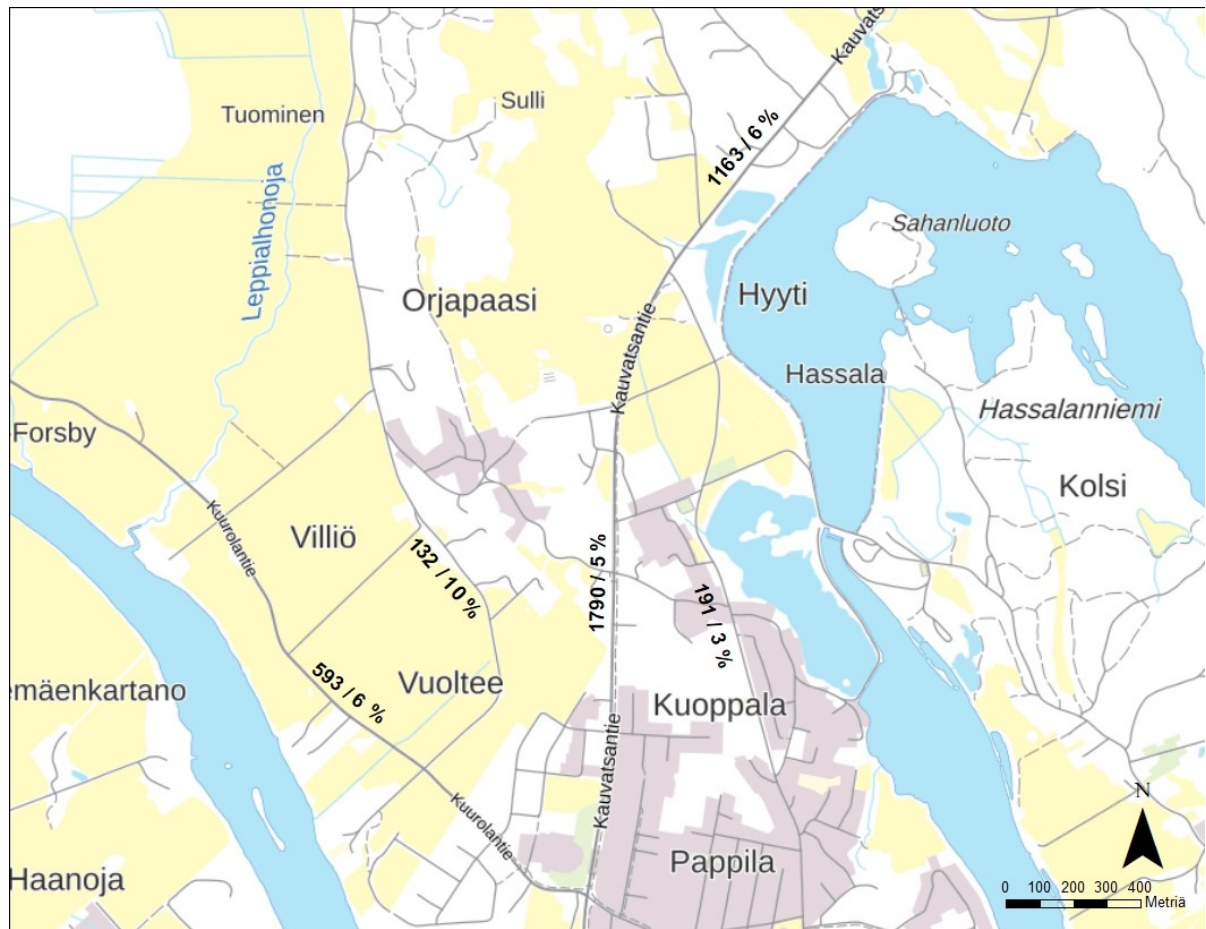
Kokemäen keskusta-alueella yhdystien 2470 keskimääräiset liikennemäärät vuonna 2024 välillä Puhdistamontie – Teljänportti oli noin 6 200 ajoneuvoa vuorokaudessa, raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 4 %. Välillä Teljänportti – yhdystie 12804, yhdystien 2471 keskimääräinen liikennemäärä oli noin 3 800 ajoneuvoa vuorokaudessa, mistä noin 5 % oli raskasta liikennettä. Yhdystien 2470 keskimääräiset liikennemäärät välillä Teljänportti – yhdystie 2440 olivat noin 5 200 ajoneuvoa vuorokaudessa, mistä noin 4 % oli raskasta liikennettä.

Suunnittelualueen koillispuolella yhdystien 12804 keskimääräinen liikennemäärä vuonna 2024 oli noin 2 300 ajoneuvoa vuorokaudessa, raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 7 %. Yhdystien 12929 keskimääräinen liikennemäärä oli 135 ajoneuvoa vuorokaudessa, raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 10 %. Suunnittelualueen pohjoisosissa yhdystien 12923 keskimääräinen liikennemäärä välillä Rantalantie – yhdystien 2470 oli noin 190 ajoneuvoa vuorokaudessa, mistä noin 3 % oli raskasta liikennettä. Yhdystien 2470 liikennemäärä oli noin 1 800 ajoneuvoa vuorokaudessa välillä yhdystie 2440 – yhdystie 12923, raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 5 %.

Suunnittelualueen luoteisosassa yhdystien 2440 liikennemäärä oli noin 590 ajoneuvoa vuorokaudessa, mistä raskaan liikenteen osuus oli noin 5 %. Yhdystiestä 2440 pohjoiseen lähtevällä Porolantiellä keskimääräinen liikennemäärä oli noin 130 ajoneuvoa vuorokaudessa, raskaan liikenteen osuuden ollessa noin 10 %. Koko suunnittelualueen liikennemäärät ja raskaan liikenteen osuudet ovat nähtävissä seuraavissa kuvissa.

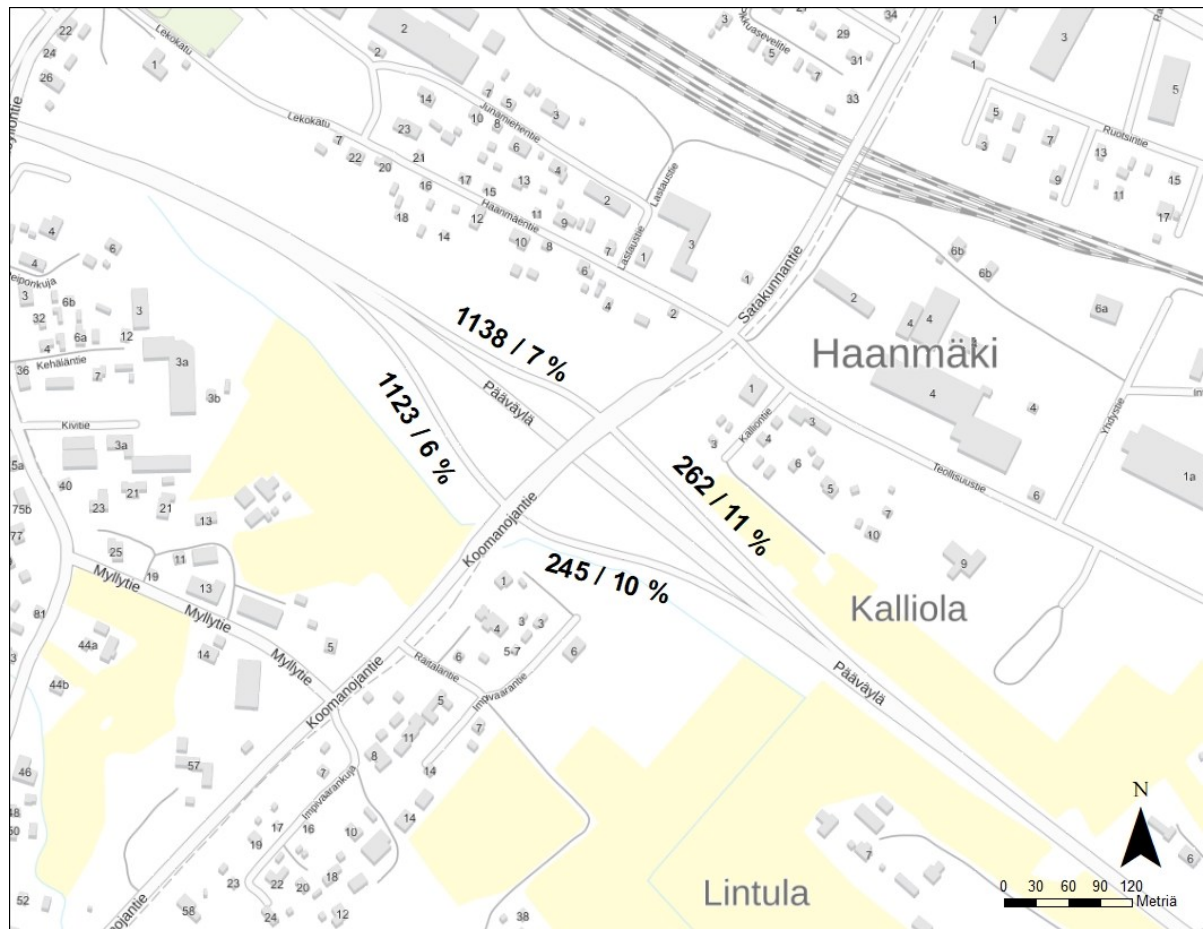

Kuva 46. Suunnittelualueen eteläosan keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät ja raskaan liikenteen osuudet. (Lähde: Väylävirasto).

Kuva 47. Suunnittelualan pohjoisosan keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät ja raskaan liikenteen osuudet. (Lähde: Väylävirasto).

Suunnittelualan länsiosassa sijaitsee yksi eritasoliittymä valtatie 2 ja yhdystien 2140 sekä yhdystien 2470 risteämäkohdassa. Eritasoliittymän luoteispuoleisten liittymien keskimääräiset vuorokausittaiset ajoneuvomäärät ovat lähellä toisiaan, samoin eritasoliittymän kaakkoispuoliset liittymät. Länsi- ja kaakkoispuolisten liittymien liikennemäärät kuitenkin eroavat selvästi toisistaan. Länsipuoleisten liittymien ajoneuvomäärät olivat vuonna 2024 keskimäärin noin 1 100 ajoneuvoa vuorokaudessa, joista noin 7 % oli raskasta liikennettä. Kaakkoispuolisten liittymien keskimääräiset liikennemäärät olivat noin 250 ajoneuvoa vuorokaudessa ja raskaan liikenteen osuus oli noin 10 %. Eritasoliittymän liikennemäärät ovat nähtävissä seuraavassa kuvassa.

Kuva 48. Keskimääräiset vuorokausiliikennemäärät ja raskaan liikenteen osuudet valtatie 2:n Kokemäen eritasoliittymässä. (Lähde: Väylävirasto).

3.13.2 Kävely ja pyöräily

Suunnittelualueelta etelään, yhdystien 2140 varrella, kulkee toispuoleinen, viherkaistaleella erotettu yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä välillä valtatie 2 – Urheilutie (Pitkäjärven vapaa-ajankeskus). Yhdistetty pyörätie ja kävelytie jatkuu yhdystien 2470 varrella toispuoleisena viherkaistaleella erotettuna välillä valtatie 2 – Suokkaantie, jonka jälkeen yhdistetty pyöräily- ja kävelytie jatkuu kaksipuoleisena viherkaistaleilla erotettuna yhdystien 2471 ja Haapionkadun kiertoliittymään asti. Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä jatkaa yksipuolisena viherkaistaleella erotettuna yhdystietä 2471 yhdystielle 12931 asti, jolloin pyörätie ja jalkakäytävä loppuvat.

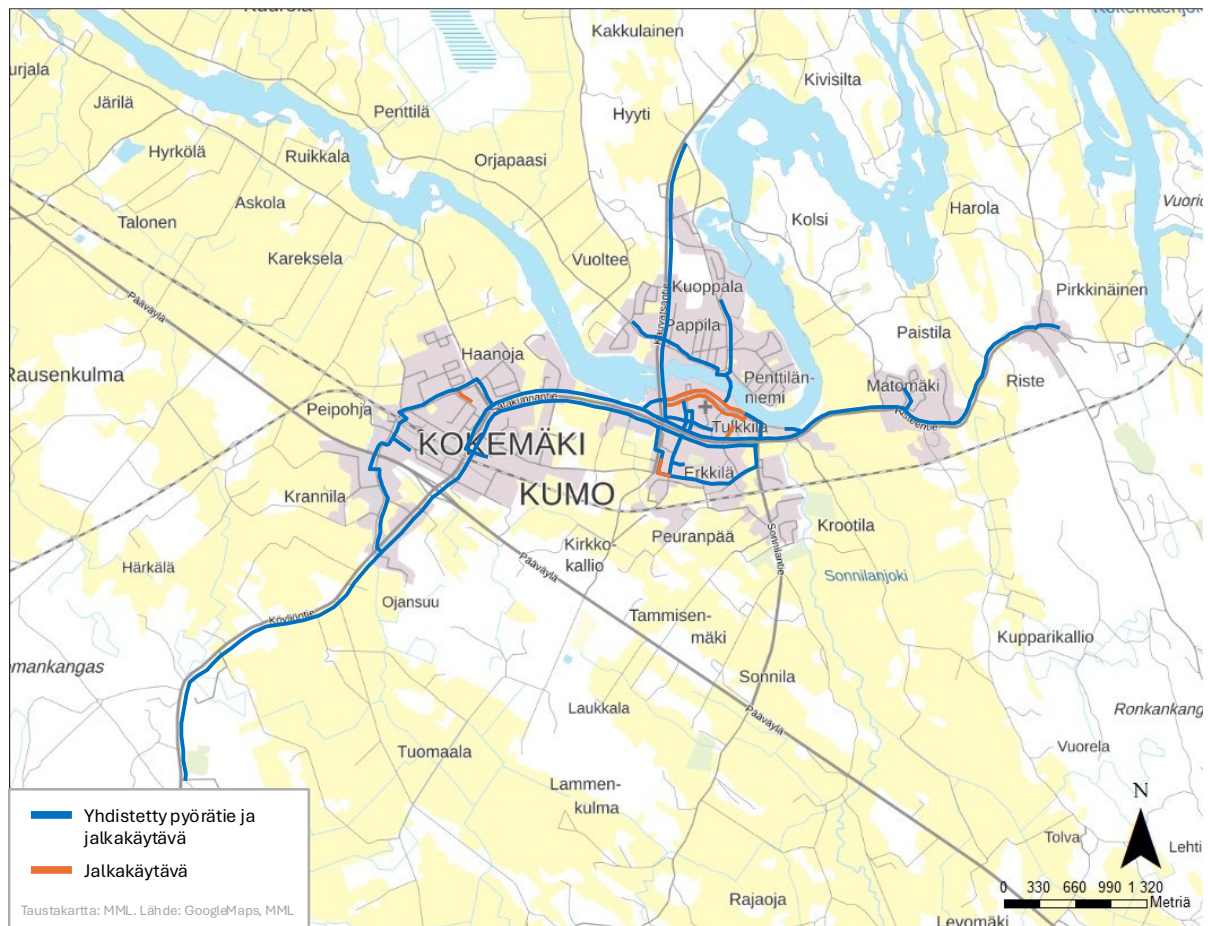
Yhdysteiden 2470 ja 2471 kiertoliittymästä yhdistetty pyörätie ja kävelytie jatkuu pohjoiseen toispuoleisena viherkaistaleella erotettuna Tulkkilantielle asti, jonka jälkeen pyörätie ja jalkakäytävä siirtyvät ajoradan reunaan yhdystielle 2440 asti. Yhdystieltä 2440 pohjoiseen yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä kulkee toispuoleisena, viherkaistaleella erotettuna

Huittisten ammatti- ja yritysopistolle, josta se jatkuu ajoradan reunassa yhdystielle 12923 asti, jolloin kävelyn ja pyöräilyn verkosto lakkaa.

Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä jatkuu viherkaistaleella erotettuna yhdystietä 2440 Rantavuolle asti, jolloin pyörätie ja jalkakäytävä loppuvat. Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä jatkuu yhdystien 2470 itäpuolella Käräjätien pohjoispuolella pääsääntöisesti viherkaistaleella erotettuna Maarianrinteelle asti, jolloin yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä vaihtavat tien eteläpuolelle. Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä jatkavat Käräjätietä itään ja yhdystietä 12923 pohjoiseen Kuoppalantielle asti. Käräjätien itäpäästä lähtee Siltakatu, joka yhdistää Käräjätien Kokemäenjoen pohjoispuolella ja Tulkkilantien joen eteläpuolella. Silta muutettiin henkilöauto- ja pakettiautoliikenteelle sallitusta sillasta kävelijöille ja pyöräilijöille sallituksi sillaksi.

Yhdystien 2471 eteläpuolella yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä kulkee yhdysteiden 2470 ja 2471 kiertoliittymästä Teljänporttia pitkin etelään toispuolisena, viherkaistaleella erotettuna Voimakadulle asti. Kokemäen päiväkodilta Voimankadun risteykseen väylä on vain jalkakäytävä. Teljänportin ja Voimakadun risteyksestä väylä jatkuu viherkaistaleella erotettuna Voimakadun pohjoispuolella itään yhdystielle 2471 asti ja yhdystietä 2471 pohjoiseen yhdystien 12804 liittymään saakka. Välillä Teljänportti – Haapionkatu väylä on jalkakäytävä. Välillä Haapionkatu – yhdystie 12804 väylä on yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä. Yhdystien 2471 ja Voimatienvälissä kulkevan Haapionkadun länsipuolella kulkee lisäksi toispuoleinen, viherkaistaleella erotettu yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä.

Yhdystiestä 2140 erkanevan yhdystien 2143 varrella on toispuoleinen yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä, myös erotettuna viherkaistaleella. Pyörätie ja jalkakäytävä kulkee yhdystien 2143 itäpuolella välillä yhdystie 2140 – rautatie ja länsipuolella välillä rautatie – yhdystie 2463. Pyörätie ja jalkakäytävä kulkee valtatie 2 ali ja rautatie ylitetään puomi- ja valo-ohjattun tasoristeyksen kautta. Yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä jatkuu toispuoleisena ja viherkaistaleella erotettuna yhdystien 2463 varrella välillä yhdystie 2470 – yhdystie 2143. Suunnittelualueen pyöräily- ja kävelytieverkon kartta on nähtävissä seuraavassa kuvassa.

Kuva 49. Suunnittelualan ja lähialueiden kävelyn ja pyöräilyn verkosto.

3.13.3 Joukkoliikenne

Linja-autoliikenne

Suunnittelualueella ei kulje läpi vuorokauden paikallista linja-autoliikennettä. Alueella operoi Onnibus, joka ajaa linjoja Porin, Kokemäen ja Huittisten välillä sekä Helsingistä Kokemäen kautta Poriin.

Porin ja Kokemäen sekä Porin ja Huittisten välillä kulkee linjat KA70 ja KA71. Linja KA70 kulkee Kokemäen ja Porin välillä molempiin suuntiin maanantaista perjantaihin viisi kertaa päivässä. Kahdesti vuoro lähtee HAYO:lta, kolme kertaa Tulkkilasta. Kerran päivässä vuoro kulkee yhdystietä 2440, muina kertoina yhdystietä 2463. Viikonloppuisin linja ei kulje lainkaan. Lisäksi Linja KA70 kulkee maanantaista perjantaihin kerran päivässä Porista Huittisiin. Linja KA71 kulkee maanantaista perjantaihin kerran päivässä Porista Kokemäelle ja kerran päivässä Huittisista Poriin. Viikonloppuisin linja ei kulje lainkaan.

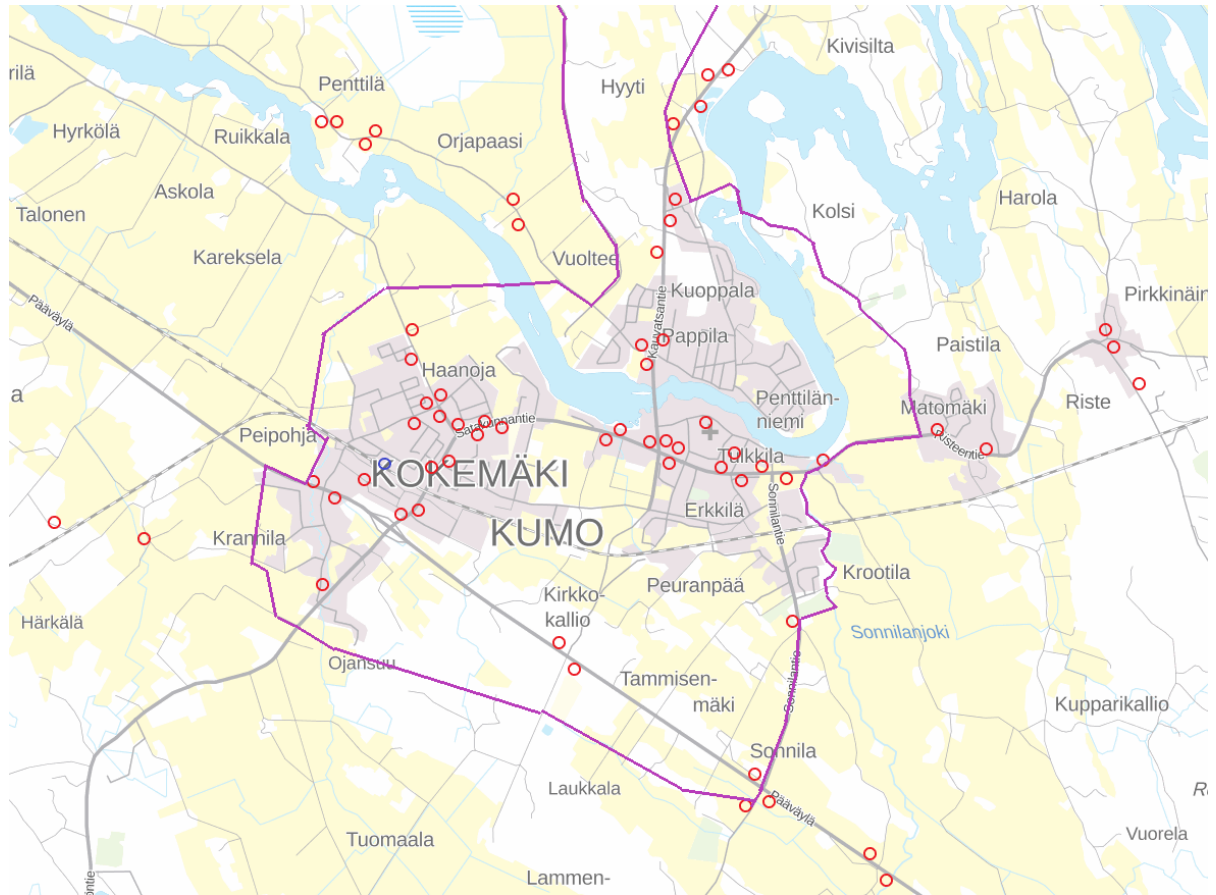
OnniBus operoi myös pitkän matkan vuoroja. Linjat OB2 ja OB21 kulkevat Pori – Kokemäki – Huittinen – Forssa – Espoo – Helsinki väliä. Linja OB2 kulkee Porista Helsinkiin maanantaista torstaihin kaksi kertaa, perjantaisin kolme kertaa, lauantaisin kaksi kertaa ja sunnuntaisin kolme kertaa päivässä. Helsingistä Poriin linja OB2 kulkee maanantaista torstaihin kerran päivässä, perjantaisin ja lauantaisin kolme kertaa päivässä ja sunnuntaina neljä kertaa päivässä.

Linja OB21 kulkee Porista Helsinkiin maanantaista torstaihin kolme kertaa päivässä, perjantaisin viisi kertaa päivässä ja viikonloppuisin neljä kertaa päivässä. Helsingistä Poriin linja OB21 kulkee maanantaista torstaihin neljä kertaa päivässä, perjantaisin viisi kertaa päivässä ja viikonloppuisin kolme kertaa päivässä.

Lisäksi alueella operoi OK-Bussit Oy, joka operoi alueella linjoja Kokemäen koulukeskuksen ja Kokemäen lähialueiden välillä. Yksi linjoista kulkee välillä Kokemäki – Porolanmaa – Korkeaoja – Kokemäen koulukeskus. Linja kulkee maanantaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin kerran päivässä. Muina päivinä linja ei kulje lainkaan. Toinen linja kulkee väliä Kokemäen koulukeskus – Porolanmaa – Korkeaoja – Kokemäki tiistaisin ja perjantaisin kerran päivässä. Muina päivinä linja ei kulje lainkaan.

Kolmas linja kulkee väliä Kokemäen koulukeskus – Levomäki – Tuomaala – Rausenkulma – Järilä – Kokemäen koulukeskus. Linja kulkee maanantaista perjantaihin kerran päivässä. Viikonloppuisin linja ei kulje lainkaan. Neljäs linja kulkee väliä Pertola – Sataedu Kokemäki – Tuomaala – Rausenkulma – Järilä – Peipohja – Kokemäen koulukeskus. Linja kulkee maanantaista perjantaihin kerran päivässä. Viikonloppuisin linja ei kulje lainkaan.

Suunnittelualueen linja-autopysäkit ovat nähtävissä seuraavassa kuvassa.

Kuva 50. Suunnittelualueen linja-autopysäkit. (Lähde: Matkahuolto).

Raideliikenne

Suunnittelualueella sijaitsee yksi rautatieasema. Kokemäen aseman kautta kulkee henkilö- ja tavaraliikennejunia. Asemalla ei ole lippuautomaattia eikä VR:n palvelupistettä. Kokemäen rautatieasemalta kulkee arkisin 8–9 junaa ja viikonloppuisin 5–6 junaa päivässä Tampereelle. Kokemäen rautatieaseman kautta kulkee arkisin kahdeksan ja viikonloppuisin 5–6 junaa päivässä Poriin. Lisäksi Porista kulkee suora junayhteys Kokemäen ja Tampereen kautta Helsinkiin. Vuoroja kulkee Helsingistä Poriin kerran päivässä, perjantaisin ja lauantaisin kaksi kertaa päivässä. Porista Helsinkiin vuoroja kulkee viikonloppuisin kerran päivässä.

Tavaraliikennejunat kulkevat viikonpäivinä ja viikonloppuisin Kokemäen rautatieasemalle ja sen kautta noin 10–20 kertaa päivässä. Tavarajunien kulkeminen painottuu aamuyöhön ja iltaan. Tavarajunat kulkevat Kokemäen kautta Harjavaltaan, Jämsänkoskelle, Kouvolaan, Kuopioon, Poriin, Raumalle, Riihimäelle, Talvivaaraan, Tampereelle, Toijalaan ja Äänekoskelle. Henkilö- ja tavaraliikenteen junien lisäksi alueella kulkee myös muita junia, pääsääntöisesti veturijunia 0–4 kertaa päivässä.

Liityntäpysäköinti

Kokemäen rautatieasemalla sijaitsee liityntäpysäköintipaikkoja noin viidelletoista ajoneuville. Liityntäpysäköintiä ei ole aikarajoitettu eikä se ole maksullista. Rautatieasemalla on myös pyörille noin kymmenen paikan perinteinen pyöräteline. Pyöräpysäköinti ei ole katettu. Kokemäen linja-autoasemalla (Tulkkila) on noin 25 pysäköintipaikkaa. Pysäköintiä ei ole aikarajoitettu eikä se ole maksullista. Linja-autoasemalla ei ole pyöräpysäköintiä. Lisäksi Huitisten ammatti- ja yrittäjäopiston (HAYO) linja-autopysäkin yhteydessä on opiston noin 40 ajoneuvon pysäköintialue

3.13.4 Liikenteelliset ongelmat

Liikenneverkon toimivuus

Suunnittelualueen toimivuuden tai sujuvuuden kannalta ei ole tiedossa ongelmia. Suunnittelualueen ympäristön liikennemäärät ovat kohtalaisen suuria, mutta liikenneverkon kapasiteetti on liikennemäärille riittävä.

Liikenneturvallisuus

Kokemäen alueelle laadittiin vuonna 2012 Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien liikenneturvallisuussuunnitelma 2012–2016. Toimenpideohjamassa on pyritty huomioimaan liikenneympäristön kehittäminen, kestävä liikumisen edistäminen ja liikennekäyttäytymiseen vaikuttaminen. Tämän lisäksi vuonna 2013 laadittiin Porin seudun liikenneturvallisuussuunnitelma, jossa Kokemäen kaupunki oli osallisena. Porin seudun ongelmista merkittävimmiksi nousivat väistämivelvollisuusjärjestelyihin ja liittymäalueiden jäsentymättömyyteen liittyvät ongelmat.

Kokemäen kaupunki osallistuu myös Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lanseeraamaan *Viiden tähden liikenneturvallinen kunta* -ohjelmaan, minkä tarkoitus on kannustaa kuntia aktiiviseen turvallisuustyöhön tarjoamalla tähtiluokitukseen perustuvan turvallisuusbrändin. *Viiden tähden liikenneturvallinen kunta* -ohjelman mukaan vuosina 2010–2014 henkilövahinko-onnettomuuksia oli Kokemäellä 64 % enemmän kuin muualla Suomessa. Ohjelma antoi Kokemäelle kaksi tähteä viidestä mahdollisesta.

Satakunnan liikenneturvallisuussuunnitelmassa todetaan Satakunnan liikenneturvallisuustilanteen olevan Suomen synkimpiä. Suunnitelman mukaan riski loukkaantua tai kuolla liikenneonnettomuudessa Satakunnassa on 19 % korkeampi kuin koko maassa keskimäärin ja pyöräilijöiden riski kuolla tai loukkaantua on yli kaksinkertainen (+103 %). Satakunnassa

erityisesti taajamien polkupyöraönnettomuudet ovat yleisiä ja ne ovat usein myös seurauksiltaan vakavia. Näistä onnettumuuksista lähes puolet (43 %) tapahtui kadun ylityskohdissa ja 71 % taajamissa. Väistämisvelvollisissa risteyksissä tapahtuneet onnettumuudet sekä loukkaantumiseen tai kuolemaan johtaneet polkupyöraönnettomuudet ovat näkyvissä myös suunnittelualueella.

Liikenneturvallisuuksuunnitelmassa mainitaan myös, että valtatie 2, välillä Humpilla – Pori, mihin suunnittelualue sisältyy, onnettumuustiheyden olevan korkea (13–46 henkilövahinkoa/100 km/vuosi). Valtatie 2 turvallisuuspuutteet nostetaan esille myös Lounais-Suomen liikennestrategiassa.

Liikenneonnettumuudet

Suunnittelualueella tapahtui vuosien 2020–2024 aikana 60 poliisin tietoon tullutta onnettumuutta. Näistä yksi johti kuolemaan, 20 loukkaantumiseen ja 38 omaisuusvahinkoihin. Suurin osa (20 %) oli yksittäisonnettumuuksia. Seuraavaksi eniten oli muita kuin kategorisoituja onnettumuuksia (18 %), polkupyöraönnettumuuksia sekä risteämisonnettumuuksia (12 %). Kuolemaan johtanut onnettumuus oli yhdystien 2470 ja Orjapaadenkujan risteyksessä tapahtunut polkupyöraönnettumuus. Koko onnettumuuksien jaottelu on nähtävissä Taulukossa 1.

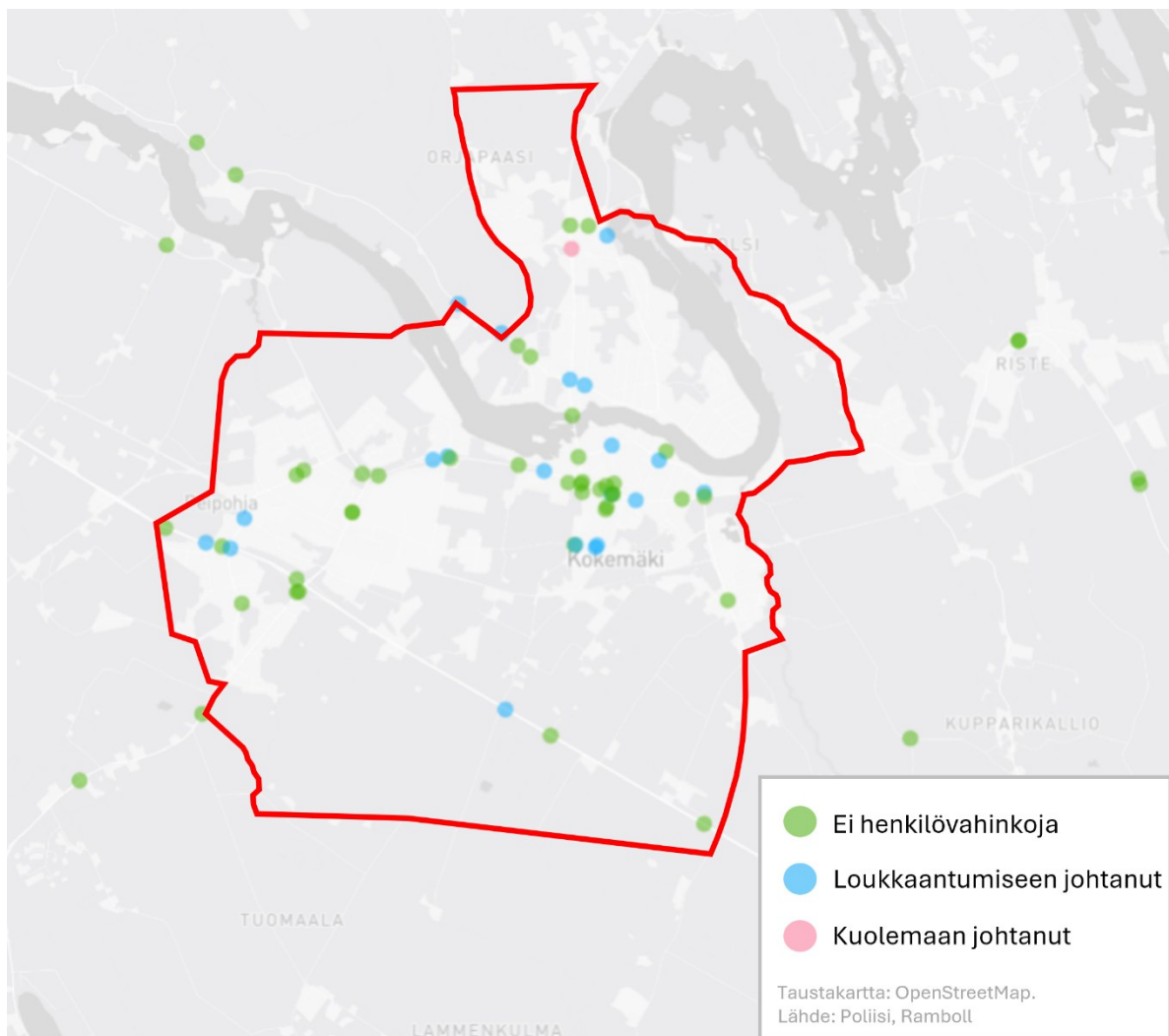
Taulukko 14. Suunnittelualueella tapahtuneiden onnettumuuksien jaottelu. (Lähde: Poliisi, Ramboll).

Yksittäisonnettumuus	12
Kääntymisonnettumuus	5
Ohitusonnettumuus	4
Risteämisonnettumuus	7
Kohtaamisonnettumuus	3
Peräänajo-onnettumuus	4
Mopedionnettumuus	3
Polkupyöraönnettumuus	7
Jalankulkijaonnettumuus	3
Hirvionnettumuus	0
Peuraonnettumuus	0
Muu eläinonnettumuus	0
Muu onnettumuus	11
Sähköpotkulautaonnettumuus	0
Yhteensä	60

Onnettumuudet ovat painottuneet selvästi alueen suurimmille väylille. Suunnittelualueen läpi kulkevalla valtatiellä 2 tapahtui viisi omaisuusvahinkoihin johtanutta onnettumuutta ja

kaksi loukkaantumiseen johtanutta onnettomuutta. Valtatien 2 eritasoliittymässä Porin suunnasta saapuessa tapahtui myös omaisuusvahinkoihin johtaneet ohittamis- ja risteämis-onnettomuudet.

Yhdystiellä 2470 tapahtui yhteensä 10 onnettomuutta, joista seitsemän välillä yhdystie 2463 – yhdystie 2471 ja kolme välillä yhdystie 2471 – yhdystie 12823. Yhdystiellä 2471 tapahtui puolestaan kuusi onnettomuutta, joista viisi tapahtui välillä yhdystie 2470 – yhdystie 12804 ja yksi välillä valtatie 2 – yhdystie 12804. Onnettomuusryppäitä on havaittavissa suunnittelualueella. Yhdysteiden 2470 ja 2471 liikenneympyrät muodostavat suurimman onnettomuuskauman. Onnettomuuksien sijainnit ovat nähtävissä kuvassa 42.

Kuva 51. Poliisin tietoon tulleet onnettomuudet vuosina 2020–2024. (Lähde: Poliisi, Ramboll).

Suunnittelualueella on ollut havaittavissa liikenneturvallisuuden huonontumista onnettomuuksien näkökulmasta. Tarkasteltaessa onnettomuuksia vuosien 2017–2023 välillä on

havaittavissa onnettomuuksien määrien kasvua. Aikajakson pienimmät liikenneonnettomuusmäärät sijoittuvat 2017–2019 aikavälille, jolloin onnettomuuksia oli alle kymmenen vuodessa. Vuodesta 2020 lähtien onnettomuuksia on tapahtunut yli kymmenen vuodessa, ja aikajakson kaksi pahinta onnettomuusvuotta ovat viimeiset kaksi vuotta 2022–2023. Onnettomuuksista eniten on kasvanut kääntymis-, ohitus- ja risteämisonnettomuudet. Hälyttävästi polkupyörä- ja jalankulkijoiden onnettomuudet ovat myös hienoisessa kasvussa, näiden ollessa mahdollisesta keksimäärin vakavampia onnettomuuksia. Vuonna 2024 onnettomuuksien määrät laskivat kuitenkin selvästi, sillä onnettomuuksia tapahtui vain viisi, joista kaksi johti loukkaantumiseen.

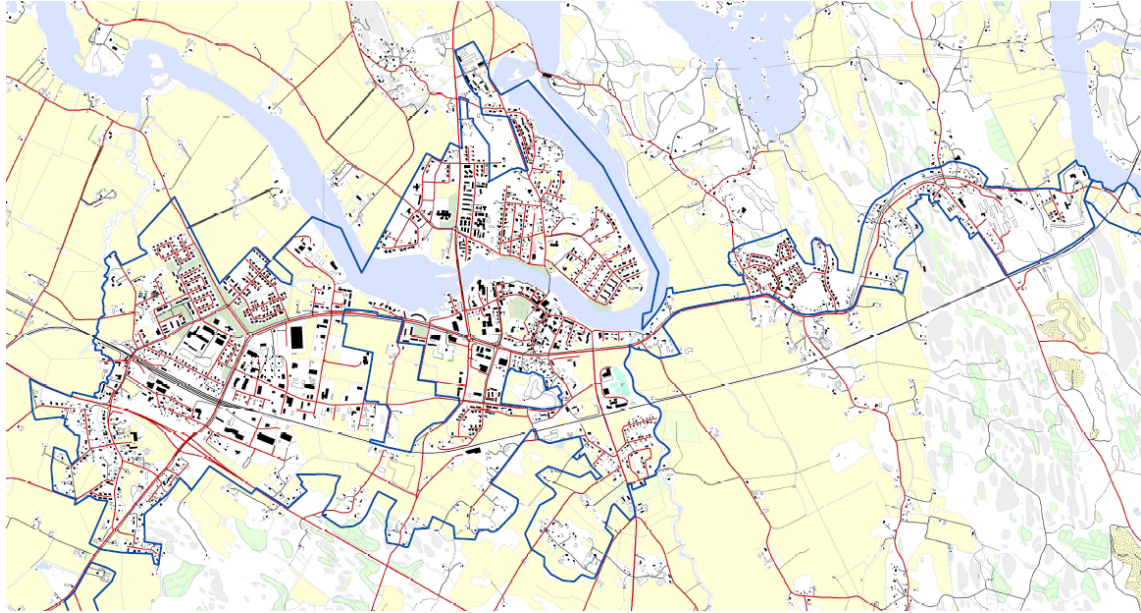
On kuitenkin otettava huomioon, että poliisin rekistereihin kirjautuu kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet, mutta vain noin kolmasosa henkilövahinko-onnettomuuksista ja pieni osa aineellisiin vahinkoihin johtaneista onnettomuuksista. Polkupyöräonnettomuuksien osalta poliisin rekisterien peittävyys on vain noin 20 %. Täten todellisten onnettomuuksien määrä on luultavasti selvästi tässä mainittuja korkeampi.

3.14 Kunnallistekniikka ja energiahuolto

Vedenjakelusta ja jäteveden puhdistamisesta kaava-alueella huolehtii Kokemäen Vesi- huolto Oy. Viemärlaitoksen toiminta-alue on vahvistettujen asemakaavojen alue. Suurin osa toiminta-alueesta on myös hulevesiviemäriä. Kokemäen kaupungin jätevedet käsitellään Kokemäen jätevedenpuhdistamolla, joka on biologiskemiallinen puhdistamo. Puhdistamoliete toimitetaan jatkokäsiteltäväksi Gasum Oy:n laitokseen Vampulaan.

Kokemäen Lämpö Oy on Kokemäen kaupungin ja sen vesiyhtiön omistama paikallinen kaukolämpölaitos. Suokkaan biopolttolaitos tuottaa kaukolämpöenergiaa Kokemäen keskustaajaman kiinteistöille ja teollisuudelle yhtiön omistamaa kaukolämpöverkoston (25 km) myöden pääasiassa kotimaisia polttoaineita hyödyntäen. Kokemäen keskustaajaman lämmitysenergiaratkaisu perustuu pääosin kaukolämpöön. Lisäksi Kokemäellä on toinen lämpövoimala Perunajauhotehtaalla.

Kolsin voimalan sähköntuotannon teho on nykyään noin 45 MW. Voimalaitoksen omistaa Kolsin Voima Oy. Sähkö siirretään eteenpäin kolmea sähkölinjaa pitkin Harjavallan, Äetsän ja Forssan suuntiin. Voimalaitoksen lisäksi Suokkaassa ja Säpilässä on sähköasemat.

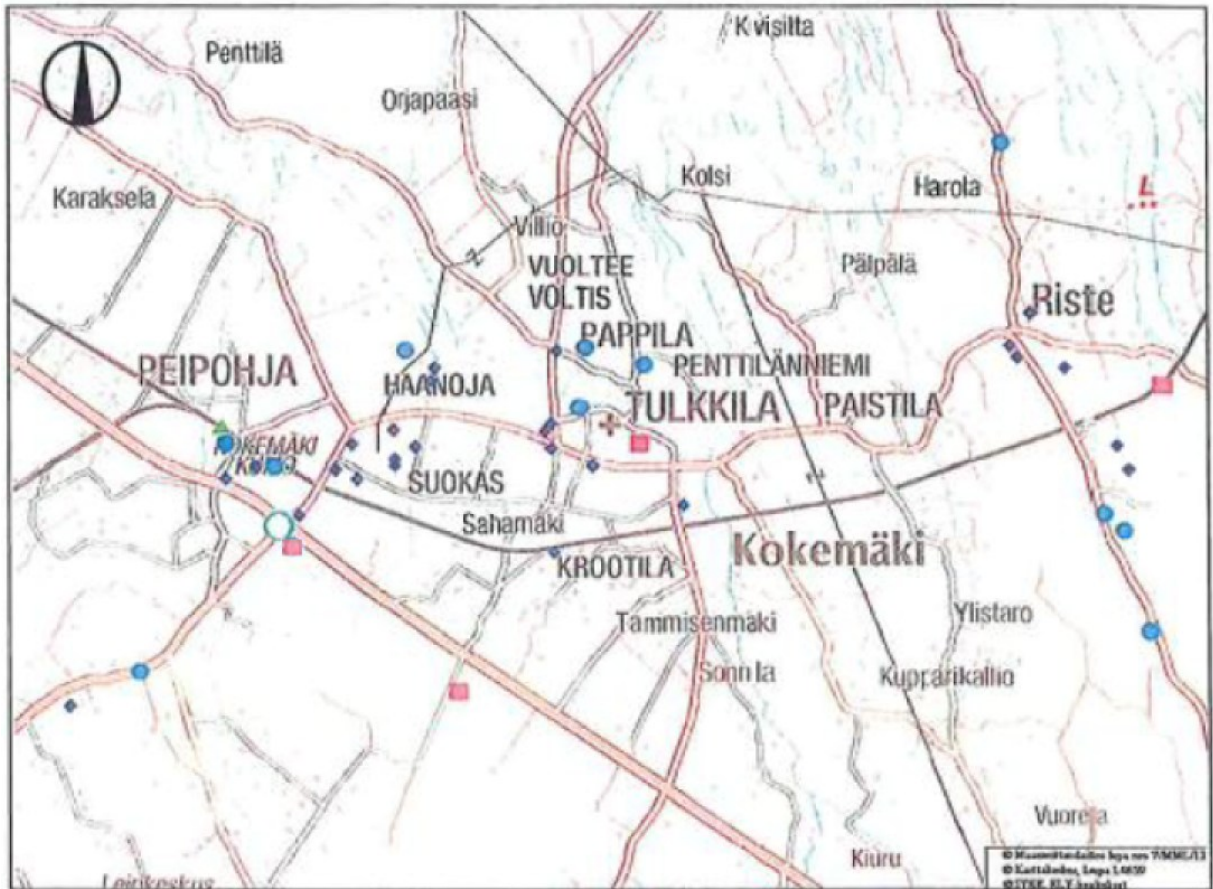

Kuva 52. Vesihuoltoverkoston toiminta-alue Peipohja-Tulkila-Riste

3.15 Ympäristöhäiriöt

3.15.1 Pilaantuneet maa-alueet

Pilaantuneiden maiden riskikohteet on saatu alueelliselta ELY-keskukselta Maaperän tilan tietojärjestelmästä (Matti-järjestelmä). Lisäksi 3. ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen Lupa- ja valvontavirasto toimitti kohteet, jotka on lisätty tietojärjestelmään kaavatyön aikana. Järjestelmään on merkitty seuraavat kohteet:

Karttamerkinnot:

- ▲ Alueella ei puhdistustarvetta. (Alueella ei ole puhdistustarvetta, jos se on puhdistettu hyväksytyllä tavalla tai se on arvioitu pilaantumattomaksi.)
- Arvioitava tai puhdistettava alue. (Arvioitavilla tai puhdistettavilla maa-alueilla on havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia ja puhdistustarve on arvioitava tai se on jo todettu.)
- Selvitystä tarvitseva alue. (Selvitystä tarvitsevilla alueilla maaperän pilaantuneisuutta ei ole todennettu ja se on selvittävää esim. maankäytön tai omistussuhteiden muuttuessa.)
- ◆ Toimiva kohde. (Toimivilla kohteilla on monesti ympäristölupa ja maaperän pilaantumattomuus on tarvittaessa varmistettava muutosten yhteydessä (toiminnan lopettaminen, kiinteistön myynti yms.)

Kuva 53. Pilaantuneiden maiden riskikohteet

3.15.2 Konsultointivyöhykkeet

Kaavan laadinnan yhteydessä tulee ottaa huomioon onnettomuusvaaralliset kohteet, joiden onnettomuusvaara johtuu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelystä ja varastoinnista. Kaava-alueelle sijoittuu kaksi Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) valvonnassa olevaa kemikaalilaitosta, joille on määritelty konsultointivyöhyke, jotta niiden

onnettomuusvaikutukset voidaan ottaa huomioon. Vyöhykkeen sisällä tehtävistä kaava-
muutoksista ja merkittävästä rakentamisesta tulee pyytää Tukesilta ja pelastusviranomai-
selta lausunto. Konsultointivyöhyke ei ole sama kuin suojavyöhyke tai suojaetäisyys, vaan
vyöhykkeen tarkoituksena on varmistaa, että onnettomuusvaaralliset kohteet tulevat riittä-
väällä tavoin huomioiduksi maankäytön suunnittelussa. Konsultointivyöhyke on laitokohtai-
nen ja se alkaa tyypillisesti laitoksen kiinteistön rajasta. Konsultointivyöhyke on laitoksen
tunnistetuista onnettomuusvaarojen seurauksista riippuen 0,2–2 km. Onnettomuusriskien
vuoksi vaarallisia kemikaaleja käsittelevä ja varastoiva tuotantolaitos todennäköisesti rajoit-
taa ympäristönsä maankäyttöä. Tuotantolaitoksen ja onnettomuuksille herkkien kohteiden
välille on varattava riittävät suojaetäisyydet.

4 Tavoitteet ja mitoitusperusteet

4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

4.1.1 Alueidenkäyttölain tavoitteet

AKL 5 §:n mukaan alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnit-
teluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

- 1) turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, ku-
ten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäris-
tön luomista;
- 2) yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta;
- 3) rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;
- 4) luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;
- 5) ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;
- 6) luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;
- 7) yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista;
- 8) yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta;
- 9) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä;
- 10) palvelujen saatavuutta; sekä
- 11) liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja
kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.

AKL 39 §:ssä yleiskaavalle on asetettu sisältövaatimukset. Yleiskaavaa laadittaessa on otettava
huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;

- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Em. seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaavoituksessa tulee ottaa huomioon voimassa oleva maakuntakaava. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

4.1.2 Valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvosto on hyväksynyt valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 14.12.2017. Tavoitteet astuivat voimaan 1.4.2018. (YM 2025) Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen (www.rky.fi, 18.1.2011; Museovirasto 8.9.2009, VN 22.12.2009).

Suunnittelualueeseen sisältyy neljä valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä: Kokemäen kirkonseutu, Kokemäenkartanon historiallinen maisema, Peipohjan rautatieasema-alue ja Pyhän Henrikin saarnahuone ja sen historiallinen ympäristö.

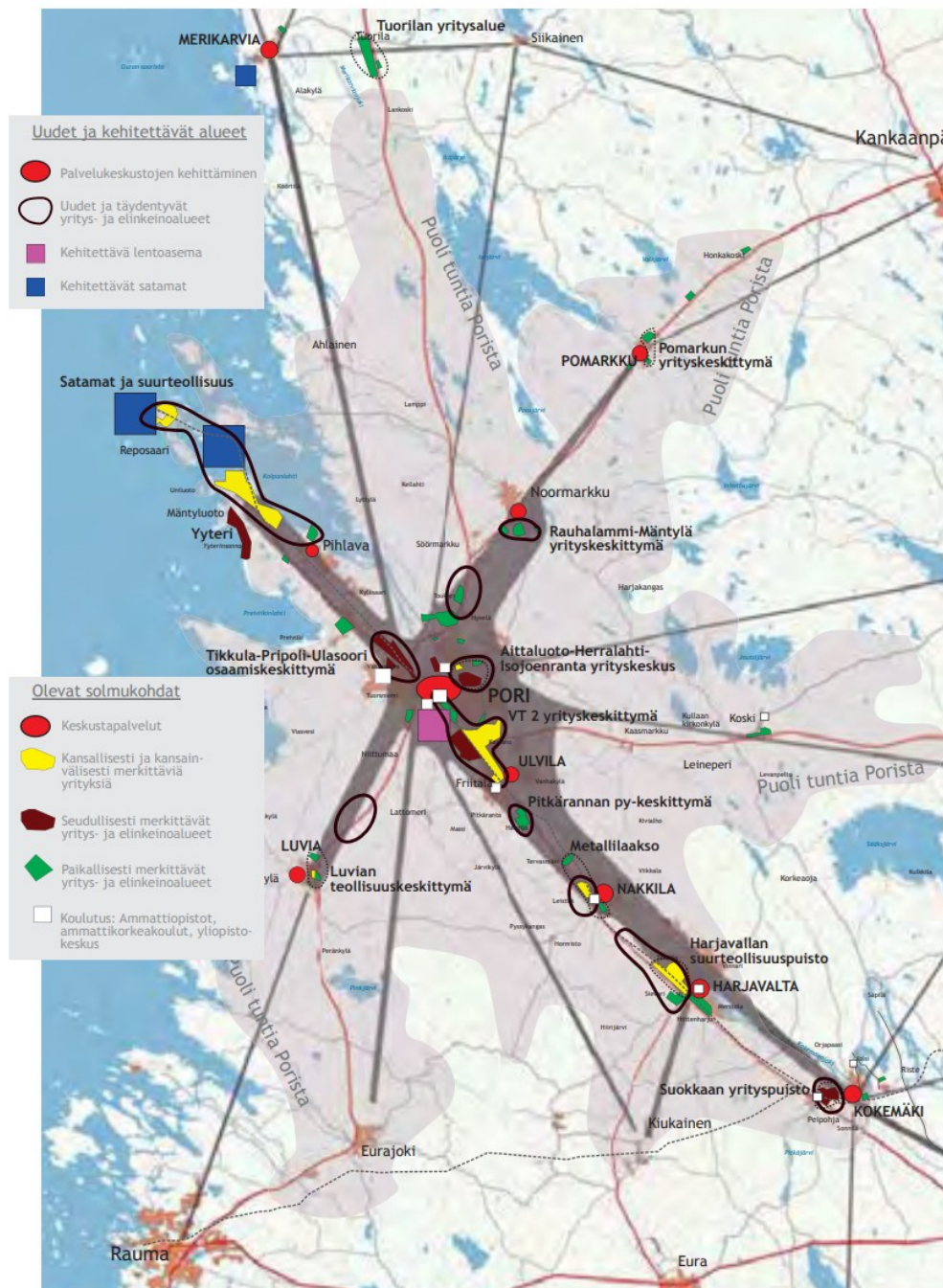
4.1.3 Seudulliset tavoitteet

PARAS-lain pohjalta laadittiin Porin seudun kaupunkiseutusuunnitelma, joka valmistui toukokuussa 2008.

Kaupunkiseutusuunnitelman jälkeen laadittiin Porin kaupunkiseudun rakennemalli 2020, jonka kaikki kaupunkiseudun 9 kuntaa hyväksyivät: Harjavalta, Huittinen, Kokemäki, Luvia, Merikarvia, Nakkila, Pomarkku, Pori ja Ulvila. Laadintaprosessia ohjasivat maankäytön, asunonrakennuksen, kaavoituksen ja liikenteen virkamiehistä koostuva työryhmä KARMA

Rakennemalli tukee virallista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää ja sen tavoitteita, vaikka pohjautuukin yhteisiä suunnitelmia yhdyskuntarakenteensa tulevaisuudesta edellyttävään PARAS -lakiin.

Porin kaupungin Elinvoima ja Kaupunkisuunnittelu ovat yhdessä Satakuntaliiton kanssa käynnistäneet Porin kaupunkiseudun rakennemallin 2020 päivitystyön. Työ on käynnistetty keuhällä 2018 rakennemallin tavoitteiden ja vaikutusten arvioinnilla. Tarkoitus on järjestäytyä seudun kuntaedustajien kanssa alueellista ylikunnallista yhteistyötä varten. Rakennemallin tavoitevuodeksi on asetettu 2025, mikä vastaa rinnastettavalla tarkkuudella maakuntakaavan tavoitevuotta.

Kuva 54. Ote Porin kaupunkiseudun rakennemallista 2020.

4.2 Tavoitevaiheessa selkeytyneet tavoitteet

4.2.1 Kaupungin asettamat tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteet asetetaan seuraavien 15–20 vuoden aikana tapahtuvalle kehitykselle. Tavoitteena on täydentää taajamarakennetta hyödyntäen olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja palveluja. Tavoitteena on, että Kokemäki pystyy tarjoamaan osaamiseen perustuvan kilpailukykyisen toimintaympäristön, jossa kannattavien yritysten menestymisen myötä kaupungin väestön hyvinvointi ja elämisen laatu ovat korkeatasoisia.

Yleiskaavan laatimisessa otetaan huomioon kaupunkistrategian tavoitteet (Kokemäen kaupunkistrategia 2.2.2022). Strategian toiminta-ajatuksena on Kokemäki - kaiken keskellä. Toimintaa ohjaavia arvoja ovat vastuullisuus ja avoimuus, lapsiystävällisyys, yhteisöllisyys, yritysmuotoisuus, ympäristöystävällisyys.

4.2.1.1 Toiminta-ajatus

KOKEMÄKI ON KAIKEN KESKELLÄ. *Arvot:*

Vastuullisuus ja avoimuus

- tarkoittaa avointa ja aktiivista viestintää, sekä avoimia päätöksentekoketjuja, jotka mahdollistavat vuorovaikutuksen kaupunkilaisten kanssa.

Lapsiystävällisyys

- tarkoittaa panostusta laadukkaaseen ja kuntalaiset huomioivaan palvelutarjontaan, varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa, sekä vapaa-ajanpalveluissa. Myös nuoria ja lapsia osallisestaan.

Yhteisöllisyys

- tarkoittaa paikallisen yhteisöllisyyden edistämistä ja toimijoiden välisen luottamuksen rakentamista, kuntalaisten pyörittämien järjestöjen ja ryhmien avulla. Ryhmät voivat ajaa itselleen tärkeitä asioita, joihin kaupunki voi tarjota työkaluja ja kohtaamispaikkoja.

Yrittämysoikeus

- tarkoittaa elinkeinopoliittisia ratkaisuja, jotka kannustavat yrityksiä kehittämään toimintaansa ja mahdollistaa uusien työpaikkojen, sekä yritysten syntymistä alueelle.

Ympäristöystävällisyys

- tarkoittaa luonnonvarojen kestävästä käyttöä, huomioiden luonnon tuottokyvyn ja monimuotoisuuden säilymistä. Uusien mahdollisuuksien hyödyntäminen mm. uusiutuvan energian, kiertotalouden ja biotalouden aloilla.

Visio

Kokemäki on elinvoimainen, monien mahdollisuuksien maaseutukaupunki. Kokemäelle on helppo tulla rautateiden, valtateiden ja laajan valokuituverkon ansiosta. Kokemäki on kaiken keskellä. Läheltä löytyvät monipuoliset palvelut, laaja-alainen koulutustarjonta sekä monipuolistuva elinkeinorakenne. Ne yhdessä takaavat kuntalaisille erinomaisen elinympäristön. Luonto ja vastuullisuus ovat kokemäkeläisille tärkeitä arvoja.

Kokemäki tarjoaa asukkaille ja yrityksille houkuttelevan kotipaikan, jossa on luonnon rauhaa ja sujuvia palveluita – ekologista, turvallista ja digitaalista elämää alusta loppuun. Kokemäki on kaiken keskellä, aktiivisena, osallistavana ja elinvoimaisena. Koe Kokemäki, sen joki ja väki.

4.2.2 Kaupunkilaisten tavoitteet

Yleisötilaisuudessa 10.11.2010 nousi esiin mm. seuraavia asioita:

- Maatalous tulee huomioida kaavoituksessa
- Peipohjan teollisuusalueen tiejärjestelyissä kehitettävää
- Teollisuudelle ja yritystoiminnalle varatta rakentamisen kannalta edullista maata
- Alueen kulttuuriarvoja tulee kunnioittaa yleiskaavassa.
- Kasvun kohdistuminen keskustan alueelle
- Voimakatu ei sovellu riittävän hyvin raskaalle liikenteelle

Luonnosvaiheessa saatuun osallispalautteeseen on laadittu kaavanlaatijan vastineet vastineraporttiin, joka kaavaselostuksen liitteenä. Saatua palautetta on arvioitu kaupungin kaavatoimikunnassa ja kaavaluonnosta on muutettu niiltä osin, kuin se on katsottu tarkoituksenmukaiseksi yleiskaavan yleispiirteisyys huomioon ottaen.

4.3 Liikennejärjestelmää ja -verkkoa koskevat tavoitteet

4.3.1 Kaupungin tavoitteet koskien päätieverkkoa

Kaupungin tavoitteena on säilyttää Linjatien ja VT2:n tasoliittymä keskustan eteläpuolella. Liikenne ruuhkautuu liikaa Satakunnantiellä ja Sonniantielle, jos kaikki sisääntuloliikenne taajamaan ohjataan niiden kautta. Liittymä on erityisen tärkeä VT2:n molemmille puolille kehittyvät uuden teollisuusalueen tarpeisiin.

4.3.2 Seudulliset tavoitteet pääliikenneverkon osalta

Pääliikenneverkon keskeisimmät muutostarpeet on selvitetty Satakunnan maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (SatLJS). Satakunnan liikennejärjestelmälle on asetettu neljä kehittämistavoitetta, jotka koskevat saavutettavuutta, kilpailukykyä, kestävyyttä ja turvallisuutta. Suunnitelman tavoitevuosi on 2040.

Saavutettavuus

- Asukkaat, työpaikat ja elinkeinot ovat kansainvälisesti, kansallisesti ja maakunnan sisäisesti hyvin saavutettavissa toimivilla liikenne- ja tietoliikenneyhteyksillä.

Kilpailukyky

- Sujuvat ja tehokkaat kuljetusyhteydet ja terminaalit sekä toimivat logistiset ja digitaaliset palvelut vahvistavat Satakunnan elinvoimaa.

Kestävyys

- Kestävät liikkumis- ja kuljetusmuodot ja käyttövoimat ovat kustannustehokkaita ja vetovoimaisia. Maankäyttöratkaisut tukevat kestäväää liikennejärjestelmää.

Turvallisuus

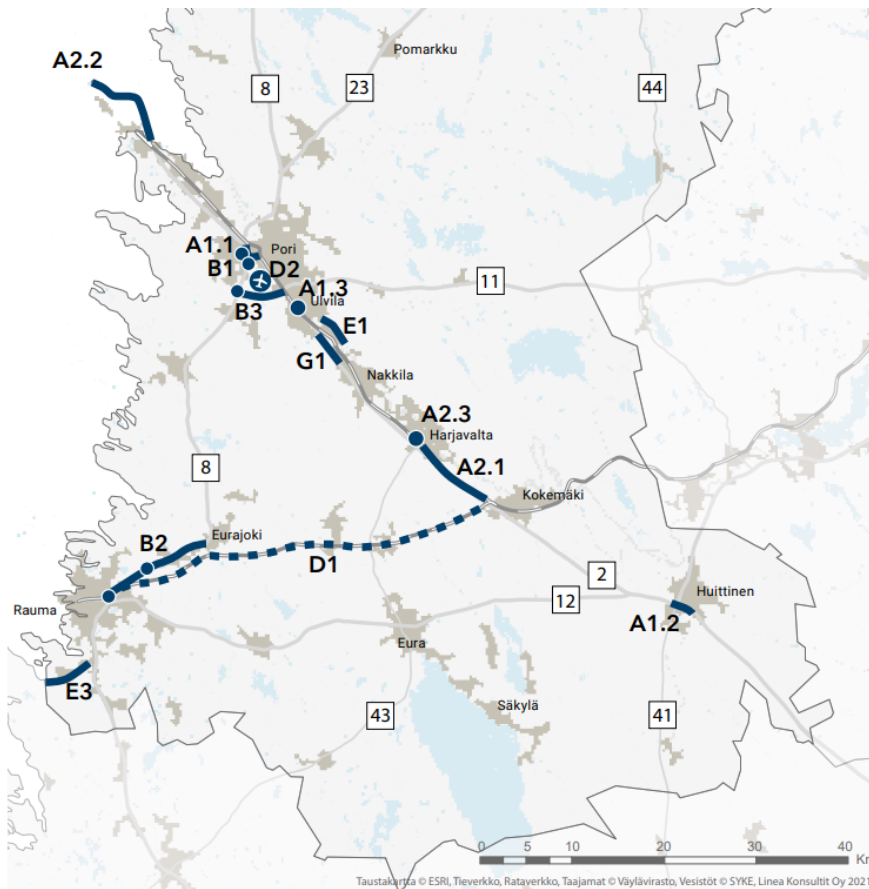
- Turvallinen, terveellinen ja ympäristön huomioon ottava liikennejärjestelmä.

Saavutettavuus ja kilpailukyky	Kestävyys ja turvallisuus
Kokemäenjokilaakson liikennekäytävä: radat ja vt 2	
Länsirannikon liikennekäytävä: vt 8 ja satamat	
Muut maantiet ja kadut	
Joukkoliikenne	
	Kävely ja pyöräily
	Vähähiilinen liikenne
	Liikenneturvallisuus

Kuva 55. Liikennejärjestelmän kehittämisteemat (Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma, tiivistelmä, 14.3.2022)

Liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpidekokonaisuudessa on VT2:n osalta listattu seuraavat toimenpiteet:

- Porin keskustan kohdan nelikaistaistus ja Tikkulan etl:n parantaminen, Huittisten ja Ulvilan kohtien parantaminen
- Valtatien pienet liittymä- ja liikenneturvallisuustoimenpiteet
- Vaiheittain nelikaistaistus ja eritasoliittymät koko välille Meri-Pori–Kokemäki

Kuva 56. Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman kärkihankkeet kartalla (Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelma, tiivistelmä, 14.3.2022)

4.3.3 Raideliikenne

Ratahallintokeskuksen julkaisussa *Tulevaisuuden henkilöliikenneselvitys* (verkkojulkaisu 1/2009, s. 60-62) on todettu kotimaan kaukojunaliikennettä koskevassa kohdassa Porin radalla junaliikenteen kysynnän olevan asukasmäärään suhteutettuna melko vähäinen. Tehdyissä tarkasteluissa voi Porin radan kysyntä kasvaa enimmillään 0,8 miljoonaan matkaan vuodessa. Tällöin junamatkojen määrä olisi väkilukuun suhteutettuna samaa

suuruusluokkaa kuin Rantaradan käytävässä. Taajamajunaliikenteestä on Porin seudun osalta todettu seuraavaa:

Taajamajunaliikenne on vaihtoehto myös hiljaisemman kysynnän ratasuunnille, joilla se palvelee samanaikaisesti seudullisia ja pitempimatkaisia matkustustarpeita. Pysähtyminen useammassa taajamassa laajentaa matkustajapohjaa ja luo edellytykset hyvälle vuorotajonalle. Jos kysyntä on riittävää, taajamajunaliikenteellä hoidettua perustarjontaa voidaan suurimman kysynnän aikaan täydentää nopeammilla kaukojunavuoroilla. Esimerkkejä tällaisista ratakäytävistä ovat mm. Tampere–Pori ja Seinäjoki–Vaasa.

Tampereen ja Porin välillä Kokemäenjokilaakson nauhamainen, tiiviisti radan varteen sijoittunut rakenne luo hyvät edellytykset kehittää yhteysvälin liikennettä ja yhdyskuntarakenetta taajamakeskuksissa pysähtyvän tiheän taajama-junaliikenteen ja sitä täydentävien nopeampien juna-yhteyksien varaan. Taajamajunalla vyöhykkeeseen voidaan kytkeä myös Rauman seutu, joka on Lohjan ja Porvoon jälkeen kolmanneksi suurin nykyisin henkilöliikenteen ulkopuolella oleva kaupunkiseutu.

Paikallisjunaliikenteen kehittämistä on käsitelty myös Porin kaupunkiseudun rakennemalissa. Joukkoliikenteessä yhtenä tavoitteena on paikallisjunaliikenteen edistäminen välillä Mäntyluoto – Kokemäki.

Tampere – Pori/Rauma -raideyhteys selvityksiä

Kokemäki-Rauma -radan henkilöliikenne loppui vuonna 1988, ja sen uudelleen käynnistäminen on ollut esillä eri yhteyksissä. Rata kulkee Euran ja Eurajoen kuntien alueella, joilla on tunnistettu Rauman ja Kokemäen lisäksi potentiaalisia pysähdyspaikkoja uudelle henkilöliikenteelle. Henkilöliikenteen uudelleen käynnistämistä ja sen vaatimaa maankäytön ja raitinfran kehittämistoimenpiteitä on viime vuosina tutkittu useissa selvityksissä.

Tampere-Pori/Rauma -raideliikenteen kehittämiselvityksessä (WSP 2019) muodostettiin näkemys junaliikenteen kehittämiseksi sekä henkilö- että tavaraliikenteessä ja arvioitiin mahdollisuuksia lisätä junaliikenteen tarjontaa.

Tampere-Pori (Rauma) -radan tarveselvityksessä (Väylävirasto 2020) arvioitiin Tampere-Pori/Rauma -raideliikenteen kehittämistarpeiden toteuttamiskustannuksia, -kelpoisuutta ja vaikutuksia muuhun junaliikenteeseen Tampere-Pori rataosuudella.

Mahdollisuuksia järjestää henkilöjunaliikennettä Rauma-Kokemäki-Tampere-radalle on arvioitu *Rauma-Kokemäki-Tampere -liikennöintiselvityksessä (Proxion 2020)*. Rautatien henkilöliikenteen uudelleenkäynnistäminen yhteysväillä Rauma-Kokemäki helpottaisi työssäkäyntiä sekä parantaisi merkittävästi Raumalla toimivien koulutusyksiköiden kehittymismahdollisuuksia ja matkailua seudulla. Raideyhteys toimisi myös syöttöliikenteenä Pori-Tampere -radan vuoroille.

Kansallinen Digirata-selvitys (2020), jossa Pori/Rauma-Tampere -rataa esitetään Suomen ensimmäiseksi kaupalliseksi pilottiradaksi. <https://digirata.fi/>

Väylävirasto on julkaissut *Kokemäki-Rauma -henkilöliikenteen teknisen selvityksen* (Väyläviraston julkaisuja 87/2023, Väylävirasto 2023a) ja *Rauma-Kokemäki henkilöliikenteen jatko-selvityksen ja hankearvioinnin* (Väyläviraston julkaisuja 47/2025). Vuonna 2023 valmistuneessa Kokemäki-Rauma -henkilöliikenteen teknisessä selvityksessä on tarkasteltu Rauman henkilöliikenteen kannalta kahdenlaisia liikennöintimalleja. Vaihtoehto VE1 on Kokemäen vaihtoon perustuva yhteys. Vaihtoehtoissa VE2 ja VE3 Rauman ja Tampereen välillä on suora junayhteys ilman Kokemäen vaihtoa. Hankearvioinnissa on arvioitu Väyläviraston julkaisemissa Kokemäki-Rauma-henkilöliikenteen teknisessä selvityksessä sekä Kokemäki-Rauma-henkilöliikenteen jatkotyössä esitettyjen henkilöliikenteen aloittamisen hankevaihtoehtojen vaikutuksia. Hankearvioinnissa on muodostettu teknisen selvityksen sekä jatkotyön pohjalta kahdeksan vaihtoehtoa henkilöliikenteen aloittamiselle Rauma-Kokemäki-rataosuudella. Hankearvioinnin tavoitteena oli tarkastella Rauma-Kokemäki-henkilöliikenteen aloittamisen vaikutuksia sekä tukea päätöksentekoa liikennöintimallin ja pysähdyskäyttämisen valintaan liittyen.

Lisäksi on valmistunut selvitys: *Lisäraiteen aluevaraus suunnitelma: Kokemäki-Harjavalta*, jossa on laadittu lisäraiteen aluevaraus suunnitelma rataosuudelle Kokemäki-Harjavalta. Aluevaraus suunnitelmassa on tutkittu alustavalla yleissuunnittelutarkkuudella lisäraiteen sijoittumista nykyiseen ratakäytävään ja sen perusteella määritetty lisäraiteen tilantarve kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun lähtökohdaksi.

Hallituksen puoliväliriihessä on osoitettu määräraha Rauman ja Tampereen väliseen henkilöjunaliikenteeseen 2027–30. Mikäli valtion budjetti hyväksytään sellaisenaan, se käytännössä varmistaisi Rauma-Tampere henkilöjunaliikenteen alkamisen vuonna 2027.

4.4 Liikenneturvallisuutta koskevat tavoitteet

Kaikkien henkilövahinko-onnettomuuksien määrää on saatava vähennettyä, vaikka liikennemäärät kasvavat yleisestä liikennekehityksestä ja uudesta maankäytöstä johtuen.

Kevyen liikenteen onnettomuuksien määrää on saatava vähennettyä ja kevyen liikenteen omakohtaisesti kokemaa liikenneturvallisuutta parannettua.

Liikenneturvallisuuden osalta Kokemäeltä on tunnistettu seuraavissa alaluvuissa esiteltyjä ongelmia ja kehittämistarpeita.

4.4.1 Ajoneuvoliikenteen ongelmat ja kehittämistarpeet

Ajoneuvoliikenteen verkko kaava-alueella on varsin kattava, eikä siinä ole merkittäviä yhteyspuutteita. Uusien katujen tarve riippuukin ensisijaisesti maankäytön kehittymisestä ja sen tarpeista.

Tampere-Pori –radalla on kaava-alueella ja sen läheisyydessä ollut useita tasoristeyskohtia. Kokemäelle on viimeisten vuosien aikana laadittu useita tasoristeysten poistoon tähtääviä tie-suunnitelmia, joista osa on jo toteutettu. Köyliöntien kohdalla on tasoristeyskohtien poistoon siirrytty parantamaan risteyksen turvallisuutta muilla keinoilla.

Kaava-alueelle kohdistuu lisäksi ylemmän tason kehittämistarpeita, jotka pohjautuvat valtakunnantason tieverkon kehittämiseen sekä maakuntakaavan tavoitteisiin. VT2:n merkittävään parantamiseen kaava-alueella tulisi varautua. Osayleiskaavoituksen kannalta tämä merkitsee varautumista liittymien vähentämiseen, rinnakkaistiejärjestelyihin sekä uuteen eritasoliittymään. Lisäksi maakuntakaavassa on osoitettu tieliikenteen uudet yhteystarpeet Eurajoen ja Keikyän suuntiin. Näiden linjauksesta tai toteuttamisesta ei ole tarkempia suunnitelmia.

4.4.2 Kevyen liikenteen ongelmat ja kehittämistarpeet

Kevyen liikenteen verkosto on voimakkaasti painottunut yhden pääkadun suuntaisesti ja siinä on merkittäviä täydentäviä yhteyspuutteita. Merkittävin näistä on keskustan kokoojajatu Tulkkilantie, jonka varrella on nykyisin ainoastaan kapeat jalkakäytävät. Pyöräilyn olosuhteet kadulla ovat turvattomat, joten nykyiset jalkakäytävät olisi syytä levittää kevyen liikenteen väyliksi. Tämä lisäisi merkittävästi kevyen liikenteen turvallisuutta keskustassa sekä parantaisi liikkumis- ja asiointimahdollisuuksia keskustassa kävellen ja polkupyörällä.

Muita kevyen liikenteen puutteita ovat:

- Köyliöntien ja Tampere-Porin –radan tasoristeys (turvallisuuden parantamiseen tähtäävä suunnittelu käynnissä).
- Sonnilantien pohjoisosan kevyen liikenteen väylä Krootilaan asti.
- Järiläntien varren kevyen liikenteen väylä Ratalan alueen kohdalla.

Kokemäellä on käynnissä kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmaa valmisteleva esiselvitys (Linea Konsultit Oy).

Laajempina yhteystarpeina ovat Kokemäenjoen suuntaiset yhdystarpeet Harjavallan suuntaan. Merkittävämpi on joen eteläpuoleinen yhteys, sillä sekä Kokemäen että Harjavallan keskustat sijaitsevat joen eteläpuolella. Keskusta-alueella olevia toissijaisia tarpeita, joiden

toteutus riippuu osin maankäytön kehittämisestä, ovat Sonnilantien kevyen liikenteen väylä VT2:n liittymään asti sekä Suokkaantien ja Voimakadun kevyen liikenteen väylä, joka parantaisi kevyen liikenteen yhteyksiä teollisuusalueella (työmatkaliikenne), jolla muuten ongelmana on raskaan liikenteen suuri osuus ja sen luoma turvattomuuden tunne.

4.4.3 Joukkoliikenteen ongelmat ja kehittämistarpeet

Maankäytön suunnittelussa tulisi edistää etenkin keskustan lähialueiden tiivistämistä ja täydentämistä, sillä alueet sijoittuvat olemassa olevien liikennepalvelujen vaikutuspiiriin ja tukevat siten itsekannattavan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä.

Kokemäen keskustan ja juna-aseman joukkoliikenteen palvelutasoa parantaisi, jos Tulkki-lasta kulkisi linja-auto juna-asemalle ja edelleen valtatieen pikavuoropysäkillä.

Osayleiskaavatyössä tulee tutkia mahdollisuus siirtää raideliikenteen pysähdyspaikka keskustan tuntumaan, jolloin se palvelisi paremmin päivittäistä työ-, asiointi- ja vapaa-ajanliikennettä. Jotta paikallisjunaliikenteen edellytykset olisivat kohtuulliset, tulisi yhden kilometrin säteellä pysäkkipaikalta asua vähintään 1500 asukasta. Kannattavuuden parantamiseksi väestömäärän olisi hyvä olla kuitenkin vielä enemmän, noin 2500-3000 asukasta kilometrin etäisyydellä. Kaiken kaikkiaan yhdyskuntarakenteen kannalta on edullista, jos uudet aluevaraukset asutukselle pystytään osoittamaan nykyisen keskustan läheisyydestä, jolloin keskustan tuleva väestömäärä tukisi myös paikallisjunaliikenteen edellytyksiä.

4.4.4 Liikenneturvallisuus

Kokemäen yleiskaavan uusi maankäyttö sijoitetaan niin, että se suosii turvallista kevyttä liikennettä, edistää joukkoliikenteen käyttömahdollisuuksia sekä liikenneturvallisuutta.

Liikenneturvallisuuteen vaikutetaan kaikissa suunnittelun vaiheissa maakuntakaavoista aina tie- ja katusuunnitelmiin asti. Mitä huolellisemmin liikenneturvallisuus otetaan mukaan yleiskaavoissa ja mitä paremmin samoja periaatteita noudatetaan maankäyttöä koskevissa päätöksissä, sitä varmemmin ongelmia vältetään. Toimintojen sijoittelulla vaikutetaan turvallisuuteen niin onnettomuuksien altistumisen kuin onnettomuuksien vakavuudenkin kautta.

Uuden maankäytön kytkemisen liikennejärjestelmään tulee olla harkittua ja suunnitelmallista. Esimerkiksi uudet asuinalueet ja koulut tulisi mahdollisuuksien mukaan sijoittaa siten, etteivät oppilaat joudu ylittämään pääväyliä. Tavoitteena on, että asuntoalueiden ja kevyttä liikennettä synnyttävien paikkojen - koulujen, päiväkotien ja palvelutalojen - välillä on yhtenäiset kevyen liikenteen yhteydet, jotka eivät risteä vilkkaimpien pääväylien ja -katujen kanssa. Käytännössä tämä on usein mahdotonta toteuttaa. Tällöin ajoneuvoliikenteen ja

kevyen liikenteen risteämiskohtien liikenneturvallisuus joudutaan varmistamaan rakenteellisilla keinoilla. Runsaasti ajoneuvoliikennettä synnyttävät kohteet – liikekeskukset, terminaalit ja teollisuuslaitokset – tulisi sijoittaa pääväylien läheisyyteen, kuitenkin siten, ettei niiden liikenne liity suoraan pääväylälle.

4.5 Maisemallisten arvojen huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa

Selvitysalueen maisemalliset arvot rakentuvat valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen: 1) Kokemäen kirkonseudun, 2) Kokemäenkartanon historiallisen maiseman, 3) Pyhän Henrikin saarnahuoneen historiallisine ympäristöineen ja 4) Peipohjan rautatieasema-alueen sekä Kokemäenjoen ja laajojen peltoaukeiden ympärille.

Kokemäellä valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen aluerajauksiin sisältyvät myös alueen edustavimmat pellot. Tarkastelualueelle sijoittuu myös muutamia maakunnallisella tasolla arvokkaita perinnemaisemia ja varsin viehättäviä laidunalueita, joilla ei kuitenkaan ole minkäänlaista virallista arvoluokitusta. Satakunnan maakuntakaavassa valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön aluerajaus noudattelee RKY 2009 –rajausta. Jokinäkymät sekä kauaskantoiset peltojen yli avautuvat näkymät ovat selvitysalueen vahvuuksia.

Keskustajaman jatkosuunnittelussa alueen vahvuudet tulee ottaa huomioon. Koko alueen kannalta pelto- ja niittyalueiden säilyttäminen pääpiirteissään avoimena on olennaista. Joelle avautuvia näkymiä tulisi vaalia. Selännealueille rakentamista kaavailtaessa tulee maastonmuodot ottaa huomioon. Korkeimmat kohdat tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle ja kalliomuodostumat kiertää mahdollisuuksien mukaan. Riittävän reunapuuston säilyttäminen on monin paikoin toivottavaa. Etelään, länteen ja lounaaseen suuntautuvat selänteiden ja laaksonpohjien väliin jäävät niin kutsutut vaihettumisvyöhykkeet ovat pienilmastollisesti rakentamisen kannalta edullisimpia alueita. Myös maiseman kannalta rakentaminen usein sopii näille alueille. Kokemäenjoen, Kolsintien ja Riisteentien välinen peltoalue olisi kuitenkin suotavaa jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Vanhan ja arvokkaan rakennuskannan sekä maisemakuvallisesti tärkeiden rakennusten läheisyydessä rakentamispaikat ja rakennukset on suunniteltava siten, että ne ovat sopusoinnussa olemassa olevien rakennusten ja maiseman kanssa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten arkkitehtuuriin, massoitteeluun, korkeuteen, materiaalivalintoihin sekä värimaailmaan. Avoimilla alueilla rakennusten ympärille on istutettava suojakasvillisuutta pehmentämään rakentamisen synnyttämää vaikutelmaa. Myös muut toiminnot on toteutettava ympäröivän maiseman ehdoilla.

Säilytettäväksi suositeltavat alueet sijaitsevat maisemallisesti arvokkailla, kauniilla tai ekologisesti herkillä, muutoksia heikosti sietävillä, paikoilla. Selvitysalueen tapauksessa tämä

tarkoittaa lähinnä maisemakuvan kannalta tärkeitä laajoja viljelyaukeita, metsänreunoja, valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, maisemakuvallisesti tärkeiden rakennusten välitöntä läheisyyttä ja perinnemaisemia.

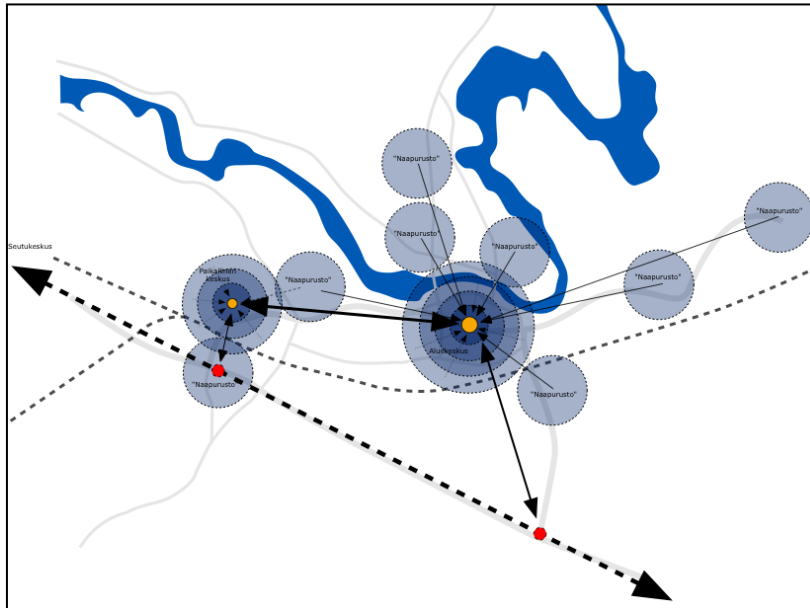
Selvitysalueen pienistä korkeuseroista johtuen, merkittäviä lakialueita on vähäisenlaisesti. Orjapaaden lakialue tulisi säilyttää rakentamattomana. Lakialueet ovat ekologisesti herkkiä alueita ja maisemassa lakialueilla suoritettavat toimenpiteet – esimerkiksi hakkuut ja rakentaminen - näkyvät valitettavan kauas. Lakialueet ovat myös kulutuskestävyydeltään herkkiä alueita.

Selvitysalueen niitty- ja viljelyalueet tulisi säilyttää suurelta osin avoimena, mieluiten viljely- tai laidunkäytössä. Mikäli pelto- ja niittyalueita ei pystytä kaikilta osin säilyttämään avoimena perinteisin tavoin hoidettuina, säilyvät ne luonteeltaan avoimena myös esimerkiksi maisemapeltoina tai pelinurmina. Peltoaukeiden ja niittyalueiden metsittämistä ei suositella. Viljely- ja niittyalueista heikoimmin muutoksia sietävät Kokemäenkartanon historialliseen maisemaan (RKY 2009) ja Pyhän Henrikin saarnahuoneen historialliseen ympäristöön (RKY 2009) lukeutuvat pelto- ja niittyalueet. Myös jälkimmäisen aluerajauksen pohjoispuolinen peltoalue sietää heikosti muutoksia.

Pelto- ja niittyalueiden läheisyydessä metsänreunat tulee pyrkiä säilyttämään mahdollisimman eheinä. Mahdollinen rakentaminen tulee ohjata joko metsän sisään tai selkeästi peltoaukean puolelle, kuitenkin siten, että rakentaminen tukeutuu olevaan yhdyskuntarakentamiseen ja maastonmuotoihin. Avoimeen maisematilaan rakennettaessa rakentaminen tulisi sijoittaa mieluiten peltoaukean reuna-alueille ja olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen. Avoimien maisematilojen yhteydessä tulisi ensisijaisesti välttää massiivista rakentamista. Mitä etäämmäksi entisen pellon reunasta edetään, sen matalampaa rakentamisen tulisi olla. Avoimen ja rakennetun välille tulee kehittää uusi monikerroksinen puista ja pensastutuksista koostuva reuna. Reunaistutusten ei tarvitse muodostaa täydellistä näköeslettä rakennetun ja avoimen välille vaan pehmentää rakentamisen synnyttämää vaikutelmaa ja rikastaa maisemakuvaa.

4.6 Yhdyskuntarakennetta koskevat tavoitteet

Kokemäelle on muodostunut kaksi palvelukeskittymää ja useita asuinalueita ilman kävellen saavutettavia lähipalveluita.

Kuva 57. Tilanne Kokemäellä tällä hetkellä. Keltaisella palvelukeskittymät, punaisella liittymät VT2:lle.

Yleiskaavassa tavoitteena on laajentaa lähipalveluympäristöä kehittämällä olemassa olevia palvelukeskuksia ja helpottamalla palvelujen saavutettavuutta myös kävelen. Tavoitteena on kehittää erityisesti keskustan ja Peipohjan välistä aluetta Keskustan tiivistämisellä pyritään sijoittamaan asuinalueita palvelujen läheisyyteen, lisäämään asukkaita keskustan tuntumassa ja saamaan elävyyttä rakennettuun ympäristöön.

4.7 Mitoitusperusteet

4.7.1 Asuinalueiden mitoitus

Yleiskaavan mitoituksessa huomioidaan Tilastokeskuksen väestöennuste, joka kuvaa tulevaa väestönkehitystä. Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat ns. demografisia trendilaskelmia, joissa lasketaan mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Kokemäen osalla tämä tarkoittaisi väestön vähenemistä.

Yleiskaavassa toisaalta pyritään kääntämään asukasluvun kehitys positiiviseksi yleiskaava-alueella. Kokemäen osalta väestömäärän muutos tukeutuu osittain Porin kaupungin vetovoimaan ja läheisyyteen, mutta yleiskaava-alueella väestön lisäys tulee pääasiassa kunnan sisäisestä muutosta ja alueen hyvästä sijainnista risteyskohdassa, mikä tuo potentiaalia mm. teollisuuden kehitykselle.

Kaava-alueella on tällä hetkellä (2025) rakentamattomia asumiseen tarkoitettuja tontteja yhteensä noin 25 ha.

Pitääkseen vetovoimaansa yllä kaupungin on pystyttävä tarjoamaan erilaisia asumisen vaihtoehtoja. Tämän ja mm. maanhankinnan epävarmuuden takia yleiskaavassa on varauduttava todellista tarvetta laajemmilla aluevarauksilla. Yleiskaavassa voidaan varautua moninkertaiseen aluevarausten määrään, mikä tarkoittaisi rakentamattomat tontit huomioiden noin 45- 65 ha uusia asuntoalueita. Yhdyskuntarakenteen hajautumista pystytään hallitsemaan osoittamalla aluevarausten keskinäinen toteuttamisjärjestys.

Väestön ikääntyessä kunnan sisäinen muuttoliike suuntautuu haja-asutusalueilta keskustajamaan ja omakotitaloista rivi- ja kerrostaloihin. Tämä tarkoittaa sitä, että keskustajamassa palvelujen ääreltä on varattava alueita myös kerros- ja rivitalovaltaisille alueille.

4.7.2 Teollisuus- ja työpaikka-alueiden mitoitus

Kokemäen yritysperustanta (aloittaneet miinus lopettaneet) on ollut vuosina 2000-2013 keskimäärin 6 yritystä vuodessa. Osa näistä yrityksistä on sellaisia, että ne tarvitsevat teollisuus- tai työpaikkatontin käyttöönsä. Jos vuosittain otettaisiin 1 uusi teollisuus- tai yritystonttikäyttöön, uusia tontteja tarvittaisiin arvioilta noin 20 vuoteen 2045 mennessä. Keskimääräisellä hehtaarin tonttikoolla tämä tarkoittaisi, että tavoitevuoteen mennessä tarvitaan noin 20 hehtaaria tonttimaata teollisuuden, varastoinnin ja työpaikkojen käyttöön. Tonttimaan lisäksi yleiskaavassa teollisuuden ja varastoinnin aluevarauksiin sisältyy myös muita maankäyttötarpeita, kuten tie- ja viheralueita, joten aluevarausten on oltava noin 1,5 kertaa suurempia kuin tonttimaan tarve.

Tällä hetkellä (2025) kaava-alueella on tarjolla noin 15 ha rakentamattomia teollisuus- ja työpaikkatontteja, mikä on vain noin puolet arvioidusta tarpeesta tavoitevuoteen mennessä. Jotta kaupunki pystyy tarjoamaan erilaisia vaihtoehtoja ja maanhankinnan epävarmuuden tähden yleiskaavassa varaudutaan noin kaksin- kolminkertaiseen aluevarausten määrään. Tämä tarkoittaa rakentamattomat tontit huomioiden noin 45-75 ha uusia teollisuus- ja työpaikka-alueita.

Kaavatyön aikana yrityskenttä on laajentunut: erityisesti tarve suurille, paljon tilaa vaativille toimijoille on lisääntynyt. Vihreänsiirtymän hankkeet ja mm. akkuteollisuus sekä datacenterit ovat aloja, jotka vaativat entistä suurempia yritysalueita. Osayleiskaavalla halutaan vastata myös näihin tarpeisiin. Aikaisemmin käytetty noin yhden hehtaarin mitoitus koko yhtä toimijaa varten ei enää ole riittävä. Kysyntää on tällä hetkellä jopa useamman kymmenen hehtaarin yhtenäisille alueille. Sijoittumispäätöstä tehdessä yrityksille on tärkeää varmistaa myös tulevaisuuden mahdolliset laajentumistarpeet.

5 SUUNNITTELUN VAIHEET

5.1 Tutkimukset ja selvitykset

5.1.1 Maakunnallisen tason selvitykset

Satakuntaliiton alueiden käytön toimialaan liittyviä selvityksiä ovat voimassa olevan ja viireillä olevan maakuntakaavan selvitykset.

5.2 Suunnittelun vaiheet

Kaavaprosessin ja suunnittelun vaiheet:

- 30.11.2009 § 379 Kokemäen kaupunginhallitus päätti taajama-alueen osayleiskaavan laatimiseen aloittamisesta
- 8.2.2010 § 49 Kokemäen kaupunkihallitus päätti osallistua Kokemäen yleiskaavan hankintaan osana Porin, Luvian, Nakkilan ja Kokemäen yleiskaavojen yhteishankintaa
- 15.4.2010 mennessä pyydettiin suunnittelutarjoukset
- 31.5.2010 § 176 Kokemäen kaupunkihallitus päätti valita kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n yleiskaavan laadinnan sopimuskonsultiksi
- 10.7.2010 yleiskaavojen yhteishankinnan ohjausryhmän aloituskokous
- 24.8.2010 yleiskaavojen yhteishankinnan ohjausryhmän 1. kokous
- 5.10.2010 kaavan laatimisen aloituskokous Kokemäellä
- 10.11.2010 tavoitevaiheen yleiskaavatyöryhmän kokous ja yleisötilaisuus SATAEDUN auditoriossa
- 29.11.2010 aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu MRL 66§
- 26.1.2011 yleiskaavojen yhteishankinnan ohjausryhmän 2. kokous
- 27.1.2011 yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville
- maisema- ja luontoselvitykset, 2011
- rakennusinventointi, 2010 ja 2011
- arkeologinen inventointi, 2011 (maakuntamuseon tilaama)
- 3.12.2012 luonnoksen hallinnollinen käsittely ja nähtäville pano
- 10.12.2012 – 1.2.2013 kaavaluonnos ja valmisteluaineisto nähtävillä
- 10.1.2013 kaavaluonnoksen esittely yleisötilaisuudessa
- 10.2.2014 neuvottelu Satakunnan Museon kanssa
- 3.2014 kaavaehdotuksen käsittely kaavatoimikunnassa

- 22.10.2014 kaavaehdotuksen käsittely kaavatoimikunnassa
- 10.12.2014 kaavaehdotuksen käsittely kaavatoimikunnassa
- Luontoselvityksen tarkistus 2014
- 14.4.2015 kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 27.4.2015 kaavaehdotuksen käsittely kaupunginhallituksessa
- 19.5. – 26.6.2015 ehdotusvaiheen kaava-aineisto nähtävillä
- 4.6.2015 kaavaehdotuksen esittely yleisötilaisuudessa
- 15.12.2015 ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu MRL
- 21.6.2016 2. kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 23.8.2016 2. kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 4.10.2016 2. kaavaehdotuksen käsittely teknisessä lautakunnassa
- 13.10. – 14.11.2016 2. kaavaehdotuksen kaava-aineisto nähtävillä
- 8.9.2022 maapoliittinen työryhmä – kaavan muuttuneet tavoitteet
- 12.10.2022 viranomaistyöneuvottelu – selvitystarpeet
- Luonto-, maisema- ja liikenneselvitysten päivitys sekä rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen selvitysten päivitys, 2023
- 13.12.2024 viranomaistyöneuvottelu – alustava 3. kaavaehdotus
- 3.2.2025 valtuustoesittely - alustava 3. kaavaehdotus
- 30.10.2025 viranomaistyöneuvottelu – 3. kaavaehdotus
- 18.12.2025 - 30.1.2026 3. kaavaehdotuksen kaava-aineisto nähtävillä

6 Osallistuminen ja vuorovaikutus

6.1 Osalliset

MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työnte-
koon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhtei-
söt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osayleiskaavoituksessa osallisia ovat:

- alueen maanomistajat, asukkaat ja alueella työssä käyvät
- alueen yrittäjät
- kaupunkilaiset
- paikallisyhdistykset
- MTK-Kokemäki
- Kokemäen kaupungin eri hallintokunnat
- Lupa- ja valvontavirasto
- Elinvoimakeskus
- Satakuntaliitto
- Museovirasto
- Satakunnan museo
- Väylävirasto
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Satakunnan pelastuslaitos
- muut mahdolliset osalliset.

6.2 Tiedottaminen

Kokemäen kaupunki tiedottaa virallisista ilmoituksistaan ja kuulutuksistaan Sydän-Sata-
kunta - lehdessä kaupungin ja kaupungin kotisivuilla (www.kokemaki.fi).

6.3 Kaavoitusprosessi ja osallistuminen

Kaavoitus toteutetaan vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa. Kaavoituksen eri vai-
heissa on järjestetty ja järjestetään yleisötilaisuuksia, joissa esitellään kaavoituksen etene-
mistä. Yleisötilaisuudesta riippuen on mukana myös työpajatyöskentelyä.

Mielipiteet luonnosvaiheessa ja muistutukset ehdotusvaiheessa osoitetaan Kokemäen kau-
pungille.

6.4 Viranomaisyhteistyö

Osayleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu MRL on järjestetty 29.11.2011. Yleiskaavoja koskeva työneuvottelu viranomaisten kanssa on pidetty 3.5.2011. Kokouksiin oli kutsuttu Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustajat sekä edustajat Museovirastosta, Satakunnan museosta, Liikennevirastosta, Kokemäen kaupungilta, Nakkilan kunnasta sekä Porin kaupungilta.

Työneuvottelussa nousi esille kaavamääräysten koordinointi yhtenäisesti kaikkien neljän laadittavana olevan Porin seudun yleiskaavan kesken. Näistä merkintätavoista pidettiin erillinen työneuvottelu maakuntamuseon kanssa 25.5.2011.

Työneuvottelussa 3.5.2011 on todettu Kokemäen osalta, että maakuntakaavassa on esitetty tiettyjä tahtotiloja, jotka tulee esittää myös yleiskaavassa. Tällaisia ovat mm. selvitysalue (se2) ja suojavyöhyke (sv1) sekä tieyhteystarpeet. Lisäksi todettiin, että yleiskaavalla on palveluiden kannalta ratkaiseva rooli.

Kaavan valmisteluvaiheen nähtävillä olon yhteydessä viranomaisilta pyydettiin lausunnot. Myös osayleiskaavaehdotuksesta pyydetään viranomaislausunnot.

Työneuvottelussa maakuntamuseon kanssa 10.2.2014 sovittiin kulttuuriympäristöä koskevista kaavamerkinnöistä ja -määräyksistä sekä käsiteltiin kulttuuriympäristöä koskevat mielipiteet ja harkittiin niiden vaikutusta kaavamerkintöihin.

Toinen viranomaisneuvottelu MRL järjestettiin kaavan oltua ehdotuksena nähtävillä 15.12.2015. Neuvottelussa keskusteltiin aluevarausten sijoittumisesta, niiden mitoituksesta ja suhteesta maakuntakaavaan. VT:n kaksi varrelle osoitettu työpaikka-alue osoitetaan selvitys- tai reservialueena. Kaavan mitoitustarkastelua täydennetään. Pälpälin asuinaluevarauksesta todettiin, että se ei poikkea merkittävästi maakuntakaavan taajamatoimintojen alueesta. Kaavaan lisätään viherverkko tarkastelu, jossa esitetään myös hulevesiselvityksen tulokset. Seveso 11 -direktiivin mukaisista teollisuus- ja varastoalueista ja turvavyöhykkeistä todettiin, että merkintä maakuntakaavaan on tullut silloisen toiminnan pohjalta. Toiminnan muututtua maakuntakaavasta voidaan poiketa yleiskaavassa. Kaava asetettiin uudelleen nähtäville 2. ehdotuksena.

Kaavan laatiminen oli pitkään tauolla ja työn uudelleen käynnistyksen yhteydessä 12.10.2022 pidettiin viranomaistyöneuvottelu, jossa käsiteltiin kaavan muuttuneita tavoitteita sekä selvitystarpeita. Lisäselvitysten valmistuttua pidettiin 13.12.2024 uusi viranomaistyöneuvottelu, jossa käsiteltiin selvitysten tuloksia sekä alustavaa 3. kaavaehdotusta sekä 30.10.2025 työneuvottelu, jossa käsiteltiin kaavaehdotusta ennen sen julkista nähtävilläoloa. Muiden viranomaisneuvotteluiden tarve harkitaan kaavaprosessin edetessä.

6.5 Valmisteluvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen

Valmisteluvaiheen aineistosta saatiin 10 lausuntoa. Lausunnon antoivat Satakuntaliitto, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Satakunnan Museo, Museovirasto, Liikennevirasto, Kokemäen lämpö Oy, Kokemäen vesihuolto, Satakunnan pelastuslaitos, MTK Kokemäki ja Perusturvalautakunta. Tiivistelmät lausunnoista ja vastineet niihin on esitetty Valmisteluvaiheen vastineraportissa (liite 1).

Lausuntojen perusteella kaavan kulttuuri- ja luonnonympäristöä koskevia merkintöjä täydennettiin ja kaavamääräyksiä kehitettiin. Kaavaan lisättiin tiedot pilaantuneista maa-alueista. Kaava-alueen rajausta suhteessa Kokemäenjoen rantaosayleiskaavaan tarkistettiin. Kaavamerkintöjä Risteen alueella tarkistettiin asemakaavan ja asemakaavamuutosten mukaisiksi ja muitakin aluevarauksia tarkistettiin. Pälpälänkujan alueelle lisättiin uusi AP-alue kaupunginhallituksen keväällä 2013 tekemän kaavoitusaloitteen mukaisesti. Radan ja tienverkon risteyskohtien kaavamerkinnät tarkistettiin ja rataa koskevaa kaavamääräystä tarkennettiin.

Valmisteluvaiheen aineistosta saatiin 20 mielipidettä. Mielipiteiden ja kaavatoimikunnan kokouksen (22.10.2014 sekä 10.12.2014) perusteella kaava-alueen rajausta muutettiin. Risteen tien eteläpuolelle ja Sonniantien itäpuolelle jäävät asemakaavoittamattomat alueet Ylistarossa jätettiin kaava-alueen ulkopuolelle. Mielipiteiden perusteella kaavaa tarkistettiin mm. Risteen, Peipohjan ja Kolsin voimalan alueilla sekä Sonniantien varrella. Luontoselvitystä päivitettiin. Lisäksi mielipiteissä käsiteltiin paljon kulttuuriympäristöä koskevia kaavamerkintöjä. Merkinnöistä neuvoteltiin maakuntamuseon kanssa. Merkintöjä tarkistettiin neuvottelun jälkeen. Tiivistelmät mielipiteistä ja vastineet niihin on esitetty Valmisteluvaiheen vastineraportissa (liite 1).

6.6 Kaavaehdotusvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen

Ehdotusvaiheen aineistosta saatiin 10 lausuntoa ja 4 muistutusta. Tiivistelmät lausunnoista ja muistutuksista sekä vastineet niihin on esitetty ehdotusvaiheen vastineraportissa (liite 5). Kaava asetetaan uudelleen nähtäville toisena kaavaehdotuksena.

Lausuntojen perusteella kaavaan lisätään keskustan ympärille ehdotusvaiheessa poisjäänyt tiivistämis-/ehyettämistarvetta osoittava nuolimerkintä, esitetään työpaikka- ja teollisuusalueiden tarpeesta ja määrästä selvitykset kaava-aineistossa, täydennetään mitoitustarkastelua, osoitetaan VT:n rinnakkaistien varsi reservi- tai selvitysalueena, tarkennetaan toteutusjärjestystä koskevaa kaavamääräystä ja aluerajauksia, tarkistetaan maisema-alueiden esitystapaa, lisätään suojelumerkintä Tulkkilan museosillalle, merkitään Mäki-köönikkä suojeltavana rakennuksena, tarkistetaan aluerajauksia ja kaavamääräyksiä Pyhäkorvassa ja

Suokkaalla, lisätään kaava-aineistoon viherverkkotarkastelu, jossa esitetään myös tehtävän hulevesiselvityksen tulokset, jätetään esittämättä Linjatien liittymä VT:n, otetaan kaavara-jaukseen mukaan Risteen asemakaavoitetut alueet, osoitetaan Forsbyn koski ja katajakedot sekä Pälpälän kalliokedot SL-alueena sekä osia Kolsin tulvalammesta, muutetaan Orjapaa-den osa M-alueesta MY-alueeksi, lisätään M-alueen kaavamääräykseen ohjeistusta rakenta-misesta, tarkistetaan suojeltujen rakennusten kohdeluetteloita ja tarkistetaan kaavamää-räyksiä joiltain osin.

Mielipiteiden perusteella laajennetaan AP-alueen rajausta tilalle 2:157 ja siirretään kevyen-liikenteen väylän merkintä Kilkunkadun varrella kadun itäpuolelle.

6.7 2. kaavaehdotusvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen

2. ehdotusvaiheen aineistosta saatiin 4 lausuntoa ja 4 muistutusta. Tiivistelmät lausun-noista ja muistutuksista sekä vastineet niihin on esitetty vastineraportissa. 2. kaavaehdo-tuksen nähtävillä olon jälkeen kaava jäi noin kuudeksi vuodeksi tauolle. Kaavatyön jatkami-sen yhteydessä vuonna 2022 kaavan tavoitteita muutettiin merkittävästi, jotta muuttunee-seen toimintaympäristöön voidaan vastata paremmin. Samalla myös kaavan selvityksiä päi- vitettiin. Kaava asetetaan uudelleen nähtäville kolmantena kaavaehdotuksena.

6.8 3. kaavaehdotusvaiheen palaute ja sen huomioon ottaminen

3. ehdotusvaiheen aineistosta saatiin 11 lausuntoa ja 3 muistutusta. Tiivistelmät lausun-noista ja muistutuksista sekä vastineet niihin on esitetty vastineraportissa. 3. kaavaehdo-tuksen nähtävillä olon jälkeen kaavakartalle tehtiin korjauksia, jotka on esitetty selostuksen kohdassa 6.10.4 (3. kaavaehdotukseen tehdyt korjaukset). Muutokset ovat luonteeltaan vä-häisiä ja kaavaehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville ennen hyväksymiskä-sittelyä. Lisäksi kaavaselistusta on päivitetty palautteen perusteella.

- Tarkennus P-1 alueen kaavamääräykseen: *Alueelle saa sijoittaa enintään 4 000 k-m² päivit-täistävara- ja erikoiskaupan liiketilaa ja enintään 5 000 k-m² tilaa vaativan erikoistavarakuu-pan liiketilaa.*
- Lisäys SRS alueen kaavamääräykseen: *Kohteen suojelumääräykset on annettu kohdetta kos-kevassa rakennusperintölainmukaisessa suojelupäätöksessä. Kohdetta koskevista toimenpi-teistä tulee kuulla Museovirastoa.*
- Kirkon kohdemerkintä on muutettu srs-merkinnästä skr-merkinnäksi (Kirkolailla suojelti ra-kennus).

- Kaavakartalta puuttuneet arvokkaat rakennuskohteet on lisätty kaavakartalle kulttuuriympäristöselvityksen (Heilu Oy, 2023) mukaisesti ja purettujen kohteiden osalta merkintä on poistettu.
- Lisäys Se-3 -määräykseen: *Alueen rakentaminen tulee sovittaa taajamakuvaan sopivaksi.*
- Suojeltavan rakennuksen, rakennusryhmän tai sillan kaavamääräyksen viimeistä virkettä on täsmennetty niin, että siitä on poistettu viittaus rautatiesopimuksella suojeluun: *”Merkinnällä on osoitettu paikallisesti arvokkaat A-luokan kohteet sekä Rautatiesopimukseen 1998 sisältyvät rakennukset.”*
- Kaavakartalle on lisätty puuttuneita perinnebiotooppeja ja kaavamääräystä on täsmennetty: *Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävät perinnebiotoopit. Alueita tulee hoitaa niin, että niiden arvot säilyvät. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Alueen rajausta voidaan selvitysten perusteella tarkistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.*
- Kaavan yleismääräyksiin on lisätty hulevesien hallintaan ja happamiin sulfaattimaihin liittyvä määräys.

Maankäyttöratkaisujen tulee edistää vesien hyvän tilan säilymistä tai saavuttamista. Hulevesien laadullista ja määrällistä hallintaa on kehitettävä. Hulevesien hallinnassa tulee ensisijaisesti hyödyntää luontopohjaisia ratkaisuja. Asemakaavoituksen ja muiden hankkeiden yhteydessä on selvitettävä hulevesien hallinta ja tarvittaessa varattava tila hulevesien käsittelylle. Rakentamisen aikaisten hulevesien hallintasuunnitelma on laadittava myös yleisille alueille. Alueelliset hulevesien hallintarakenteet on toteutettava etupainotteisesti alueen muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota vesistöllisiin suojelutoimenpiteisiin. Kokemäenjoen rannoilla tulee pyrkiä säilyttää kasvullinen suojavyöhyke.

Kaava-alueen maaperässä voi esiintyä hapanta valumaa (ph alla 5,5). Alueella tapahtuvassa kaikessa rakentamisessa tulee varautua toimenpiteisiin valuman syntymisen sekä sen haittojen ehkäisemiseksi. Rakenteiden ulottuessa sulfidimaakerrokseen tulee huomioida maaperän happamuus maanalaisten rakennusmateriaalien valinnassa. Happamat valumat tulee hallita ja käsitellä asianmukaisesti ennen vesistöön pääsyä. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on varauduttava aiheuttamansa happaman valuman neutralointikäsitteilyyn. Hulevesien viivytysaltaat on rakennettava ennen alueen varsinaista rakentamista, jotta mahdollisesti rakentamisaikainen hapanta valuma saadaan neutraloitua.

- Kaavan yleismääräyksiin on lisätty melua ja tärinää koskeva yleismääräys:

Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.

Junaradan melu- ja tärinävyöhyke on vähintään 100 m. Asuinkorttelialueilla, jotka sijoittuvat vyöhykkeen sisäpuolelle ja sen läheisyyteen, on asemakaavan pohjaksi laadittava melu- ja tärinäselvitys, jossa huomioidaan rautatien vaikutukset. Melualueelle ei saa sijoittaa uusia asuinrakennuksia, mikäli selvityksin ei pystytä osoittamaan asumiseen soveltuvaa melutasoa. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei saa osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinävaimennustoimenpiteitä. Oleva toiminta voi alueella jatkuu.

- Muuttuneet pilaantuneiden maiden kohteet on lisätty kaavakartalle maaperän tilan tiedokannan mukaisesti.
- Kaavamääräyksiin museoviranomainen on muutettu Satakunnan Museoksi.
- ET-1 alueen kaavamääräykseen on tehty lisäys: *Patoalueen käytöllä ja huoltotoimenpiteillä ei saa vaarantaa rantaviivassa esiintyvän uhanalaisen lajin elinympäristöä.*

Osayleiskaavan kuvaus ja vaikutukset

6.9 Osayleiskaavan vaihtoehdot

Kaavatyön alussa on päätetty, ettei vaihtoehtoisia kaavaluonnoksia laadita, mutta tarvittaessa tehdään vaihtoehtoisia tarkasteluja eri osa-alueista. Kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella arvioidaan luonnoksen muutosten tarve ja suunnitellaan tarvittavat vaihtoehtoiset ratkaisut.

6.10 Kokonaisrakenne

Kokemäen nykyinen taajama on sijoittunut Kokemäenjoen ranta-alueelle. Pyrkimyksenä on tukea olemassa olevien palveluiden ja muiden toimintojen elinvoimaisuutta sijoittamalla uudet toiminnot riittävän lähelle olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Tavoitteena on löytää tiivistämis- ja eheyttämismahdollisuudet olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisältä. Erityisesti pyritään maankäytön suunnittelun keinoin yhdistää ydinkeskusta sekä peipon aseman ympäristö. Muutoinkin uudet asumisen alueet sijoittuvat pääasiassa tiivisti nykyisten asuinalueiden läheisyyteen. Uudet ja muuttuvat työpaikka-alueet sijoittuvat valtatien ja keskustan väliselle alueelle kokonaisrakenteen kannalta edullisesti. Työn loppuvaiheessa on lisääntynyt tarve laajoille yritysalueille. Tähän tarpeeseen on vastattu laajentamalla teollisuusalueita valtatie eteläpuolelle. Kaavan tavoitevuosi on 2045.

Osayleiskaavassa on osoitettu uusia asuinalueita keskustan reunoille, Sahamäkeen nykyisen keskustan ja junaradan väliselle alueelle, Peipohjan eteläosiin, Kuurolantien varrelle Kokemäenjoen pohjoispuolelle, Kuoppalaan.

Osayleiskaavassa on osoitettu työpaikka- sekä työpaikka- ja asuinalueita taajaman eteläosaan VT2:n ja junanradan väliin hyvien liikenneyhteyksien varrelle sekä uutena alueena VT2:n eteläpuolelle.

Keskustatoimintojen alue rajautuu pääasiassa Kokemäenjoen, Viinikantien, Satakunnantien ja Lepolankadun rajaamalle alueelle. Satakunnantien eteläpuolelta keskustatoiminnoille on osoitettu myös paloaseman kortteli. Tämä on Kokemäen ydinkeskusta, jonka asemakaavoituksessa sovitetaan yhteen julkiset ja kaupalliset palvelut, asuminen sekä puistot, kadut ja kevyenliikenteen yhteydet.

Uudet liikenneyhteydet tai muutokset liikenneverkossa on osoitettu punaisilla merkinnöillä, olemassa olevat mustilla. Liikenneverkon täydennystarpeet on osoitettu yhteystarve-merkinnällä, jolloin sijainti ja linjaus tarkentuvat yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Valtatie 2 on osoitettu merkittävästi parannettavaksi valtatieksi, jolloin ympäristön maankäytössä on varauduttava yksityistieliittymien vähentämiseen ja yksityistiejärjestelyihin.

Yleiskaavaluonnoksessa on tutkittu henkilöliikenteen aseman sijoittamista lähemmäs nykyistä keskustaa. Aseman sijoittaminen tukisi merkittävästi yhdyskuntarakenteen kehittymistä halutulla tavalla. Uuden aseman alue on merkitty selvitysalueena, koska sijainti on raidegeometrian ja näkyvyyden vuoksi ongelmallinen. Merkinnällä halutaan kuitenkin pitää seisakkeen rakentamisen mahdollisuus tulevaisuudessa. Selvitysalue on osoitettu kaavassa seisaketta laajempaan erityisesti sen eteläpuolella. Tällä varaudutaan seisakkeen laajemman alueen kehittämistarpeeseen, jos seisake alueelle rakennetaan. Seisakkeen ympäristöön on silloin mahdollista tutkia esimerkiksi tiivistä asumista, jolla voidaan lisätä asukasmäärää keskustan ja seisakkeen lähellä.

Taajama-alueita ympäröivät maa- ja metsätalousalueet, joilla tuetaan ja turvataan maaseudun sekä maaseutuelinkeinojen elinmahdollisuudet.

Kaavassa on erikseen osoitettu strategisluontoisia merkintätapoja, jotka auttavat mm. maankäytön toteuttamisjärjestyksen hahmottamisessa:

- **nykyisellään säilyvät alueet:** olemassa olevat alueet, joiden maankäyttö säilyy nykyisellään (umpiväritys)
- **pienin toimenpitein kehitettävät alueet:** mm. olennaisesti tiivistyvät alueet tai vähäisissä määrin laajenevat alueet (ruuturasteri)
- **uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet:** muuttuva, uusi käyttötarkoitus (keskeltä valkoinen)
- **toteutusjärjestys:** Osayleiskaavassa on vaiheistettu uusien aluevarausten toteutusjärjestystä, jotta taajaman kasvu olisi hallittua (ympyröidyt numerot 1 ja 2 sekä T/res).

- **alueen tiivistämis-/ehyttämistarve:** keskustan ja Peipohjan välinen alue kehittyvä alue.

6.10.1 Kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen vertailu

Kaavaprosessin edetessä luonnosvaiheesta osayleiskaavaehdotukseen kaava-alue rajattiin uudestaan. Risteentien eteläpuoliset ja Sonnilantien itäpuoliset asemakaavoittamattomat alueet Ylistarossa jätettiin kaava-alueen ulkopuolelle ja kaava-alue pieneni huomattavasti. Lisäksi on tehty joitakin muutoksia aluevarauksissa tai niiden rajauksissa osayleiskaavaluonnokseen verrattuna. Myös esitystapoihin on tehty joitain muutoksia. Asuin- ja työpaikka-alueiden toteutus on vaiheistettu.

Kaava-alueen rajausta suhteessa rantaosayleiskaavaan tarkistettiin.

TY-aluetta Kuoppalassa laajennettiin.

Kurolantien ja Kokemäenjoen väliin virheellisesti nykyisellään säilyväksi AP-alueeksi merkitty alue on muutettu suurimmaksi osaksi AT-alueeksi.

Melontareittiä ja vesillelaskupaikkojen sijaintia tarkistettiin.

Teollisuusalueen rajausta vedenpuhdistamon vieressä tarkistettiin.

Uudesta asuinalueesta Kokemäenkartanon läheisyydessä luovuttiin ja korvattiin se Päl-pälänkujan varrelle sijoittuvalla uudella pientalovaltaisella asuntoalueella.

Kolsin voimalan ja Kokemäen lämmön yhdyskuntateknisen huollon aluetta laajennettiin.

Kaavakarttaan on lisätty voimalinjan yhteystarve Suokkaan sähköasemalta Harjavallan suuntaan.

Rautatieliikenteen alueen rajausta Peipohjassa muutettiin.

VT2:n varrelta supistettiin TP/A ja AT-alueita.

Sonnilantien ja VT2:n risteyksessä sijaitseva rekkapesula merkittiin TP-alueeksi. Osa peltoa Sonnilasta VT2:n rinnakkaistien pohjoispuolelta merkittiin uudeksi työpaikka-alueeksi.

Valtatien rinnakkaistien yhteystarvemerkinä jatkettiin Teollisuustielle asti.

Valtatien rinnakkaistien, Voimakadun ja Suokkaantien varsille merkittiin kevyenliikenteen yhteystarve.

Meluntorjuntatarve-merkinnän käytöstä luovuttiin.

Pilaantuneet ja mahdollisesti pilaantuneet maa-alueet merkittiin kaavakartalle Matti-tietokannan mukaan.

Pientalovaltaisen asuntoalueen aluevarausta Sonnilantien ja radan risteyksessä pienennettiin. Radan pohjoispuolinen osa-alue merkittiin uutena alueena ja radan eteläpuolinen osa-alue pienin toimenpitein kehitettävänä alueena.

Matkailupalvelujen aluetta Sonnilantien varrella laajennettiin.

Kokemäenjoen rannat osoitettiin ehdotusvaiheessa luonnosvaihetta laajemmilta alueilta lähivirkistysalueiksi ja muutenkin lähivirkistysalueet merkittiin luonnosvaihetta tarkemmin voimassa olevien asemakaavojen mukaisesti. Kaavakartalle merkittiin luontoselvityksen mukaiset ekologiset yhteydet.

Risteellä aluevarauksia tarkistettiin voimassa olevien asemakaavojen ja vireillä olevien asemakaavamuutosten mukaisiksi.

Mahdollinen uusi henkilöliikennesema keskustan eteläpuolella merkittiin selvitysalueeksi.

Kaavakarttaan on lisätty puuttuneita kulttuuriympäristöjä ja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita.

Osoitteessa Köyliöntie 45 sijaitsevan Kiinteistö Oy Kiertokulun (kohde nro 100. Tiensivu) rakennussuojelullinen arvoluokitus on muutettu kaavakartalla A-luokasta B-luokkaan.

Useita kaavamääräyksiä on tarkistettu.

6.10.2 1. kaavaehdotuksen ja 2. kaavaehdotuksen vertailu

Kaavaselistusta täydennettiin selvityksellä työpaikka- ja teollisuusalueiden määrästä ja tarpeesta kaava-alueella. Samoin mitoitustarkastelua täydennettiin asuinalueiden osalta. Kaava-alueesta tehtiin hulevesiselvitys, joka liitettiin kaava-aineistoon ja joka on huomioitu kaavaratkaisussa.

Kuvausta kaavan suhteesta maakuntakaavaan tarkistettiin.

2. kaavaehdotusta varten kaava-alueen rajausta tarkistettiin kattamaan Risteen asemakaavoitetut alueet Risteen eteläpuolelta.

Ehdotusvaiheessa poisjäänyt tiivistämis-/eheyttämistarvetta osoittava nuolimerkintä palautettiin keskustan ympärille.

Linjatien liittymää valtatielle ei osoiteta kaavakartalla.

1. ehdotuksessa Sonnilassa tieliikenteen yhteystarpeena osoitetun valtatie rinnakkaistien varren uusi työpaikka-alue osoitetaan 2. ehdotuksessa pääasiassa selvitysalueena.

Alueiden toteutusjärjestystä osoittavia merkintöjä tarkennettiin niin, että 1. ja 2. vaiheessa toteutettavat alueet rajattiin omiksi alueikseen. Määräystä tarkistettiin sitovammin ohjeistamaan kaupungin maapolitiikkaa. Uusilta asuinalueilta (AP) rajattiin olemassa olevaa asutusta pienin toimenpitein kehitettäviksi alueiksi Pälälässä ja Sahanmäellä. Tieliikenteen yhteystarpeena osoitetun valtatie rinnakkaistien varrelle osoitetulta TP/A-alueelta rajattiin olemassa olevaa asutusta pienin toimenpitein kehitettäviksi alueiksi.

Isoimpien uusien aluevarausten yhteyteen osoitettiin viheralueita huomioiden ekologiset yhteystarpeet ja hulevesien käsittelyyn tarvittavat alueet. Rajaukset ovat suuntaa antavia ja niitä tarkistetaan tarkemman suunnittelun yhteydessä. Kaava-aineistoon lisättiin viherverkkotarkastelu kaavaratkaisusta.

Peipohjassa PY-alue on muutettu uudeksi TP-alueeksi.

Erkkilässä kolmen eri maankäyttötarkoituksen rajalle (AK, VR ja AP) sijoittuvan kiinteistön pääkäyttötarkoitus on muutettu kerros- tai rivitalovaltaisesta asuntoalueesta pientalovaltaisiksi asuinalueiksi.

Pyhänkorvan peltoaukeilla uuden palvelujen ja hallinnon alueen (P-2) rajausta tarkistettiin hieman kapeammaksi, jotta maiseman kannalta oleelliset näkymät säilyvät peltoaukealta joelle. Kaavamääräyksessä ohjeistettiin rakennusten sovittamista maisemaan. Samalla tarkistettiin ET-alueen rajausta Suokkaalla.

Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden (M) kaavamääräystä tarkistettiin ohjaamaan rakentamista alueilla. Orjapaaden alueella osa M-alueesta muutettiin maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja. Alueella on muinaismuistoja, luontokohteita, ekologinen yhteystarve ja maisema-arvoja. Kaavamääräyksessä ohjeistetaan kiinnittämään erityistä huomiota ympäristöarvoihin ja ympäristön hoitoon.

Kulttuuriympäristön osalta kaavan merkintöjä tarkistettiin voimassa olevan maakuntakaavan mukaisiksi osoittaen maakuntakaavassa osoitetut valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristöt (RKY 1993) maakunnallisesti arvokkaina ja uudemman inventoinnin (RKY 2009) mukaiset alueet valtakunnallisesti arvokkaina. Sama kaavamääräys koskee kumpiakin alueita.

Peipohjan rautatieasema-aluetta koskeva rautatiesopimus liitettiin kaavan liitteeksi ja sopimuksen mukaiset kiinteistöt osoitettiin suojelumerkinnällä ”Suojeltava rakennus, rakennusryhmä tai silta”.

Tulkkilan museosilta osoitettiin suojelumerkinnällä ”Suojeltava rakennus, rakennusryhmä tai silta”. Mäki-Köönikkä osoitettiin suojelumerkinnällä ”Suojeltava rakennus, rakennusryhmä tai silta” vireillä olevan suojeluprosessin mukaisesti. Luettelot suojeltavista tai taajamakuvan kannalta arvokkaista rakennuksista tarkistettiin vastaamaan kaava-alueen rajausta.

Taajamakuvan kannalta arvokkaiden rakennusten määräystekstiä muutettiin ohjeistamaan kohteissa suoritettavia muutostöitä.

Luetteloa muinaisjäänöksistä on tarkistettu, kohteen numero 29 tiedot on lisätty luetteloon. Muinaismuistokohteiden kaavamääräystä tarkistettiin, määräykseen lisättiin lause: ”Ennen kohdetta koskevia toimenpiteitä muinaisjäänöksen laajuus tulee selvittää museoviran-omaiselta”.

Satakunnan maakuntakaavassa luonnonsuojelualueina (SL) osoitettujen alueiden Kolsin tulvalampi sekä luonnonsuojelualueen kohdemerkinnällä (sl) osoitetut Forsbyn koski ja katajakedot ja Pälpälin kalliokedot osoitettiin 2. kaavaehdotuksessa suojelualueiksi. Maakuntakaavasta poiketen Kolsin tulvalammen pato-alue osoitettiin energiahuollon alueena.

Pohjavesien osalta kaavamääräyksiä on tarkistettu.

Kilkunkadun varren kevyenliikenteenväylän merkintä on siirretty kadun itäpuolelle, jonne väylä on toteutettu.

Yleismääräystä on tarkistettu tulvasuojelun osalta.

6.10.3 2. kaavaehdotuksen ja 3. kaavaehdotuksen vertailu

Kaavan tavoitteet ovat osittain muuttuneet työn aikana, erityisesti akkuklusteri- ja datacenterhankkeisiin liittyen. Myös maakuntakaavan muutos ja sitä varten tehdyt uudet selvitykset vaikuttavat osayleiskaavatyöhön.

3. kaavaehdotukseen kaava-aluetta on rajattu pienemmäksi. Tavoitteena ratkaista nyt vain lyhyellä aikavälillä tarpeelliset ja kehitettävät alueet ja erityisesti alueet, joilla on muutospainetta.

Kaavassa osoitettavia uusia asuinalueita on vähennetty väestönkehitys ja tonttivaranto huomioiden. Erityisesti radan varteen sijoittuvista asuinalueista on luovuttu.

Tavoitteena Peipohjan aseman ja sen saavutettavuuden parantaminen. Uuden seisakkeen merkintä keskustan eteläpuolelta on poistettu, mutta alue on osoitettu selvitysalueena, jolla turvataan seisakkeen mahdollinen suunnittelu ja rakentaminen tämän yleiskaavan tavoitevuoden jälkeen tai jos tilanne tämän osalta muuttuu jo aikaisemmin.

Teollisuusalueille on varattu laaja uusi alue VT2:n eteläpuolelta, jolla varaudutaan kasva-neeseen yritysalueiden tarpeeseen. Samalla Sonnilantien laajasta TP-alueesta ja valtatie-n rinnakkaistiestä on luovuttu. Linjatien merkitys kasvaa, kun yritysalueet keskitetään Kirkko-kallion ja valtatie eteläpuolelle. Eritasoliittymämerkintä säilytetään maakuntakaavan mu-kaisesti Sonnilantien kohdalla, mutta lisäksi Linjatien kohdalle osoitetaan parannettava liit-tymä merkintä.

Päivitettyjen suunnitelmien perusteella rakennettuun kulttuuriympäristöön, arkeologiaan ja luontoon liittyvät merkinnät on päivitetty.

6.10.4 3. kaavaehdotukseen tehdyt korjaukset

Kaavakartalle tehtiin seuraavat korjaukset ennen hyväksymiskäsittelyä:

- Tarkennus P-1 alueen kaavamääräykseen: *Alueelle saa sijoittaa enintään 4 000 k-m² päivit-täistävara- ja erikoiskaupan liiketilaa ja enintään 5 000 k-m² tilaa vaativan erikoistavarakuu-pan liiketilaa.*
- Lisäys SRS alueen kaavamääräykseen: *Kohteen suojelumääräykset on annettu kohdetta kos-kevassa rakennusperintölainmukaisessa suojelupäätöksessä. Kohdetta koskevista toimenpi-teistä tulee kuulla Museovirastoa.*
- Kirkon kohdemerkintä on muutettu srs-merkinnästä skr-merkinnäksi (Kirkolailla suojelti ra-kennus).
- Kaavakartalta puuttuneet arvokkaat rakennuskohteet on lisätty kaavakartalle kulttuuriym-päristöselvityksen (Heilu Oy, 2023) mukaisesti ja purettujen kohteiden osalta merkintä on poistettu. Kaavaselostukseen on korjattu rakennuskohteiden numerointi ja lisätty kohdekar-tat.
- Lisäys Se-3 -määräykseen: *Alueen rakentaminen tulee sovittaa taajamakuvaan sopivaksi.*
- Suojeltavan rakennuksen, rakennusryhmän tai sillan kaavamääräyksen viimeistä virkettä on täsmennetty niin, että siitä on poistettu viittaus rautatiesopimuksella suojeluun: *”Merkin-nällä on osoitettu paikallisesti arvokkaat A-luokan kohteet sekä Rautatiesopimukseen 1998 sisältyvät rakennukset.”*
- Kaavakartalle on lisätty puuttuneita perinnebiotooppeja ja kaavamääräystä on täsmennetty: *Merkin-nällä osoitetaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävät pe-rinnebiotoopit. Alueita tulee hoitaa niin, että niiden arvot säilyvät. Alueen yksityiskohtaisem-massa suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säily-mistä. Alueen rajausta voidaan selvitysten perusteella tarkistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.*
- Kaavan yleismääräyksiin on lisätty hulevesien hallintaan ja happamiin sulfaattimaihin liittyvä määräys.

Maankäyttöratkaisujen tulee edistää vesien hyvän tilan säilymistä tai saavuttamista. Hulevesien laadullista ja määrällistä hallintaa on kehitettävä. Hulevesien hallinnassa tulee ensisijaisesti hyödyntää luontopohjaisia ratkaisuja. Asemakaavoituksen ja muiden hankkeiden yhteydessä on selvitettävä hulevesien hallinta ja tarvittaessa varattava tila hulevesien käsittelylle. Rakentamisen aikaisten hulevesien hallintasuunnitelma on laadittava myös yleisille alueille. Alueelliset hulevesien hallintarakenteet on toteutettava etupainotteisesti alueen muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota vesistöllisiin suojelutoimenpiteisiin. Kokemäenjoen rannoilla tulee pyrkiä säilyttää kasvullinen suojavyöhyke.

Kaava-alueen maaperässä voi esiintyä hapanta valumaa (ph alla 5,5). Alueella tapahtuvassa kaikessa rakentamisessa tulee varautua toimenpiteisiin valuman syntymisen sekä sen haittojen ehkäisemiseksi. Rakenteiden ulottuessa sulfidimaakerrokseen tulee huomioida maaperän happamuus maanalaisten rakennusmateriaalien valinnassa. Happamat valumat tulee hallita ja käsitellä asianmukaisesti ennen vesistöön pääsyä. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on varauduttava aiheuttamansa happaman valuman neutralointikäsittelyyn. Hulevesien viivytysaltaat on rakennettava ennen alueen varsinaista rakentamista, jotta mahdollisesti rakentamisaikainen hapanta valuma saadaan neutraloitua.

- Kaavan yleismääräyksiin on lisätty melua ja tärinää koskeva yleismääräys:

Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.

Junaradan melu- ja tärinävyöhyke on vähintään 100 m. Asuinkorttelialueilla, jotka sijoittuvat vyöhykkeen sisäpuolelle ja sen läheisyyteen, on asemakaavan pohjaksi laadittava melu- ja tärinäselvitys, jossa huomioidaan rautatien vaikutukset. Melualueelle ei saa sijoittaa uusia asuinrakennuksia, mikäli selvityksin ei pystytä osoittamaan asumiseen soveltuvaa melutasoa. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei saa osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinävaimennustoimenpiteitä. Oleva toiminta voi alueella jatkua.

- Muuttuneet pilaantuneiden maiden kohteet on lisätty kaavakartalle maaperän tilan tiedokannan mukaisesti.
- Kaavamääräyksiin museoviranomainen on muutettu Satakunnan Museoksi.
- ET-1 alueen kaavamääräykseen on tehty lisäys: *Patoalueen käytöllä ja huoltotoimenpiteillä ei saa vaarantaa rantaviivassa esiintyvän uhanalaisen lajin elinympäristöä.*

6.10.5 Osayleiskaavan mitoitus

Aluevarausten pinta-aratiedot on esitetty seuraavassa taulukossa.

Taulukko 15. Aluevaraukset.

Aluevaraus	Pinta-ala[ha]
AK	23,3300
AM	5,4683
AP	308,1842
AT	57,4502
C	59,9168
EH	2,7833
EH/s	2,9937
EN	14,5595
ET	18,1024
ET-1	5,1079
EV	4,6991
LR	8,9676
LT	5,9502
M	416,1583
M-2	47,3374
MA	150,6478
MY	15,4837
P	7,8876
P-1	4,0106
PY	38,8156
RM	6,3217
SL	13,2697
SRS	0,3826
T	204,1204
TP	79,0322
TP/A	38,4271
TY	30,7822
VL	85,0914
VR	4,7223
VU	2,8834
W	92,9733
Yhteensä	1755,8605

Asuinalueet

Osayleiskaavan 3. ehdotuksessa osoitetaan kokonaan uusia (olennaisesti muuttuvia) kerros- ja rivitalovaltaisia asuinalueita n. 4 ha ja pientalovaltaisia alueita n. 15 ha. Pientalovaltaisista alueista n. 5,5 ha on osoitettu toteutettavaksi ensimmäisessä vaiheessa ja n. 8,5 ha toisessa vaiheessa. Uusille kerros- tai rivitalovaltaisille alueille sekä 1. vaiheessa toteutettaville pientalovaltaisille alueille pystytään asuttamaan noin 350-400 uutta asukasta, eli hieman enemmän kuin väestötavoitteen mukainen määrä.

Osayleiskaavoituksella varataan uusia asuntoaluevarauksia pitkälle tulevaisuuteen ja mahdollistetaan kaupungin tavoitetta nopeampikin väestönkasvu, mikäli kaupunki aktiivisella maapolitiikalla pystyy houkuttelemaan kaupunkiin uusia yrityksiä ja työpaikkoja ja sitä kautta myös uusia asukkaita. 2. vaiheessa toteutettaville pientalovaltaisille alueille mahtuu noin 150-250 uutta asukasta. Koska osayleiskaavan aluevarauksissa on huomioitava myös kaupungin mahdollisuudet hankkia raakamaata omistukseensa, on aluevarausten määrän oltava todellista tarvetta suurempi, jotta maanhankinnalla on vaihtoehtoja. Asuntotontti-tarjonta vaikuttaa myös yritysten sijoittumispäätöksiin, kun yritykset arvioivat työvoiman saatavuutta alueella.

TP/A alueen työpaikka- ja asukastiheys riippuu täysin alueelle sijoittuvan toiminnan luonteesta ja tarkentuu asemakaavoituksen yhteydessä. Alueen osat, joilla on olemassa olevaa asutusta, on osoitettu pienin toimenpitein kehitettävänä alueina. Alueet voivat tiivistyä jonkin verran ja asumisen yhteydessä on mahdollista kehittää työpaikkatoimintoja. Oletettava on, ettei näille alueille synny merkittävää uutta asuinrakentamista.

Kaupungin keskustassa C-alueella on niukasti täydennysrakentamismahdollisuuksia johtuen mm. runsaasta suojellusta rakennuskannasta. Kaava-alueelle on osoitettu pienin toimenpitein kehitettäviä pientalovaltaisia alueita. Alueille on mahdollista kaavoittaa joitakin uusia tontteja. Kokemäellä yhdistellään alle 1 000 m² tontteja tällä hetkellä toisiinsa, koska pienet tontit eivät mene kaupaksi. Tätä taustaa vasten on epätodennäköistä, että pienin toimenpitein kehitettävillä alueilla tontteja alettaisiin lohkoa kovin runsaasti.

Kaikki uudet asuntoaluevaraukset sijaitsevat nykyisen vesihuoltoverkon toiminta-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä.

Teollisuus- ja työpaikka-alueet

Kaavassa on osoitettu uusia teollisuus- ja varastoalueita n. 140 ha, josta n. 130 ha sijoittuu VT2:n eteläpuolelle ja n. 10 ha Kirkkokallion alueelle. Alueiden työpaikkatiheys riippuu täysin alueelle sijoittuvan toiminnan luonteesta ja tarkentuu asemakaavoituksen yhteydessä. Laajalla yhtenäisellä teollisuusalueella varaudutaan datacenter- ja akkuteollisuustyyppisiin

toimijoihin ja muihin vihreäsiirtymän mukaisiin hankkeisiin, jotka tarvitsevat paljon tilaa. Tämän tyyppisissä hankkeissa yksi toimija voi käyttää valtaosan laajastakin alueesta. Näiden lisäksi kaava-alueen eteläosaan on varattu n. 60 ha teollisuusalueen reservialuetta. Alueen voi asemakaavoittaa teollisuusalueeksi, kun kaava-alueen muut teollisuusalueet on pääosin toteutettu. Asemakaavoituksen yhteydessä on tehtävä riittävät selvitykset. Alue toimii tähän asti maa- metsätalousalueena (M). Reservialueen toteutumiseen vaikuttaa myös Sonni-antien kohdalle osoitetun eritasoliittymän rakentamisen aikataulu. Reservialueen liikenne voi ainakin alkuvaiheessa liittyä valtatielle parannettavan Linjatien liittymän kautta, mutta eritasoliittymän rakentamisen jälkeen, koko alueen liikenne on mahdollista ohjata valtatielle tätä kautta.

Lisäksi kaavaan on osoitettu pienin toimenpitein kehitettäviä työpaikka-alueita (TP) ja työpaikka/asuntoasuntoalueita (TP/A). TP/A luonne ratkaistaan tarkemmin asemakaavavaiheessa. Suokkaan yrityspuiston alue on osoitettu laajana yhtenäisenä kehitettävänä työpaikka-alueena. Alue on jo lähes täynnä, mutta sitä voidaan kehittää ja laajentaa erityisesti idän suuntaan ja Satakunnantien varteen. Laajoilla työpaikka- ja teollisuusaluevarauksilla varaudutaan lisääntyneeseen kysyntään tulevaisuuden tarpeisiin, joita on tässä vaiheessa vaikea ennakoida. Kaupungilla on oltava tarjolla erilaisia vaihtoehtoja, jotta yrityksiä pystytään houkuttelemaan kaupunkiin. Yleiskaavallinen valmius mahdollistaa nopean reagoinnin muuttuvassa toimintaympäristössä. Myös maanhankinnan epävarmuuteen on varauduttava.

Palvelujen ja hallinnon alueet

Osayleiskaavassa on osoitettu palvelujen ja hallinnon alueita Satakunnantien ja Teljänportin tien risteykseen nykyisen kauppakeskuksen kohdalle sekä Kokemäenjoen pohjoispuolelta Henrikin Hovin vanhainkodin, Vuollekodin ja palvelukoti Hermannin alueille.

Uusia palvelujen ja hallinnon alue on osoitettu Satakunnantien ja VT2:n risteuksen lounaispuolelle (3 ha). VT2:n varren pienmyymälä-kahvila-ravintola –hanke palvelee sekä Peipohjan asukkaita että valtatiellä liikkuja. Kaavamääräyksen mukaan alueelle ei saa sijoittaa seudullisesti merkittävää toimintaa. Alueelle saa sijoittaa enintään 4 000 k-m² päivittäistavara- ja erikoiskaupan liiketilaa ja enintään 5 000 k-m² tilaa vaativan erikoistavarakaupan liiketilaa.

Sonniantien varrelle on osoitettu matkailupalvelujen alue sekä laajenemisalue matkailupalveluille.

6.11 Osayleiskaavan merkinnät ja määräykset

Osayleiskaavan aluevaraukset ovat rajaukseltaan yleispiirteisiä, rajaukset tarkentuvat asemakaavoituksella tai muuten yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.

Aluevaraus kertoo alueen pääkäyttötarkoituksen. Aluevarauksen sisällä voi olla yksittäisiä muun käyttötarkoituksen rakennuksia tai alueita.

Aluevaraukset sisältävät myös alueen sisäisiä liikenneyhteyksiä, virkistys- ja erityisalueita sekä mahdollisesti lähipalveluita.

6.11.1 Asuminen

Asuinalueiden laajennuskohteita on osoitettu pääosin nykyisten asuinalueiden välittömään läheisyyteen. Uusien pientalovaltaisten asuinalueiden toteutusjärjestystä on vaiheistettu. Lisäksi yleiskaava pyrkii tukemaan olemassa olevan taajaman täydennysrakentamista. Täydennysrakentamiskohteet ovat tärkeä osa hallittua yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Alueiden sijoitusperusteena ovat olleet yleiskaavan pohjaksi laaditut selvitykset ja inventoinnit sekä maanomistusolot.

Asuinaluevaraukset sisältävät asumisen lisäksi myös mm. lähivirkistysalueita ja luonnon kannalta tärkeitä kohteita, jotka otetaan huomioon tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Osayleiskaavaa varten on selvitetty rakennetun kulttuuriympäristön aluekokonaisuuksia, jotka ovat säilyttämisen arvoisia. Näiden alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon, että rakentaminen soveltuu sekä rakennustavaltaan että sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön ja että olemassa olevat rakennukset ja rakenteet säilyvät. Tämä on otettava huomioon alueille tehtävissä asemakaavoissa ja rakennustapaohjeissa.

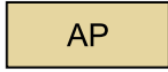
Yhdyskuntateknisiä kustannuksia aiheuttavan, suunnittele mattoman taaja-asutuksen muodostumista tulisi välttää yleiskaavan ulkopuolisilla maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla ja pyrkiä säilyttämään maaseutu maaseutumaisena.

Kerros- tai rivitalovaltaiset asuntoalueet (AK) ja pientalovaltaiset asuntoalueet (AP) ovat tarkoitettu asemakaavoitettaviksi. Alueille saa sijoittaa ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja ja asumista palvelevia lähipalveluja. Taajaman ulkopuolisilla alueilla, joilla asemakaavoitus ei ole välttämätöntä, on alueita osoitettu kyläalueiksi (AT). Kyläalueet hyödyntävät pääasiassa jo rakennettua infrastruktuuria. Linjatien varrelle on osoitettu kyläalue, jonka toteutuminen edellyttää vesihuoltoverkoston toiminta-alueen laajentamista. Kyläalueille voidaan sijoittaa myös uusia työ- ja liiketiloja, jotka eivät aiheuta ympäristöön häiriötä.

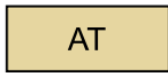
Maatilojen talouskeskuksia on osoitettu alue- ja kohdemerkinnöin.

KERROS- TAI RIVITALOVALTAINEN ASUNTOALUE.

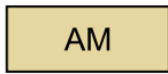
Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle saa sijoittaa ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja ja asumista palvelevia lähipalveluja.

PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle saa sijoittaa ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia työtiloja ja asumista palvelevia lähipalveluja.

KYLÄALUE.

Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Aluetta koskevassa suunnittelussa uudet rakennuspaikat on osoitettava siten, että ne hyödyntävät jo rakennettua infrastruktuuria. Alueelle ei saa sijoittaa uusia työ- ja liiketiloja, jotka aiheuttavat ympäristöön häiriötä, kuten melua, tärinää, ilman pilaantumista tai merkittävästi raskasta liikennettä.

MAATILOJEN TALOUSKESKUSTEN ALUE.

Rakennuspaikalle saa sijoittaa enintään kaksi asuinrakennusta ja talousrakennuksia, sekä maa- ja metsätaloutta palvelevia ja niihin soveltuvia, sivuelinkeinoja palvelevia rakennuksia.

MAATILAN TALOUSKESKUS.

Rakennuspaikalle saa sijoittaa enintään kaksi asuinrakennusta ja talousrakennuksia, sekä maa- ja metsätaloutta palvelevia ja niihin soveltuvia, sivuelinkeinoja palvelevia rakennuksia.

Kokemäen keskustaan, ydinkeskustan ja Peipohjan alueelle, osoitetaan tiivistämis- ja eheyttämistarve –merkintä tukemaan joukkoliikenteen järjestämismahdollisuuksia ja keskustan kehittämistä elinvoimaiseksi keskuksesi.

ALUEEN TIIVISTÄMIS-/EHEYTTÄMISTARVE.

6.11.2 Palvelut, elinkeinot ja työpaikat

Kaupungin palvelurakennetta kehitetään vastaamaan jatkossakin kehittyvän kaupungin vaatimuksia kaikenikäisille. Uusia palvelualueita on varattu sekä julkiseen että yksityiseen rakentamiseen. Keskustaajaman asemaa keskuksena on vahvistettu laajentamalla keskusta-toimintojen aluetta.

Tavoitteena on elinvoimainen keskusta, joka voi hyödyntää entistä tehokkaammin palveluiden sijoittumista liikenteellisesti hyvälle paikalle sekä Kokemäen joen rannan läheisyyttä ja arvokkaita kulttuuriympäristön kokonaisuuksia.

Kaupallisille palveluille on varattu alueita keskustaajamasta ja Vuolteen alueelta (C, keskustatoimintojen alue, P, palvelujen ja hallinnon alue), Peipohjasta ja Pyhäkorvasta (P, palvelujen ja hallinnon alue). Julkisten palvelujen ja hallinnon alueita (PY) on osoitettu Peipohjasta, Pappilasta ja Kuoppalasta.

Suokkaan alue on osoitettu pienin toimenpitein kehitettävä ja täydennettävänä työpaikka-alueena (TP). Uudet työpaikka-alueet sijoittuvat pääasiassa valtatie ja rautatien väliselle

alueelle. Valtatien eteläpuolelle on osoitettu laaja yhtenäinen teollisuusalue (T). Yleiskaavassa on myös osoitettu alue, jonne voi sijoittua sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työpaikkatoimintoja että asumista (TP/AP). Tarkemman suunnittelun yhteydessä ratkaistaan, mitkä alueen osat varataan asumiselle, mitkä työpaikoille ja mitkä virkistykselle. Yleiskaavamerkintä mahdollistaa myös työpaikkatoimintojen kehittämisen joustavasti asumisen yhteydessä.

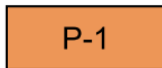
KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Merkinällä on osoitettu ydinkeskusta, jolla pääasiallisia toimintoja ovat palvelut ja hallinto, keskustaan soveltuva asuminen ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnat sekä näihin liittyvät yhdyskuntateknisen huollon alueet sekä liikenne- ja virkistysalueet. Alueelle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Alueen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomioita täydennysrakentamiseen ja keskusta-asumisen mahdollisuuksien lisäämiseen, kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen sekä viihtyvyyteen, kulttuuriympäristöarvojen ja ominaispiirteiden säilymiseen.

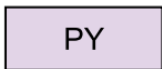
PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

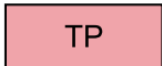
PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan sijoittaa palvelujen ja hallinnon lisäksi huoltoasema ja myymälätiloja. Alueelle ei saa sijoittaa seudullisesti merkittävää toimintaa.

JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

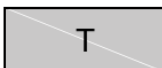
TYÖPAIKKA-ALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

TYÖPAIKKA- JA ASUNTOALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan sijoittaa asumista sekä sellaisia työpaikkatoimintoja, jotka eivät aiheuta ympäristöön häiriöitä, kuten melua, ilman pilaantumista tai merkittävästi raskasta liikennettä. Alueelle saa sijoittaa myymälätiloja. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikköä.

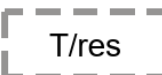
TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

TEOLLISUUSALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueelle voidaan sijoittaa teollisuus- ja varastotoimintoja, jotka eivät aiheuta ilman pilaantumista, eivät aiheuta teollisuusalueen ulkopuolella yli 55 dBA:n melutasoa tai muuta siihen verrattavaa häiriötä ympäristölle.

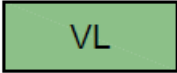
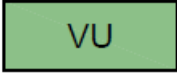
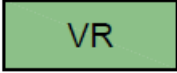
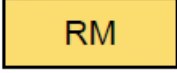

RESERVIALUE.

Merkinällä osoitetaan alueet, jotka kaavoitetaan siinä vaiheessa, kun viereiset uudet ja olennaisesti muuttuvat alueet on pääosin toteutettu.

6.11.3 Virkistys ja matkailu

Taajaman läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja urheilukentät on osoitettu kaavakartalla, samoin kuin uimaranta. Kaavakartalla on osoitettu Kokemäenjokea pitkin kulkeva ohjeellinen melontareitti ja vesillelaskupaikat. Kaavalla on osoitettu myös matkailupalvelujen aluetta.

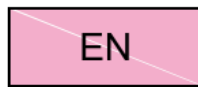
	LÄHIVIRKISTYSALUE.
	URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.
	RETKEILY- JA ULKOILUALUE.
	MATKAILUPALVELUJEN ALUE. Matkailupalvelut tulee toteuttaa siten, etteivät alueen kulttuuriympäristön ja maiseman arvot vaarannu.
	VENESATAMA/VENEVALKAMA.
	OHJEELLINEN MELONTAREITTI.

Kaavassa on osoitettu viheryhteystarpeina ekologisia käytäviä. Metsäalueilla käytävillä tulee säilyttää rakentamaton puustoinen vyöhyke, rakennetuilla aluilla sekä Kokemäenjoen ja pienvesien varsilla tulee säilyttää puustoisuutta ja pensastoa.

	VIHERYHTEYSTARVE. Ekologinen käytävä. Alueella tulee säilyttää puustoinen viheryhteys.
---	---

6.11.4 Yhdyskuntatekniikka

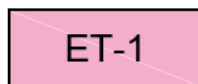
Kaavassa on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon ja siihen rinnastuvien toimintojen merkittävimmät alueet. Suokkaan sähköasema, Pyhäkorvan lämpökeskus, vedenpuhdistamo ja Kolsin voimala ja sen patoalueet on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueina. Pyhäkorvan lämpökeskuksen aluetta on laajennettu toiminnan jatkumisen turvaamiseksi samoin kuin Kolsin voimalan aluetta. Vanhan kaatopaikan alue valtatie eteläpuolella on osoitettu energiahuollonalueena (EN), joka mahdollistaa alueella esim. aurinkoenergian hyödyntämisen.

ENERGIAHUOLLON ALUE.

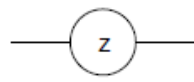
YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.

YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.

Patoalue. Patoalueen käytöllä ja huoltotoimenpiteillä ei saa vaarantaa rantaviivassa esiintyvän uhanalaisen lajin elinympäristöä.

Vähintään 110 kV:n voimalinjat osoitetaan yleiskaavassa johtolinjoina. Lisäksi kaavassa on osoitettu voimalinjan yhteystarve Suokkaan sähköasemalta Harjavallan suuntaan. Yhteystarve liittyy sähkönsiirtoyhtiön aikeeseen purkaa nykyinen Harjavallan suuntaan lähtevä voimalinja ja korvata se uudella. Kirkkokallion teollisuusalueelle ollaan suunnittelemassa uutta 110 kV:n voimalinjaa, myös tämä linjaus on piirretty kaavakartalle.

VOIMALINJA.

Linjalla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

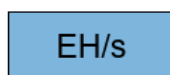
VOIMALINJAN YHTEYSTARVE.

6.11.5 Hautausmaa-alue ja suojaviheralue

Kirkon yhteydessä oleva hautausmaa on osoitettu hautausmaaksi, jolla on erityistä kulttuurihistoriallista merkitystä (EH/s). Alueella on vuotta 1917 vanhempia rakennuksia ja rakennelmia, jotka on suojeltu kirkkolain (1054/1993) 14 luvun 5 §:n perusteella. Kokemäenjoen pohjoispuolinen hautausmaa on osoitettu hautausmaa-alueena. Suojaviheralueita on osoitettu VT2:n ja Satakunnantien risteykseen.

HAUTAUSMAA-ALUE.

HAUTAUSMAA-ALUE.

Alueella sijaitsee kirkkolain 14 luvun 5 §:n nojalla suojeltuja kirkkollisia rakennuksia. Korjaus- ja muutostöistä on pyydettyä Museoviraston lausunto.

SUOJAVIHERALUE.

Alueella on säilytettävä puustoa ja muuta kasvillisuutta riittävästi, jotta alueen suojaava vaikutus ei vaarannu.

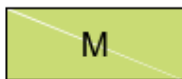
6.11.6 Maa- ja metsätalousalueet

Yleiskaava pyrkii turvaamaan maaseutumaisten alueiden säilymisen ja tukemaan maaseutuelinkeinojen menestymismahdollisuuksia varaamalla riittävän laajat maa- ja metsätalousalueet (M). Näillä alueilla on voimassa normaalisti mm. metsälaki. Kaava-alueelle on osoitettu kaksi keskustan laajentamis- ja kehittämisaluetta. nämä sijoittuvat mahdollisen uuden rautatien henkilöliikenneseisakkeen ja puretun Pyhäncorvan kartanon alueelle. Alueet on osoitettu M-2 merkinnällä, joka mahdollistaa niiden käytön nykyisen tilanteen mukaisena, mutta rajoittaa niiden merkittävää muuttamista ilman tarkempaa suunnittelua, joka voi tapahtua esimerkiksi asemakaavoituksen yhteydessä. Kyseiset alueet on M-2 alueen lisäksi rajattu selvitysalueina (se-).

Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet on osoitettu kaavassa erikseen MA-merkinnällä. Maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla sallitaan ainoastaan maatalouteen liittyvä rakentaminen.

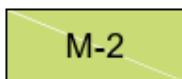
Orjapaaden alueella maisemaa rajaavalle selänteelle osoitetaan maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) maakuntakaavan mukaisesti. Alueella on ekologinen yhteystarve, luo-alueita, muinaismuistoja ja maisema-arvoa.

Kaavassa on osoitettu maatilojen talouskeskukset (merkintä selitetty asumisen yhteydessä).

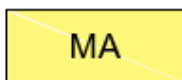
MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätaloukseen. Uusi asuinrakentaminen on sijoitettava olemassa olevan asutuksen tai tiestön yhteyteen pääkäyttötarkoitusta vaikeuttamatta. Rakennusten tulee sijoitukseltaan ja ulkomuodoltaan sopeutua ympäristöönsä.

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE.

Alueet ovat keskusta-alueen tulevaisuuden laajentumis- ja kehittämisalueita. Alueella on mahdollista jatkaa nykyisen kaltaista toimintaa, mutta kaikissa alueen kehittämistoimissa tulee varmistaa, ettei toiminta aiheuta haittaa tulevalle kaavoitukselle. Alueen merkittävä muuttaminen tulee ratkaista asemakaavalla.

MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.

Alueen pellot tulee säilyttää maatalouskäytössä tai muuten avoimina. Alueelle sijoittuvat, maisemaa rajaavat metsä- ja muut puustoiset alueet tulee säilyttää. Alueilla sallitaan ainoastaan maatalouteen liittyvä rakentaminen ja avoimelle peltoalueelle rakentamista tulee erityisesti välttää. Mahdollinen uudisrakentaminen tulee sijoittaa huolellisesti arvokkaaseen maisemaan, olevien rakennusten yhteyteen tai metsän reunaan.

MY

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.

Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla ympäristöarvoihin ja ympäristön hotioon tulee kiinnittää erityistä huomiota. Alueella sijaitsee muinaismuistoja, ekologisia yhteystarpeita, liito-oravan kulkuyhteyksiä ja perinnebiotooppeja tai -maisemia. Lisäksi alueella on maisemallista arvoa Kokemäenjoen kulttuurimaisemaa rajaavana elementtinä. Alueella on sallittua vain maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen.

6.11.7 Vesistö ja tulvariskialueet

Kokemäenjoen vesistö on osoitettu vesialueena (W). Muita vesistöön liittyviä merkintöjä ovat vesistön virkistyskäyttöä kuvaavat merkinnät, jotka on esitelty edellä luvussa Virkistys ja matkailu.

Yleiskaava-alue ei ole erityistä tulvariskialuetta. Kokemäen rakennusjärjestys määrittelee alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet. Asuinrakennusten alin suositeltava rakentamiskorkeus Kokemäellä Kolsin alapuolella on N2000 +34,20 m. Vuonna 2014 ilmestyneen Ympäristöoppaan (Tulviin varautuminen rakentamisessa, opas alimpien rakentamiskorkeuksien määrittämiseksi ranta-alueilla) mukaan aikaisemmin määriteltyihin rakentamiskorkeuksiin on lisättävä 0,30 m jotta uudet suositukset tulee huomioitua. Tämän takia kaavaan on lisätty alimpia rakentamiskorkeuksia koskeva yleismääräys.

W

VESIALUE.

YLEISMÄÄRÄYKSET:

Tulvariskien ja hulevesien hallinta tulee ottaa huomioon asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa.

Asuinrakennusten alin suositeltava rakentamiskorkeus Kokemäellä Kolsin alapuolella on N60 + 33,85 m ja Säpilänniemen yläpuolella Pahakoskella N60 + 45,3 m.

Eritiskohteiden kuten yhdyskunta-, palvelu- ja teollisuusrakentamisen osalta alin rakentamiskorkeus on määriteltävä tapauskohtaisesti keskimäärin kerran 250 vuodessa sattuvan tulvan mukaan. Alin suositeltava rakentamiskorkeus sijaitsee rakennuksen perustuksissa veden kapillaarisen nousun estävän rakennekerroksen alapuolella.

6.11.8 Liikenne

VT2:n kehittämisessä on varauduttava yksityistieliittymien vähentämiseen ja rinnakkais-tiejärjestelyihin. Valtatie nykyisestä liityttämistä Porin suuntaan on osoitettu kaksiajorataiseksi parannettavana tienä ja liittymästä Huittisten suuntaan merkittävästi parannettava tienä.

Valtatien melualueelle rakennettaessa asianmukainen melusuojaus tulee ottaa huomioon. Melusuojauksen tarve tutkitaan tarkemman suunnittelun yhteydessä. Alueen asemakaavoi-
tuksessa tulee ottaa huomioon, ettei melutaso asuinrakennusten sisällä saa ylittää päiväoh-
jearvoa 35 dBA eikä yöohjearvoa 30 dBA.

Yleiskaavassa on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti VT2:n uusi eritasoliittymä Sonnilan-
tien kohdalle. Tämän toteutuminen tapahtunee vasta pitkän aikavälin päästä. Lisäksi Linja-
tien liittymä valtatielle on osoitettu parannettavana liittymänä. Liittymän kehittäminen vai-
heistuu alueen teollisen toiminnan kehittymisen sekä valtatie kehittämissuunnitelmien mukaan.
Linjatieltä on osoitettu tieliikenteen yhteystarve Sonnilantien uudelle eritasoliittymälle
T/res-alueen läpi. Yhteydelle on tarve, jos Sonnilantien eritasoliittymä toteutuu. Uudet yh-
teydet on kaavakartalla osoitettu punaisella värillä.

MAANTIELIIKENTEEN ALUE.

MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA TIE.

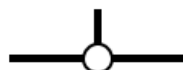
KAKSIAJORATAISEKSI PARANNETTAVA PÄÄTIE.

YHDYSTIE/KOKOOJAKATU.

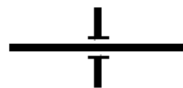
TIELIIKENTEEN YHTEYSTARVE.

ERITASOLIITTYMÄ.

UUSI ERITASOLIITTYMÄ.

ERITASORISTEYS ILMAN LIITTYMÄÄ.

PARANNETTAVA LIITTYMÄ.

Liittymän ja sen ympäristön maankäytön suunnittelussa on varauduttava liittymän parantamiseen. Parantamistoimia voivat olla mm. liittymän porrastaminen, eritasoliittymän rakentaminen ja kevyen liikenteen ali- /ylikulku.

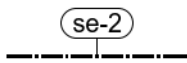
Yleiskaavassa on osoitettu rautatieliikenteen alue LR-alueena. Lisäksi uudelle henkilöliiken-
teen mahdolliselle seisakkeelle on tehty tilavaraus selvitysalueena (se-2). Köyliöntien ja ra-
dan risteys on esitetty kaavakartalla eritasoristeys ilman liittymää –merkinnällä. Rataverkko

sekä Poriin että Raumalle on osoitettu merkinnällä merkittävästi parannettava päärata. Nykyisissä tasoristeyksissä on varauduttava niiden poistoon tai muuttamiseen eritasoristeyksiksi. Lisäksi Pori-Tampere radalla on varauduttava toiseen raiteeseen ja radan läheisyydessä on voimassa AKL 43 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Rautatien melualueelle rakennettaessa asianmukainen melusuojaus tulee ottaa huomioon. Melusuojausten tarve tutkitaan tarkemman suunnittelun yhteydessä. Rautatien tärinäalueelle rakennettaessa tulee huomioida asianmukainen rakenteiden tärinäsuojaukset.

RAUTATIELIIKENTEEN ALUE.

10 M SELVITYSALUEEN ULKOPUOLELLA KULKEVA VIIVA.

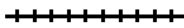
Merkinnällä on osoitettu mahdollisen uuden henkilöliikenneaseman vaatima selvitysalue.

RAUTATIEASEMA.

ERITASORISTEYS ILMAN LIITTYMÄÄ.

MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA PÄÄRATA.

Nykyisissä tasoristeyksissä on varauduttava niiden poistoon tai muuttamiseen eritasoristeyksiksi. Pori-Tampere -radalla on varauduttava toiseen raiteeseen. Radan varren maankäyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on rata-alueen leveneminen otettava huomioon. Radan läheisyydessä on voimassa AKL 43 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Rautatien melualueelle rakennettaessa tulee asianmukainen melusuojaus sisätiloissa ja piha-alueilla ottaa huomioon. Rautatien tärinäalueelle rakennettaessa tulee huomioida asianmukainen rakenteiden tärinäsuojaukset.

Kevyen liikenteen reitistön osalta on osoitettu pääyhteydet, uudet reitit sekä merkittävimmät yhteystarpeet.

KEVYEN LIIKENTEEN REITTI.

UUSI KEVYEN LIIKENTEEN REITTI.

KEVYEN LIIKENTEEEN YHTEYSTARVE.

Merkintä osoittaa ne yhteysvälit, joilla kevyen liikenteen olosuhteita tulisi parantaa erityisesti turvallisuuden ja esteettömyyden näkökulmasta. Yhteystarve ei välttämättä tarkoita uutta kevyen liikenteen väylää, vaan se voidaan toteuttaa yksityisteiden kautta kulkevana yhteytenä.

6.11.9 Kulttuuriympäristön suojelumerkinnät

Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet, joiden säilyminen avoimina ja viljelyskäytössä on tärkeää, on osoitettu MA –merkinnällä (merkintä selitetty maa- ja metsätalousalueiden merkintöjen yhteydessä).

6.11.9.1 Rakennetun kulttuuriympäristön kokonaisuudet

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue on osoitettu harmaalla vaakaviivarasterimerkinnällä (vama) ja maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö sinisellä vaakaviivarasterimerkinnällä (mky) (Satakunnan rakennusperintö 2023). Osayleiskaavassa esitetään valtakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristöinä RKY 2009 mukaiset alueet. RKY-alueet on osoitettu kaavakartalla mustalla pystyviivarasterilla (rky). Maakunnallisesti merkittävät rakennusperintökohteet on osoitettu sinisellä ympyrällä (mky).

Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita kaava-alueella on Kokemäenjokilaakson kulttuurimaisemat.

Valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) kaava-alueella on neljä:

- Kokemäen kirkonseutu
- Kokemäenkartanon historiallinen maisema
- Peipohjan rautatieasema-alue
- Pyhän Henrikin saarnahuone ja sen historiallinen ympäristö

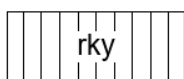
Maakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä ja maisemia on Kokemäellä useita. Kaava-alueella näitä on 15:

Satakunnan rakennusperintö 2023:

- Hassala, Kolsin voimalaitos
- Järilä, Järilän kulttuurimaisema
- Kakkulainen, Kakkulaisten kylä
- Krootila, Krootilan kylä
- Krootila, Seuratalonrinne

- Kumogård eli kokemäe, Kokemäenkartano
- Maatalousoppilaitos
- Kokemäenjoen pohjoisrannan kulttuurimaisema
- Peipohja, Peipohjan asemakylä
- Sonnila, Sonnilanjoen kulttuurimaisema
- Tulkkila, Kokemäen hallinnollinen keskus
- Tulkkila, Kokemäen kirkon seutu
- Tulkkila, Pappila ja vanha hautausmaa
- Villiö, Villiön-Orjapaaden kulttuurimaisema

Kaiken kaikkiaan osayleiskaavassa osoitetaan laaja alue jollakin edelle mainitulla merkinnällä, merkinnät menevät osittain myös päällekkäin. Kaavamääräyksellä ohjataan rakennusten kulttuuriympäristön ja maisemakuvan kannalta merkittävän luonteen säilymistä sekä ohjataan uudis- ja korjausrakentamisen sopeuttamiseen kulttuuriympäristön ja maiseman arvoihin. Määräyksessä edellytetään lausunnon pyytämistä aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä museoviranomaiselta.

VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ.

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, taajamakuullisiin, kulttuurihistoriallisiin ja / tai maisemallisiin arvoihin.

Rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Satakunnan Museolle tulee antaa mahdollisuus antaa lausunto aluetta merkittävästi muuttavista suunnitelmista ja toimenpiteistä.

MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNUSPERINTÖKOHDE.

Alueidenkäyttölain 41 §:n 2 momentin perusteella määrätään, että arvokasta rakennuskantaa ei saa purkaa. Aluetta tai kohdetta koskevien toimenpiteiden tai suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Kohteissa suoritettavien muutos- tai korjaustöiden on oltava sellaisia, että kohteiden rakennustaiteellisesti ja taajamakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohdetta koskevista suunnitelmista ja merkittävästi muuttavista toimenpiteistä on pyydettävä Satakunnan Museon lausunto. Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti arvokkaat rakennukset.

MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ.

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, taajamakuullisiin, kulttuurihistoriallisiin ja / tai maisemallisiin arvoihin.

Rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Satakunnan Museolle tulee antaa mahdollisuus antaa lausunto aluetta merkittävästi muuttavista suunnitelmista ja toimenpiteistä.

—vama—

VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA ALUE.

Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, taajamakuvalleisiin, kulttuurihistoriallisiin ja / tai maisemallisiin arvoihin.

Rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Satakunnan Museolle tulee antaa mahdollisuus antaa lausunto aluetta merkittävästi muuttavista suunnitelmista ja toimenpiteistä.

Kaava-alueella on kolme taajamakuvalleisesti tärkeää aluetta tai alueen osaa, jotka on rajattu osa-alueina kaavakartalle Kokemäen rakennusinventoinnin mukaisesti:

- Krootilan jälleenrakennuskauden asuinalue perunajauhotehdasta vastapäätä
- Kuoppalan Mäkikylä
- Köyliöntien varren asutus Peipohjassa.

Kaavamääräyksellä ohjataan alueilla tapahtuvaa uudis-, korjaus- ja lisärakentamista sopeutamaan alueiden ominaispiirteisiin.

TAAJAMAKUVALLEISESTI TÄRKEÄ ALUE TAI ALUEEN OSA.

Alueella tapahtuva uudis-, korjaus- ja lisärakentaminen tulee sovittaa väreiltään, pintamateriaaleiltaan ja mittakaavaltaan olemassa olevaan rakentamiseen.

Kulttuuriympäristöarvojen tulee olla lähtökohtana alueen suunnittelussa

Merkinnällä on osoitettu: Krootilan jälleenrakennuskauden asuinalueet, Mäkikylä, ja Peipohjan taajama.

6.11.9.2 Rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteet

Kokemäen rakennusinventoinnissa on annettu suosituksia kohteista, jotka kaavoituksella tulisi säilyttää. Inventoinnissa ehdotetaan /s –kaavamääräystä (*Alue, jolla ympäristö tulee säilyttää*) käytettäväksi lievemmin suojeltavissa kohteissa. Merkinnän käyttäminen yleiskaavassa on kuitenkin kaavan yleispiirteisyyden vuoksi hankalaa, koska aluevarauksia pitäisi jakaa hyvinkin pieniin osiin säilyttämistarpeen mukaisesti, mikä heikentäisi kaavan luettavuutta. Asemakaavoituksessa /s –merkintä on käyttökelpoinen ja todennäköisesti välttämätönkin.

Yleiskaavassa päädyttiin käyttämään kohdemerkintöjä sekä suojeltavien kohteiden (suojeltava rakennus tai rakennusryhmä) että lievemmin suojeltavien kohteiden (taajamakuvalleisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä) kohdalla. Kohdemerkintä kattaa koko pihapiirin arvokkaan rakennuskannan.

Säilytettäväksi tarkoitetut rakennetun ympäristön kohteet on osoitettu suojeltavina rakennuksina tai rakennusryhminä sekä taajamakuvalleisesti arvokkaina rakennuksina tai rakennusryhminä. Suojelluissa rakennuksissa suoritettavien muutos- tai

korjaustoimenpiteiden on oltava sellaisia, että rakennusten rakennustaiteellisesti ja taajamakuvallisesti merkittävä luonne säilyy. Kohdetta koskevista suunnitelmista ja merkittävästi muuttavista toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Taajamakuvan kannalta arvokkaiden rakennuksien tai rakennusryhmien kulttuurihistoriallisesti tai kaupunki/kyläkuvallisesti arvokas ympäristö on pyrittävä säilyttämään ja kohteita koskevan suunnittelun ja toimenpiteiden on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia.

SUOJELTAVA RAKENNUS, RAKENNUSRYHMÄ TAI SILTA.

Alueidenkäyttölain 41 §:n 2 momentin perusteella määrätään, että arvokasta rakennuskantaa ei saa purkaa. Aluetta tai kohdetta koskevien toimenpiteiden tai suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Kohteissa suoritettavien muutos- tai korjaustöiden on oltava sellaisia, että kohteiden rakennustaiteellisesti ja taajamakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohdetta koskevista suunnitelmista ja merkittävästi muuttavista toimenpiteistä on pyydettävä Satakunnan Museon lausunto. Merkinnällä on osoitettu paikallisesti arvokkaat A-luokan kohteet sekä Rautatiesopimukseen 1998 sisältyvät rakennukset.

TAAJAMAKUVAN KANNALTA ARVOKAS RAKENNUS TAI RAKENNUSRYHMÄ.

Alueen kulttuurihistoriallisesti tai kaupunki-/ kyläkuvallisesti arvokas ympäristö on pyrittävä säilyttämään. Aluetta tai kohdetta koskevan suunnittelun ja toimenpiteiden on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Kulttuuriympäristöarvojen tulee olla lähtökohtana alueen suunnittelussa kohteissa suoritettavien muutos- tai korjaustöiden on oltava sellaisia, että kohteiden rakennustaiteellisesti ja taajamakuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Uudisrakentaminen on sovitettava huolella kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin. Kohteeseen kohdistuvien toimenpiteiden yhteydessä tulee varata Satakunnan Museolle mahdollisuus lausunnon antamiseen. Merkinnällä on osoitettu paikallisesti arvokkaat B-luokan kohteet.

Merkinnällä osoitetut rakennetun ympäristön kohteet on esitetty rakennusinventoinnin päivityksen (2023) yhteydessä tehdyllä liitekartalla.

Tulkkilan museosilta osoitetaan myös merkinnällä. Kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä museosilta.

Kirkkolailta suojeltu Kokemäen kirkko on osoitettu omalla srk- merkinnällä. Pyhän Henrikin saarnahuone ja sen suojarakennus sekä ympäröivä puistoalue on suojeltu rakennusperinnön suojelusta annetun lain nojalla. Koko suojeltu alue on osoitettu SRS-alueena.

KIRKKOLAIN NOJALLA SUOJELTU RAKENNUS.

Kirkkolain 14 luvun 5 §:n nojalla suojeltu kirkollinen rakennus. Korjaus- ja muutostöistä on pyydettävä Museoviraston lausunto.

SRS

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla suojeltujen rakennusten alue. Kohteen suojelumääräykset on annettu kohdetta koskevassa rakennusperintölain mukaisessa suojelupäätöksessä. Kohdetta koskevista toimenpiteistä tulee kuulla Museovirastoa.

6.11.9.3 Kiinteät muinaisjäännökset

Kaavassa on osoitettu kaava-alueelta tunnetut muinaismuistolain rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset muinaismuistokohteina tai osa-alueina sekä muut kulttuuriperintökohdet ja historialliset kylätontit. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet on osoitettu kaavakartalla oranssilla vaakaviivasterilla (vark) ja muut muinaismuistokohteet smmerkinnällä. Osa-alueina on osoitettu laajat muinaismuistoalueet. Muut kulttuuriperintökohteet mukaan lukien historialliset kylätontit on osoitettu oranssilla ympyrällä (ark). Muinaismuistokohteiden ja -alueiden kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty.

Kaava-alueelle sijoittuu 7 valtakunnallisesti merkittävää arkeologista kohdetta. Kaavakartalla oleva kohdenumerointi viittaa arkeologisen selvityksen kohdenumerointiin.

7	Orjapaadenkallio	100544
	• hautaröykkiöt • pronssikautinen, rautakautinen	
14	Villionsuvanto	101182
	• asuinpaikat • rautakautinen	
19	Pyhän Marian kirkon paikka	101058
	• kirkonpaikat • historiallinen, keskiaikainen	
24	Kokemäen Teljän muinaisjäännökset	100440
	• Perävainionmäki • Hautapaikat, hautaröykkiöt, asuinpaikat • Kivikautinen, pronssikautinen, rautakautinen	
26	Kokemäen Teljän muinaisjäännökset	100440
	• Köönikänmäki • Kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet hautapaikat, hautaröykkiöt • Rautakautinen	
27	Kokemäen Teljän muinaisjäännökset	100440

- Leikkimäki
- Hautapaikat, polttokenttäkalmistot, hautaröykkiöt, Kultti- ja tarinapaikat, kuppikivet
- Rautakautinen

28 Kokemäen Teljän muinaisjäännökset 100440

- Teljä
- Kirkkorakenteet, kirkonpaikat, työ- ja valmistuspaikat, markkinapaikat, kultti- ja tarinapaikat, muistopaikat, asuinpaikat, kyläpaikat
- Rautakautinen

vark 24

VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ ARKEOLOGINEN KOHDE.

Muinaismuistolain (295/63) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevassa maankäytön suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota VARK-inventoinnissa todettuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin. Aluetta koskevista maankäytön suunnitelmista on pyydettävä Satakunnan Museon lausunto. Numerotinti viittaa kaavaselostuksessa esitettyyn kohdeluetteloon.

Muut muinaisjäännökset on esitetty kaavakartalle sm-kohdemerinnällä tai sm-alueajauksella, jonka numerointi viittaa arkeologisen selvityksen kohdenumerointiin.

MUINAISMUISTOKOHDE.

Muinaismuistolain (295/63) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös. Kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Ennen kohdetta koskevia toimenpiteitä muinaisjäänöksen laajuus tulee selvittää museoviranomaiselta. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee pyytää museoviranomaisen lausunto. Vallitseva maankäyttö on sallittu (paitsi koneellinen metsämaan muokkaus tai kannonnosto).

Numerotinti viittaa kaavaselostuksessa esitettyyn kohdeluetteloon.

MUU ARKEOLOGINEN KOHDE.

Muu arkeologinen kohde, joka ei ole muinaismuistolain nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös.

Numerotinti viittaa kaavaselostuksessa esitettyyn kohdeluetteloon.

Kaava-alueelle sijoittuu kuusi edelleen asuttua historiallista asuinpaikkaa. Historiallisella kyläpaikalla tarkoitetaan keskiajalla tai uuden ajan alussa 1500-luvun jälkipuoliskolla ja 1600-luvulla perustettuja kyliä. Nämä kohteet on esitetty kaavakartalla muu arkeologinen kohde -merkinnällä. Kaavakartalla oleva kohdenumerointi viittaa arkeologisen selvityksen kohdenumerointiin.

35 Kokemäen kartano

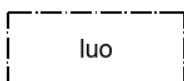
36 Villiö

- 37 Wuoltee
- 38 Pappila
- 39 Tulkkila
- 43 Peipohja

6.11.10 Luontoarvot

Kaavakartalla on osoitettu tiedossa olevan luonnonympäristön kannalta arvokkaimmat kohteet alueen osina tai kohteina luontoselvityksen mukaan. Luonnonsuojelulain perusteella suojeltavat elinympäristöt on osoitettu alueen osana, jolla on luonnonsuojellusta arvoa (S-1). S-1 -merkinnällä on rajattu koko Kokemäenjoen vesistö kaava-alueen osalta (saukko ja vuollejokisimpukka) sekä kaava-alueen pohjoisosaan sijoittuva liito-oravan elinympäristö. Luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät alueet on osoitettu luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeinä alueina (luo). Alueiden kuvaukset on esitetty selostuksen liitteenä olevassa luontoselvityksessä (FCG, 2023) sekä selostuksen luvussa 3.10. Luonnonympäristö. Lisäksi paikallisesti ja maakunnallisesti merkittävät perinnebiotoopit on osoitettu kaavakartalla luo-1 -merkinnällä. Nämä kohteet ovat Orjapaaden kallio, Köönikänmäki Isoluoto ja Leikkimäki. Luontoselvityksessä tunnistetut luonnonmuistomerkit (arvoluokka 1) on osoitettu kaavakartalla kohdemerkinnällä (vihreä ympyrä). Nämä kohteet ovat Kokemäen kartanon petäjät, Ossan Tammi, Maistakivi, Pyhänskorvan kuusiryhmä ja Sonnilan koi-vukuja.

Luonnonsuojelualueena osoitetaan maakuntakaavan mukaisesti Kolsin tulvalampi. Kolsin tulvalammen pato osoitetaan yhdyskuntateknisen huollon alueena.

luo

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE/KOHDE.

Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja eliölajiesiintymien säilyttämisedellytykset. Alueen rajausta voidaan selvitysten perusteella tarkistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Numerotinti viittaa kaavaselostuksessa esitettyyn kohdeluetteloon.

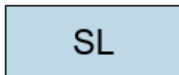

luo-1

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE/KOHDE.

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti merkittävät perinnebiotoopit. Alueita tulee hoitaa niin, että niiden arvot säilyvät.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Alueen rajausta voidaan selvitysten perusteella tarkistaa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

LUONNONSUOJELUALUE.

Alue on varattu luonnonsuojelualueeksi. Alueella ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, joilla saattaa olla haitallinen vaikutus alueen luontoarvoihin. Vain hoito- ja ylläpitotoimet ovat sallittuja.

6.11.11 Ympäristön suojelu

Pilaantuneiden ja mahdollisesti pilaantuneiden alueiden riskikohteet on osoitettu kaavakartalla ympäristöhallinnon Maaperän tilan tietojärjestelmän (Matti-tietojärjestelmä) mukaisesti. Kaavakartalla on esitetty ainoastaan kohteet, joille on annettu maankäyttörajoite kunnostustarpeen arvioimista varten. Toimintansa lopettanut linjatien kaatopaikka on osoitettu puhdistettavana/kunnostettavana maa-alueena, jonne ei saa osoittaa asumista ja jota koskevista suunnitelmista on pyydetty ympäristöviranomaisen lausunto.

PILAANTUNEET MAA-ALUEET.

Kohteissa on havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia ja puhdistustarve on arvioitava tai se on jo todettu. Tarvittaessa pilaantunut alue on kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

MAHDOLLISESTI PILAANTUNEET MAA-ALUEET.

Kohteet, joiden pilaantuneisuus on selvitettävä maankäytön tai omistussuhteiden muuttuessa. Tarvittaessa pilaantunut alue on kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

saa

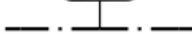

PUHDISTETTAVA/KUNNOSTETTAVA MAA-ALUE.

Merkinnällä on osoitettu toimintansa lopettanut Linjatien kaatopaikka. Rakentamistoimenpiteitä suunniteltaessa on pyydetty ympäristöviranomaisen lausunto. Alueelle ei saa osoittaa asumista.

Olemassa olevat ja luvitetut kemikaalilaitokset tai asemakaavassa T/kem merkinnällä osoitetut korttelit on yleiskaavassa rajattu T/kem alueen osana. Yleiskaavassa ei osoiteta uusia vaarallisten kemikaalilaitosten alueita. Konsultointiväyhykkeitä ei enää osoiteta kaavakartalla.

T/kem

Teollisuus- ja varastorakennusten alueen osa, jolla on/jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen.

6.11.12 Muut merkinnät

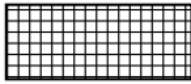
Kokemäen keskustan osayleiskaavassa on käytetty ympäristömuutoksia kuvaavia merkintöjä seuraavasti:

NYKYISELLÄÄN SÄILYVÄT ALUEET.
Käyttötarkoituksen kirjaintunnus ja väri.

UUDET ALUEET.
Käyttötarkoituksen kirjaintunnus ja väri.
Alueiden maankäyttö tulee muuttumaan merkittävästi suhteessa nykyiseen käyttöön.

PIENIN TOIMENPITEIN KEHITETTÄVÄT ALUEET.
Käyttötarkoituksen kirjaintunnus ja väri.
Alueet ovat potentiaalisia täydennysrakentamisen alueita.

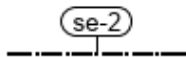
Alueiden toteutusjärjestystä on ohjeistettu osoittamalla ensin toteutettavat alueet numerolla 1 ja myöhemmin toteutettavat alueet numerolla 2. Reservialue (/res) asemakaavoitetaan siinä vaiheessa, kun viereiset alueet on pääosin jo toteutettu. Tällä merkinnällä on osoitettu teollisuusalueen reservialue valtatie eteläpuolella. Alue liittyy Linjatien ympärille rakentuvan uuden teollisuusalueen Sonnilantien mahdolliseen uuteen eritasoliittymään.

①

TOTEUTUSJÄRJESTYS.

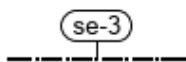
Ympyröity numero osoittaa alueiden tavoitellun toteutusjärjestyksen. Toissijaisiksi osoitetut alueet voidaan toteuttaa, kun saman käyttötarkoituksen mukaiset ensisijaiset alueet ovat toteutettuja.

Mahdollinen uusi rautatieliikenteen henkilöliikenteenaseman alue sekä Pyhäncorvan puretun kartanon alue on osoitettu selvitysalueina. Rautatien henkilöliikenneseisakkeen ympäriltä on varattu alue, jolla on kehittämispainetta, jos seisake joskus rakennetaan. Pyhäncorvan kartanon kaikki rakennukset on purettu ja alueella ei ole enää erityistä kulttuurihistoriallista tai maisemallista arvoa. Alueen sijainti on merkittävä keskustatoimintojen ja Suokkaan yritysalueen välissä ja se on tulevaisuuden kehittämisaluetta keskustan ja Peipohjan yhdistämistavoitteiden mukaisesti.

10 M SELVITYSALUEEN ULKOPUOLELLA KULKEVA VIIVA.

Merkinnällä on osoitettu mahdollisen uuden henkilöliikenneseisakkeen vaatima selvitysalue.

10 M SELVITYSALUEEN ULKOPUOLELLA KULKEVA VIIVA.

Merkinnällä on osoitettu keskustan laajenemisalue
Alueen tuleva maankäyttö ratkaistaan tulevaisuuden tarpeiden mukaan.

Lisäksi osayleiskaavassa on käytetty yleisiä piirtoteknisiä merkintöjä.

ALUEEN RAJA.

OSA-ALUEEN RAJA.

6.11.13 Yleismääräykset

Tulvariskien ja hulevesien hallinta tulee ottaa huomioon asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa.

Asuinrakennusten alin suositeltava rakentamiskorkeus Kokemäellä Kolsin alapuolella on N2000 + 34,20 m. Erityiskohteiden kuten yhdyskunta-, palvelu- ja teollisuusrakentamisen osalta alin rakentamiskorkeus on määriteltävä tapauskohtaisesti keskimäärin kerran 250 vuodessa sattuvan tulvan mukaan. Alin suositeltava rakentamiskorkeus sijaitsee rakennuksen perustuksissa veden kapillaarisen nousun estävän rakennekerroksen alapuolella.

Jollei asemakaavalla toisin määrätä, tulee asuinrakennuksen / rakennuksen etäisyyden rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy. Muun kuin saunarakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee kuitenkin, mikäli edellä olevasta vaatimuksesta ei muuta johdu, olla vähintään 30 metriä. Saunarakennuksen, joka on yksikerroksinen ja jonka kerrosala on enintään 25 m², saa rakentaa edellä mainittua metrimäärää lähemmäksi rantaviivaa. Sen etäisyyden edellä mainitulla tavalla laskettavasta rantaviivasta tulee olla kuitenkin vähintään 15 metriä. Saunan lisäksi rannan välittömään läheisyyteen saa rakentaa korkeintaan yhden alle 20 m² suuruisen rakennelman vähintään 10 metrin päähän rannasta.

Maankäyttöratkaisujen tulee edistää vesien hyvän tilan säilymistä tai saavuttamista. Hulevesien laadullista ja määrällistä hallintaa on kehitettävä. Hulevesien hallinnassa tulee ensisijaisesti hyödyntää luontopohjaisia ratkaisuja. Asemakaavoituksen ja muiden hankkeiden yhteydessä on selvitettävä hulevesien hallinta ja tarvittaessa varattava tila hulevesien käsittelylle. Rakentamisen aikaisten hulevesien hallintasuunnitelma on laadittava myös yleisille alueille. Alueelliset hulevesien hallintarakenteet on toteutettava etupainotteisesti alueen muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota vesistönsuojeluun suojelutoimenpiteisiin. Kokemäenjoen rannoilla tulee pyrkiä säilyttää kasvullinen suojavyöhyke.

Kaava-alueen maaperässä voi esiintyä hapanta valumaa (ph alle 5,5). Alueella tapahtuvassa kaikessa rakentamisessa tulee varautua toimenpiteisiin valuman syntymisen sekä sen haittojen ehkäisemiseksi. Rakenteiden ulottuessa sulfidimaakerrokseen tulee huomioida maaperän happamuus maanalaisten rakennusmateriaalien valinnassa. Happamat valumat tulee hallita ja käsitellä asianmukaisesti ennen vesistöön pääsyä. Rakennushankkeeseen ryhtyvän on varauduttava aiheuttamansa happaman valuman neutralointikäsitteilyyn. Hulevesien viivytysaltaat on rakennettava ennen alueen varsinaista rakentamista, jotta mahdollisesti rakentamisaikainen hapanta valuma saadaan neutraloitua.

Meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä on otettava huomioon valtioneuvoston päätös melutasojen ohjearvoista.

Junaradan melu- ja värinävyöhyke on vähintään 100 m. Asuinkorttelialueilla, jotka sijoittuvat vyöhykkeen sisäpuolelle ja sen läheisyyteen, on asemakaavan pohjaksi laadittava melu- ja värinäselvitys, jossa huomioidaan rautatien vaikutukset. Melualueelle ei saa sijoittaa uusia asuinrakennuksia, mikäli selvityksin ei pystytä osoittamaan asumiseen soveltuvaa melutasoa. Värinälle herkkää maankäyttöä ei saa osoittaa värinäherkille alueille ilman värinävaimennustoimenpiteitä. Oleva toiminta voi alueella jatkua.

6.12 Osayleiskaavan vaikutukset

Vaikutusarvioinnissa arvioidaan kaavan toteuttamisen merkittävät välilliset ja välittömät vaikutukset (AKL 9 §) mm.

- o ihmisen elinoloihin ja elinympäristöön
- o luonnonympäristöön, kuten pohjavesialueisiin, kasvi- ja eläinlajeihin sekä luonnon monimuotoisuuteen
- o alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen
- o maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

Oheisessa taulukossa on arvioitu vaikutukset rakennettuun ympäristöön, luontoon ja luonnonympäristöön sekä vaikutukset ihmisten terveellisyyteen ja turvallisuuteen.

Seudullinen näkökulma	Vaikutukset
<u>Seudulliset vaikutukset, yleiskaavojen yhteishankinta</u>	<p>Kokemäen yleiskaavatyö käynnistyi samanaikaisesti laadittavien Porin Noormarkun, Luvian ja Nakkilan yleiskaavatöiden kanssa. Tavoitteena oli hyödyntää seudulle laadittua rakennelluutta ja yhtenäistää selvitys-, suunnittelu- ja esityskäytäntöjä ja helpottaa viranomaisyhteistyötä maakunnan tasolla. Yhteishankinnan kaavaprojektit ovat alkuvaiheen jälkeen eriytyneet omilla aikatauluillaan eteneviksi.</p> <p>Yleiskaavojen yhteyshankinnassa ylikunnalliset tavoitteet saadaan suunnitteluprosesseihin yhtä aikaa ja hallitusti. Seudulliset maankäytön vaikutukset pystytään arvioimaan yksittäistä yleiskaavaa paremmin, kun mukaan saadaan useita Porin kehystaajamia ja liikennemäärät seudullisella verkolla. Luvian, Nakkilan ja Porin Noormarkun kaava-alueet sijoittuvat lähelle</p>

	<p>toisiaan ja Porin keskustaa, minkä takia kaikkien kolmen kaavan seudullisia vaikutuksia oli luontevaa tarkastella yhtäaikaisesti. Kuitenkin Kokemäen asema seudullisesta näkökulmasta eroaa hieman Luvian, Nakkilan ja Porin Noormarkun asemasta. Kokemäki muodostaa oman keskuksen, mikä tukee Kokemäen kehittymistä myös seudullisesta näkökulmasta.</p> <p>Seudullisia vaikutuksia on käsitelty myöhempanä lisää kohdissa kaavan Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja Suhde maakuntakaavoitukseen.</p>
Osayleiskaava	Vaikutukset
<u>Väestön rakenne ja kehitys</u>	<p>Keskustan yhdyskuntarakenteen täydentämisellä ja laajentamisella pyritään vastaamaan tonttitarjontaan keskustan palveluiden läheisyydessä. Osa keskustan aluevarauksista voi toteutua myös rivitaloina tai kytkettyinä pientaloina tai kerrostaloina, jolloin suuremman asukastiheyden myötä yhdyskuntatekniikan rakentaminen, huolto ja ylläpito on taloudellisesti kannattavampaa. Keskustan läheisten täydennysrakentamisalueiden osoittamisella tuetaan mm. vanhusväestön asumista ja siten vastataan erityisesti ikärakenteen muutokseen.</p> <p>Uudet asuinaluevaraukset on pääsääntöisesti tarkoitettu perinteisiksi erillispientalovaltaisiksi asuinalueiksi, joiden kaavoittamisella vastataan pientalotonttien kysyntään ja houkuteltaan erityisesti lapsiperheitä Kokemäelle hyvien yhteyksien varrelle ja paikallisten palveluiden lähietäisyydelle.</p> <p>Laajat työpaikka- ja teollisuusalueiden varaukset luovat edellytyksiä kaupungin elinkeinoelämän kehitykselle. Alueelle sijoittuvat työpaikat puolestaan vaikuttavat alueen väestökehitykseen ja -rakenteeseen positiivisesti mm. huoltosuhteen parantumisena.</p>
<u>Yhdyskuntarakenne</u>	<p>Kokemäen osayleiskaavan alueella yhdyskuntarakenne keskittyy erityisesti keskustaaajaman ja Peipohjan aseman ympärille sekä niiden väliselle alueelle. Keskustaaajamaan ja Peipohjaan on keskittynyt suurin osa kunnallisista ja kaupallisista palveluista. Uusia ja tiivistyviä alueita on pyritty keskittämään lähelle näitä alueita tukemaan niiden palveluiden ja muiden toimintojen elinmahdollisuuksia. Uudet alueet ovat myös olemassa</p>

olevan kunnallistekniikan läheisyydessä. Osayleiskaava ohjaa yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen ja eheyttämiseen keskustan tuntumassa.

Yleiskaavassa on osoitettu uusi henkilöliikenteen terminaali-alue selvitysalueena keskustan läheisyydestä. Sen läheisyyteen on varattu keskusta-alueen tulevaisuuden laajentumis- ja kehittämisalueita (M-2), joilla varmistetaan alueen kehitysmahdollisuudet, jos seisake joskus toteutuu. Uuden seisakkeen ympäristöön on silloin tarkoituksenmukaista kaavoittaa aseman siirtoa ja toimivaa paikallisjunaliikennettä tukevaa tiivistä asu- mista. Uutta asuinaluetta ei kuitenkaan ole osoitettu yleiskaavaan tässä vaiheessa, koska uuden seisakkeen toteuttamis- mahdollisuudet ovat vielä epävarmoja.

VT2:n kehittäminen aiheuttaa muutoksia paikalliseen liikenne- verkkoon. Maakuntakaavan mukaisesti uusi eritasoliittymä on osoitettu Sonnilantien kohdalle. Merkittävä uusi teollisuusalue osoitetaan VT2:n eteläpuolelle. Alueelle on mahdollista sijoit- ta laaja yhtenäinen yritysalue isonkin toimijan tarpeisiin. Alue kytkeytyy olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen Linjatien kautta, mutta on saavutettavissa myös Ritalantien kautta Koomanojantieltä. Linjatien liittymä valtatielle vaatii merkittä- vää parantamista. Alueen rakentamisen myötä yhdyskuntara- kenne laajenee voimakkaasti VT2:n eteläpuolelle, mutta on silti hyvin saavutettavissa eri kulkumuodoilla. Teollisuusalueelle on eduksi, että se sijoittuu erilleen tiiviisti rakennetusta taajama- alueesta, mutta kuitenkin sen välittömään läheisyyteen. Sijainti on otollinen myös suunnitteilla olevan vetyputken linjaukseen nähden. Laaja teollisuusaluevaraus mahdollistaa monipuolisen vetyyn liittyvän toiminnan kehittämisen alueella. Toiminnan ai- heuttamat ympäristövaikutusten arvioinnin ja turvallisuustar- kastelut tulee laatia alueen asemakaavoituksen ja rakentami- sen luvituksen yhteydessä, kun toiminnan luonne tarkentuu.

Osayleiskaavalla ei osoiteta merkittävästi uusia aluevarauksia palveluille. Palveluita on tarkoitus kehittää nykyisillä paikoil- laan ja pääasiassa ydinkeskustassa. VT2:n ja Satakunnantien olemassa oleva eritasoliittymä muodostaa houkuttelevan alu- een palveluiden sijoittumiselle. Liittymän tuntumaan on kaa- vassa osoitettu P-1 merkinnällä uusi palvelujen ja hallinnon

	<p>alue, jonne voidaan sijoittaa myös huoltoasema ja myymälätiloja, joilla ei saa olla seudullisesti merkittävää toimintaa. Uudet P ja P-1 alueet sijaitsevat maakuntakaavan taajamatoimintojen alueella.</p> <p>Osana yhdyskuntarakennetta on huomioitu yhtenäiset ja riittävän laadukkaat viher- ja virkistysverkko. Tärkeimmät yhteydet on merkitty kaavakartalle viheryhteystarve -merkinnällä. Lisäksi kaavakartalla on osoitettu kevyen liikenteen yhteystarpeita.</p>
<p><u>Yhdyskuntatalous</u></p>	<p>Kaavassa osoitettujen uusien asuinalueiden toteuttaminen ei edellytä merkittävää katu ja vesihuoltoverkon laajentamista alueiden sijaitessa nykyisten verkostojen lähetyvillä. Valtatien eteläpuolisten uusien aluevarausten toteutuminen edellyttää vesihuoltoverkon laajentamista sekä merkittävää katurakentamista.</p> <p>Täydennysrakentamisen osalta tukeudutaan nykyiseen olemassa olevaan infrastruktuuriin ja siten pitämään yhdyskuntataloudelliset kustannukset kohtuullisina. Uudet aluevaraukset asumiselle tukeutuvat keskustassa sijaitseviin kaupallisiin ja julkisiin (mm. urheilu-, sivistys-, sosiaali- ja terveys) palveluihin ja osin myös lähikunnissa tarjolla oleviin seudullisiin kaupan palveluihin. Asuntoalueille on tarvittaessa mahdollista sijoittaa lähipalveluita kuten päiväkotit tai pieni päivittäistavara-kauppa/kioski.</p> <p>Kaavassa ohjataan pientalovaltaisten asuinalueiden ja työpaikka-alueiden toteutusjärjestystä. Tällä pyritään siihen, että alueet toteutuvat yhdyskuntatalouden kannalta järkevästi ja ettei alueita jää vajaasti rakennetuiksi.</p>
<p><u>Taajamakuva</u></p>	<p>Kokemäen taajamakuva vahvuutena ja kaupungin omaleimaisuutta lisäävänä tekijänä voidaan pitää valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita alueita ja rakennuskantaa. Arvokohteet ja -alueet on osayleiskaavassa osoitettu suojeltaviksi, mikä turvaa niiden säilymistä edelleen. Laajat peltoaukeat tuovat taajamakuvaan maaseutumaisuutta.</p> <p>Taajaman reunoille rakennettaessa on huomioitava rakentamisen istuvuus maisemaan ja olemassa olevaan rakennettuun</p>

ympäristöön. Rakentamistapaa on mahdollista ohjata yksityiskohtaisemmilla määräyksillä asemakaavassa tai rakentamistapaohjein ja samalla kannustaa uuden rakentamisen laatutason parantamiseen. Kerros- tai rivitalovaltaisia uusia asuntoalueita on osoitettu keskustapalvelujen ja koulun tuntumaan. Yhdyskuntarakenteen tiivistämisellä matalin rakennuksin voidaan päästä taajamakuullisesti onnistuneempaan ratkaisuun.

Pyhänkorvan kartanon rakennusten purkamisen jälkeen alueella ei ole enää merkittävää maisemallista merkitystä. Alue sijoittuu Suokkaan yritysalueen ja lämpövoimalan läheisyydessä. Lämpövoimala hallitsee tällä hetkellä maisemaa. Alueen kehittäminen ja rakentaminen yhdistää keskustan ja Peipohjan yhtenäiseksi alueeksi.

Kaavaratkaisussa on pääosin huomioitu maisemaselvityksessä tunnistetut maisema-arvot sekä selvityksen suositukset. Selvityksessä on rajattu maisemallisesti tärkeä peltoalue Sonnilan tien ja Risteentien liittymän kaakkoispuolelle ja siitä tärkeä näkymäsuunta itään. Alue on kuitenkin jo asemakaavassa osoitettu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (TTV) ja se on alueella toimivan Finnaml Oy:n ainut mahdollinen laajenemissuunta. Yleiskaavaratkaisu on tehty asemakaavan mukaisena. Alue ei ole valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Alueen mahdollinen rakentaminen asemakaavan mukaan kaventaa laajan maiseman avautumista Sonnilanlontien pohjoispäästä. Alue pysyy kuitenkin avoimena Sonnilanjoen itäpuolella ja maisematilan avautuminen siirtyy idemmäs. Sonnilanjoki toimii rakennetun alueen ja avoimen peltomaiseman luontevana rajana samalla tavalla kuin kyseisen alueen eteläpuolellakin.

Merkittävin maankäytön muutos tapahtuu VT2:n eteläpuolella laajan teollisuusalueen rakentamisen myötä. Tämä saattaa aiheuttaa myös maisemallisen ja kaupunkikuvallisen muutoksen valtatielle. Alueen rakenne päätetään tarkemmin asemakaavavaiheessa. Maisemavaikutuksia on mahdollista vähentää säilyttämällä maantienvarressa puustoinen vyöhyke. Toiminnan laadusta riippuen, uuden toiminnan hyvä näkyvyys valtatielle saattaa olla myös tavoiteltu lopputulos. Metsäalueen muuttuminen rakennetuksi ympäristöksi aivan Kokemäen

	<p>keskustaajaman kohdalla on kaupunkikuvan kannalta myös mahdollinen ratkaisu. Silloin asemakaavassa tulee ohjata rakentamisen laatua niin, että syntyy korkeatasoista kaupunkikuvaa valtatie suuntaan. Alue voi muodostaa uuden porttimaisen aiheen Kokemäen keskustalle idän suunnasta saavuttaessa. Tällä kohdalla valtatie linjaus on suora ja metsäalue jatkuu uuden teollisuusalueen itäpuolella, jolloin rakentaminen ei aiheuta merkittävää muutosta kaukomaisemaan.</p> <p>Sonnilantien ja VT2:n eritasoliittymä sijoittuu taajamakuvalisesti haastavaan paikkaan. Maasto on alavaa ja maisemallisesti arvokkaat peltoalueet ja maakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt sijaitsevat eritasoliittymän lähellä. Yleiskaavan ratkaisu on maakuntakaavan mukainen.</p>
<p><u>Asuminen ja ihmisten elinot</u></p> <p><u>Ympäristöterveysvaikutukset ja vaikutukset terveyteen.</u></p>	<p>Kaavalla osoitetaan uusia asuinalueita, jotka jatkavat luontevasti nykyistä taajamarakennetta. Täysin uusia irrallisia asuinalueita ei ole osoitettu, vaan uudet asuinalueet on osoitettu nykyistä rakennetta täydentäen. Aluevarausten sijoittelussa on huomioitu maisemakuvalliset ja rakennettavuuden reunaehdot sekä kaupungin maankäytölliset tavoitteet.</p> <p>Keskustan läheisten alueiden täydennysrakentamisella voidaan niin haluttaessa monipuolistaa eri asumismuotojen tarjontaa. Omaleimaista asuinympäristöä ja merkittävää uutta kulttuuriympäristöä on mahdollista rakentaa. Panostamalla suunnittelun ja rakentamisen laatuun lisätään keskusta-asumisen houkuttelevuutta suhteessa perinteisiin omakotiasumisen alueisiin.</p> <p>Asuinalueet tukeutuvat keskustan palveluihin. Virkistys- ja urheilupalvelut sijaitsevat uusista asuinalueista melko kaukana Kokemäenjoen rannassa sekä kaava-alueen ulkopuolella.</p> <p>Asuinalueilta on hyvät yhteydet seudulliseen liikenneverkkoon, mikä mahdollistaa sujuvan työssäkäynnin esim. Porin ja Harjavan suuntaan. Tieverkon jatkosuunnittelussa tulee huomioida myös julkisen liikenteen pysäkkitarpeet.</p> <p>Valtatie ja rata aiheuttavat jo nykyisin estevaikutuksen, jonka ylittäminen tai alittaminen on mahdollista vain muutamista valikoiduista kohdista. Ali- ja ylikulut sijaitsevat etäällä toisistaan.</p>

Ihmisten turvattomuutta ja turvattomuuden tunnetta lisäävät radan tasoristeykset, joita ollaan parhaillaan kehittämässä. Alueen muut tasoristeykset poistuvat ja Köyliöntien tasoristeyksen turvallisuutta parannetaan. Tämä tarkoittaa tieyhteyksien katkaisemista ja ajoneuvo- sekä kevyenliikenteen ohjaamista vaihtoehtoista reittiä pitkin. Kaavaan ei ole merkitty uusia rautatien eritasoliittymiä.

Työpaikka- ja teollisuusalueiden keskittäminen valtatie ja radan tuntumaan vähentää teollisesta toiminnasta ihmisten asuinympäristöön mahdollisesti aiheutuvia haittavaikutuksia kuten raskaasta liikenteestä aiheutuvaa melua, päästöjä ja pölyä. Toisaalta yleiskaavalla halutaan mahdollistaa asumisen ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien työpaikkatoimintojen lomittuminen. Valtatie eteläpuolelle sijoittuva uusi teollisuusalue kytkeytyy mahdollisesti myös Koomanojantiehen. Toteutuessaan teollisuusalue voi silloin aiheuttaa raskaasta liikennettä Raitalantielle, joka vaikuttaa uuden kokoojakadun kohdalla olevan asutuksen viihtyisyyteen. Tavoitteena on ohjata liikenne teollisuusalueelta suoraan valtatielle tai Linjatielle.

Kaavassa on osoitettu uusia keskustan sisäisiä ja nykyisin puuttuvia kevyen liikenteen reittejä. Näiden toteutuminen parantaa liikenneturvallisuutta ja siten ihmisten elinoloja. Tuleva kasvu on erityisesti asuinalueiden osalta pääasiassa osoitettu tiiviisti nykyiseen rakenteeseen liittyväksi, mikä mahdollistaa haluttaessa autottoman elämäntavan. Kevyen liikenteen yhteystarpeen toteutuminen Harjavallan suuntaan monipuolistaa virkistysmahdollisuuksia.

Kaavaratkaisu huomioi kaava-alueelle sijoittuvat kaksi vaarallisia kemikaaleja käsittelevää laitosta T/kem alueenosamerkinällä. Kaavassa ei osoiteta uusi T/kem -alueita. Jos Alueelle sijoittuu tulevaisuudessa uusia vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä laitoksia, tulee riittävät selvityksiä laatia asemakaavoituksen yhteydessä.

Radan ja valtatie varteen on pyritty osoittamaan uutta asuinrakentamista mahdollisimman vähän, mutta yleiskaava mahdollistaa joidenkin olemassa olevien asuinalueiden tiivistämistä tai laajentamista radan ja valtatie läheisyydessä. Näillä

	<p>alueilla uuden asuinrakentamisen tulee perustua asemakaavaan, jonka laatimisen yhteydessä tulee laatia riittävät melu- ja tärinäselvitykset.</p> <p>Uusi asuinrakentaminen tulee lähtökohtaisesti ratkaista asemakaavalla. Erityisesti teollisuus- ja työpaikkojen läheisyydessä tulee selvittää ympäristön vaikutukset asumiseen. Uutta asuinrakentamista ei tule sijoittaa alueelle, jonka ympäristössä asuinterveytyen negatiivisesti vaikuttavaa toimintaa.</p>
<p><u>Palvelut ja työpaikat</u></p>	<p>Asuinalueet tukeutuvat keskustan ja Peipohjan palveluihin, mikä lisää niiden kehittämis- ja toimintaedellytyksiä. Keskustan palvelut sijaitsevat kevyen liikenteen kulkuetäisyydellä myös osayleiskaavassa osoitetuista uusista ja täydennettävistä asuntoalueista.</p> <p>Keskustan täydennysrakentamisen mahdollisuuksilla pyritään tukemaan mm. vanhemman väestön itsenäisen asumisen mahdollisuuksia ja mm. palveluasumisen mahdollisuuksia. Keskustatoimintojen alueelle on sijoitettavissa vielä uusia kerrostaloja ja pienkerrostaloja.</p> <p>Osayleiskaavassa ei osoiteta uusia aluevarauksia julkisille palveluille. Yläkoulu ja lukio sijaitsevat ydinkeskustassa. Päiväkojeja on mahdollista tarvittaessa sijoittaa myös asuinalueille. Keskustatoimintojen alueella on tiivistämisen mahdollisuuksia myös palveluille.</p> <p>Laaja teollisuusaluevaraus mahdollistaa toteutuessaan alueen merkittävän määrän uusia työpaikkoja. Valtatien 2 liikennejärjestelyjen mahdollisilla muutoksella tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia alueen elinkeinotoimintaan. Uusille teollisuusalueille mahtuu työpaikkoja satoja, mutta työpaikkojen toteutuva määrä on vaikea arvioida, kun alueelle sijoittuvat toiminnot eivät ole tiedossa. Linjatien kohdalle sijoittuvan teollisuusalueen itäpuolelle, valtatie eteläpuolella, on osoitettu teollisuusalueen reservialue. Alue voidaan asemakaavoittaa, kun muut teollisuusalueet ovat toteutuneet. Reservialueen toteutuminen liittäisi laajan teollisuusaluekokonaisuuden maakunta-kaavan mukaiseen Sonnilantien eritasoliittymään ja tukisi myös sen toteutumista.</p>

<p>Liikenne ja liikenneturvalli- suus</p>	<p>Kaavassa on otettu huomioon VT2:n kehittämistarpeet. Valtatie on osoitettu merkittävästi parannettavana tienä ja Porin suuntaan kaksiajorataisena parannettavana tienä. Valtatielle on osoitettu uusi eritasoliittymä Kokemäen keskustan kaakkoispuolelle, Sonnilantien risteykseen maakuntaakaavan mukaisesti. Valtatien parantaminen ja eritasoliittymän rakentaminen parantavat valtatie liikenteen sujuvuutta sekä turvallisuutta tasoliittymien lukumäärän vähentyessä.</p> <p>Kaava ei lisää oleellisesti liikennetarvetta Kokemäen keskustassa. Uudet ja täydennettävät aluevaraukset on osoitettu kiinni nykyiseen rakenteeseen. Taajamarakenteen säilyttäminen tiiviinä parantaa erityisesti kevyen liikenteen asemaa kulkumuotona, kun asuminen, työpaikat ja palvelut ovat verrattain tiiviisti ja saavutettavissa pääosin kävellen tai polkupyörällä.</p> <p>Yleiskaavan toteutuminen ei lisää merkittävästi henkilöautoliikennettä Kokemäen katuverkolla. Tämän takia kaava ei heikennä liikenteen toimivuutta katuverkolla eikä heikennä liikenneturvallisuutta. Valtatien eteläpuolinen uusi teollisuusalue aiheuttaa tarpeen uudelle merkittävälle katuyhteydelle sekä liittymäjärjestelyjä valtatielle.</p> <p>Joukkoliikenteen osalta yleiskaava turvaa nykyisen palvelutason säilymistä alkuvaiheessa. Pidemmällä aikavälillä kaavassa on varauduttu mahdolliseen lähijunaliikenteeseen osoittamalla uuden seisakkeen alue keskustan välittömässä läheisyydessä selvitysalueena.</p> <p>Kaavassa on osoitettu uusia keskustan sisäisiä ja nykyisin puuttuvia kevyen liikenteen reittejä. Näiden toteutuminen parantaa merkittävästi kevyen liikenteen olosuhteita sekä turvallisuutta Kokemäen keskustan alueella. Kevyen liikenteen asemaa parantaa myös se, että tuleva kasvu on erityisesti asuinalueiden osalta osoitettu tiiviisti nykyiseen rakenteeseen liittyväksi. Paikallisten yhteyksien lisäksi kaavassa on osoitettu Kokemäenjoen vartta seuraavat kevyen liikenteen yhteystarpeen Harjavallan suuntaan. Nämä parantavat erityisesti kevyen liikenteen seudullisia olosuhteita ja mm. polkupyörämatkailun</p>
--	--

	<p>olosuhteita Kokemäenjoen varrella. Tavoitteena on parantaa erityisesti keskustan ja Peipohjan rautatieaseman välistä yhteyttä.</p> <p>Selostuksen liitteenä olevassa liikenneselvityksessä (FCG, 2025) on arvioitu tarkemmin muuttuvan maankäytön tuottamia liikennemääriä, liikenteen suuntautumista sekä liikenneverkon toimivuutta. Liikenneverkon osalta tarkastelualueella merkittävien kehityskohde on valtatie 2 ja Linjatien liittymän kehittäminen. Liittymä on nykytilassa nelihaarainen tasoliittymä ilman kiihdytys- tai liittymiskaistoja. Näkymä liittymässä on hyvä. Nopeusrajoitus liittymässä on 100 km/h. Valtatie 2 pohjois- ja eteläalueiden teollisuusalueiden kehittyessä, ja etenkin raskaan liikenteen määrän kasvaessa, liikennemäärät liittymässä kasvavat, mikä heikentää liittymän toimivuutta ja turvallisuutta. Täten liittymän kehittäminen on välttämätöntä pidemmällä aikavälillä. Liittymän kehittämiseksi on tarkasteltu kolme vaihtoehtoa, jotka voidaan toteuttaa itsenäisesti tai vaiheittain alueen kehittyessä ja liikennemäärien kasvaessa. Ensimmäinen vaihtoehto on nelihaaraisen tasoliittymän parantaminen liittymiskaistoilla. Toinen vaihtoehto on liittymien porrastaminen kahdeksi erilliseksi kolmihaaraiseksi tasoliittymäksi. Kolmas vaihtoehto on liittymän kehittäminen eritasoliittymäksi. Liikenneselvityksessä on esitetty eri vaihtoehtojen vertailua. Aluetta tulee tarkastella tulevaisuudessa kokonaisuutena ja yhteensovittaa laajentuvat teollisuusalueen tarpeet Sonnilantien ja Linjatien liittymäratkaisujen kanssa.</p>
<p><u>Vaarallisten aineiden kuljetukset</u></p>	<p>VAK-kuljetukset aiheuttavat riskejä tien- ja radankäyttäjille, tie- ja rataympäristön rakenteille ja laitteille sekä näiden alueiden ympäristölle. VAK-onnettomuuksien osuus kaikista tie- tai rai-deliikenteen onnettomuuksista on vähäinen, mutta onnettomuuksien seuraukset voivat olla vakavia ja pitkäkestoisia ja ne voivat ulottua laajalle alueelle.</p> <p>Vaarallisten aineiden kuljettamista ei ole rajoitettu yleisellä tieverkolla. Kunnat voivat rajoittaa vaarallisten aineiden kuljetuksia katuverkollaan. Trafi voi kunnan esityksestä rajoittaa vaarallisten aineiden kuljetusta määrättyllä alueella, tiellä tai tien</p>

osalla, esim. tiheillä asutusalueilla. Kokemäellä ei ole rajoituksia VAK-kuljetuksille.

Kokemäen läpi kulkevalla valtatiellä 2 ja Lielähti – Pori radalla kuljetetaan sekä alueen tarpeisiin että Porin sataman kautta kulkevia vienti- ja tuontikuljetuksia. Kokemäen naapurikunta Harjavalta on merkittävä määräpaikka kemian teollisuuden kuljetuksille. Harjavallassa on useita vaarallisia kemikaaleja käsitteleviä laitoksia.

Vaarallisista aineista valtatiellä 2 kuljetetaan eniten rikkihappoa, erilaisia lipeitä kuten natriumkloroaattia ja kaliumnitraattia sekä suolahappoa. Kokemäen läpi kuljetetaan viikoittain 3000 – 7000 tonnia vaarallisia aineita maanteitse. Palavia nesteitä kuljetetaan viikoittain noin 1500 – 3000 tonnia. Rautatiekuljetuksia on vuodessa noin 329 tuhatta tonnia. Lielähti – Pori/Rauma rataosan suurimmat kuljetusvirrat ovat paperikuljetukset Jämsänjokilaaksosta Rauman satamaan sekä metallien, kivennäisaineiden ja rikasteiden kuljetukset Harjavaltaan. Tahkoluodon satama on öljy- ja kemikaalituotteiden tuontisatama.

Vaarallisten aineiden kuljetukset aiheuttavat osayleiskaava-alueella tavanomaisen onnettomuusriskin kuten muissakin radan ja valtatie 2 varren taajamissa. Kaavassa on osoitettu uusia asuin- ja työpaikka-alueita radan varteen.

VAK-onnettomuusriskien tehokas hallinta perustuu objektiiviseen vaaran olemassaolon ymmärtämiseen ja riskitason arviointiin. Kokemäellä ei sijaitse VAK-liikenteen solmukohtaa, vaan VAK-kuljetukset ovat läpiajavia kuljetuksia sekä maantietä rautatieliikenteen osalta. Kokemäen ratapiha ei ole VAK-ratapiha.

Tasoristeysonnettomuudet ovat yksi vaarallisimmista onnettomuustapauksista. Pahimmillaan tasoristeysonnettomuuden seurauksena on suuronnettomuus, missä asukkaita joudutaan evakuoimaan pelastus- ja raivaustöiden ajaksi. Lievimmissä tapauksissa vahingot rajoittuvat aineellisiin vahinkoihin.

Vartioimattomissa tasoristeyksissä riski törmäyksille on suurempi kuin turvalaitteilla varustetussa. Vartioimattomassa

	<p>tasoristeyksessä ei ole puomeja, jotka estäisivät radan ylittämisen. Puomien puuttuminen osaltaan heikentää tasoristeyksen havaittavuutta.</p> <p>Kokemäellä on nykytilanteessa osayleiskaava-alueella kolme tasoristeystä, Äimälänkuja Porin radalla ja Äimälänkuja Rauman radalla sekä Köyliöntie (maantie 2143). Näistä Köyliöntie on varustettu turvalaittein.</p> <p>Tasoristeysonnettomuuksiin liittyvät riskit ovat Kokemäen keskustassa Köyliöntiellä, mikä on liikennemäärältään suurin tasoristeys. Köyliöntien tasoristeyksen turvallisuutta ollaan parantamassa ja se on osoitettu yleiskaavassa edelleen tasoristeyksenä. Muut tasoristeykset Kokemäen keskustan tuntumassa ollaan poistamassa.</p>
<p><u>Kulttuuriympäristö ja muinaismuistot</u></p>	<p>Kaavassa osoitetaan arvokkaat kulttuuriympäristön kohteet ja alueet. Yksittäisten rakennusten tai rakennusryhmien ja aluekokonaisuuksien suojelulla tuetaan alueen omaleimaisen kulttuuriympäristön säilymistä myös tuleville polville. Peltoaukeiden avoimena ja viljelykäytössä säilyttäminen selkeyttää taajamakuva ja parantaa maatalouselinkeinon toimintaedellytyksiä.</p> <p>Kaavassa ohjataan kiinnittämään erityistä huomiota etenkin arvoalueilla rakentamisen ja ympäristön laatuun. Myös muilla alueilla rakentamisen ja suunnittelun laatuun panostamalla luotaisiin kulttuurisesti ja ajallisesti kestäviä rakennettuja ympäristöjä.</p>
<p><u>Tekninen huolto</u></p>	<p>Alueiden suunnittelussa tulisi pyrkiä kunnallistekniikan hyödyntämisen ja kustannustehokkuuden kannalta riittävään tiiveyteen. Alueiden vesihuolto pyritään hoitamaan mahdollisimman laajalti viettoviemärein, jottei suunniteltaisi herkästi haavoittuvia teknisiä järjestelmiä.</p> <p>Suokkaan yritysalueen ja Pyhänselän peltoaukean välissä sijaitsevan keskustaaajamalle kaukolämpöä tuottavan biopolttolaitoksen tontti ympäristöineen on osoitettu pienin toimenpitein kehitettävänä alueena, jotta biopolttolaitosta olisi</p>

	<p>mahdollista laajentaa. Laitos tuottaa kotimaisesta raaka-aineesta kaukolämpöenergiaa keskustaajaman tarpeisiin.</p>
<u>Virkistys</u>	<p>Kaavalla on pyritty turvaamaan jatkuvat viheryhteydet etenkin Kokemäenjoen rannoilla, kevyen liikenteen yhteydet ja virkistysalueiden hyvä saavutettavuus. Kevyen liikenteen väylät toteutuessaan mahdollistavat entistä toimivamman verkoston mm. ulkoilulle.</p>
<u>Maisemarakenne, luonnonolot, luonnonsuojelu</u>	<p>Kaavalla on pyritty osoittamaan arvokkaat peltoaukeat pääosin rakentamattomiksi, vielä selkeästi näkyvissä olevan maisemarakenteen säilymistä turvaamiseksi. Niille saa sijoittaa maataloutta palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.</p> <p>Täydennysrakentamisen alueita on osoitettu olemassa olevan rakenteen lomaan. Uudet asunto-, työpaikka- ja teollisuusalueet vähentävät luonnontilaisen alueen määrää ja siten kaventavat kasvien ja eläinten elinoloja. Myös maa- ja metsätalousalueet vähenevät uudisrakentamisen takia.</p> <p>Taajamia ympäröivä luonto on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi.</p> <p>Viheryhteystarpeina kaavassa on osoitettu tärkeät ekologiset yhteydet, pienvesistöjen varret, selänteiden reunamia, Kokemäenjoen rannat sekä Peipohjan ja Tulkkilan kytkeytyminen taajaman eteläpuoliseen metsäalueeseen. Vesistöjen ja selänteiden reunoilla puustoisuuden säilyttäminen on tärkeää viheryhteyksien takia, mutta puustoisuus myös jäsentää maisemaa.</p> <p>Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet ja kohteet on osoitettu kaavassa ja huomioitu aluevarausten sijoittelussa luontoselvityksen mukaisesti.</p>
<u>Pohjavedet ja valuma-alueet</u>	<p>Kaava-alueelle ei sijoitu pohjavesialueita.</p> <p>Hulevesisuunnittelu tehdään tarkemman suunnittelun yhteydessä. Hulevesien hallinta toimii yleiskaava-alueella pääpiirteisään hyvin, kestopäällystettyjen alueiden osuus kaava-alueen pinta-alasta on hyvin pieni.</p>

<p><u>Maa- ja metsätalous</u></p>	<p>Taajamaa ympäröivät maa- ja metsätalousalueet. Elinkeinoon harjoittamista maa- ja metsätalousalueilla ei rajoiteta kaavamääräyksillä.</p> <p>Kaavassa yhteystarpeena osoitetun tien toteutuksella tulee olemaan paikallista vaikutusta myös maa- ja metsätalousalueisiin. Tien rakentaminen mahdollistaa nykyisten maa- ja metsätalousalueiden käyttötarkoituksen muuttamisen.</p> <p>Uudet asunto-, työpaikka- ja teollisuusalueiden aluevaraukset vähentävät jonkin verran maa- ja metsätalousalueiden määrää.</p>
<p><u>Ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin sopeutuminen</u></p>	<p>Kaavan myötä aluerakenne ei muutu kokonaisuutena merkittävästi. Rakennettavien alueiden osuus kasvaa eniten VT2:n eteläpuolella, muilta osin muuttuvat maankäytön alueet tiivistävät olemassa olevaa rakennetta.</p> <p>Osayleiskaava mahdollistaa jonkin verran uutta asumista alueelle, mutta se tukeutuu olemassa olevaan rakenteeseen ja palveluihin, jolloin uuden asumisen tuottama liikennetuotos on vähäinen. Kokemäen omien palveluiden saavutettavuus uusilta asuinalueilta on hyvä, mutta kauemmaksi suuntautuvasta liikkumisesta pääosa tapahtuu autolla. Jos asukasmäärä lisääntyy, myös autoilun määrä lisääntyy. Liikenteestä aiheutuviin kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavat ennen kaikkea etäisyys ja kulkumuodot sekä henkilö- ja raskaanliikenteen käyttömuodot. Liikkumissuoritteen lisääntyminen on ilmastovaikutusten kannalta negatiivinen asia. Kokemäen asukasluku on kuitenkin lasusuunnassa, jolloin ensisijainen tavoite on asukasmäärän vähentämisen pysäyttäminen ja sitä kautta paikallisten palveluiden säilyttäminen.</p> <p>Kaavassa on osoitettu kävelyn ja pyöräilyn reittejä ja reitistön täydennystarpeita. Kaavan toteutuessa kävelyn ja pyöräilyn palvelutaso sekä liikenneturvallisuus paranevat nykytilanteeseen verrattuna ja keskeiset palvelut ovat hyvin saavutettavissa myös kävellen ja pyöräillen. Monipuolinen ja houkutteleva joukkoliikennetarjonta ovat liikenteen ilmastopäästöjen vähentämisen kannalta välttämättömiä. Tähän keskustan ohi kulkeva rautatie antaa hyvät edellytykset tulevaisuudessa.</p>

Alueen kehittäminen edellyttää mm. asuin-, palvelu- ja infrarakentamista, millä on lähtökohtaisesti aina kielteinen ilmasto-vaikutus. Erityisesti rakennusmateriaalien, kuten betoni ja teräs, valmistus on erittäin energiaintensiivistä ja tuottaa merkittävät kasvihuonekaasupäästöt, joiden lisäksi rakentaminen on yksi suurimmista jätteiden aiheuttajista. Asuinrakentaminen tulee oletettavasti olemaan pientalovaltaista, joka nykyisin pääosin puurakentamista ja päästöiltään näin ollen vähäisempää. Uudet rakentamisen alueet sijoittuvat niin, että uuden infrarakentaminen on kokonaisuuteen nähden vähäistä, lukuun ottamatta valtatie eteläpuolen uutta aluetta. Uusien alueiden infrarakentamisella on kielteisen ilmasto-vaikutukset. Infrarakentamisessa, kuten rakentamisessa muutenkin, päästöjä voidaan vähentää hyödyntämällä vähähiilisiä ja kierrätettyjä materiaaleja, mikä tulee huomioida tarkemmassa suunnittelussa ilmasto-vaikutusten vähentämiseksi. Materiaalivalintojen lisäksi infrarakentamisen aikainen logistiikka aiheuttaa päästöjä, mitä voidaan minimoida maamassojen hyödyntämisellä mahdollisimman lähellä, eli ns. massatasapainolla. Uusi laaja-alue on mahdollisuus myös vihreäsiirtymän mukaisille suurille hankkeille. Jos alueelle sijoittuu toimintaa, joka mahdollistaa hiilidioksidipäästöjen vähentämisen välillisesti, voi alueen rakentamisella olla myös ilmastonäkökulmasta positiivisia vaikutuksia.

Lämmön- ja sähköntuotanto ovat liikenteen ohella yleisesti suurimmat päästösektorit. Kaavassa osoitetut uudet asuin- ja elinkeinoalueet tulevat lisäämään alueiden energiankulutusta. Vaikutus energiantuotannon ja -kulutuksen päästöihin riippuu energiantuotannon muodoista. Voidaan kuitenkin olettaa, että vähäpäästöistä sähköä ja lämpöä on saatavilla myös Kokemäen alueen rakentuessa ja energiaratkaisuihin voidaan vaikuttaa tontinluovutusehtojen kautta. Uudet alueet sijoittuvat lähelle keskustaan, joihin esimerkiksi kaukolämpöverkko on oletettavasti laajennettavissa.

Maankäytön muutosten vaikutukset hiilinieluihin ja -varastoihin ovat osayleiskaavan keskeisiä ilmasto-vaikutuksia, joita arvioidessa on huomioitava, että hiiltä sitovia prosesseja on kaikilla maankäyttöalueilla. Tavanomaisesti merkittävimmät hiiltä sitovat prosessit ovat kuitenkin metsissä. Uuden rakentamisen

myötä hiilivarastot ja nielut muuttuvat väkisin, mutta vaikutuksia voidaan lieventää säilyttämällä mahdollisimman paljon viheralueita, puustoa ja muuta kasvillisuutta. Hiilinielut tulevat vähenemään erityisesti valtatie eteläpuolen teollisuusalueen rakentamisen myötä, koska alueen pinta-alasta merkittävä osa on tällä hetkellä metsää.

Ilmastonmuutosta on mahdollista hillitä, mutta ilmaston lämpeneminen tulee jatkumaan vielä pitkälle tulevaisuuteen. Ilmastonmuutoksen hillinnällä tarkoitetaan toimia, joilla hidastetaan ilmastonmuutosta. Ilmastonmuutokseen sopeutumista tarvitaan, jotta kyky sopeutua ilmastossa tapahtuviin muutoksiin ja hallita niihin liittyviä riskejä vahvistuu alueella. Kokemäen valtuusto hyväksyi joulukuussa 2021 kaupungin strategian vuosille 2022 - 2025. Yksi strategian neljästä painopistealueesta on "Vihreän siirtymän Kokemäki". Painopistealueen tavoite on ilman, veden ja maaperän puhtaus ja luonnon monimuotoisuus. Ilmastoteot otetaan osaksi arkipäivän toimintaa kaupungin laatimalla vihreän siirtymän ohjelmalla.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tulevat näkymään eri tavoilla tiiviissä kaupunkirakenteessa kuin väljemmillä haja-asutusalueilla. Kokemäki ei niin altis ilmatoriskien vaikutuksille kuin tiiviisti rakennetut kaupungit. Suomen ilmastopaneelin raportin (Gregow ym. 2021) mukaan vuoden keskilämpötila tulee edelleen nousemaan ja sademäärät tulevat kasvamaan alueella. Myös muita muutoksia tulee tapahtumaan ja esimerkiksi lumen määrä tulee vähenemään.

Merkittävimmät riskitekijät liittyvät vesiin ja vesien hallintaan, biologisiin riskeihin, hellejaksoihin ja kuivuuteen sekä myrskyihin. Kaava-alue on osittain maaseutumaista aluetta, joten sinne kohdistuvat riskit ovat erilaisia kuin tiiviisti rakennetussa keskustassa. Rankkasateet ja tulvat voivat aiheuttaa alueella esimerkiksi haittoja metsätaloudelle sekä vauhdittaa vesistöjen rehevöitymistä. Toisaalta alueella on enemmän vettä läpäisevää pintaa, joka helpottaa mm. hulevesien hallintaa. Myös heleriskit kohdistuvat enemmän keskusta-alueille.

Osayleiskaavassa merkittävin uusi rakentaminen sijoittuu nykyisille metsävaltaisille alueille. Karsittavan metsäpinta-alan myötä alue altistuu uusille riskeille kuten paikalliseen luontokaan. Tehtyjen luontoselvitysten perusteella alueella ei kuitenkaan ole merkittäviä luontoarvoja ja säilytettävät ekologiset yhteydet on soitettu kaavakartalla, joka ohjaa tulevaa asema-kaavoitusta. Myös vettä läpäisemättömien pintojen kokonaismäärä kasvaa alueella, jolla voi olla vaikutusta hulevesistä aiheutuvaan kuormitukseen. Syntyvät hulevedet tulee hoitaa hallitusti ja riittävä hulevesien hallinta tulee varmistaa asema-kaavoituksen ja rakentamisen luvituksen yhteydessä. Kokomäenjoen lähetyillä rakentamisessa tulee huomioida tulvakorkeudet.

Kaava-alueen luontoarvojen sekä ekologisten yhteyksien säilyminen on huomioitu useammalla aluemerkinällä. Viheryhteyksille ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueille on osoitettu omia merkintöjä, joiden lisäksi M, VL ja EV alueilla tuetaan ekologisten yhteyksien ja luontoarvojen säilymistä jättämällä ne muuttuvan maankäytön ulkopuolelle.

6.13 Suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin

Valtioneuvosto on hyväksynyt valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 14.12.2017. Tavoitteet astuivat voimaan 1.4.2018. (YM 2025) Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Ne on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen Kokemäen keskustan osayleiskaavaehdotuksessa:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Maankäytön suunnittelussa on valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) mukaisesti huomioitu Kokemäen alueen vahvuudet ja sijainti osana Satakuntaa. Kokemäkeä kehitetään yhtenä aluerakenteen keskuksista Porin seudun PARAS –kaupunkiseutus suunnitelman ja rakennemallin mukaisesti. Osayleiskaava mahdollistaa yhdyskuntarakenteen tasapainoisen kehittämisen pitkällä aikajänteellä, kun osayleiskaavassa osoitetaan uusia aluevarauksia sekä asumiseen että yritystoimintaan.

Kaavassa ei esitetä merkittäviä muutoksia suurimittakaavaiseen aluerakenteeseen. Uudet työpaikka-alueet sijoittuvat nykyisten jatkoksi laajentaen yhdyskuntarakennetta valtatie eteläpuolelle. Uudet palvelut sijoittuvat Peipohjaan ja Peipohjan ja keskustan välille. Tällä pyritään toisaalta vahvistamaan Peipohjaa, toisaalta yhdistämään se nykyistä kiinteämmin keskustajamaan. Lisäksi paikallinen palvelutarjonta vähentää yleistä liikkumistarvetta.

Kaavassa on varauduttu pidemmällä aikavälillä mahdollisen seudullisen lähijunaliikenteen käynnistämiseen osoittamalla seisakkeelle selvitysalue keskustan välittömästä läheisyydestä. Tämä parantaisi aseman saavutettavuutta pyöräillen ja parantaisi joukkoliikenteen edellytyksiä työmatkaliikenteessä Porin suuntaan.

2. Tehokas liikennejärjestelmä

Yleiskaavan tavoitteena on VAT:n mukaisesti hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta keskittämällä toimintoja nykyisen keskustajaman läheisyyteen. Palvelut ja työpaikat ovat eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on vähäinen. Liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan monilla kaavaratkaisuilla.

VAT:n mukaisesti yleiskaavan lähtökohtana on perusteltu väestönkehitysarvio. Asuinalueiden toteutusta on vaiheistettu huomioiden väestönkehitysarvio. Alueidenkäytöllä pyritään edistämään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen.

Kaavalla ohjataan soveltuvin osin nykyisen taajaman tiivistämiseen. Uudet täydennysalueet liittyvät tiiviisti olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Uudet aluevaraukset liittyvät olemassa oleviin yhdyskuntahuollon verkostoihin laajentaen niitä. Valtatie eteläpuolen uudet aluevaraukset edellyttävät vesihuoltoverkoston laajentamista.

Kaavassa osoitetut uudet alueet ovat melko laajoja. Aluevarauksilla on haettu joustavuutta maankäytön suunnittelun tuleviin tarpeisiin tilanteessa, jossa kaupungilla on melko vähän maanomistusta ja maanhankinnan eteneminen tulee osaltaan määrittämään alueiden toteuttamisjärjestystä. Kaavassa ohjataan uusien pientalovaltaisten asuntoalueiden ja työpaikka-alueiden tavoiteltavaa toteutusjärjestystä, jotta taajaman kasvu tapahtuisi hallitusti.

3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Yleiskaavassa on huomioitu kulttuuriympäristöt ja rakennusperintökohteet sekä luonnon virkistyskäytön alueet ja arvokkaiden maisema-alueiden merkitys.

Kaavalla osoitetaan tarvittavat suojelumerkinnot uusimpien selvitysten ja inventointien mukaisesti. Valtakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristöinä kaavassa esitetään Museoviraston laatiman inventoinnin Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) mukaiset alueet. Valtioneuvosto on 22.12.2009 päättänyt, että vuoden 2009 inventointi korvaa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainitun vuoden 1993 inventoinnin.

Arvokkaat peltoaukeat on pyritty osoittamaan maatalouskäyttöön. Taajamia ympäröivä luonto on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi.

Kaavassa on osoitettu keskustan sisäisten kevyenliikenteen reittien ja niiden täydennystarpeen lisäksi kevyenliikenteen yhteystarve Harjavallan suuntaan Kokemäenjoen etelä- ja pohjoisrannalla. Yhteystarpeiden toteutuminen monipuolistaa virkistysmahdollisuuksia. Taajama-alueella Kokemäenjoen rannat on osoitettu lähivirkistysalueiksi.

4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Kaavassa on osoitettu valtatie 2 ja Satakunnan maakuntakaavan mukainen uusi eritasoliitetyt valtatie ja Sonnilantien risteyksessä. Uudet kevyenliikenteen yhteydet täydentävät ja parantavat taajaman kevyenliikenteen verkostoa.

Tampere-Pori –rata on merkitty kaavaan merkittävästi parannettavana pääratana, jossa on varauduttava nykyisten tasoristeysten poistoon, muuttamiseen eritasoristeyksiksi muuten parannettaviksi.

Kaavassa on osoitettu Kokemäenjoelle maakunnallisesti merkittävä vesiliikenteen virkistysreitti (melontareitti).

Kolsin voimalaitos- ja patoalueet on osoitettu yhdyskuntatankin huollon alueina. Kaavassa on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti 110 kV:n voimajohdon sijainti, johon Kolsin voimalaitos liittyy oman muuntoasemansa kautta.

5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Kaavaan on osoitettu vanhan kaatopaikan kohdalle EN-alue, joka mahdollistaa aurinkoenergian hyödyntämisen alueella. Laajat uudet teollisuusalueet mahdollistavat vihreäsiirtymän mukaisten hankkeiden toteuttamisen alueelle.

6.14 Suhde maakuntakaavoitukseen

Keskustaajaman osayleiskaava noudattaa pääsääntöisesti maakuntakaavan periaatteita aluevarausten ja kehittämismerkintöjen osalta. Osayleiskaavan laadinnassa on soveltuvin osin huomioitu sekä voimassa oleva maakuntakaava, että vireillä olevan maakuntakaavan selvitykset.

Yleiskaavassa ei ole osoitettu maakuntakaavan mukaista suojavyöhykettä Kokemäen keskustan länsi-/luoteispuolella. (Teollisuuslaitoksen luonne on merkittävästi muuttunut sen jälkeen, kun maakuntakaava on lähetetty ympäristöministeriön vahvistettavaksi 1.3.2010. Paikalla nykyisin toimivan lannoitteita valmistavan Freyja Oy:n ympäristöluvassa (Etelä-Suomen aluehallintovirasto päätös nro 226/2012/1) todetaan, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella.) Alueella toimii nykyisin Berner Chemicals Oy, jonka toiminnasta ei aiheudu ympäristöriskejä. Yleiskaavoissa ei enää osoiteta Tukesin voimassa olevia konsultointivyöhykkeitä, mutta T-kem -kaavamerkinnän tarvitseville laitoksille on osoitettu yleiskaavaan T/kem alueen osa.

Lisäksi maakuntakaavan vahvistamiseksi lähettämisen jälkeen on valtioneuvosto hyväksynyt uudet valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009). RKY 2009 on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. Osayleiskaavassa esitetään valtakunnallisesti merkittävänä kulttuuriympäristöinä RKY 2009 mukaiset alueet toisin kuin Satakunnan maakuntakaavassa, jossa valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt esitetään vuoden 1993 inventoinnin mukaisesti. Myös valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt sekä valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet on osoitettu kaavakartalle uusimpien inventointien mukaisina.

Yleiskaavassa on huomioitu koko maakuntakaava-aluetta koskevat suunnittelumääräykset. Yleismääräyksissä annetaan alin suositeltava rakentamiskorkeus Kokemäellä Kolsin alapuolella (+34,20 m). Yleiskaavassa on huomioitu vt2:n parantamiseen liittyvät suunnitelmat ja yhteensovitettu uuden maankäytön ja liikenneverkon tarpeita. Yleismääräyksissä annetaan

ohjeita rantarakentamiseen. Tämä yleiskaava ei ohjaa suoraan rantarakentamista. Vesien tila on huomioitu hulevesiin ja happamiin sulfaattimaihin liittyvillä määräyksillä. Maakuntakaavan mukainen kaupan mitoitus on huomioitu P-1 alueen kaavamääräyksessä.

C	Osayleiskaavan keskustatoimintojen alue on yhdenmukainen maakuntakaavan kanssa. Kaavamääräykset ovat linjassa maakuntakaavan keskustatoimintoja koskevien suunnittelumääräysten kanssa. Osayleiskaavassa jokivarsi on esitetty keskustan alueella pääasiassa virkistysalueena.
A	Uudet ja täydentyvät asuinalueet ovat pääasiassa maakuntakaavan kanssa yhdenmukaisia. Kurolantien ja Kokemäenjoen välissä on myös osoitettu asuinalue jatkuvaksi lännemmäksi kuin taajamatoimintojen alue maakuntakaavassa, koska alue rajattu voimassa olevan asemakaavan mukaisena ja liittyy olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen.
T	<p>Yleiskaavaan on osoitettu teollisuusalueita voimassa olevien asemakaavojen mukaisesti. Laajin alue on Kirkkokallion teollisuusalue, joka on asemakaavoitettu 2020-luvulla. Maakuntakaavan tarkkuustasosta johtuen osa olemassa olevista teollisuusalueista on osoitettu taajatoimintojen alueena tai työpaikka-alueena. Viireillä olevan maakuntakaavan kaavaluonnoksessa Kirkkokallion teollisuusalue on osoitettu osayleiskaavaratkaisun mukaisena.</p> <p>Merkittävin ero maakuntakaavaan on yleiskaavassa valtatie eteläpuolelle osoitettu laaja yhtenäinen teollisuusalue. Voimassa olevassa maakuntakaavassa teollisuusalue on osoitettu pienempänä sijoittuen vain eritasoliittymän kaakkoisosaan. Viireillä olevan maakuntakaavan kaavaluonnoksessa teollisuusaluevaraus on osoitettu laajempaan Linjatielle asti. Yleiskaavaratkaisussa teollisuusalue on osoitettu jatkumaan vielä maakuntakaavaluonnoksessa esitettyä etelämmäksi. Yleiskaavassa on varauduttu kasvamaan laajojen yhtenäisten alueiden kysyntään. Alue soveltuu hyvin teollisuudelle, koska sen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta eikä merkittäviä suojeluarvoja. Laaja teollisuusaluevaraus mahdollistaa myös vihreäsiirtymän mukaisten hankkeiden sijoittumisen Kokemäelle ja nopean reagoinnin muuttuvassa toimintaympäristössä.</p>

P	Maakuntakaavassa ei ole osoitettu palvelujen ja hallinnon alueita Kokemäen keskustaajamaan tai sen läheisyyteen. Osayleiskaavassa osoitetaan olemassa oleva palvelujen ja hallinnon alue nykyisen liikekeskuksen alueelle Satakunnantien varrelle ja Vuolteen alueelle Kokemäenjoen pohjoisrannalle. Valtatien Satakunnantien liittymään on yleiskaavassa osoitettu P-1 merkinnällä uusi palvelujen ja hallinnon alue, jonne voidaan sijoittaa myös huoltoasema ja myymälätiloja, joilla ei saa olla seudullisesti merkittävää toimintaa. Uusi P-1 alue sijaitsee maakuntakaavan taa-jamatoimintojen alueella.
TP	Täydennettävät työpaikka-alueet ovat pääpiirteissään maakuntakaavan mukaisia. Yleiskaavassa Suokkaan yrityspuiston TP-alue on osoitettu keskustan suunnalta laajempina kuin maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa osoitetaan työpaikka-alue radan ja VT2:n välille heti Satakunnantien ja valtatie liittymän koillispuolelle. Yleiskaavassa tämä alue on osoitettu teollisuus- ja varasto-alueena. Maakuntakaavaluonnoksessa alue on osoitettu teollisuusalueena osayleiskaavaratkaisun mukaisesti. Keskustaajaman yhteyteen on tarpeen osoittaa uusia työpaikka-alueita, koska olemassa olevilla työpaikka-alueilla on niukasti vapaita tontteja ja kaupungin on pystyttävä osoittamaan uusia yritysalueita säilyttääkseen kilpailukykynsä. Tähän on varauduttu laajentamalla Suokkaan yritysalueita idän suuntaan.
MA	Kaavassa on osoitettu maakuntakaavaa laajemmat alueet maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi.
SL	Maakuntakaavassa SL-kohteena esitetty Kolsin tulvalampi on osoitettu kaavassa SL-alueena. Kolsin tulvalammen pato on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueena (ET-1, patoalue).
en	Kolsin voimalalle on varattu maakuntakaavan mukaisesti yhdyskuntateknisen huollon alueita. Voimalan lisäksi Kolsin tulvalammen pato on osoitettu yhdyskuntateknisen huollon alueena (ET-1, patoalue).

sm	Muinaismuistoalueet ja –kohteet on merkitty kaavaan muinaismuistorekisterin mukaisesti. Maakuntakaavan kohdeluettelo on täydentynyt lisäselvitysten perusteella ja osayleiskaavaan on lisätty valtakunnallisesti merkittävät kohteet.
kh	Osayleiskaavassa esitetään valtakunnallisesti merkittävinä kulttuuriympäristöinä RKY 2009 mukaiset alueet toisin kuin Satakunnan maakuntakaavassa, jossa valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt esitetään vuoden 1993 inventoinnin mukaisesti. Lisäksi kaavassa esitetään erikseen valtakunnallisesti merkittävät maisema-alueen ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt omilla merkinnöillä.
rautatie	Rautatiet on merkitty yleiskaavaan maakuntakaavan mukaisesti.
tt2	Peipohjan rautatieaseman läheisyydessä on Terminaalitoimintojen alueen kohdemerkintä puutavaran lastausta varten. Yleiskaavan LR-alueen aluevaraus on sama kuin alueelle marraskuussa 2025 voimaan tullessa asemakaavassa. Asemakaavassa on huomioitu puutavaraterminaalien tilantarve.
merkittävästi parannettava tie	Valtatie 2 on merkitty yleiskaavaan maakuntakaavaluonnoksen mukaisesti merkittävästi parannettavaksi tieksi sekä Porin suuntaan kaksiajorataiseksi parannettavana tienä. Maakuntakaavasta poiketen Linjatien tasoristeys VT2:n kanssa on yleiskaavassa osoitettu säilytettäväksi ja parannettavaksi
eritasoliittymät	Maakuntakaavan osoittama uusi eritasoliittymä on merkitty yleiskaavaan.
melontareitti	Maakuntakaavassa melontareitti on osoitettu kulkemaan kaava-alueen läpi jatkuen Kolsin voimalaitosalueen läpi yläjuoksulle. Yleiskaavassa melontareitti osoitetaan päättymään kaupungin ylläpitämälle vesillelaskupaikalle keskustassa. Lähempänä Kolsin patoa sopivia turvallisia vesillelaskupaikkoja ei ole. Padon ylä- ja alapuolelle on jätettävä turvaetäisyys suurten virtausten vaihteluiden vuoksi, minkä takia kaupunki ei voi ohjata padon virtausalueelle veneilyä tms. Ratkaisu ehkäisee myös rantautumisten aiheuttamaa eroosiota padolla.

z	Vähintään 110 kV:n voimalinjat on osoitettu kaavassa maakunta-kaavan mukaisesti. Lisäksi kaavassa on osoitettu voimalinjan yhteystarve Suokkaan Sähköasemalta Harjavallan suuntaan. Maakuntakaavassa tätä yhteystarvetta ei ole.
sähköasema	Suokkaan sähköasemalle on varattu yhdyskuntateknisen huollon alue maakuntakaavan mukaisesti.
jäteveden puhdistamo	Jäteveden puhdistamolle varattu yhdyskuntateknisen huollon alue maakuntakaavan mukaisesti.
kk1	Pääosa yleiskaava-alueesta lukeutuu maakuntakaavassa osoitettuun seudulliseen kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeeseen. Uudet palvelujen ja hallinnon alueet, asuinalueet ja työpaikka-alueet Kokemäellä tukevat kaupungin tavoitetta kääntää asukasluvun kehitys positiiviseksi kaava-alueella. Tämä sopii yhteen maakuntakaavassa esitetyn vyöhykejattelun kanssa. Kaikki kaavassa osoitetut uudet aluevaraukset sijoittuvat kaupunkikehittämisen kohdevyöhykkeelle tai sen välittömään läheisyyteen.
mv2	Maakuntakaavassa osoitettu merkittävä kulttuuriympäristö- ja maisemamatkailun kehittämisen vyöhyke on otettu huomioon kaavassa. Maisemallisesti arvokkaat peltoaukeat on osoitettu avoimina säilytettäväksi kaavamääräyksellä. Merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt on osoitettu säilytettäväksi kaavamääräyksillä.

7 OSAYLEISKAAVATYÖN ETENEMINEN JA TOTEUTTAMINEN

Oikeusvaikutteinen osayleiskaava ohjaa alueen asemakaavojen ja asemakaavamuutosten laadintaa. Kaavan toteuttaminen voidaan aloittaa kaavan saatua lainvoiman.

Tilaaaja ja työn ohjaaja

Kokemäen kaupunki

Markus Virtanen, Tekninen johtaja

Kari Ylikoski, Kaavoitusasiantuntija

Lauri Heiskanen, Rakennustarkastaja

Kaavan laatija

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Kalle Rautavuori, *arkkitehti, YKS-646*

Minttu Kervinen, *arkkitehti, YKS-548*